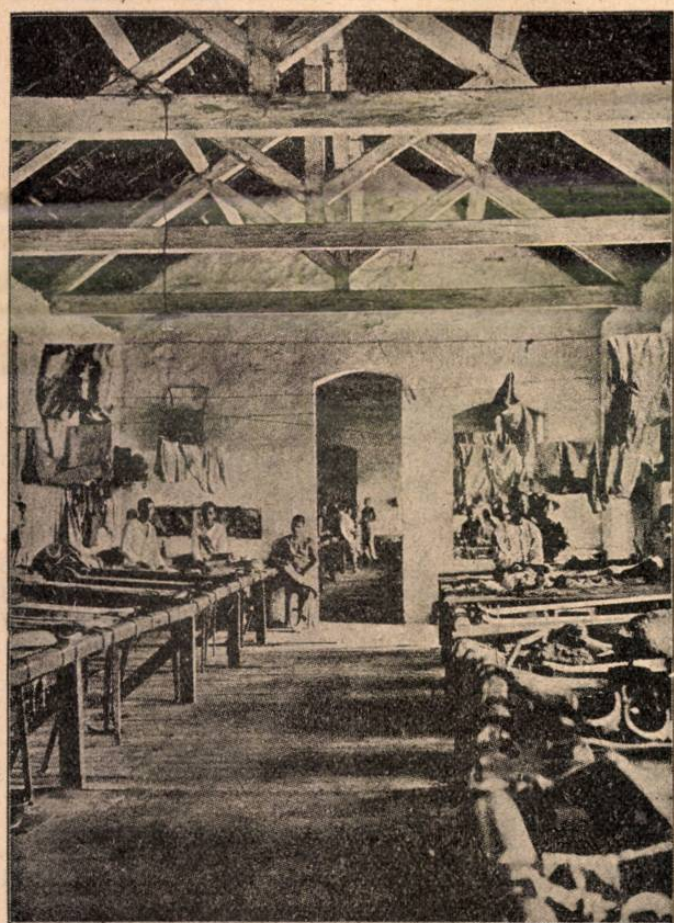

categorie de oameni face sforțări nemaipomenite, spre a nu ajunge la abrutizare sau la nebunie. Citesc mult—indiferent ce, chiar fragmente de cărți vechi sau bucăți de ziare—numai spre a da creierului o activitate oarecare. Cu toții scriu „memorii”, au însemnări zilnice—după cum a făcut și Dreyfus. Coliba în care a trăit nefericitul că-

Nevoia stabilește amiciții neobișnuite: Un condamnat bătrân, cu o șopărlă, pe care dânsul a imblânzit-o

Casa în care Dreyfus a trăit ca prizonier

Dormitor în închisoare

Cercetarea condamnaților nou sosiți, dacă au arme asupra lor

pitan a rămas de altminteri nelocuită, dela înapoierea sa în Franța.

Când, în Aprilie 1926, vaporul „St. Martinier” a părăsit portul Brest, spre a transporta 340 de prizonieri, la Cayenne, s'a hotărât ca

acest transport să fie cel din urmă. Transportul condamnaților în ocele din Guyana se face de obicei tot la doi ani. Nu se poate spune încă, astăzi, dacă „St. Martinier” a fost într'adevăr ultimul vapor de ocazie, transportat peste Ocean în veacul nostru de civilizație.

Culoar de celule, într'o închisoare, pe insula dracului

Sportul numără 2 milioane de adepți în Rusia

Se practică în țara sovietelor, toate jocurile afară de rugby

RUSIA sportivă ne este mai puțin cunoscută încă, decât cea politică, socială, economică, religioasă, intelectuală sau artistică. Căci nu s'au făcut deloc anchete asupra mișcărilor sportive, în U. R. S. S. La ce s'ar fi făcut asemenea anchete? Mai înainte ca imperiul să se transforme în uniunea republicilor socialiste și sovietice, jocurile atletice nu se bucurau de mare favoare printre populația imensei națiuni slave.

Dela revoluție, interesul pentru sport s'a manifestat în Rusia, la fel ca și în celelalte țări de pe pământ. Dar cu excepția rarelor echipe de fotbal, care au jucat în Scandinavia și a grupurilor strict muncitorești, care s'au întâlnit cu

Concurenții întrecerii motocicliste Smolensk-Moscova nu au mașini dintre cele mai noi

Stadionul din Sokolniki, în timpul uneia dintre zilele Olimpiadei atletice

federațiile sportive muncitorești, din Franța și Germania, se poate spune că, în concertul internațional, sportul rus nici nu s'a manifestat, nici nu s'a afirmat.

Publicăm aci fotografii, care dovedesc că sportul rusesc, fără să intre în contact cu jocurile națiunilor vecine, trăiește aceeași existență însuflețită, ca și la celelalte popoare vibrează de aceeași patimă și urmărește același ideal.

În afară de rugby, care este interzis de oficialitatea URSS — poate din pricina violenței sale, mai mult aparente decât reale — toate celelalte sporturi și jocuri sunt practicate peste Nistru, cu un elan, care se poate vedea din fotografiile pe care le reproducem.

În anul acesta, între 11 și 31 August, a avut loc, în țara Sovietelor la Moscova un soi de olimpiadă pan-rusă, însoțită de o sărbătoare a educației fizice, sub președinția lui Mihailov, președintele consiliului suprem al culturii fizice și sub direcția reprezentanților guvernului Yenonkitze și Ounschlicht. Unsprezece mii de oameni au participat la aceste jocuri și serări. Incercări speciale au fost rezervate soldaților armatei rusești.

La stadionul nautic 4 salturi simultane

Și se spune că societățile sportive și de educație fizică din Rusia cuprind o totalitate de 2 milioane de membrii.

Dintre rezultatele olimpiadei Moscovite vom menționa:

100 metri parcurși în 11 secunde 4/10; 200 m. parcurși de Gromov (Moscova) în 23 de secunde 5/10; Brandt, (Moscova) a câștigat în 1500 metri cu 4 minute 23 sec.

Caucazianul Parfinovitch s'a clasat cel dintâi, în saltul în lungime, cu 6 m. 60. După cum se vede aceste performanțe sunt mediocre. Astfel dacă atletismul rusesc s'ar lua la întrecere cu cel al celorlalte națiuni, ar ocupa un rang cu totul inferior. Anglia, Germania, Suedia, Finlanda, Ungaria, Franța, Italia, ar fi înaintea Rusiei.

Femeile însă sunt mult mai bine, păstrând proporția decât bărbații. D-șoara Kousnetzov, din Leningrad, a parcurs 800 de metri în 2 minute 24 sec. 5/10, ceea ce pentru o femeie este o performanță de prima clasă. Tot astfel d-șoara Schevtschenko a izbutit să arunce discul, la 25 de metri.

Paradă la Moscova, în ziua de 21 August: defilarea secțiunilor feminine

Teatru · Muzică · Artă

HENRICK IBSEN

IN TREAGA lume civilizată va sărbători, cu un deosebit fast, anul acesta, centenarul nașterii genialului scriitor Henrick Ibsen.

În țară la noi, toate teatrele vor reprezenta, în actuala stagiune, câte o piesă de-a marelui dispărut. Ibsen s'a născut în Skien, lângă Cristiania, din tată norvegian și mamă germană.

Intenția lui era să se facă pictor. Părinții însă stăruiră, izbutind să-l

Henric Ibsen

convingă, ca să se apuce de medicină. În acest scop a fost trimis în Grimsdat.

De pe atunci colosul dela nord, începu să scrie pamflete și versuri satirice. Cu multă greutate a reușit acest geniu, să-și deschidă drumul în țara lui.

În 1850,—avea numai 22 ani—

merge la Cristiania să-și ia diploma de medic. După aceasta compune drama „Catalina” și timp de 11 ani furnizează piese teatrelor din Bergen și Cristiania, al căror director fusese numit.

Neînțeles de concetățenii lui, neputând să-și impună uriașa lui personalitate, sărac, mahnit, visând reforme sociale, se hotără să plece din țară. Obținând dela guvernul norvegian să fie trimis într-o misiune prin străinătate, vizitează Italia, Dresda, München, Suez, Copenhaga, Stockholm, etc.

25 de ani a trăit în acest exil voit, în care timp a scris mereu, și cu fie ce lucrare nouă câștiga tot mai multă faimă, astfel că în anul 1890 când revine în țară, e primit în triumf.

În 1891, asistă la desvelirea propriei sale statui, în fața teatrului din Cristiania.

După Brand, scris la Roma, și care l-a făcut cunoscut în Europa, Ibsen publică Peer Gynt, Liga tinerimei, Impărat și Galileu, Stâlpii societății, Nora, Strigoii, Un dușman al poporului, Răta sălbatică, Rosmersholm, Femeia mării, Hedda Gabler, Constructorul Solness, Micul Eyolf, etc.

Moare în anul 1906, la 9 Mai. Cu prilejul acestui centenar la Copenhaga, se va da prima reprezentație a unei opere intitulată „Olaf Lillekræus”, al cărei libret a fost scris de Ibsen, pentru compozitorul norvegian Martin Nøbye. Lucrarea nefiind însă terminată, de cel căruia îi fusese destinată libretul, compozitorul Ame Eggeus a scris o nouă muzică, pe libretul lui Ibsen.

Andrée Brabant vorbește „Realității”

O FĂPTURĂ aproape ireală, fină, delicată și de o sensibilitate dusă la extrem, un cap cu linii dulci, de madonă, în părul căreia se pare că soarele și-a pierdut razele sale, astfel se prezintă Andrée Brabant prietenilor ei necunoscuți.

Cu mare greutate, prin corespondență, am putut obține dela ea câteva cuvinte pentru cititorii „Realității”. Și cum Andrée Brabant nu are nevoie de carte

Andrée Brabant

de recomandare cineaților români, îi vom da ei cuvântul:

„Mi-a făcut mare plăcere revista d-tră „Realitatea”, pe care, cu toate că nu pot vedea frumoasa d-tră limbă, o pot asemăna cu „Ilustrativu”-ul nostru. Publicul român nu îmi e necunoscut, căci printre zecile de scrisori pe cari le primesc zilnic, sunt câteva și din România. De aceea, mă grăbesc să-i trimit prietenasca-mi salutare, împreună cu

răspunsurile la întrebările d-tră.

I. Date biografice nu dau. Chiar dacă ar interesa întru câtva pe cititori, nu vreau să aibă o deziluzie. Vreau să rămâie cu impresia că sunt o fetiță de 17-18 ani, cum s'au obișnuit să mă aplaude.

II. Dintre artiști, prefer pe marele, inimitabilul Charlot. Îl mai agreez pe Ronald Colman care e, după mine, modelul tipului viril. Cât despre artiști, prefer să tac. Nu vreau să mă cert cu nimeni.

III. Poate că din cauza cinemaului, am rămas o admiratoare pasionată a naturii. În cursul carierei mele, am turnat atâtea colțuri minunate! Și apoi, frumoasele peisagii nu sunt altceva decât vaste decoruri cinematografice: studio-ul e uzina, iar exteriorul e atelierul.

Iată de ce, îmi petrec timpul liber pescuind și vânând. Dar trebuie să se știe că nu pot suferi imobilitatea. Poate de aceea nu pescuiesc cu undița, care m'ar obliga să stau ceasuri întregi nemișcată. Îmi place pescuind în loca, cu plasa și năvodul. Iar să vânez, secotesc una din cele mai frumoase plăceri pe cari mi le pot acorda...

* * *

Aici se termină interesanta scrisoare a frumoasei vedete ranceze. Andrée Brabant ne angajează să transmitem publicului român promisiunile ei pentru un viitor articol...

Hai să ne căsătorim

ERA necesar, ca să nu zicem indispensabil, înființarea rubricii destinată exclusiv căsătoriilor și divorțurilor vedetelor ecranului.

Mai Murray căsătorită cu regizorul filmelor ei, Bob Leonard, s'a văzut nevoită să divorțeze, din cauză că Bob întreținea legături, mai mult sau mai puțin

vinovate cu vedeta sa Gertrud Olstæd.

Urmând exemplul soțului său, s'a căsătorit cu principele David Mdivani de Georgia. În clișeu ce publicăm în numărul de față, vedem pe simpatica interpretă din „Văduva Veselă” alături de fericitul ei soț, câteva zile după căsătorie. Sperăm că până la publicarea acestor rânduri, tinerii nu s'au divorțat încă.

Piratul Negru

PIRATUL Negru este titlul noului film produs de „United Artists” din New-York, având în rolul principal pe marele și cunoscutul Douglas Fairbanks Lucrată după sisteme

noi, vederile fiind prezentate în culori naturale. Piratul Negru inaugurează o eră nouă în evoluția cinematografului.

Fotografia noastră reprezintă o scenă de senzație din acest film.

DACA NU ASTFEL, ALTFEL

— În fiecare an invitați alți oaspeți la vânătoare?

— Îmi place schimbarea în domeniile mele. Pentru că iepurii rămân, atunci schimb ne vânători.

Sinteza Ecranului

ESTE în două cuvinte rolul criticului cinematografic. Ca să fim pe înțelesul tuturor, trebuie să analizăm consecutiv câteva chestiuni necesare ce se desprind prin succesiune.

Pentru ce a fost creată presa cinematografică? Răspunsul la prima vedere simplu, conține dedesubturi comentabile. Presa cinematografică s'a născut în clipa când cinematograful a fost sortit a deveni artă și când publicul a început să frecventeze sălile de cinema. Din această fictivă documentare concludem nevoia, celor două anexe formate imediat: **presa și critica** artei mute. S'ar părea paradoxal. Oare critica nu derivă din presă. De-

contra zgomotului războinic al armelor, strigăt obiectiv și triumfător contra militarismului și asasinatului său: Europa civilizată, un ziar din Praga scria în prima pagină: „Dacă acest film ar fi fost proiectat în toate satele și în toate orașele lumii în 1913, nu s'ar mai fi declarat războiu.”

Vedem dintr'această profundă constatare, confirmată de noi pe de-antregul, ce schimbare totală ar fi adus activității mondiale contemporane, reprezentarea acestui film.

Trecând la epoca evenimentelor mai recente și sintetizând valoarea operei lui Abel Gance, „Napoleon”, reproducem parțial

Trei scene din „Napoleon” văzut de Abel Gance

rivă este adevărat, dar trebuie să se păzească a face convență cu **presa democrată** a filmului. Presa e în serviciul istoriei și industriei cinematografice iar critica e în serviciul progresului artei de același fel. De-aci nevoia **criticii independente**, singura care poate corija greșelile filmului și iarăși singura cu obligațiunea de a educa publicul, masa spectatorilor.

Cum trebuie făcută sinteza ecranului? Sinteza ecranului trebuie făcută calitativ și niciodată cantitativ. Adică, trebuie să constatăm defectele morale și tehnice ale unui film, nu scurtimea metrajului sau înfinitatea producției; căci s'au văzut adesea filme în câte 36 de acte **bune pentru gunoi** și zeci de producții americane, germane, etc., utilizabile în același scop, după cum iarăși s'au văzut drame sociale ce adăposteau morale cu urmări folositoare omenirii și totuși... de metraj mic. Așa de exemplu despre **J'Accuse**, film pacifist de un aport moral incalculabil „strigătul omului

părerea competentă a unui confrate francez:

„Cu entuziasmul marilor creatori și însoțit de curaj, în mijlocul unor dușmănoase nevoi materiale, Gance s'a consacrat acestui gigantic rezultat. Câte nu i-a dat de lucru acest film? A trebuit să citească tot ce se publicase despre Bonaparte în toate limbile, ajungând să cunoască la perfecție dialectele locuitorilor din Corsica. Numai așa a putut obține un maximum de obiectivitate, imparțialitate și de adevăr istoric, într'u scrierea scenariului.”

Observațiile în ce privește sinteza filmului le oferim atât criticilor de specialitate cât și cititorilor noștri, cari, după cum își dau păreri asupra unei cărți literare sau artistice, își pot forma păreri și asupra unui film de valoare, reținând din el părțile folositoare câteodată și în viață.

Faceți din cinematograful artă instructivă, nu distracție de bălăci!

Alexe Rosen.

Greta Garbo iubește muzica

DRĂGUTA vedetă suedeză Greta Garbo interpreta principală din „Carnea Diabolică” este pasionată de muzică, riții săi. Fotografia alăturată reprezintă sprijinită pe spatele pianistului care împreună cu tânăra violinistă execută special

ca și cei mai mulți dintre compatrioții săi.

În pauzele filmării face frecvente vizite muzicanților din studio pe cari îi pune să-i cânte din Grieg sau Beethoven, favo-

pentru dânsa unul din cântecele autorilor amintiți. Se întâmplă rar ca stelele de cinema să dea muzicii o importanță atât de deosebită.

Atenție! Turnează!

„Lumină! — Gata! — filmează! Strigătele încetează deodată ca la comandă. Undeva se mai aude în surdină, o muzică domoală. Lucrători cără bucați de decoruri uriașe și mobile, ca să le așeze peste muni de fringhii.

Pentru ce mai trebuiesc turnate 50 metri de film

Lămpile Jupiter zumzuie. Duhoare de vopsea, praf. Tăcere care durează câteva minute în studio. Apoi din nou, ca la comandă: gălăgie, strigăte, ciocănituri, huruituri.

Din zorii zilei până târziu în noapte, mișcare neîntreruptă. Într-un singur studio se fac în același timp 3, 4, 6 scene diferite, pentru tot atâtea filme. Printre lucrători, regișori, dramaturgi, ziariști, cari au fost invitați, monteurii, figuranți și întregul stat major tehnic, care nu are sfârșit. Strigăte și chemări, neconținute aranjări grele, montări oșobitoare de decoruri, care parcă ies din pământ în ceasuri lungi, ca să fie, după o singură scenă, rulate în câteva minute, din nou desfăcute și demontate. Coloane pompoase până mai adineaori, în palatul uriaș, se prefac în praf și dărâmături, sunt luate și aruncate. Ziduri grele, masive sunt doborâte, mobile dispar și sunt încărcate. Altele noi sosesc,

se înalță decorațiuni, în ceasurile și minutele următoare. Toate acestea pocnesc, trosnesc, se sparg și produc un sgomot infernal.

„Lumină!” — „Stinge!” Ziua de atelier, care costă mii și zeci de mii, trebuie să fie utilizată până în ultima clipă. Tempo! Ce folosește regișorului însă, toate aceste strigăte și pocnete, în acest turn al babilonului, când steaua a căpătat migrenă, când o alta nu găsește dispoziția adevărată, când un al treilea vrea să audă un anumit cântec, care singur poate să-i sugereze atitudinea? Ce folosesc toate strigătele și chemările, când bietul regișor ajutor, cu toată bunăvoința, nu poate să-și găsească monteurul.

Regișorul: „Și figurația?!?!?” — Răspuns: „Stă la cantină și joacă domino.”

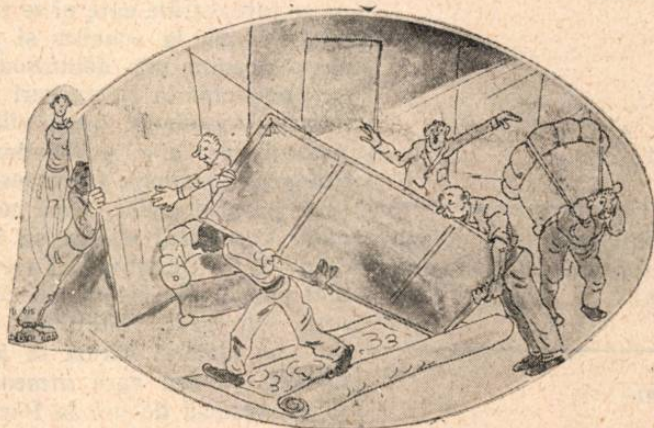
sau când domni din figurație, în loc să fie prin apropiere, se găsesc tot mai la cantină unde „conducătorul” se află, fără îndoială, mult mai bine, decât în aerul chinuitor din studio,

în lumina arzătoare a lămpilor Jupiter. Jurări e suficient și jumătate din acest timp! Într-un atelier de filme, acela, de bună seamă, nu va mai dori această atmosferă și va renunța pentru totdeauna să-și încerce norocul într-un film.

șezată greșit, sau un figurant nu stă la locul său. E cel mai sărman dintre sărmani. Se înțelege dela sine că dânsul a angajat cei mai nepotri-viți figuranți, care nu cadrează cu filmul.

Chiar dacă ar avea norocul, ca toate să se găsească la timpul potrivit și la locul indicat și ca filmarea să se fi făcut, totuși cu o siguranță ucigătoare regișorul va observa, după aceea, că un războinic, din vechiul Egipt, poartă un ceas brățară de ultima modă, sau că o slujnicuță, la filmare, nu s-a putut despărți de un colier de perle. Temei suficient, pentru ca filmarea să înceapă iarăși și toată furtuna se varsă din nou pe capul bietului regișor ajutor.

Cine ar fi nevoit să petreacă odată 24 de ore (în unele impre-

Se demontează

PASAREA ȘI ȚĂRANUL

Un papagal a fugit dela stăpânul său, și s'a rătăcit prin apropierea unui sat. Aci s'a așezat pe un copac. Un țăran, care până atunci nu văzuse niciodată o pasăre atât de frumoasă, s'a cățarat dealungul trunchiului, ca s'o prindă. Când era gata să pună mâna pe dânsa, pasărea deodată izbucnește:

„Ce faci domnule?”
Ce lovit cu măciuca, țăranul alunecă jos, își scoate căciula din cap și bâlba:

„Iertați-mă domnule, am socotit că sunteți o pasăre!”

CLASA ÎNTĂI

Ionel merge pentru prima dată la liceu și rătăcește dela o ușă la alta, căutându-și clasa. În odaia următoare, pe care o deschide profesorul stă pe catedră și când îl vede îl întreabă ce caută. La aceasta Ionel răspunde:

— Clasa întâi.
— Intră înăuntru, asta este clasa întâi.

Ionel uimit se uită la profesor:
— Clasa întâi, cu bănci de lemn.

OCAZIE BUNĂ

Fapălăptescu (trezit din somn, se dă jos din pat și cu lampa în mână trece în camera de alături, unde dă peste un spărgător ce opera la cassa de bani) Ce faci domnule aici?!

Spărgătorul: — Ce să fac?! În calitate de lăcătuș încerc rezistența broaștei!

Fapălăptescu: — Bravo măi! Bine că te găsi! Tocmai mă gândeam să mă duc mâine după un lăcătuș să-mi deschidă un garderob dela care am piedut cheile! Dacă ești bun... hai cu mine în dormitor.

Amicul Ciordescu s'a dus la o mare instituție să ocupe un post. După ce a fost introdus în biroul Directorului și i-a arătat actele acesta îi vorbește:

— Domnule! După câte văd certificatele dumitale sunt bune! Ce pretențiuni ai însă?

— „Noi mii de lei pe lună dacă îmi dai și Casierie; — dacă nu; nu pot fără paispreze mii!”

Petre Paviț

INSCRIȚIE

La intrarea spre ruinele Koenigstein, în Taunus, care au aparținut Mariei Ducese de Luxemburg, se găsește o tablă, cu următoarea inscripție: „Vizitarea ruinelor Alteții Sale Regale Marea Ducesă de Luxemburg, este îngăduită publicului.”

RECTIFICARE

— Când stau seara în pat și luna strălucește, câteodată văd cum tapetul întreg înviază.

— Asta-i din cauza nervilor!
— Da de unde, eu cred că din cauza ploșnițelor!

Părul lui Jackie Coogan

ÎN URMA deciziei părinților săi, de a urma la școală, Jackie Coogan a adus, săptămânile trecute, prima sa jertfă pe altarul științei: părul. Jackie tunzându-se, nu mai e dragălașul copil, cu hule lungi, pe care l'am

admirat alături de Charlot, în „Puiul” Micuțului vânzător de haine vechi, a făcut loc unui tânăr și energic american.

Managerul lui Jackie (care nu e altul decât tatăl său), nu a lăsat să-i scape o astfel de oca-

zie. Iată de ce a luat naștere filmul „Jakie joken.” Aperația tunsului a avut loc în studio, și nu mai puțin de 6 aparate de luat vederi, au înregistrat evenimentul. Clișeul pe care îl publicăm, a fost luat imediat după filmare.

Jakie Coogan nu regretă cătuși de puțin părul. Din contră, după ce frizerul își isprăvi lucrul său, Jakie se sculă de pe scaun, și luând o poziție teatrală, declară cu vocea fermă:

— „Deacu sunt și eu bărbat!”

Vina o poartă în orice caz regișorul ajutor.

Jocurile Realității

Deslegările celei de-a 2-a serie a jocurilor, se primesc la redacție, până la 10 Noembrie cor. Fiecare joc acordă deslegătorului un număr oarecare de puncte. Cel care obține numărul cel mai mare de puncte, prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri, din numerile 35, 36, 37, 38 și 39 ale Revistei noastre, va primi un premiu de 1.000 (una mie) lei. Premiul al doilea e de 500 (cinci sute) lei; premiul al treilea de 300 (trei sute) lei. Următorii șapte deslegători primesc câte un volum din operele autorilor români. Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor. Premiile se vor distribui până la 15 Noembrie.

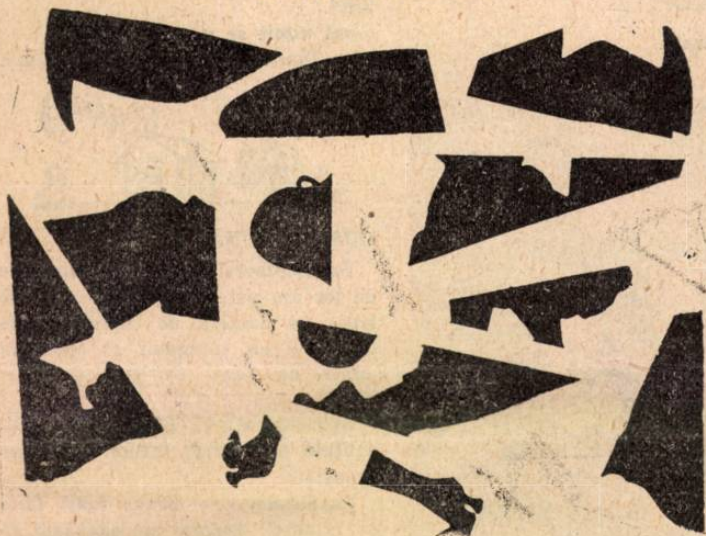
Bonul D. 2.

Subsemnatul

trimit alăturat deslegarea jocurilor No.....

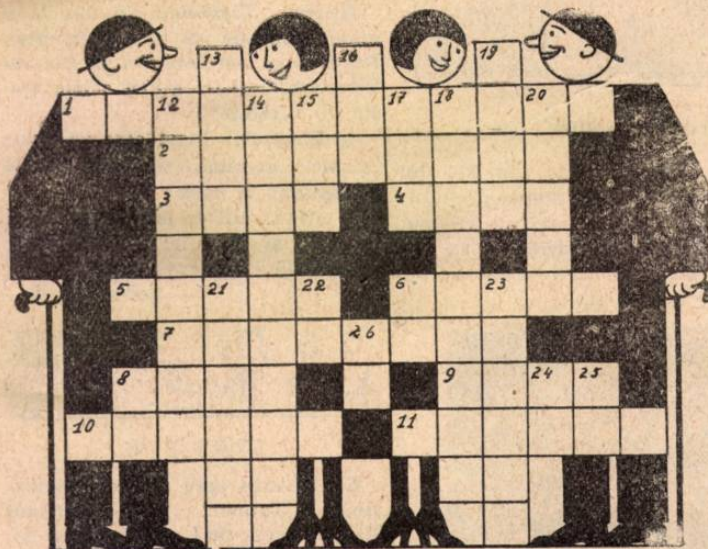
Deslegătorii jocurilor noastre, sunt rugați să detașeze acest bon și să ni-l trimită în plic împreună cu deslegările. În acest fel vom putea ține socoteală de notele fiecărui deslegător, la împărțirea premiilor.

Joc No 1. (5 puncte).

Prin așezarea bucăților tăiate obțineți o figură

Jocul No 2 cuvinte încrucișate (10 puncte)

Orizontal:

1. Innamorată
2. hoajă
3. un sentiment
4. Voevod
5. Serviciu de transmitere
6. femei pricepută
7. doctrină filozofică
8. folositor
9. oraș în România
10. raft de lemn
11. plantă

Vertical:

12. sentiment
13. unitate de măsură

14. sacrificiu

15. garanție
16. mult
17. copac
18. sfînjirea bisericii
19. instrument muzical
20. orașel în România
8. notă muzicală
21. prezentabil
22. formă a verbului a avea
6. notă muzicală
23. inibită
24. conjuncție
25. pană de lemn
26. prepoziție

Concurs fotogenic

Mereu sosesc fotografii la redacția noastră pentru concursul fotogenic, al „Realității”, care fără îndoială va avea un succes răsunător. Cititorii noștri cunosc de sigur condițiunile concursului, publicate în câteva din numerele trecute. Menționăm din nou, că vom publica într-un număr special, toate fotografiile câte ni-se trimit. Primim la concurs și pe acele doamne sau domnișoare cari participă la concursuri similare, organizate după pilda noastră, de alte publicațiuni. Fotografiile trimise vor fi restituite proprietarelor, după concurs. Concursul nostru se încheie la 30 Octomvrie. În primul număr din Noemvrie cititorii vor găsi „Buletinul de Vot” cu ajutorul căruia să hotărască pe cea care urmează să fie trimisă de noi la Paris.

Joc No. 4.

(3 puncte de P. I. Antonescu
Tigănești — București)

Aruncați o literă într-o comună
și o prefaceți în țară.

Joc No. 3. pătrat simetric
(5 puncte)

Orizontal:

1. preoteasă a zeiței Afrodita
2. Fabulist grec
3. Cetate veche
4. Piatră prețioasă

Vertical: aceleaș

CONCURS DE CARICATURI

Caricaturi onomastice trimise de
Eugeniu Comanescu-Nehoi, București

SURPRIZA

— Otto al d-tale s'a bătut cu Alexandru al meu.
— Din partea mea, ce fac copii, mi-e tot una.
— Bine. Atunci o să vă trimit pe Otto, imediat, cu salvarea, acasă.

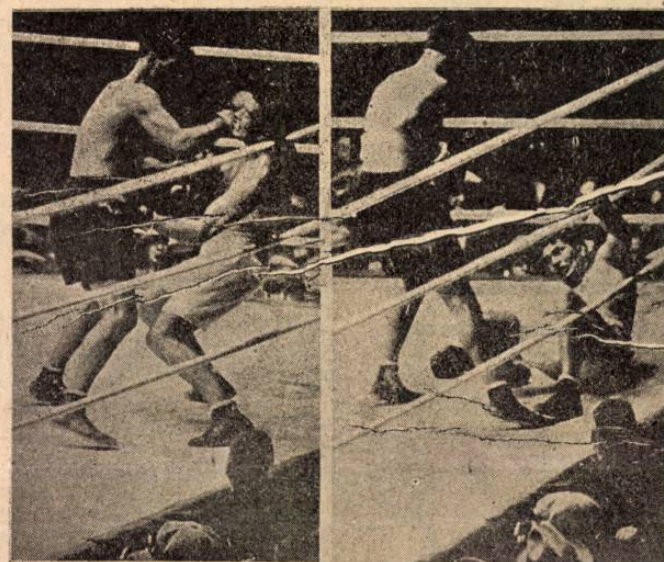
REVEDERE

„Ai văzut inelul de logodnă al Sofiei?”
„Mă mai întrebi dacă l-am văzut? L'am purtat tot anul trecut.”

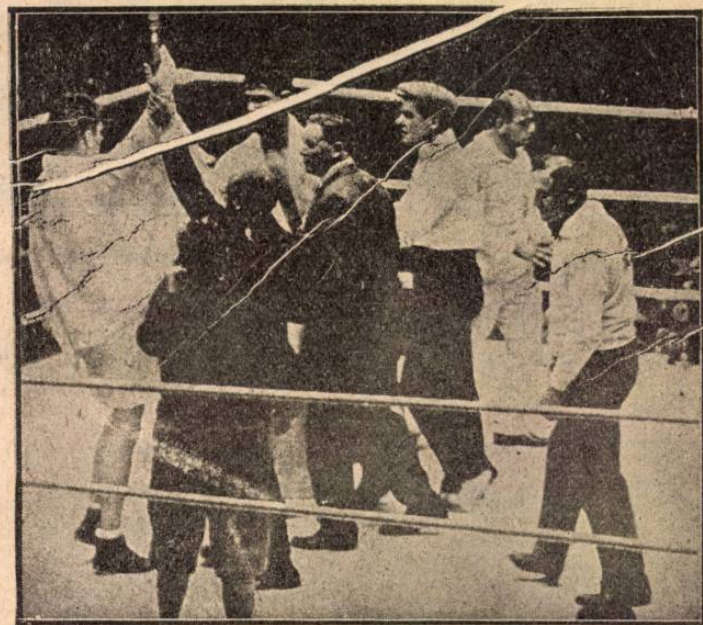
Matchul Tunney-Dempsey în ilustrațiuni

Fotografie transmisă prin telegrafia fără fir

Al șaptelea rund

Dempsey strânge mâna lui Tunney învingător

MATCHUL de box dintre Dempsey și Tunney a fost nu numai privit de zeci de mii de oameni, dar și transmis prin telegrafio fără fir și bineînțeles cinematografiat.

Publicăm, cu titlul de documente, alături de fotografia normală, care ne face să retrăim toate detaliile întâlnirii, una dintre fotografiile transmise prin telegrafia fără fir. Nu e perfectă, dar poate fi totuși o mândrie a veacului nostru, chiar când subiectul fotografiei nu provoacă aceeași justificată mândrie pentru civilizație.

Fotografiile pe care le reproducem sunt luate în cea de a șaptea repriză, care era cât p'aci să redea lui Dempsey titlul de campion mondial.

Dela începutul reprizei Dempsey lovește pe Tunney, cu un croșet drept în falcă. Acesta atins puternic, cu ochii închiși, se îndoaie pe genunchi și se prăbușește pe ring; donă secunde mai târziu, Tunney e tot la pământ, cu privirea turbure, el vede ca prin ceață, cu groază, că puternicul Jack, este gata să-l turtească dacă din nenorocire s'ar scula. De abea după 9 secunde, și după ce la intervenția energică a arbitrilor Barry, Dempsey s'a înde-

RECTIFICARE

În jocul nostru No. 2 (B 2) din Realitatea No. 36, 9 Octomvrie a. c. s'au strecurat câteva erori la explicația jocului. Rugăm pe cititori să facă îndreptările necesare și anume:

Orizontal 11 bolnav, 12 bolnav, 16 pavăză, 17 provincie în Vechea Eladă. Restul explicațiilor din coloana orizontală rămân neschimbate. Vertical: în loc de 15 horă, se va îndrepta 15 mitră.

Atletică-Gimnastică-Turism

Buletin sportiv

SUB numele de „BULETIN OFICIAL” se înțelege o foaie oficioasă a FSSR, de care se slujesc toți fotbalistii, chiar acei cari nu cunosc limba românească. Acest Buletin Oficial înseamnă, pentru fiecare fotbalist, certificarea dreptului de a juca în public; ca să ne explicăm: numai acel jucător are dreptul să participe la un match, de campionat, sau la disputarea unui premiu, care a fost confirmat prin această foaie. De bună seamă că aceste certificate sunt necesare de multe ori: comitetele locale explică adesea în mod greșit regulamentele și astfel, pe baza simpatiei sau a influențelor personale ar fi plecate, adesea, să facă excepțiuni.

Confirmarea centrală nu-și mai are nici un rost însă, dacă nu se produce repede și cu punctualitate, nu în chipul de până acum, când Buletinul Oficial apare în mod cu totul neregulat, odată sau cel mult de două ori pe lună; iar la rubrica confirmărilor având totdeauna un număr mare de greșeli de tipar neplăcute, fie în numele jucătorilor, fie în desenarea cluburilor. În Buletinul Oficial am putut găsi nostima glumă ca un fruntaș antisemit să fie trecut printre membrii unui club pur evreesc și viceversa. În afară de lipsa de precizie, întârzierea este și ea cu totul neplăcută. Cluburile sunt silit să aștepte, de multe ori, luni de zile, până când membrii lor sunt confirmați, oficios, prin Buletin.

Conducerea centrală numai atunci își va îndeplini misiunea, când va funcționa bine și repede. Altminteri ea nu reprezintă decât „bețe în roate”, pentru sport. O condiție primordială este ca în această conducere să existe o absolută independență, protecția și influența să fie cu totul excluse, căci acestea existând, se pot petrece lucruri cu totul dăunătoare sportului. Conducerea centrală nu are dreptul să primiască, să înregistreze și să publice, altceva decât confirmările trimise pe cale oficială. În ultimile zile s'a întâmplat că intendentul unui club din Cluj a cerut actele de confirmare, dela secretarul regional din loc, și le-a trimis apoi, cu un curier special, la centrală, ca să fie înregistrate și înmatriculate. În acest fel, Clubul a putut imediat pune pe arenă, pe acei membri, cari altminteri ar fi trebuit să aștepte apariția Buletinului Oficial. (Se prea poate ca Buletinul — după un obicei mai vechiu — va face gluma, să publice cu totul alte numere decât cele scrise pe cartelele jucătorilor. Merită să fie înscris în istorie, faptul că secretarul Clujului a dat intendentului respectiv și actele de confirmare ale membrilor unui Club advers, iar — în mod natural — curierul uituc a adus cu sine, din București, numai actele membrilor din Clubul la care aparține și dânsul, uitându-le acolo pe acele ale Clubului rival.)

Aceste toate slujesc spre a ilustra faptul că sistemul de as-

tăzi este greșit și că centrul poate avea influențele cele mai neprevăzute asupra rezultatelor campionatelor regionale. Căci e foarte firesc că echipa, întârită prin confirmări făcute pe o cale nedreaptă, a fost în stare să înfrunte echipa adversă, silită să iasă pe arenă fără de jucătorii, de care ar fi avut nevoie. Nu este îngăduit ca asemenea metode să se permanentizeze, căci atunci cluburile înstărite vor avea toate avantajele, ele fiind în stare să trimită, oricând ar fi nevoie, un curier la București. Dacă sistemul s'ar adopta, atunci Buletinul oficial n'ar mai avea nici un rost, și ar trebui să dispară.

Noi socotim că lucrul cel mai potrivit ar fi să se publice confirmarea membrilor diferitelor cluburi, în singura foaie sportivă bucureșteană, odată pe săptămână, în mod regulat. Aceasta s'ar petrece public și n'ar mai fi nevoie să se aștepte săptămâni întregi, apariția Buletinului. Supunem, celor în drept, propunerea noastră.

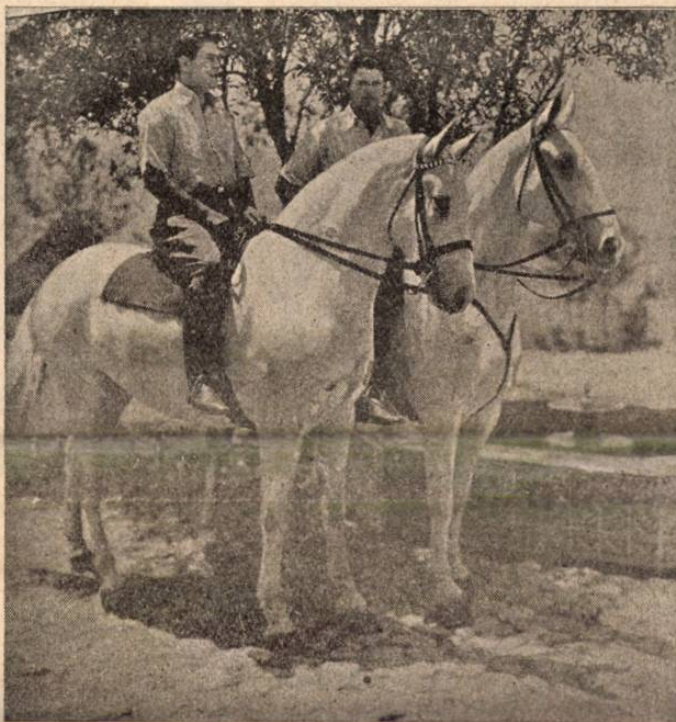
SĂPTĂMÂNA trecută, care a fost săptămâna campionatului, n'a adus surprize deosebite. În general favoriții au fost învingători, afară de întâlnirea „România”—RMS din Cluj. Cu „România” situația nu este încă clarificată și se pare că atât „Universitatea”, cât și „Victoria”, cât și „Academia” vor continua să existe. În acest caz, „România” abea va avea jucători, pentru continuarea campionatului. În tot cazul e regretabil că asemenea probleme nu s'au rezolvat din vreme și că în a doua lună a campionatului, noi echipe vin în luptă.

Chinezul a fost înfrânt de echipa aleasă a Aradului, deși până acum aceasta din urmă a fost învinsă de trei ori, cu ușurință, de cea dintâi. Oare echipa Aradului s'a dezvoltat într'atât, sau nivelul Chinezeului a scăzut în această măsură?

Dacă am dori prima posibilitate, ar fi foarte regretabilă cea de a doua și e dureros că echipa Chinezeului, nici pe departe, să nu mai fie, ceea ce a fost odinioară. Căci, adevăratul reprezentat internațional al fotbalului românesc, rămâne deocamdată campionul Timișorean, Chinezeul. De aceea e de dorit menținerea la nivel a acestei echipe și e necesar nu numai să nu se pună nici o piedică, din afară la dezvoltarea sa, dar să se facă totul ca d. Căpitan Slătinescu, conducătorul „Fulgerului”, care în totdeauna a susținut cu patriotism părerea că sportul românesc trebuie să fie reprezentat în străinătate, să înțeleagă că o echipă bună nu poate da rezultate bune, când e lipsită de jucătorii săi militari.

Regele Mihai I al României. — Dimineața la călărie, pe poneiul său

Doi cărora le merge bine. — Genne Tunney, campion mondial de box, după reputată asupra lui Dempsey, a plecat în California, spre a face plimbări, călare, cu amicul său, Tred Thompson, cunoscutul actor-cowboy

(Urmare dela pagina 10)

părtat, Tunney a izbutit să se ridice. Ca un tigrul Jack s'a repezit asupra celui d'abea ridicat, spre a-l doborî definitiv. N'a isbutit însă. Și în cele din urmă, Tunney a eșit învingător. Cea din urmă fotografie arată pe Tunney învingător, iar Dempsey strângându-i mâna.

În orice caz se vede că Dempsey și Tunney sunt foarte aproape egale și că o nouă întâlnire, între cei doi boxeri, ar atrage iar pe cei 156 de mii de spectatori la Chicago. Acesta este singurul lucru care-l interesează pe d. Tex Richard, impresarul matchurilor. Partea financiară ar fi asigurată. Din punct de vedere sportiv însă, dat fiind că Dempsey la anul împlinește 33 de ani, și prin urmare nu poate suporta zece runduri, amânarea unei întâlniri ar fi anti-sportivă. Dacă șapte ani Dempsey a putut fi cel dintâi prin forța pumnilor săi, vârsta nu-i va mai permite aceasta, de acum înainte.

Canalul Măneei trecut din nou înnot. Dactilografa germană Mercedes Gleitze, înainte de trecerea Canalului, pe care a făcut-o în 15 ore și 15 minute

La Saint-Germaine, englezul George Duncan a eșit victorios, în marele omnium internațional. Au fost înscrși 80 de concurenți, la acest campionat de golf

MOTIVE DE BUCURIE

Aceasta este cea mai fericită toamnă, de când trăiesc.

E adevărat că vacanța familiei m'a costat de două ori mai mult decât împrumutasem pentru acest scop, anticipat.

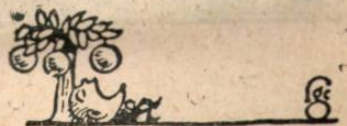
Admit că datoria cu ipotecă pe casa mea, este mult mai mare decât admit regulile unui om prevăzător.

Firma dela care am cumpărat automobilul m'a înștiințat că dacă nu voi plăti ratele regulat îmi va lua înapoi mașina și voi pierde ce-am plătit.

De asemenea, e adevărat că n'am un lemn pentru iarnă.

Directorul firmei unde sunt angajat m'a înștiințat că trebuie să mă consider concediat.

Și cu toate acestea, cânt de bucurie, fiindcă mi-am asigurat o lojă la teatru, pentru femeia și fiica mea, pe tot sezonul de toamnă.

POEZIE

Cade pară în gura mea,
Te-oi mânca de te-oi putea;
Fără coadă fără muc,
Gata să te 'mbuc.

LA 1 MARTIE

Micul Silvestru: „Tăticule, dacă în Groenlanda nopțile durează 6 luni, la ce oră trebuie să se închidă restaurantele separeurile și cabaretele?”

Tăticu: „La 1 Martie”.

Motto: „Cumpărarea pianului
e chestie de încredere”

Garanța cea mai deplină

o oferă renumele
excelent al firmei

I. TRISKA

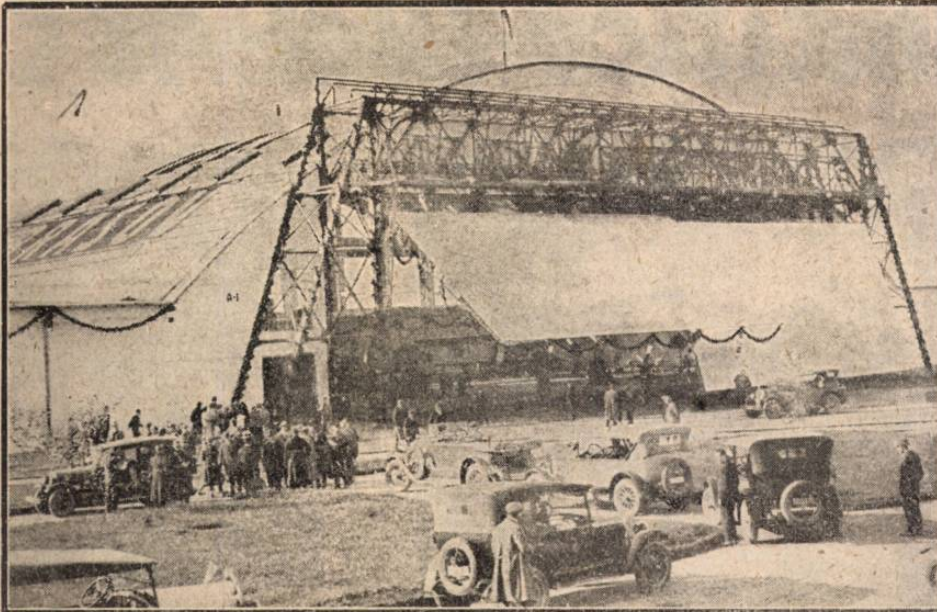
existență de 58 ani, cel mai
vestit depozit al branșei

Reprezentantul general al cunoscutei mărci „Förster”

Cluj, Str. Șaguna 14. Telefon 419

Uzinele de Avioane de lângă Braşov

SĂPTAMĂNA trecută s'a inaugurat lângă Braşov, în asistenţa guvernului, autorităţilor militare superioare şi a reprezentanţilor presei, uzinele de aviaţie, ridicate prin colaborarea între stat, capitalul românesc şi capitalul străin.

O putere militară, care are de apărut un stat cu 18 milioane de suflete, nu putea să rămână la discreţia fabricaţiunii externe, în aeronautică. Era nevoie să se creeze o industrie proprie. Această industrie şi-a inaugurat acum uzinele.

La serbarea inaugurării a asistat şi Generalul francez M. Berthelot,

care de când s'au refăcut armatele româneşti, la Siret, a stat totdeauna alături de noi.

Fotografiile noastre, luate la faţa locului, reprezintă:

1. Hangarul de montare.
2. Generalul Berthelot cu d. Ionel Brătianu, preşedintele consiliului, plecând dela uzină.
3. Vizitarea fabricii. În planul întâi d-nii: General Olteanu, comandantul garnizoanei Braşov; General Anghelescu, ministrul de război, Clinchard, ministrul Franţei la Bucureşti; Generalul Berthelot;

General Coandă şi prefectul de Braşov.

4. Ataşaţii militari ai Angliei, Cehoslovaciei, Franţei şi Jugoslaviei, la inaugurarea uzinelor.

5. D. General Coandă, preşedintele Consiliului de administraţie al fabricii, citeşte cuvântarea inaugurării.

6. D. General Berthelot întreţinându-se cu ofiţerii români.

7. Trei „aşi” ai aviaţiei la Braşov: Căpitan Romeo Popescu, I. R. Villechanoux din aviaţia franceză; şi Căpitan Bănculescu.

Femeile vor să treacă şi ele Oceanul în zbor. Actriţa Vineză, Lili Dillens, care a zburat dela Norderney până la Lisabona, pentru ca de aci să treacă Oceanul în zbor

Aviatoarea, care a voit să treacă Oceanul. Miss Ruth Elder, care a încercat să treacă Oceanul în zbor, la 11 Octomvrie, sburând dela New-York, dar a fost victima unui accident, în apropiere de insulele Azore şi cu greu a putut scăpa cu viaţă

AVIATORUL GERMAN LOOSE

care intenţionează să treacă oceanul în zbor, pornind din Lisabona.

REALITATEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

Abonamente: Pe un an 300 lei; pe jumătate an 160 lei;
pe trei luni 85 lei.

Director: J. B. Sima.
Apare totdeauna Dumineca

Redacția și Administrația:
Cluj, Str. Regina Maria 36.

INTÂMPLĂRILE SĂPTĂMÂNII

SFÂNTUL DUMITRU ÎN VECHIUL REGAT

Unul din cei mai importanți Sfinți din Calendar, căci stabilește plata chirilor și schimbările de locuință în tot vechiul regat.

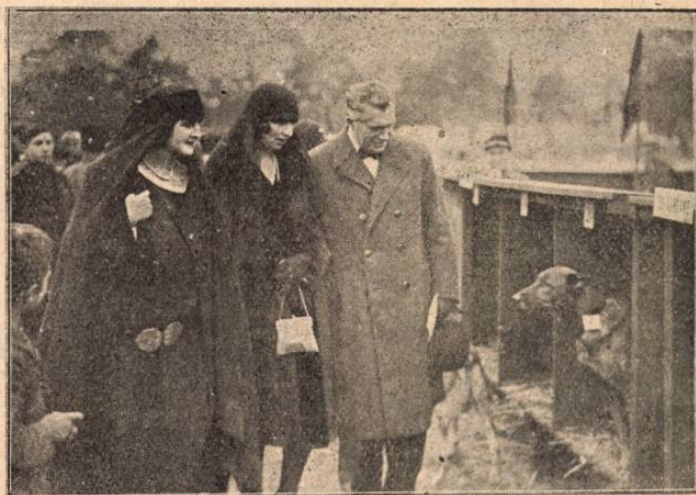

D. General Averescu părăsind Camera

PRINTUL IMPERIAL FARID AL PERSIEI

s'a îndrăgostit de dansatoarea Hilda Palmer, pe care a cunoscut-o într'un dancing, la Toronto și — americană — după câteva zile, a luat-o în căsătorie.

PRIMA EXPOZIȚIE CANINĂ ÎN CAPITALĂ

În ziua de 22 Octombrie, s'a inaugurat, în București, la stadionul C. A. B. (Șoseaua Kiseleff) prima expoziție de câini.

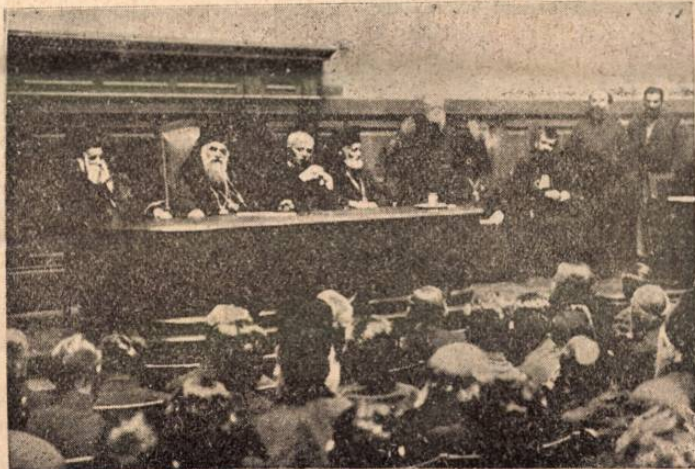
Pusă sub patronajul „societății

pentru îmbunătățirea rasi canine", de sub presidenția de onoare a A. S. R. Principele Nicolae, expoziția a fost organizată de d-nii Colonel Mavrocordat, Georges Schina, Marie Gebaur și d-na Marie Keller.

A stârnit mult interes niște căței tonchinezi: mici cât pumnul, înveliți în paie și flanele, cu capul turțit, cu părul lung, ondulat și mătăsos, slabi, de abia ținându-se pe picioare, ei fac impresia unor degenerați, sunt însă la modă și în consecință, acești câini, costă enorm de scump. Au plăcut de asemenea câinii Saint-Bernhard, mari cât viței.

La deschiderea expoziției au asistat Principele mamă Elena, A. S. R. Principele Nicolae, ex-regina Elisabeta a Greciei, precum și întreaga elită Bucureșteană.

A. S. R. Prințul regent Nicolae a expus trei câini cocker și un admirabil dob-mann. Fotografia de jos reprezintă un bulldog, care a obținut premiul întâi și care a fost premiat și la expoziția din Paris.

Congresul preoților ortodocși la București

La Fundația Carol I, din București, a avut loc zilele acestea, congresul preoților ortodocși. Congresul a fost prezidat de Sanctitatea Sa Patriarhul României. Fotografia noastră reprezintă biroul congresului: pre-

ședintele are la stânga sa pe I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, iar la dreapta pe d. Alexandru Lapedatu, ministrul Cultelor și Artelor.

REALITATEA

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Cluj—str. Regina Maria Nr. 36—Cluj

La București: Calea Victoriei 39.
Telefon 63—92

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an întreg Lei 300
Pe o jumătate de an „ 160
Pe trei luni „ 85

PENTRU STRĂINĂTATE

Pentru America \$3
Jugoslavia și Cehoslovacia Lei 400

Editor și Director: J. B. Sima

Secretar de redacție: N. Constantin

DUMINICĂ, 30 OCTOMBRIE, 1927

Peste douăzeci de ani

Se spune că e riscat a face profeții sau preziceri. Cu toate acestea, trebuie să recunoaștem, că trăim într-o vreme, când nimic nu e cu neputință.

O maximă americană spune: „Dacă prima imposibilitate a devenit posibilitate, restul merge dela sine.”

Sunt zece ani de când radio-fonia s'ar fi considerat drept vis fantastic. Astăzi ea a devenit un lucru banal. Până acum doi sau trei ani, chiar termenul de „televiziune” era necunoscut, în afară de domeniul supranaturalului. Astăzi, televiziunea e considerată drept posibilitate. Nu sunt cincizeci de ani de când vâzduhul se socotea drept domeniu rezervat exclusiv păsărilor. Astăzi omul străbate continentele și Oceanele, pe calea aerului. Și nu sunt o sută de ani, de când nimeni nu credea în posibilitatea, de a transmite sunete perceptibile, pe un fir metalic. Și n'a trebuit un veac, pentru ca telefonul să-și piardă importanța, după ce a devenit un aparat utilizat de oricine. Am putea înșira mai departe nenunțate invențiuni, care socotite cu neputință de realizat și născute numai în fantazia câtorva literați, astăzi nu mai miră pe nimeni.

Și atunci avem dreptul să ne întrebăm: „Oare cum va fi lumea într-un viitor apropiat, peste douăzeci de ani bunăoară?”

Nu-i ușor de răspuns. Posibilități sunt numeroase. Și e vorba de a alege dintre acestea pe cele realizabile:

În ceea ce privește aviația, de sigur că se vor face progrese. Avionul nu poate deveni mijloc practic de transport, atâta vreme cât are nevoie, pentru aterisare și înălțare, de un spațiu de cel puțin 100 de metri. E foarte probabil că aeroplanul va ajunge să se poată urca și cobori aproape vertical, așa încât câmpul de aterisare să se reducă la simple platforme, amenajate pe acoperișul casei, unde să se instaleze stațiuni, pentru călători.

E de așteptat ca în douăzeci de ani, între Paris și New-York, sau între Paris și Angora, să existe curse regulate de sbor, care să se efectueze în cel mult zece ore, cu deplină siguranță și perfectă comoditate. Reușindu-se sborurile la înălțimi mari, unde aerul opune mai puțină rezistență, viteza avioanelor va putea trece de 500 de km. pe oră.

Peste douăzeci de ani, e probabil că energia va putea fi transmisă, în mod curent, dela un capăt la altul al pământului, prin radiațiuni eterice, adică „fără fir.” Uzinele, casele și oreșele, vor căpăta lumină, căldură și forță motrică, dela puternice stațiuni centrale, fără folosirea sârmelor sau țevilor. Energia aceasta se va scoate din căldura imensă pe care o înmagazinează oceanele, de lângă Equator, dela soare.

În douăzeci de ani, televiziunea va fi o binefacere, de care se va sluji oricine. Vorbind cu cineva la o depărtare de 5000 de km., în același timp îl vei putea vedea. Televiziunea e menită să revoluționeze felul nostru de trai și nu putem prevedea surprizele, pe care ni-le rezervă.

În domeniul sanitar, se poate prevedea că cei doi dușmani ai omenirii, tuberculoza și cancerul, vor fi descoperiți și învinși, în același chip cum s'a făcut cu diabetul, în ultimul timp.

Aplicarea electricității, în agricultură, va da desigur roade: pământul va putea produce îndoit cât astăzi. Aparat electrice speciale vor încălzi lanurile, așa încât pământul să rodiască mai mult și de mai multe ori în același an. Pe măsură ce oamenii se înmulțesc, e nevoie și de mai multă hrană și nevoia nu se poate împlini decât electrificând pământul.

E de prevăzut deasemenea, că în douăzeci de ani omul va putea trăi vreme mai îndelungată, datorită măsurilor sanitare și

igienice, care se vor aplica. Locuințele vor fi mai curate, omul va învăța să se păziască mai bine împotriva frigului, împotriva căldurii și a boalelor. Va avea din ce în ce mai puțin de lucru, datorită aparatelor și uneltelor ingenioase, care vin în sprijinul său, în toate domeniile, și astfel își va putea întrebuința vremea liberă, în jocuri, în desfășurări fizice și intelectuale.

În douăzeci de ani, stăpânirea vremii nu va fi o simplă utopie. E probabil că oamenii vor ajunge să poată provoca pleăia, ori de câte ori va fi nevoie, prin mijloace electrice; și e probabil că vor putea împiedeca ruperile de nori; uraganele și alte cataclisme, a căror urgie o suferim astăzi, încă.

Și pentru că întreg acest articol este scris cu mult optimism, să nădăjduim că, peste douăzeci de ani omul va deveni și el mai bun și mai înțelegător, că va alunga dela dânsul ura și invidia, egismul și cruzimea și va înțelege că fericirea adevărată este să trăiască în bună înțelegere și în pace, cu semenii săi.

BULETIN SĂPTĂMÂNAL

REVISTA noastră, în acest loc, nu face decât să înregistreze evenimentele. Rămâne ca cititorul singur să le comenteze.

Domnul Mihail Manoilescu, fostul sub-secretar de Stat la Ministerul finanțelor, în guvernul Averescu, a fost arestat, pe când venia dela graniță, spre Oradea-Mare, și trimis în judecata Curții Marțiale.

Ministrii, întruniți în consiliu, la d. Ion Brătianu acasă, au dat după discuțiuni lungi, următorul comunicat:

„Domnul Mihail Manoilescu, încercând să facă pe agentul de transmisiune, al celor cari uneltesc tulburarea ordinii constituționale a Statului, guvernul a dispus arestarea lui și trimiterea lui în judecata Curții Marțiale.”

Această arestare, desigur că a stârnit și mirare și nedumerire. Țara noastră nu este o țară revoluționară, cum e bunăoară Grecia. Și e neobișnuit ca foști ministri să fie arestați pentru comploturi. „Neamul Românesc”, ziarul d-lui Iorga, publică în legătură cu această chestiune următoarele:

„Guvernul Brătianu a ordonat arestarea d-lui Mihail Manoilescu, fostul sub-secretar de Stat, personalitate politică de seamă, imputernicitul până mai ieri, al României, ca să discute tratatul cu Italia, domnul Manoilescu este dat jos din tren, într-o haltă secundară, și arestat, ca un delicvent oarecare.

„Cum se poate judeca un tratament atât de aspru? „Legături cu Moscova?” Dar această glumă nu o crede nici domnul Tătărescu... Și dacă prin absurd, ar lua-o în serios, o clipă, ce părere ar avea de colegul său din guvern, d. Dr. Lupu, demascat ani de-a rândul, cu documente, de d. Ion I. C. Brătianu, că e vândut sovietelor?”

Crede guvernul că poate domina și înfrânge, pe oricine luptă să răstoarne cea mai oribilă exploatare politică, pe care am cunoscut-o vre-odată.

NU putem intra în discutarea faptelor, despre care se vorbește în comunicatul guvernului, relativ la arestarea d-lui Manoilescu, pentru că guvernul a dat prea puține lămuriri. Dacă într-adevăr un complot împotriva Siguranței statului, și a ordinii stabilite, a fost pus la cale, aceasta învederează și mai mult că este nevoie, pentru normalizarea vieții noastre politice, să se facă o înțelegere, între acele partide politice, care reprezintă cu adevărat opinia publică: o înțelegere între partidul național-țărănesc și partidul la guvern. În felul acesta, pacea internă va fi asigurată.

D. Manoilescu, la Jilava, după o telegramă, primită în momentul când încheiem revista, a încercat să se sinucidă. Starea sa e gravă.

ÎN urma celor întâmplate, guvernul este hotărât să mențină ordinea cu mijloace severe. În consecință e probabil că va opri adunarea național-țărăniștilor, la Alba-Iulia.

Această adunare era hotărâtă pentru luna Moemvrie și guvernului îi e teamă că numeroasele nemulțumiri se vor canaliza, la această întrunire politică.

ÎN ziua de 25 Octombrie, țara a sărbătorit a șasea aniversare a regelui nostru. M. S. Regele Mihai I a împlinit 6 ani. Poporul românesc înconjoară cu dragoste adâncă pe Regele Mihai I, chemat să continue tradiția glorioasă a dinastiei sale și să înscrie, în istoria Neamului Românesc, pagini de vrednicie națională.

O MARE bancă din Brăila, banca Elin-Română, a dat faliment. Sunt pierderi de zeci de milioane. Multe bănci, după război, s'au aventurat — doritoare de câștigi repezi — în tot soiul de afaceri, riscate, neglijând operațiunile, pentru care sunt destinate, aceste instituțiuni. Rezultatele încep să se simtă. Din nenorocire odată cu prăbușirea băncilor incorecte, sărăcesc oameni necăjiți.

ÎN străinătate se continuă colportarea de știri false, împotriva României. Multe agenții telegrafice sunt în serviciul dușmanilor noștri și acestea dau informațiuni de natură a arăta că, la noi, sunt vecinice turburări. Ministrul nostru de externe este dator să dea mai multă atenție, serviciului de propagandă, în străinătate.

Trebuie să ne bucurăm însă faptul că Lloyd George, partizanul revizuirii tratatelor a afirmat, într'un discurs recent, că o asemenea revizuire nu poate fi făcută decât de Liga Națiunilor. Se știe că această instituție nu înțelege să schimbe nimic din cele hotărâte pentru totdeauna, asupra configurației Europei.

Iluziile vecinilor noștri se distragă astfel, ca putrigaiul.

Cum i-ar plăcea să se scape de el, dar...

—Newark News

Fiindcă am fost evacuat de Sf. Dumitru, te rog prea Bunule Sfinte Petre să mă adăpostești la dumneata

CEI DOI BRIAND

Domnul Briand la Geneva. Domnul Briand la Paris.

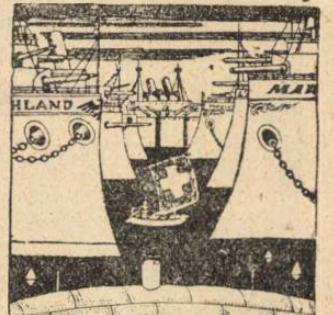
(Eladderadatsch—Berlin)

LA GENEVA:

Bolșevicul: Prin urmare nu mă vreți? Atunci n'am decât să mă înapoiez, sub aripa stăpânului meu prusian.

(Mucha—Varșovia).

NEUTRALITATE

Elveția: Nu vreau să atac pe nici unul dintre scumpii mei vecini, și pot servi astfel de pildă pentru toate națiunile.

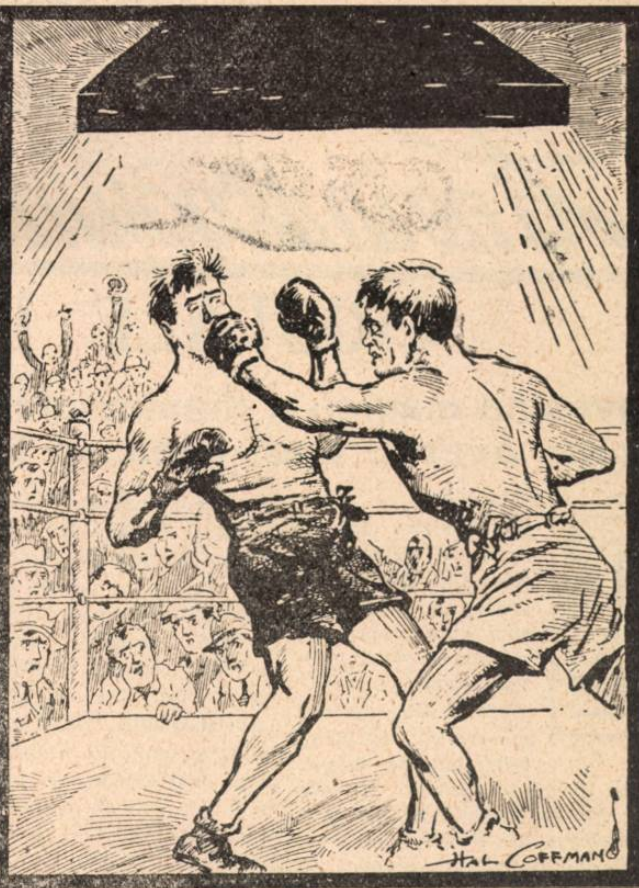
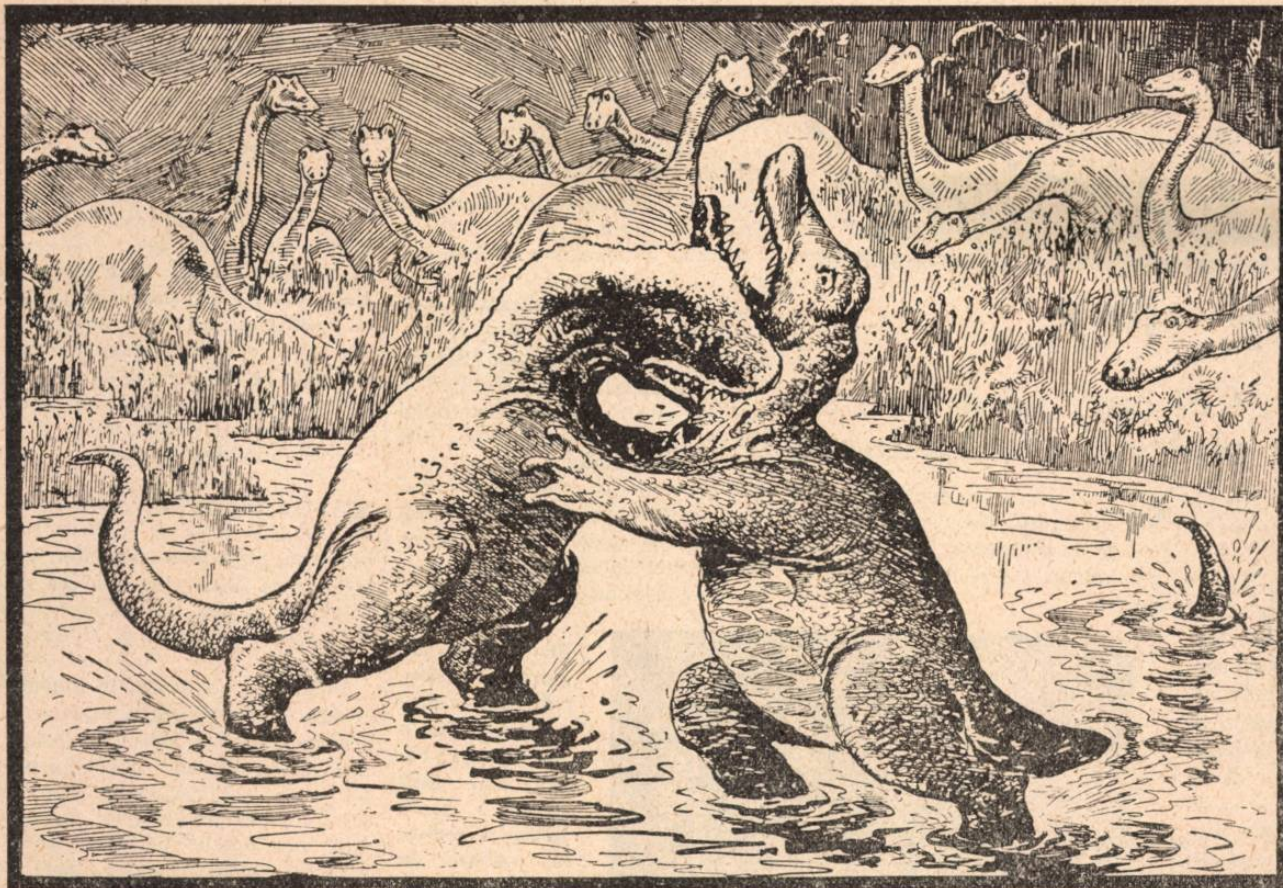
(Nebelspalter, Rorschach).

DUPĂ CONFERINȚA NAVALĂ DELA GENEVA

ZEUL MARTE: Cu toate tratatele lor, tot eu o să trebuiască să pun ordine în afacerile internaționale.

ORICE LUPTA E LA FEL

STE vre-o deosebire între lupta dinosaurilor — animale uriașe din timpurile preistorice — și lupta dintre oameni, te șireteneii, când se **LUPTĂ** în vremurile noastre?

Nu-i nici una; afară poate că omul, mai inteligent și deci știind să recurgă la multe mai **BRUTAL**. Dar trebuie considerat ca și mai brutal acel om care cheltuiește bani spre a vedea pe alții luptându-se.

De bună seamă că „dinosaurii carnivori” se luptau unii împotriva altora, așa cum se vede în ilustrația noastră, deși ei neîntâlnindu-se decât odată pe an, singura lor preocupare era să urmărească și să atace, spre ai mânca pe frații lor, de 50 de ori mai mari decât dânsii, „dinosaurii vegetarieni”.

Istoria lumii întreagă este o lungă poveste de luptă, pentru că viața întreaga este o luptă sângeroasă, și începând din vremea primelor animale, până astăzi, ființele s-au luptat între ele. Astăzi omul civilizat găsește o plăcere să vadă sângele curgând pe arenă sau pe ring.

În chip firesc, fiecare animal trăiește vecinic cu teama de a fi omorât de dușmani, și cea mai mare dintre animale pier de moarte violentă. Immediat ce îmbătrânesc, sau slăbesc, din pricina boalei, ele nu mai sunt în stare să fugă dinaintea dușmanilor lor, sau să se apere de dânsii și atunci moartea lor e sigură.

Nu e de mirare deci că până și filozofii, cari au fost lipsiți de credința religioasă, au înclinat să creadă că pământul este stăpânit de o **PUTERE DUȘMĂNOASĂ**, sau că planeta noastră, care plutește în spațiu este blestemată să suporte toate crimele și ororile.

În mijlocul savanelor întinse din Africa, unde trăiesc sute de specii de animale: jaguari, lei, tigrii, gorile, pantere și reptilele uriașe, acestea sunt vecinic în războaie și toate împreună sunt dușmanii animalului cu două picioare — care este omul. Indigenii socot să singurul mijloc de a se apăra de aceste fiare, e de a se adăposti sub scutul **DIVINITĂȚILOR LOR**.

Credincioșii din mijlocul Africii, dau toată considerația spiritelor rele, pentru că numai pe acestea le socot active. Sălbaticii aceștia au și un zeu **CUM SE CADE**, binevoitor, și blând. Acesta din timp în timp, când își aduce aminte le trimite ploaie. Dar din păcate, acest „zeu bun”, cea mai mare parte a timpului, doarme și se interesează foarte puțin de oameni în vreme ce demonii, dracii, și toate spiritele rele, n-au altă treabă decât să chinuiească pe oameni.

Preoții fetiști și vrăjitorii din aceste

Fie că ai asista la lupta monștrilor preistorici din stânga ilustrației, fie că asisti la un match de box din dreaptă, în care luptătorii pe un ring, în fața a zeci de mii de spectatori, își turtesc nasurile, își scot dinții și își însângerează ochii, lucrul este **ACELAȘ**.

Fie că vei numi această luptă „sport”, fie că vei numi „războiu”, sau în fond nu decât expresia aceluiași instinct animalic care **INNĂBUȘĂ VOCEA RAȚIUNII**.

ținuturi, și-au făcut o meserie rentabilă din credința pe care o au oamenii, că e destul dochiul ca să ucidă pe dușmani și că prin simpla atingere cu o vaghetă magică, credincioșii pot fi feriți de trăzneț.

Pentru oamenii sălbatici, însăși religia înseamnă o luptă, luptă care durează toată viața, din leagăn până la mormânt, ba pentru unii, ea urmează să continue și dincolo de mormânt.

Spre a da o imagine vie a vieții la popoarele sălbatice, reproducem aici descrierea făcută de călătorul francez **HENRI DE KERILLIS** care a trăit mai multă vreme la Dahomey. Dânsul a studiat credința, obiceiurile și procesiunile religioase ale preoților fetiști. Sentimentele preoților și preoteselor și toate invocarile zeilor sunt exprimate mai ales prin **DANS**.

Preotesele vând oase de ale celor omorâți de trăzneț, credincioșilor, pe motiv că aceasta i-ar apăra de **MÂNIA ZEILOR**. De asemenea preoții obișnuiesc să scoată din morminte oasele câte unui om însemnat sau pios, și să facă procesiuni cu ele, spunând că astfel zeii vor face pământul roditor, sau vor trimite ploaie, vor opri furtuni sau vor îmblânzi fiarele.

Cităm următorul pasaj interesant: „Cel mai mare bal e acel al preoteselor fetișiste ale zeului trăznețului — **Hebyoso**. Din oasele celor omorâți de trăzneț, ei fac talismane pe care le vând în popor. Acest cult al talismanelor este unul dintre cele mai răspândite. **Hebyoso** se manifestă sub mai multe forme: **Gbade-So**. Părintele care-și ucide copii; **Sogbo**. Mama care plânge în cer; Copilul ei, care doboară arborii pădurei; **Djakata-So**, zeul care aprinde casele și mulți alții, fiecare corespunzând altei **NENOROCIRI**.”

Una dintre nenorocirile, împotriva căreia sălbaticii luptă zadarnic, este moartea prin vărsat, numită **Sakpata**. Și această nenorocire are un cult slujit de un grup anumit de preotese. Preotesele acestea poartă pe față niște măști care imită chipul omului bolnav și ating cu bățul

lor vrăjtit, pe cei atinși de boală, crezând că astfel îi pot tămădui.

Ca și la noi în ceea ce privește alte boale, zadarnic au încercat autoritățile și guvernul francez să înlăture superstiția și să introducă îngrijirea rațională, populația o rămas încăpăținată, în credințele ei.

Ca și între animale, la sălbatici, viața e veșnică luptă, cu deosebirea că pecând animalele cel puțin prin moarte scapă de această luptă, oamenii din Africa au credința că după moarte spiritele rele, sufletele dușmanilor morți, demoni și monștri îngrozitori, îi vor chinui, și trăiesc și mor astfel cu groaza că lupta și după ce au adormit de veci, nu încetează. Din punctul acesta de vedere, viața lor e mai chinuită decât a animalelor.

Forma cea mai **PRIMITIVĂ** a **EFORTULUI** este **LUPTA**. Nu e nici o deosebire între lupta „dinosaurului carnivor” împotriva „dinosaurului erbivor”, de 50 de ori mai mare decât dânsul, și între lupta lui Alexandru cel Mare, care cu 30 de mii de oameni a distrus civilizația Persiei. Lupta este **ATACUL SĂLBĂTICIEI** împotriva **SLĂBICIUNII**, și faptul că lupta omului — spre deosebire de a animalelor — este condusă de **INTELIGENȚĂ**, o face cu atât mai **ÎNJOSITOARE**.

Aceeaș deosebire care există între lupta dintre animale și lupta dintre cei sălbatici, există și între certurile și războaiele africanilor și ale popoarelor primitive, și luptele și războaiele „Europei civilizate.”

Conduși de inteligență „europenii civilizați” luptă cu mijloace formidabile, puse la îndemâna lor de tehnica și știința modernă, și prin aceasta lupta lor este încă și mai **DEGRADANTĂ**.

Instinctul de luptă n'a încetat de fel, cu toate învățăturile pe care ar fi trebuit să le tragă oamenii cu mintea luminată a Europei de azi, din războiul cel mare. Cele mai multe popoare **CONTINUĂ SĂ SE ÎNARMEZE**, își frământă mintea să născocască mijloace noi de ucidere, pregătesc gaze asfixiante, pregătesc bac-

terii și microbi, cu cari să răspândiască boalele și să otrăvească pe semeni, pregătesc raze ucigătoare și mașini infernale.

Și spre a întreține **VIU INSTINCTUL LUPTEI**, lumea civilizată de azi incurajează luptele „de desfătare.” În Spania, la fel ca în timpurile vechi, luptele de tauri, în care toreadorul înarmat ucide taurul întărit, și în care se întâmplă adesea că unul sau mai mulți oameni să-și piardă viața, sunt mai frecventate ca oricând; în America și în Europa mii de spectatori privesc cu exaltare cum oamenii se schilozesc în „matchul de box.” Luptele de cocoși sunt mai la modă ca oricând. Și omenirea veacului al XX-lea glorifică lupta brutală sub toate aspectele ei.

Ar trebui să fie semnificativ pentru tinerii, cari glorifică luptele brutale, că cu cât ne coborim în scara zoologică, cu atât „curajul de luptă” este mai mare. Animalele inferioare nu au conștiința nici a pericolului, nici a urmărilor care pot decurge din luptă. Pe dânsle le mână numai instinctul. Căinii „buldogi” au îndrăzneală în luptă care nu se poate compara. Fără a cerceta dacă ești sau nu mai puternic decât dânsul, se dă la tine atâta vreme până când sau te sfășie sau îl ucizi.

Inteligența și știința — trebuie să sperăm totuși — în cele din urmă vor dovedi cât de brutală și zadarnică este lupta între semeni. Desvoltarea științifică a ajuns atât de departe astăzi încât îl face pe om de o mie și un milion de ori mai puternic și tot de atâtea ori mai slab, și va ajunge până acolo, încât, la un moment dat, se va pune problema sfârșitului vieții pe pământ. Atunci, poate, oamenii vor înceta să se ucidă între ei.

Astăzi un copil apăsând pe trăgaciul unei arme de foc, poate ucide un elefant. Știința și inteligența pot învinge cel mai uriaș animal ce există.

E probabil însă, că mai târziu, știința și inteligența, conștiente de puterea lor, vor elimina lupta și trutalitatea de pe pământ.

Și numai când orice fel de luptă va trece în domeniul preistoriei, la fel cu luptele de dinosauri, astăzi, vom putea spune că civilizația stăpânește pământul.

**Cunoștința este
pârghia vieții**

**Nimeni nu știe mai
mult decât învață**

CRISTALE DE FOC

**Povestea magică a diamantelor. Cei cari năvălesc să
adune averile mari ascunse în pietrele strălucitoare**

DIAMANTE!

Pe pământul ars de soare, al fermei izolate din Transvaalul vestic, în Africa de sud, acum câteva luni, stăteau la rând, pe o linie dreaptă, lungă de peste 3 km., 15 mii de oameni, așteptând semnalul unui drapel.

Acești 15 mii de oameni, adunați acolo de mai multe zile, spre a fi cei dintâi, în fața frontului, erau vânători de îmbogățire repede. Cu ochii fixați la semnal, așteptau clipa când să pornească, asemenea jocheilor, la alergările de cai. Undeva, înaintea lor, în pustiul întins, se găsea ascunsă comoara de cristale strălucitoare. Ea aștepta pe căutătorii norocoși.

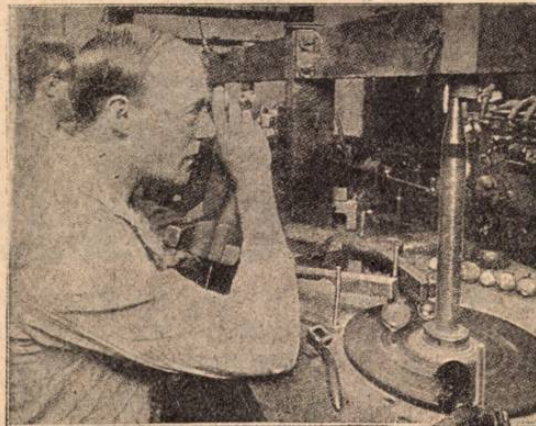
Încă din clipa când statul African, proclamase acest ținut, neproductiv, drept câmp de diamante liber pentru oricine, încă din clipa în care hotărîse ziua, când căutătorii să pornescă să-și ia terenurile în stăpânire, s'au adunat aci, oameni din toate părțile lumii, cu

fete tinere, oameni din toate clasele sociale și de toate categoriile, atrași cu toții de pietrele de foc.

În ziua fixată pentru „cucerirea” ținutului, mulțimea aștepta, încă din zori, semnalul de pornire. Fiecare era înarmat cu târnăcoape, hârte și lopeți, spre a-și deschide mina de diamante. Printre căutătorii se găseau și mulți atleți, cari să poată alerga mai repede, așa încât să fie cei dintâi, cari să găsiască și să ia în stăpânire, locurile cele mai promițătoare. Aceștia erau angajații celor avuți sau ai sindicatelor de diamante.

COMISARUL minelor statului African, privia ceasornicul pe care-l ținea în mână, gata să dea semnalul hotărîtor. Era ora 12 fără 1 minut. Acest minut părea celor adunați mai lung, decât orele de așteptare, din zori până la amiază. Dar ceasornicul a bătut 12, se aude o detunătură de pistol, drapelul cade și mulțimea izbucnește în urale.

GOANA aceasta, după diamante, în ținutul Elandsputte, ar putea de bună seamă, alcătui tema unui roman, dintre cele mai sguduitoare.

Straturile de nisip și de humă, depozitate acolo, în sute și mii de ani, au trebuit să-și deschidă sânul și să ofere comorile lor strălucitoare căutătorilor lacomi. E adevărat că în câteva ceasuri, cei mai norocoși, au putut aduna averi nemăsurate. N'au

**Un tăietor de
diamante price-
put. Tăierea dia-
mantului este o
artă specială.
Cea mai mică
greșală poate
strica o piatră,
în valoare de
zeci de milioane
de lei.**

**Muncitorii minieri, căutătorii de
diamante, sunt controlați cu
amănunțime la ieșirea din mine
sau din ateliere.**

Procesul de alegere a diamantului, din stânca spălată

zentând impozitele plătite de industria diamantelor. Guvernul dela Capetown nu s'a lăsat însă convins. Efectul s'a simțit imediat: în Statele Unite, unde se vinde 70 la sută din toată cantitatea de diamante, produsă în lume, prețurile au scăzut, cu două treimi. Mulți comercianți mari au dat faliment.

Titani trustului de diamante nu sau dat bătăuți, ei au cumpărat cea mai mare parte din diamantele, care veniau din Transvaal, pentru ca astfel să mențină prețurile actuale.

Se pune întrebarea: „Va continua oare diamantul să rămână un obiect de valoare și să se vândă cu pre-

țuri ridicate? În coloranți, în petrol și în toate celelalte produse ale vieții vegetale sau animale. Cărbunele, ca substanță elementară, este sau amorf sau cristalizat.

Cărbunele amorf îl putem produce și se găsește și în natură. Il producem curat, când ardem zahărul, sângele sau oasele, în natură se găsește cele mai adesea ori amestecat cu alte substanțe. Cărbune aproape curat este huila, care prin ardere lasă puțină cenușă. Lignitul și turba conțin în amestec, cantități mari de substanțe străine.

Cărbunele cristalizat, adică constituit în forme geometrice, se prezintă sub două aspecte: **grafitul**, din care se fac minele creioanelor și diamantul.

Este extrem de greu de a transforma cărbunele amorf (fără formă) în cărbune cristalizat; și chiar atunci când reușim, mai adesea se formează grafit, decât diamant. Moissan a reușit însă, acum două decenii, răcind brusc cărbune dizolvat în fier topit, la presiune mare, să obțină pietre mici de diamant. S'a dovedit astfel că diamantul este cărbune curat, care a cristalizat în a-dâncul pământului, când temperatura scoarței era încă foarte ridicată. Dacă încălzim diamantul, la o temperatură mare, în aer, el arde, ca orice cărbune și se prefăce, fără să lase cenușă, în gazul numit bioxid de carbon.

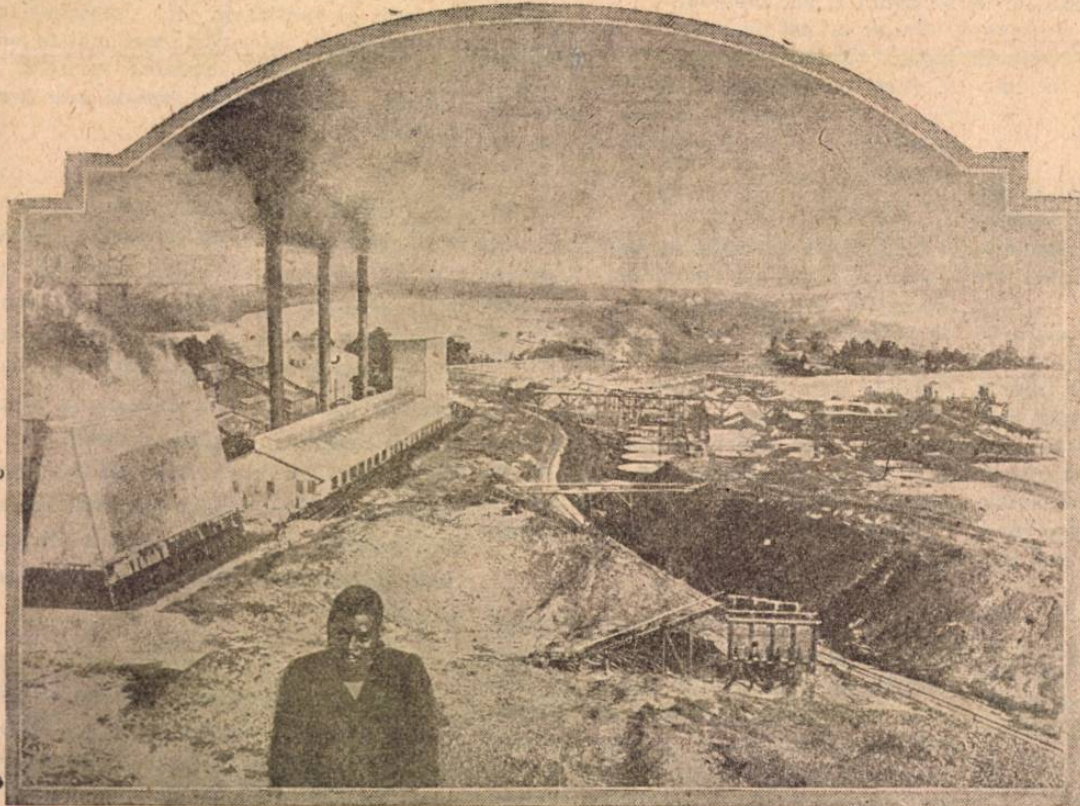
Celo nouă pietre, tăiate din diamantul Cullinan, și dăruite regelui Edward al VII-lea.

de îmbogățire, mișunau ni toate părțile.

S'a găsit atunci atâtea diamant,

țuri ridicate?

Cu toată cantitatea mare, care se extrage, lucrul este posibil. Și în alte

O vedere a minelor de diamante din Africa de sud.

gând să se îmbogățească grabnic. Toate drumurile care convergeau către locul de adunare, erau acoperite cu nouri de praf, în urma vehiculelor de tot soiul, dela automo-

Diamantul uriaș Cullinan, cel mai mare din câte sau găsit până acum, și care cântărea 750 de grame, înainte de a fi tăiat.

bil până la cămilă, care aduceau fermieri, cu familiile lor, pregătiți pentru mai multe zile de trai, negustori, muncitori, studenți, marinari, aventurieri de tot felul, ba chiar și

DIAMANTE! Mulțimea a năvălit ca nebună, căzând unii pe alții îmbrâncindu-se, fiecare dorind să fie cel dintâi. Tineri și bătrâni, boğați sau cerșetori, negri sau albi, cu toții au luat-o în goană nebună. Primii cari au ajuns la țintă au fost atleții. Aceștia au luat în stăpânire terenurile, care li-se păreau mai avute. Imediat în urma acestora, a sosit o fătă tânără, africană, care alergase în locul tatălui ei, prea bătrân. Rând pe rând, toată mulțimea a ajuns în ținutul diamantelor și a acoperit locul, ca furnicile. Femeile și copii au sosit și ei mai apoi, aducând merindele și cele de trebuință, pentru a putea sta acolo mai multe săptămâni. Încă în aceeași zi, înainte de a se întunece, ținutul era ocupat pe de-a-ntregul și pământul răscolit, asemenea câmpurilor de luptă, în războiul cel mare.

Prin strălucirea lui, însă, și prin duritatea lui mare, diamantul din totdeauna a fascinat pe oameni și mai ales pe femei. Mai tare decât toate celelalte minerale, el slujește omului la tăiatul și sgaratul pietrelor, la șlefuit, etc. E aproape indistructibil și — dat fiind valoarea lui — poate sluji ca mijloc de schimb.

Au existat diamante renumite, care au atins recorduri de prețuri. Dorința de a poseda aceste pietre, a adus adesea tragedii și nenorociri, în viața posesorilor lor. Oameni superstițioși au făcut, în jurul unora

din minele mari, săpate în ținuturi vulcanice, și cari se coboară în adâncime, în pământ. În cratere imense, pline de pământ galben, se găsesc diamante. Unele mine de aceste crede că a fost odată lavă topită. În sfărâmurile acestei stânci, se găsesc diamante. Unele mine de acestea au atins o adâncime de 150 de metri. Săparea se face în formă de trepte, iar pământul din fundul craterului se scoate la suprafață și se transportă în atelierele de spălare. Stânca, scoasă în bucăți mari, se pulverizează mai întâi; După ce se cerne și se spală de mai multe ori,

du-se cu niște pietricele, găsite pe țărmul apelor. Văzând că pietrele erau frumoase, a luat cu sine câteva dintre ele și le-a dus la Capetown, unde un cunosător a observat că sunt diamante, cu o greutate totală de 22 de carate, și i-le-a plătit cu 3000 dollari. Van Neikrik a aflat de această vânzare, și și-a amintit că a văzut o piatră mare de același fel, în posesia unui vrăjitor, cu numele de Caffir. Aflându-l, Nekrik a cumpărat piatra dela dânsul. Piatra aceasta era un diamant de 85 de carate, cunoscut astăzi sub numele de „steaua Africii de sud”. Nekrik a vândut piatra cu 56 mii dollari; dar răzbușunarea vrăjitorului a urmat îndată: nebunia dorinței de a găsi diamante, și a se îmbogăți repede, a cuprins pe toată lumea, și mulțimea a pornit în căutare, în Africa de sud.

Intemeetorul puternicului trust de

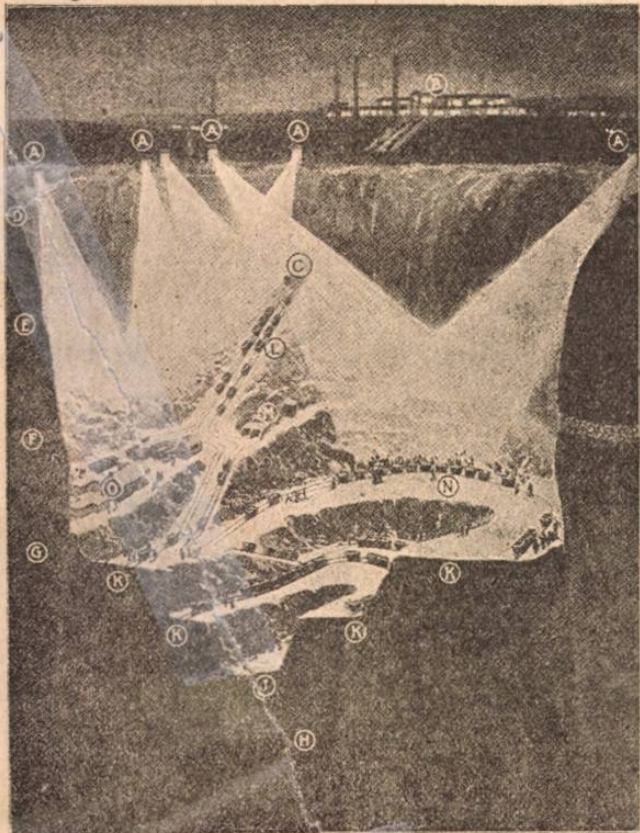
azi al diamantelor, este un vânzător ambulant din Londra, numit Barney Barnato, care aflând de descoperirea diamantelor, a plecat spre acele câmpuri, în 1870. În scurtă vreme a devenit multi-milionar.

Diamantele variază între ele, nu numai prin greutate, sau mărime, dar și prin culoare. Cele mai rare sunt diamantele roșii. Ele se aseamănă cu rubinul. Al doilea rând îl ocupă diamantele albe, sau cele albastrii. Cele galbene, cenușii și brune sunt de mai puțin preț. Un alt factor care intervine la determinarea valorii unui diamant, sunt micile impurități și golurile de aer, din lăuntrul cristalului.

Un diamant își mărește valoarea după felul cum piatra a fost tăiată, și în cât să formeze fețișoare multiple, care contribuie la scânteearea produsă, de această piatră rară.

DI Mihail Manoilescu fost ministru, arestat pentru complot împotriva siguranței statului

A. Farurile care luminează interiorul minei; B. Uzinile de spălat diamante; C. Tunel care duce dela mină la uzină; D. Întărituri de bazalt la gura minei; E. Depozit de humă în grosime de 70—100 metri; F. Depozit glacial de pietriș; G. Stâncă dură la o adâncime de 130 de metri; H. Lava întărită în care se găsește diamantul; J. Terasa cea mai adâncă din mină; K. Terasse vechi cari vor fi părăsite; L. Vagete ascensoare; M. Locuri de adăpost pentru muncitori în timpul exploziilor; N. Locul de încălzire al pietrelor; O. Stație de aprovizionare în mină.

Mina de diamante „Premier” din Africa de sud. Reflectoare electrice puternice luminează craterul minei, pentru ca lucrul să poată continua și în cursul nopții.

dintre aceste diamante, legende, care fără a avea vre-un temei adevărat, au îmbrăcat haina misticismului și sunt colorate de tragedii și ororae. Astfel e cazul, bunăoară, al faimosului diamant „Piatră albastră”, care e de o frumusețe fără pereche. Se spune că din veacul al XVII-lea, de când acest juvaer, de 44 de carate, a fost scos din ochiul unui idol indian și până în ultimul timp, când a fost vândut lui Edward I. McLean, un publicist din Washington, pentru suma de 180 de mii dollari (30 milioane lei), ar fi cauzat 12 decese.

Din fericire nu toate diamantele mari se bucură de aceeași reputație tragică. Multe dintre ele, deși celebre, nu supără pe nimeni. Așa bunăoară diamantul Koh-I Nor, tot de origine indiană, care a fost dăruit în 1850 de către societatea indiană de diamante, reginei Victoria, avea la început, după prima cioprire, 279 de carate, și are astăzi, după o nouă tăiere, 106 carate. Diamantul „Nizam din Hyderabad” are 279 de carate; diamantul „Regent” are 137 de carate; diamantul „ducele de Toscanio” are 133 de carate; „Excelsior” 969 de carate; „Tiffany”, diamantul galben are 125 de carate, etc.

Cel mai mare dintre toate diamantele cunoscute, diamantul uriaș „Culliman”, când a fost descoperit, în 1905, în mina Premier, din Transvaal, cântări 3025 carate și 3 sferuri, sau circa 750 de grame. Fiind cel mai mare din lume, de un alb curat și limpede, a fost dăruit de guvernul din Transvaal, regelui Eduard VII, de ziua nașterii sale. Mai târziu a fost tăiat în mai multe diamante mai mici.

Pietrele din terenurile Africii de sud, se obțin în două feluri: întâi

se procedează la extragerea și alegerea diamantului. În timpul din urmă aceasta se face cu ajutorul mașinilor speciale, în care diamantul singur se lipește de un ulei.

Al doilea fel de a găsi diamantul, este de a-l căuta în aluviuni, adică în depozitele râurilor și fluviilor. În aceste depozite, diamantul se află amestecat cu nisip sau prundiș, la

Sfredelul minei de Beers, una dintre cele mai bogate ale ținutului Kimberley.

suprafața pământului, și se alege prin spălare, în același fel cum se obține aurul.

DINTRE povestirile, în legătură cu descoperirea diamantului, una interesantă este următoarea: Se spune că într-o zi, în anul 1867, un comerciant ambulant, numit John O'Reilly, a ajuns la locul de întâlnire a două râuri și s'a oprit la casa unui fermier, Schalck Van Neikrik. Aci, dânsul a văzut pe copii jucân-

CEL MAI MARE RAID AERIAN

DOI americani, William Brock și Edward Schlee, au reușit, în minimum de timp, cel mai extraordinar raid, întreprins până aci. Brock e un pilot al companiei comerciale, la fel cu Lindbergh. Schlee e un aviator vechiu și un comanditar îndrăzneț: a doua zi după traversarea Atlanticului, a declarat prietenilor că el este în stare să izbutiască să facă înconjurul lumii, în mai puțin de o lună. Auditoriul a răs. Dacă nu s'ar fi luat proiectul acesta în glumă, poate n'au fi avut niciodată prilejul să admirăm o asemenea faptă. Schlee, atins în amorul său propriu, a căutat materialul necesar, pilotul, și a

DETROIT, Brock și Schlee au plecat, în mod oficial din Harbour Grace (Terranova) la 27 August. Aveau intenția să termine înconjurul lumii, după ce vor străbate 35,535 de kilometri. Dar nu trebuie uitat că venisră dela Detroit până la Harbour Grace, pe calea aerului, în 3 zile și că se cuvine să însumăm și această călătorie, la totalul impresionant, pe care l-au obținut, după eroii acestei mari aventuri au încetat călătoria, la Tokio. Iată itinerarul pe care l-au parcurs:

24 August, Detroit—New-York, 850 de km.

Aviatorii William Brook și Edward Schlee la Tokio. Scoalele fac o manifestație de simpatie aviatorilor

plecat. N'a izbutit să termine călătoria sa gigantică căci, după multiple tragedii ale Atlanticului și Pacificului, a fost implorat să se oprească la Tokio și să nu se avânte deasupra valurilor, pe o distanță de 4000 de km. Nu voia să cedeze. Numai știrea că aprovizionarea de benzină și ulei nu sosise, în insulele Mydway, îl hotărî să nu încerce această sinucidere, care desigur ar fi făcut să se termine în tragedie o faptă atât de îndrăzneată.

Pe bordul avionului **PRICE** of

25 August, New-York—Portland 500 de km.
26 August, Portland—Harbour Grace (Terranova) 1400 km.
27-28 August, Harbour Grace—Londra 3800 km. (cu trecerea Atlanticului).
29 August, Londra—Munich 740 km.
30 August, Munch—Belgrad 980 km.
31 August, Belgrad—Constantinopol 865 km.

10 Septembrie, Honkong—Shanghai 1300 km.
11 Septembrie, Shanghai—Omasa 850 km.
12-13 Septembrie, vreme rea.
14 Septembrie, Omasa—Tokio 800 km.

Aceasta înseamnă, în total, 18 etape, în 21 de zile, reprezentând 21,910 kilometri.

Un asemenea rezultat de bună seamă că ne face să privim încă cu și mai multă desnadejde la... aviația noastră.

MANIFESTAȚIILE DIN ȚARĂ PENTRU LEGIUNEA-ROMÂNĂ A FOȘTILOR LUPTĂTORI

Din inițiativa domnului căpitan Stefan Cristescu, delegatul Legiunii române în comitetul de direcție al Fidacului (Federația Interaliată a foștilor luptători) s'a oferit zilele trecute, la București, domnului general Traian Moșoiu, președintele Legiunii foștilor luptători, un banchet, la care au participat, printre alții, domni: general Traian Moșoiu, ing. căp St. Cristescu, comandor Popovăț, general Boian, colonel Cristescu, colonel Crateru, colonel Atanasie, colonel Strojan, colonel Dobriceanu, colonel Fortunescu, ing. Deciu, P. Părgariu, colonel Boteanu, dr. Boantă, Nae Făgădău, preot Costică, Lungulescu, etc.

J. H. Rosny

Roman din timpurile preistorice tradus de N. C.

PARTEA I

MOARTEA FOCULUI

UHAMRII fugiau în noaptea înspăimântătoare. Nebuni de suferință și de trudă, toate îi se păreau zadarnice față de nenorocirea supremă: murise Focul. Il păstrau, încă dela originea tribului, în trei cuști; patru femei și doi războinici îl întrețineau zi și noapte.

În timpurile cele mai negre, dansul își primia hrana care-i dădea viață; adăpostit de ploaie, de furtuni, de înec, trecuse fluvii și mlaștini, fără a înceta să licăreze albastru, ziua, și să se însângereze seara. Înfățișarea sa atotputernică alunga Leul Negru și Leul Galben. Ursul cavernei și Ursul Cenușiu, Mamutul, Tigru și Leopardul; dinții lui roșii ocrotiau pe om, împotriva lumii nemărginite. În jurul său locuia toată bucuria. Dansul scotea din cărnuri mirosul gustos, dansul întărea vârful țepușelor, el crăpa piatra tare; dela el măduarele capătau o căldură întăritoare și bine făcătoare; dansul dădea liniște oardei în pădurile sbuciumate, în jungla nesfârșită, în fundul peșterilor. Dansul era Părintele, Străjerul, Mântuitorul care totuși, când scăpa din cușcă și mistuia copacii, era mai groaznic, mai spăimântător decât Mamutul.

Murise! Dușmanul sfărâmasese două cuști; în acea de a treia, în timpul fugii, îl văzuseră slăbind, pâlind și micșorându-se. Istovit, el nu mai putea mușca din ierburile mlaștinei; se zbuciuma ca o fiară bolnavă. În urmă nu mai rămase decât asemenea unei gânganii roșietice, pe care vântul o chinuia cu fiecare suflare... căzuse în nesimțire... și Uhamrii, despuiați, fugiau în noaptea de toamnă. Cerul era fără stele, și apăsător, atingea aproape apele greoaie; plantele își întindeau ramurile lor reci; se auziau reptilele plescând; oameni, femei, copii dispăreau nevăzuți. Pe cât le era cu putință, îndreptându-se mai mult după glasul călăuzelor, Uhamrii urmăreau o limbă de pământ, mai ridicată și mai tare, când prin vâduri, când prin ostroave. Trei generații cunoscuseră calea aceasta, dar ar fi fost nevoie de lumina astrelor. Spre zori, se apropiară de Savană.

O lumină rece se strecură printre nourii de cretă și de sist. Vântul se rotia pe apele ca păcura de grase; algele se umflau ca mobile; șopârle uriașe, amortite, se târau printre nenufari și sagitare. Un bătlan sbură pe un copac de cenușe și savana apăru, cu erburile sale tremurătoare, sub vâlul unui abur roșietic, întinzându-se până în adâncul depărtării. Oamenii se scutu-

rară, mai înviorați și străbătând stufărișul, ajunseră în ierburi, pe pământ tare.

Atunci, groaza morții încetând, mulți deveniră asemenea animalelor fără simțire: se prăbușiră la pământ, se adânciră în somn. Femeile rezistau mai bine decât bărbații; cele care-și pierduseră copii, în mlaștină, urlau ca lupoaicele, cu toatele presimțeau, în chip tragic, stingerea neamului și zile grele; cele care isbutiseră să-și mântuiască copiii, îi ridicau către cer.

Fauhm, la lumina nouă, își numără tribul, cu ajutorul degetelor și al crengilor. Fiecare creangă însemna degetele dela două mâini. Număra rău; văzu totuși că rămăneau patru crengi de războinici, mai mult de 6 crengi de femei, vre-o 3 crengi de copii, și câțiva moșnegi.

Iar bătrânul Gun, care socotea mai bine decât toți oamenii, spuse că nu rămănea nici un bărbat din cinci, nici o femeie din trei și nici un copil dintr-o creangă. Atunci, cei cari veghiau, simțiră toată intensitatea prăpădului. Înțelesesă că neamul lor era amenințat, în însuși izvorul său, și că puterile lumii se făceau năpraznice: de acum înainte vor pribegi plâpânzi și goi pe pământ.

Deși foarte puternic, Fauhm, se desnădădui. Nu se mai încredea nici în statura sa, nici în brațele sale uriașe; fața lui mare, pe care se îngrămădian peri asprii, ochii săi galbeni, ca ai leopardului, vădian o oboseală copleșitoare; privia la rănille pe care i-le făcuseră lancea și săgeata dușmană; din timp în timp sorbia din braț sângele care mai curgea încă.

Ca toți învinșii, își evoca clipa când era cât p'aci să învingă. Uhamrii se avântau la mlaștină; dansul, sfărma țestele, cu ghioaca lui. Erau gata să nimicească pe bărbați, să răpiască pe femei, să omoare Focul dușman, să vâneze pe savane noi și în păduri îmbelsugate. Ce vânt trecuse? Pentru ce Uhamrii fuseseră cuprinși de spaimă, pentru ce oasele lor fură cele care păriră, pânțele lor care își vărsară măruntaiele, piepturile lor cele care urlară agonia, în vreme ce dușmanul, năvălind în tabără răsturnă Focurile Sfinte? Așa se întreba sufletul greoi și domol al lui Fauhm. Se îndârjia la aceste amintiri, ca Hiena pe scheletul din ghiarele sale. Nu voia să se dea bătut, nu se simția cu mai puțină energie, îndrăzneală și cruzime.

Lumina se ridica, în toată puterea ei. Se rostogolia deasupra mlaștinei, pătrunzând noroaiele și uscând jungla. Bucuria dimineții era într'însa, carnea fragedă a ierburilor. Apa păru mai ușoară, mai puțin înșelătoare și mai limpede. Printre insule, de un

verde coclit, depăna luciri palide de pucioasă, solzi de mica, și mirosul său era mai plăcut, printre sălcile și arinii, cari o străjuiau. După jocul întâmplării aici triumfau algele, colorulucian crinii bălților sau nufărul galben, mai departe se iviau stânjenii de apă, aliorul de baltă, lisimachiile, sau sagitariile, iar dincolo se întindeau golfuri de pîntenul cocoșului, cu frunze de omeag, meandre de iarbă grasă, mătrefii, epilopi trandafirii, cardamine amare, stufări și desigur de papură și de răchită, în care mișunau lișițele, corcodeii, fluerarii, ciovțicele, cu luciri de jad sau dropia grea. Bătlani pândiau pe malul micilor golfuri roșcate; cocori năvăliau clămpănind pe o limbă de pământ; știuca țepoasă se repezia asupra liniilor și cele din urmă libelule săgetau în dăre de foc verde, în zigzagurile de lazulit.

Fauhm își privia tribul. Năpasta se abătuse asupra lui, ca o năvălă de reptile: îngâlbent le nămol, însoșit de sânge. Inverzit de ierburile mlaștinelor, traci duhnia miros de friguri și de cărnuri putrezite. Se vedeau bărbați incolăciți ca pitonii, alții alungiți ca șopârlele și unii cari horeăiau, cuprinși de moarte. Rănille

Uhamrii fugiau în noaptea înspăimântătoare

se făceau negre, hidoase pe pânțele, și mai ales pe cap unde din pricina buretelui înroșit al părului, se făceau tot mai mari. Mai toți urmau să se vindece, fiindcă cei mai crunt loviți muriseră, pe celalt tărâm, sau pieriseră în apă.

Fauhm, deslipindu-și ochii dela cei culcați, cercetă pe cei cari simțiau năstai amarnic înfrângerea, de cât oboseala. Mulți erau dovadă a alcătuirii frumoase a Uhamrilor. Aveau chipuri grele, țeste joase, fălci puternice. Pielea lor era arămie și nu neagră; mai toți arătau trupuri și membre pârtoase. Istețimea simțurilor lor se dovedea mai ales la miros, care se putea compara cu cel al fiarelor. Aveau ochii mari cu priviri adesea fioroase, uneori rătăcite, a căror frumusețe se vădia mai ales la copii și la câteva fete tinere. Deși înfățișarea lor îi apropia de rasele noastre inferioare, orice comparație ar fi înșelătoare. Triburile paliolitice trăiau într-o atmosferă profundă; carnea lor avea o tinerețe care nu

se va mai întoarce, floare a unei vieți a cărei energie și impetuozitate ne-o putem închipui cu greu.

Fauhm își ridică brațele spre soare, urlând prelung:

— Ce vor face Uhamrii, fără Foc? strigă dansul. Cum vor putea trăi pe câmpie și în pădure, cine îi va apăra împotriva întunericii și a vântului de iarnă? Vor fi nevoiți să mănânce carnea crudă și ierburile amare; nu-și vor mai putea încălzi măduarele; vârful țepușei va rămânea moale. Leul, Fiara cu Dinți Sfășitori, Ursul, Tigru, Hiena cea Mare, îi vor mânca pe toți de vii, noaptea. Cine va prinde iar Focul? Acela va fi frate cu Fauhm; va avea trei părți din vânat, patru părți din pradă; va primi răsplătă pe Gammla, fata surorii mele, și când voi muri, acela va lua ghioaca cărmuirii.

Atunci Naoh, fiul Leopardului, se ridică și spuse:

— Să mi-se dea doi războinici, iuți de picior și voi merge să răpesc Focul, dela fiii Mamutului, sau dela Măncătorii de oameni, cari vânează pe tărnișurile Fluviului Îngemănat.

Fauhm nu se uită cu bunăvoință la dansul. Naoh, era prin statura sa, cel mai mare dintre Uhamrii. Umerii săi creșteau încă. Nu exista războinic mai sprinten decât dansul, nici vre-unul care să țină mai mult la fugă. El răpunea pe Muh, fiul Ursului, a cărui putere se apropia de aceea a lui Fauhm. Și Fauhm se temea de dansul. Îl pune la munci grele, îl îndepărta de trib și-l expunea la moarte.

Naoh nu iubia pe cărmuitor; dar se inflăcăra de câte ori o vedea pe Gammla, înaltă, mlădioasă, și misterioasă, cu părul ca un frunziș. Naoh o pândia în stufișuri, de după copaci sau prin vâlcele, cu simțurile aprinse și cu mâinile tremurătoare. După împrejurări, era frământat de dragoste sau de mânie. Uneori întindea brațele spre dansa ca s'o prindă încet și blând, alteori îi vena să se repeadă asupra ei, la fel cum se repezea asupra felelor din triburile vrăjmașe, și s'o trântiască la pământ, cu o lovitură de măciucă. Toțuș el nu-i voia nici un rău: dacă ar fi avut-o de nevastă, s'ar fi purtat cu dansa fără asprime, căci nu-i plăcea să vadă întipărită, pe chipuri, teama, care face pe femei străine.

În alte vremi, Fauhm ar fi primit rău vorbele lui Naoh. Dar era copleșit de dezastru. Poate că întovășirea cu fiul Leopardului va fi bună; dacă nu, va ști dansul ce

ducă o ciută pe umerii ei, poate să umble fără să cadă în nesimțire, sub Soarele arzător al dimineții, până la apusul Soarelui, poate să îndure foamea și setea, poate să întocmească pielea fiarelor, poate să străbată lacul înnot; dansa va naște copii și mai puternici. Dacă Naoh aduce focul, va putea s'o ia fără să dea șocuri, coarne, scoici sau blănuri!...

Atunci Aghoo, fiul Zimbrului, cel mai pârtoș dintre Uhamrii, păși plin de poftă:

— Aghoo vrea să cuceriască Focul. El va merge, cu frații săi, să pădiască pe dușmani de cealaltă parte a Fluviului. Și sau va muri de secure, de lance, de dințele Tigruului, de ghiara Leului uriaș, sau va aduce Uhamrilor Focul, fără ce care ei sunt slabi ca Cerbii sau ca Saigele.

Din toată fața lui nu se zăria ce cât gura, mărginită de carne crudă și de ochi ucigători. Statura lui scundă, făcea să pară mai lungi brațele și mai largi umerii; făptura lui întreagă vădia o putere aspră, neobosită și necrutătoare. Nu se cunoștea cât de mare îi era puterea; nu și-o încercase nici împotriva lui

Atunci Aghoo, fiul zimbrului păși plin de poftă.

Fauhm nici împotriva lui Muh, nici împotriva lui Naoh. Se știa că țuriază. El nu și-o încerca niciodată în joacă: toți căli îi stătura în cale muriseră, fie că se mulțumise să le schilodiască vre-o mână sau vre-un picior, fie că-i nimicia, adăogând țestele lor, la trofeele sale. Trăia separat de ceilalți Uhamrii, cu cei doi frați ai săi, pârtoși ca și dansul, și cu mai multe femei, ținute într-o sclăvie înspăimântătoare. Măcar că Uhamrii obișnuiau să fie, în mod firesc, aspri cu ei înșiși și cruzi față de alții îi înfricoșă excesul acestor virtuți la fiii zimbrului. Un soi de muștrare făcută se ridică, ca un semn al legăturii dintre mulțime cu cel care este în primejdie.

Mai mulți se înghesuiau în jurul lui Naoh, invinundu-l de puțină lui asprime, în război. Dar cusușul acesta, fiindcă-l avea un războinic temut, plăcea acelor, cari nu avuseseră parte de mușchi vânjoși sau de picioare sprintene.

Fauhm nu ura mai puțin pe Aghoo ca pe fiul Leopardului; îl temea mai mult încă. Puterea pârtoasă și vicleană a fraților părea neînvinsă. Dacă unul dintre cei trei doria moartea unui bărbat, toți trei o doriau; oricine le-ar fi declarat război, trebuia să piară sau să-i nimicească.

Cărmuitorul căuta alianța lor; dar ei se feriau, închiși în neîncrederea lor, neputând să creadă nici în vorba nici în faptele ființelor, mâniați de bunăvoință și neînțelegând altă limbă afară de groază. Fauhm, tot atât de neîncredător și tot atât de neîndurător, avea totuși calitățile unui conducător: indulgența pentru partizani, nevoia de laudă, oarecare sociabilitate îngustă, rară, exclusivă și îndărătnică.

Răspunse cu o bunăvoință brutală:

— Dacă Fiul Zimbrului aduce Focul Uhamrilor, va lua pe Gammla, fără despăgubiri, va fi al doilea bărbat din trib, căruia toți războinicii îi vor da ascultare, în lipsa Voiodului.

Aghoo asculta cu o înfățișare

aspră; ochii săi rotunzi se înăspri-
ră amenințător.

— Fiica Mlaștinei va fi a fiului
Zimbrului; oricare ar îndrăzni să
pună mâna pe dansa, va fi nimicit.

Aceste vorbe întărită pe Naoh.
Dânsul primi furios provocarea și
strigă:

— Ea va fi a aceluia care va
aduce Focul!

— Aghoo îl va aduce!

Se priviau. Până în ziua acea-
sta, nu existase între dâșii nici o
pricină de luptă. Încrezătorii în pu-
terea lor, fără gusturi comune nici
dușmănie imediată, ei nu vânau îm-
preună. Cuvântarea lui Fauhm iscase
ura.

Aghoo, care în ajun nici nu privia
pe Gammla, când trecea furis prin-
tre ierburii, simți tresărindu-i carnea,
când Fauhm își lăuda fata. Supus
impulsiunilor repezi, dânsul o dori,
tot atât de aprig, ca și când ar fi
dorit-o de vremuri îndelungate. De
acum, orice potrivnic, era condam-
nat; nu avu de luat nici o hotărâre;
hotărârea sa era în fiecare din fibrele
sale.

Naoh știa asta. Cuprinse bine cu
mâna stângă secura și cu cea dreap-
tă țepușă. La sfidarea lui Aghoo,
frații săi apărură tăcuți, vicleni și
năpraznici. Li semănau nespuse de
mult, încă mai roșcați, cu insulele
de păr roșu, cu ochii sidefoși ca ari-
pioarele bondarilor. Erau tot atât de
mlădioși, pe cât de puternici.

Toți trei, gata de omor, îl pân-
dau pe Naoh. Dar un freamăt se
ridică printre războinici. Chiar acei
cari dojeneau pe Naoh, din pricina
slăbiciunii în ură, nu voiau să-l va-
dă pierind, după uciderea atâtor Ul-
hamrii și tocmai când făgăduia să
aducă foc. Era cunoscut ca dibaci
în planuri, neobosiți, iscusiti în mește-
șugul de a întreține cea mai păl-
pătoare flacăra și de a o face să ră-
sară, din cenușă. Mulți aveau încre-
dere în norocul său.

Într'adevăr, și Aghoo avea răbdarea
și șiretenia care duc la bun sfârșit
întreprinderile și Ulhamrii înțelegeau
folosul unei încercări duble. Se ri-
dică sgomotos; partizanii lui Naoh
se îndemneau în strigăte, se orându-
iră gata de luptă.

Neștiind ce-i frica, fiul Zimbrului
nu nesocotia însă prudența. Lăsă
decii pentru mai târziu cearta. Gun-
cel-cu-oase-uscate exprimă ideile ne-
clare ale mulțimii:

— Ulhamrii vor oare să piară din
lume? Au uitat dâșii că dușmanii
și apele au nimicit atâtea luptători?
din patru de abia mai rămâne unul.
Toți cei cari pot să țină în mână se-
curea, țepușă, și ghioaca, trebuie să
trăiască. Naoh și Aghoo sunt puter-
nici, printre bărbății cari vânează,
în pădure și în câmpie. Dacă unul
dintre dâșii moare, Ulhamrii vor
fi încă mai slăbiți, decât dacă ar
peri alți patru. Fiica mlaștinei va
sluji aceluia care ne va înăpoia Fo-
cul; oarda dorește să fie astfel.

— Așa să fie! Întărită toți, cu
glasuri aspre.

Iar femeile, temute prin numărul
lor, prin puterea lor aproape nestir-
bită, prin unanimitatea sentimente-
lor lor, strigară:

— Gammla va fi a aceluia, care
va răpi Focul!

Aghoo ridică umerii săi păroși.
Era cuprins de ură împotriva mul-
țimii, dar nu socotia folositor s-o
înfrunte. Încredințat că va întrece
pe Naoh, lăsă pentru altă împe-
jurare răfuiala cu dușmanul său și
uciderea acestuia.

Și pieptul i-se umflă plin de în-
credere.

(Va urma)

VANZATORUL

Zizi intra într'un magazin de mă-
tăsuri.

„Admirabil“, spune dansa, în
timp ce plimbă mătasa moale
printre degete.

„Totul la Dvs. este minunat de
frumos.“

„O, Vă rog“, spune vânzătorul
roșindu-se, „poate mai târziu. Acu-
ma sunt în serviciu“.

AVENTURI TRĂITE UN DETECTIV

De ALEXIS JACQUIER

CABLOGRAMA anunță pe d.
Jo, detectiv particular al ex-
tremului Orient, să plece la Colo-
mbo, unde se făptuise un furt de dia-
mante.

Detășat de puțină vreme, în Indii,
de către administrația sa, afacerea
aceasta, în care trebuia să lucreze
repede, îl scotea dintr-o odihnă prea
îndelungată, și care în cele din urmă
ar fi adormit toate aptitudinile sale.

Sosind la Colombo, se duse la di-
recția băncii Chinei, unde se întâm-
plase furtul.

Aici i-se spuse:

— Eram depozitarii unei duzină
de diamante, de mare valoare, apar-
ținând unui maharajah, și acesta
ne dăduse ordinul să le expediem
la Liverpool. Le-am asigurat împo-
triva riscurilor maritime și unul din-
tre noi a fost însărcinat să pună,
în fața a doi martori, sigiliile de
garanție. Când a fost vorba să se
semneze foaia de expediție, servi-
ciul respectiv a refuzat, până la
noul ordin, să-și dea viza, sub pre-
text că nu verificase și dânsul con-
ținutul cutiei. Am fost nevoiți să
deschidem cutia, spre a satisface
această dorință. Spre marea noastră
uimire intrînsa nu mai erau decât
pietre false.

— Nu aveți nici o bănuială?

— Nu, domnule Jo.

— După cum spuneți, cutia n'a
eșit din mâinile Dvs.?

— Vă voi prezenta pe omul nos-
tru de încredere.

După ce sună, omul se înfățișă.

— Domnule, sunt însărcinat să
regăsesc diamantele pierdute. Sun-
teți atât de bun să răspundeți la
întrebările mele? N'am nici o în-
doială asupra onorabilității dvs. și
Vă voi ruga doar să mă ajutați.
Erați singur la ghișeu de expedi-
ție?

— Nu domnule, un bărbat, tân-
năr încă, se găsea lângă mine, cu
o cutie asemănătoare cu a mea, în
mână.

— Ați recunoaște pe acel bărbat?

— Mi-ați putea da semnalmentele lui?

— Da! Mai înalt decât dumneata,
cu fața smează, ochii negrii, păr
negru, destul de slab și părând să
aibă 35 până la 40 de ani.

Un bărbat, tânăr, încă, se găsea lângă mine, cu o cutie
asemănătoare în mână

— Dați-mi vă rog cutia de dia-
mante.

Directorul se ridică și scoase cu-
tia din lada de fier.

— Sigilele sunt aceleași ca ale
Dvs.?

— La prima vedere, oricine s'ar
putea înșela.

— Bine! Hoțul, până la proba
contrară, nu face parte din perso-
nalul Dvs. Imi dați voie, domnule,
să mă informez asupra plecării va-
selor de poștă.

— Allo, allo, direcția portului?
Aicea, banca Chinei. De trei zile, a
plecat dela Dvs. vre-un vas către
Europa?

— Nu. Astăzi la patru, va pleca
un paquebot.

— La revedere, domnilor, o șterg.
N'am decât un ceas înaintea mea,
ca să știu dacă plec.

Câteva minute mai târziu, detec-
tivul se întâlnea cu comisarul por-
tului. După ce se destăinuî în fața
lui, îi ceru lista călătorilor, cari ple-
cau din Colombo. Funcționari și
câțiva comercianți mari. Nici un
străin, care să-l fi putut interesa.

— Ați înlocuit pe cineva din per-
sonal?

— În ceea ce mă privește, pe ni-
meni.

Interesați-vă la cazane, căci acest
serviciu nu e pus sub controlul
meu.

Informația era prețioasă, căci, de
fapt, cu câteva ceasuri mai înainte,
un om, ale cărui semnalmente co-
respundeau cu semnalmente date
de bancă, fusese angajat pentru că-
lătorie, ca focar.

O jumătate de oră mai târziu, Jo
făcea parte dintre fochiștii vasului,
ca înlocuitor, la nevoie, liber, de
altminteri să facă ce va voi în afa-
ră de serviciul cazanelor.

Slujba de fochist pe bordul va-
selor este adesea refugiu al celor cău-
tați de justiție, sau al oamenilor
cari vor să scape, un timp oarecare,
din ochii poliției. Această meserie
se aseamănă mult cu aceea a oc-
nașilor, mai ales în regiunile tropi-
cale.

Jo cunoștea această particulari-
tate, și mai înainte de a sosi la Bom-
bay, își dădu seama că e pe calea
tea bună.

Omul cu care încercă să lege prie-
tenie, era tăcut și nu vorbea nimă-
nu. Își îndeplinea slujba în mod
perfect.

Jo percheziționă camera cazane-
lor, unde se găseau, adunate la un
loc, păturile focarilor. Pierdu răbda-
rea și vremea. Nu găsia nicăeri
ascunzătoarea. Omul era înscris pe
rol sub un nume de împrumut: Bur.
Căldura îngrozitoare care face
scheletul din acești oameni energici,
dobori și pe Bur și, între Bombay
și Aden, Jo reuși să-l convingă să-i
cedeze locul, cu obligația să se re-
vanșeze.

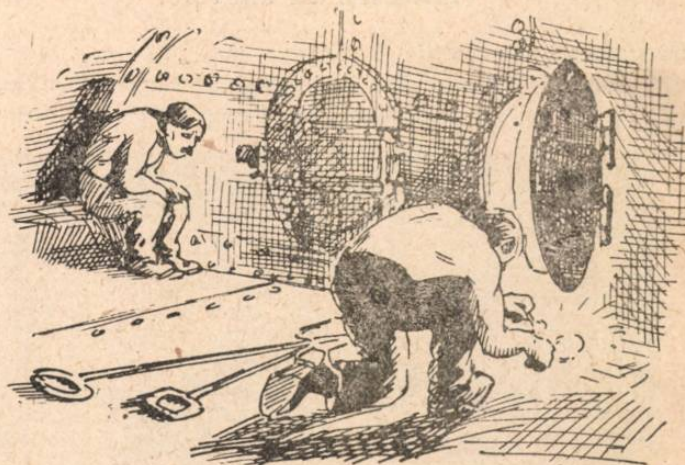
Dar Bur avea impresia că Jo pu-
tea să nu fie acolo decât ca să-l
supravegheze. De aceea se gândi să
se păziască. Diamantele pe care le
incrustase în talpa ghetelor nu-i

Marea roșie avea însă să grăbiască
evenimentele. Căldura se făcu atât
de mare, încât paquebotul fu obli-
gat, la Aden, să angajeze o echipă
de focari arabi, pentru trecerea Mării
Roșie.

Bur, în timpul acestor câtorva zile
de repaus, rămase pe punte. De a
doua zi fu cuprins de tremurături
și de sudori reci. Doctorul recunoscu
că era atins de un acces de friguri
galbene. După cererea lui, Jo, îi
sluji de îngrijitor. Infirmeria pe bord
avea foarte mult de lucru. Doctorul
consimți la cererea lui Jo.

Jo îndeplinea funcțiunile sale de
îngrijitor, în chip perfect, și in-
spectă toate cusăturile vestimentelor
lui Bur.

Într-o zi, ducându-se să ia apă
dela ghiață, spre a pune comprese

Scoase un gomotoc mic de pâine și îl învălătuci cu această
pastă

reci, pe capul lui Bur, Jo observă
că bidonul militar al fochistului
conținea bile mari, de sticlă, ne-
regulate și de diferite mărimi. Luă
prima, care-i veni în mână, o spar-
se și descoperi ascunzătoarea dia-
mantelor. Fiindu-i teamă, apoi, că
acest om, slăbit de boală, să nu
înebunească de-abinelea, Jo re-
făcu, pe cât putu mai bine, bilele
și le puse la loc, în bidon.

Dar imediat, detectivul trimise,
prin radio, o comunicare la Co-
lombo, anunțând pe directorul băn-
cii, de descoperirea sa și înștiin-
țându-l că se va reîntoarce, prin
cel dintâi paquebot, în trecere spre
Port-Said.

Bur, câteva zile mai târziu, se
găsia instalat la Port-Said, într'un
spital. Accesul de friguri îi trecuse
și el căută bilele sale. Sparse una
și nu găsi nimic. Alta, iar nimic!
Și așa cu toatele. Se gândi mai
întâi că poate căldura fusese prea
mare și că diamantele au ars. Apoi
crezu că a visat, că frigurile, de
care d'abia scăpase, îl vor fi în-
demnat să comită vre-o nebunie și
că, numai închipuirea lui îl făcuse
să creadă, că se găsea în posesia
diamantelor. Un lucru însă îl puse
pe cale: încălțămînta lui! Ascun-
zătoarea, pe care o făcuse, era
acolo! Această ascunzătoare păstra-
se încă tiparul pietrelor. Nu mai
era nici o îndoială! Jo era cel de
al doilea hoț! Unde se găsea acum?

Bur nu era destul de întremat ca
să se pună în căutarea celui om.
Pentru asta, de altminteri, trebuiau
bani și de unde să-i găsiască?

Ori, Jo oprise un bilet pe bordul
unui paquebot, cu destinația Co-
lombo. Bur, din întâmplare, îl în-
tâlni, pe când se îndrepta spre port.
Jo era cu totul transformat, printr-o
haină impecabilă, și Bur, după ce
șovăi o clipă, începu să-l urmă-
riască.

Cu toate acestea nu mă înșel,
își spuse dânsul, figura aceasta nu
mi-e necunoscută. Cum se face că
omul acesta e aici? De bună seamă
dânsul m'a spionat și mi-a luat
diamantele. Le va fi vândut vre-
unui negustor evreu din ținut.

Jo se înăpoie la hotel. După pu-
țin timp eși cu valiza sa în mână.

Bur nu se mișcase de pe trotua-
rul din față.

Polițistul, văzând că e urmărit,
se întoarse către lănsul. Bur făcu
un pas îndărăt.

Bur se schimbă, era slab, tras
la față, cu pielea lipită de oase.
Ridică ochii lui strălucitori și spuse
lui Jo:

— Da ce, te-ai îmbogățit, că ai
părăsit vaporul?

— Nu, Bur, aveam o misiune de
îndeplinit, și după ce am îndepli-
nit-o, mă întorc acasă.

— Nu cumva ai zece sutare să
mă împrumuți, până când voi găsi
de lucru?

— E o sumă cam mare, ceea
ce-mi ceri!

— Nu, e numai un scont asupra
celor ce mi-ai luat.

— Ești nebun? Nu ți-am luat ni-
mic!

— Așteaptă, vrei să pun punc-
tele pe i? Când m'ai îngrijit pe
bord, mi-ai furat diamantele.

— Vino cu mine Bur.

Jo îl duse cu dânsul pe terasa
unei cafenele.

Poșta redacției

Avram Iancu—Reni. Primim
cu plăcere amabila Dvs. ofertă,
obligându-ne să rambursăm
eventualele cheltuieli ce le-ați
face cu clișeele, dacă fotografiile
trimise vor fi interesante.

Tuturor aceloră, cari se oferă
să fie corespondenții revistei
noastre, în diferite orașe, le co-
municăm, pe această cale, că
nu putem da nimănui un răs-
puns, până când nu trimite co-
respondență de probă. Revista
noastră se interesează numai de
evenimentele culturale, artistice,
științifice, de interes general și
cere ca pe cât posibil corespon-
dențele să fie însoțite de foto-
grafii.

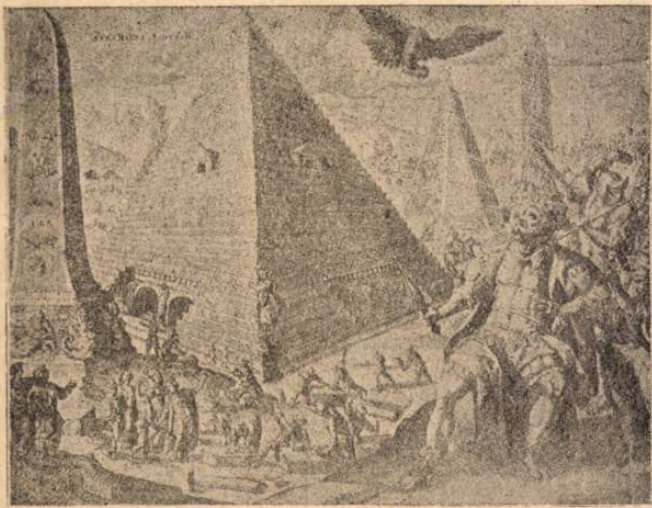
Titina Franco—București. Ca-
ricaturile trimise, fiind făcute cu
creionul, nu se pot publica. Am
ales câteva hazuri.

Cele șapte minuni ale lumii vechi

DINTRE cele șapte creațiuni extraordinare ale artei și minii omenesc, care au fost imaginile, decât după tablouri sau modele, pe care fantazia urmașilor le-au creat, pe baza descrierilor, în care un artist genial a făcut din aur și fildeș, statuia celui mai mare zeu al grecilor,

Zeus, care prin scuturarea ple-telor sale, făcea să se clatine Olimpul.

Dacă lumea de astăzi nu s'ar fi desobișnuit, cu încetul, de uimirea naivă, numărul minu-

Piramidele din Gizeh

consacrate sub numele de „cele șapte minuni” ale antichității, n'au mai rămas, în zilele noastre, mai mult sau mai puțin certe și adevărate, ale literaturii celor vechi. Nu mai putem spu-

Grădinile spânzurate ale Semiramidei

tre, decât piramidele egiptene. Și aceste morminte uriașe ale Faraonilor, au fost atinse de pu-

Statuia lui Zeus, făcută de Phidias, în Olimpia

terea distrugătoare a mileniilor. Despre celelalte șase minuni ale lumii nu ne putem face o

soju de „balcoane”, de o întin- dere uriașă. Din templul lui Zeus din Olim-

Mausoleul din Halicarnasos

Colosul din Rodos

n'a mai rămas nimic. Puterea nilor ar fi mult mai mare decât grozavă care radia din înfățișarea „Tunătorului”, s'a pierdut compara turnul Eiffel și statua

Turnul luminat, de pe insula Pharos la Alexandria

(După o pictură de Antonio Tempesta)

pentru noi. Numai din versurile artistice a lui Phidias: nu numai colosal ci și arta și-a avut rolul ei, în determinarea caracterului de minune a lumii.

Turnul luminat, de pe insula Pharos la Alexandria

(După un desen de De Pas.)

Sosirea aviatorilor Schlee și Brock în Japonia. Școlărițele japoneze primesc cu flori pe aviatori

MEDICUL ISTET

„D-le Doctor, fiica mea e în al nouălea cer de fericire. Cum ai reușit să împiedeci pe ginerile mele să se sinucidă?”

„Foarte simplu. L'am convins că pe cealaltă lume, bărbatul locuiește împreună cu nevasta.”

UN BAIAT PLIN DE ATENȚIE

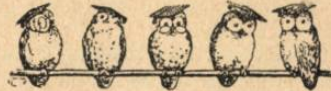
„Tată, ești bine dispus?”

„Da Ionică!”

„Vrei să rămâi bine dispus?”

„Desigur, da pentru ce întrebi?”

„Atunci o să-ți arăt altă dată, notele pe trimestrul ăsta, pe care le-am câpătat astăzi.”

LA CROITOREASĂ

Clienta: ... Dar nu ji-se pare că rochia asta va fi prea scurtă?

Croitoreasă: Aș; de fell! Până când va fi gata, doamnă, desigur că și moda progresează puțin. Trebuie să fim prevăzătoare!

ADMIS

Tânărul îndrăgostit: Vă rog domnule, da-ți-mi mâna fiicei Dvs. O iubesc foarte mult. Sunt gata să-mi sacrific viața pentru dânsa.

Părintele: Bine tinere, foarte bine! Sacrificați viața și pe urmă vino de-o ia.

(Trimise de Titina Franco—București).

LA MORMÂNTUL SOACREI

St!... st! Tăcere mă rog tie!

Vezi pământul e încă moale,

Și mă tem să nu se scoale!

(Ghiță Dăscălescu—Hârlău).

BANUL

Mare eroare a comis

Cine s'a găsit de a zis:

Că banul e o mică roată

Ce'nvârtește lumea toată.

Eu gata sunt să dovedesc

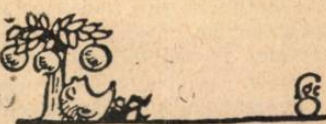
Că după bani toți se'nvârtesc!

(Ghiță Dăscălescu—Hârlău).

IN ATELIER

Pictorul: Aș vrea să dedic tabloul meu cel nou unui scop filantropic.

Un cunosător: Atunci dăruieți-l institutului de orbi!

ARE DREPTATE

Zi caldă de sfârșit de toamnă. Badea Grigorie și Badea Vasile, cei doi moșnegi ai satului stau la tafas pe prispă.

„Vezi mă Vasile, eu în toată viața mea n'am băut, n'am duhănit, pe muieri le-am lăsat în pace și așa m'a învrednicit Dumnezeu să ajung până la 80 de ani.”

„Ba eu ce să-ți spun din totdeauna imi era dragă plosca, toată viața am duhănit ca un turc iar despre partea muierilor, în vremea mea, am fost cel mai mare ticălos. Și iacă, tot am ajuns la 72 de ani.”

„Vezi mă Vasile, dacă n'ai fi băut, dacă n'ai fi duhănit și dacă ai fi lăsat femeile în pace, demult avea și tu 80 de ani.”

Teatru · Muzică · Artă

Premierele Teatrului Național din Cluj

„Glauco” de Morselli

CU drama lui Morselli, pe care a pus-o în scenă d. Bumbescu, eu un fast puțin obișnuit, teatrul nostru ne-a dat un spectacol de lux. Numeroasa figurație, costumele strălucite și bogate, decorul stilizat și jocul actorilor — elementul cel mai important, — toate au contribuit să ne dea această impresie de încântare.

„Glauco” este o dramă de mare efect scenic, cu o acțiune susținută cu un adevărat talent pe motivul unei legende din antichitate. Nu este în versuri, dar are stilul atât de avântat și de inspirat încât unele părți par adevărate poeme de mare conținut psihic.

Rolul lui Glauco l-a interpretat d.

Bulandra cu multă vervă, dar cu prea puțin elan. D-na Bulandra însă a dat o figură de înaltă prestație „zeiței” Circe, vrăjitoarea. O surpriză a fost d-na Bănuțiu în rolul fetei de păstor, Scilla. D-sa a fost atât de comunicativă și de nuanțată încât putem numi o adevărată creație interpretarea d-sale.

Roluri proeminente frumos exprimate au mai avut: d-na Crivățeanu, d-ra V. Poruțiu și d. Florea Simionescu.

Dibăcia d-lui Bumbescu în întrebuințarea figurației, în formarea grupurilor și în utilizarea oricărui element de decor, trebuie menționată.

cănie sau de „nobilă doamnă” unei lăptărese.

Sepsibilitatea prezintă un nou obstacol celor doritori să filmeze. Artistul e dator să interpreteze alternativ, oameni fini, brute, alții cu exteriorul dfierit interiorului, etc.

Fotogenia este, după părerea noastră, prima etapă a candidaților. Ești fotogenic, ai dat probe de această calitate, eșind poate laureatul sau laureata unui concurs — în genul celui organizat de revista noastră — ai trecut primul obstacol și ai dreptul să nutrești iluzii.

Ca o completare, redăm rândurile lui Thomas Ince, exprimate într-unul din ultimile sale articole. „Nu este așa de dificil a te compara pe tine însuși în raport, cu un actor de cinema. Înainte de toate, privești-vă în sine, evaluezi exact ceea ce valorați, faceți suma calităților și totalul defectelor. Deosebiți pe cece puteți conta de cece trebuie să vă adaptați. Cine se cunoaște bine, se conduce excelent.”

„În timpul actual, sunt numai foarte puțini veritabili artiști de cinema. Cariera este îmbrățișată încă de o mulțime de tineri cari n-au și nu vor avea niciodată șanse să lucreze bine. O mulțime de orizonturi sunt deschise tineretului. Să se consacre acelora ce le-ar renta poate mai bine.”

Autorul acestor rânduri, nu vorbește de șansă, care de sigur că există. Câte din vedetele celebre de azi se datoresc numai hazardului! In-suși Griffith, a ajuns la situație glo-

Pentru a deveni „stea” de cinema!

ROMÂNUL e născut poet... dar și artist de cinema” Și mai ales româncă!

Toată lumea vrea să facă cinema; unii ca autori de scenarii, alții ca operatori sau decoratori, alții ca „metteur en scène” și iarăși alții — o majoritate incalculabilă — ca actori muți. Toată lumea vrea să devină star, vedetă, divă sau stea. Este la modă aprobată cu sufragiu universal... Toți se cred capabili să animeze sau să amuze cu per-

dorinței de a filma până nu ne experimentăm posibilitatea probabilă de a încarna eroi pasionați de durere, de amor sau de geniu.

Cine are șanse și cine n'are șanse să combată himera ce a pătruns atâtea suflete inocente? Este ușor sau greu să creezi un comedian de cinema? În posesia căror calități trebuie să fii? Ce talent trebuie să prezinți?

Unul dintre cei mai mari regi-zori ai lumii, de curând decedat, Thomas Harper Ince, zicea că un tânăr interpret sau o jună figurantă anonimă, nu va avea șanse să devie stea, decât dacă va poseda calitățile următoare: inteligentă, cultură, sensibilă, naturală și mare ușurință de exteriorizare. Și, dânsul cunoștea îndeajuns vedete renumite ca să-și poată forma o părere oarecum autorizată.

Inteligenta este o necesitate primordială pentru comedian, pentru că gândirea este excelent înregistrată de „aparatură de luat vederi” și numai datorită felului cum interpretul o exprimă, înțelegem caracterul unei scene. Ochii sau buzele, fie ele cele mai superioare de pe glob nu prezintă nici-o importanță dacă posesorul nu le întrebuințează în mod preferabil. Inteligența mai cuprinde încă o facultate importantă: imaginația, care sugerează actorului acele improvizații ce dau unui personaj fictiv, aparență reală.

Cultura, care cuprinde instrucție și educație, știință și artă, este de asemenea indispensabilă inteligenței. Un om inteligent nepus în contact cu civilizația și asupra căruia experiența și studiul nu și-au acumulat efectele intrinsec, este inapt a reprezenta personajii a căror valoare intelectuală depășește un nivel oarecare. Niciodată nu va putea încredința roluri de „baron” unor derbedei, de „doctor” unor băeți de bă-

Maurice de Ferandy

rioasă de acum, printr-o fericită întâmplare.

Și acum, când ați auzit observațiile elocvente ale lui Thomas Ince, să fiți satisfăcuți numai dacă recunoașteți în voi, toate aceste prețioase facultăți enumerate mai sus, și dacă rezultatul va fi afirmativ, puneți-vă în căutarea șansei, această reductibilă divinitate, care se prea poate să se lase sedusă...

Dar, dacă nu sunteți siguri de voi, dacă nu posedați nici unul din aceste fericite particularități, nu abandonați croitoria domnișoarelor, nu vă părăsiți ghișeul, domnilor! Ecranul nu e decât un miraj. Nu insistați, dacă nu sunteți rugați! Urmați proverbul strămoșesc: „Cum îți-o fi soarta!”

Alexe Rosen

RUGĂMINTE PĂRINTEASCĂ

Dragul meu copil, milionarul Zeligmann, mi-a cerut mâna ta, cu condițiunea ca să-l iei din dragoste. Deaceea fă-mi plăcerea asta și mărită-te cu el din dragoste!

Turneele Teatrului Național din Cluj

IN afară de reprezentațiile de operă și dramă, Teatrul Național din Cluj a organizat trei echipe de artiști, care joacă actualmente în toate orașele și centrele principale din Ardeal. Prima echipă joacă tragedia în versuri a lui Depărățeanu: Grigore Vodă; a doua: Glauco, feerie de Borselli a treia echipă: Ciufulici piesă pentru copii mari și mici. Condițiunile de reprezentare și montare sunt cu totul superioare. Echipele călătoresc cu tot aparatul scenic: decoruri, costume, lumină, muzică, balet, așa cum au fost reprezentate la Cluj și care au stârnit admirația publicului și a presei minoritare. Reprezentațiile constituie un adevărat triumf. Cu acele turneeuri se realizează în sfârșit mult așteptatul teatru de propagandă al artei românești în Ardeal.

În cursul lunii Noiembrie se vor forma echipe de operă care vor da deasemeni spectacole în toate orașele Ardealului. Se lucrează intens pentru pregătirea acestor atât de dorite și așteptate echipe de întreg publicul Ardealului.

Prima noutate a Operei din Cluj o formează „Eugen Onegin” operă în 7 tablouri de Ceaikowsky, dirijată de d-l St. Doubrawsky și pusă în scenă de d-l M. Ilinsky, care se reprezintă la 2 Noiembrie a. c.

Sunt puse în studiu: Voevodul Țiganilor de Johann Strauss.

Boris Godunow de Nussorgsky. Werther de Massenet.

Năpasta, după piesa lui Caragiale, o compoziție a tânărului ardelean Drăgoiu și careia i se prevede un succes mare.

Teatrul Național reprezintă pentru prima oară Marți 25 l. c. Confratele Nostru de d. Ion Dinu.

În studiu: Nyu de Osip Dimov.

Dușmanul poporului de Ibsen.

Omul destinului de Bernard Shaw.

Cometa de Anghel și Iosif.

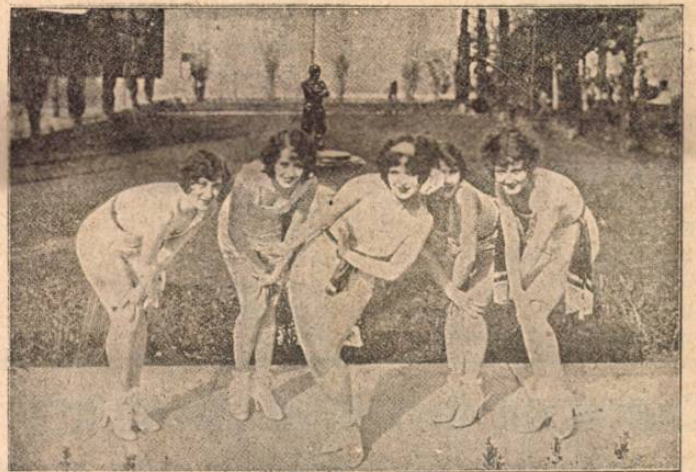
Săptămâna luminată de regre-tatul poet — mort în războiu — N. Săulescu.

REPERTORIU

DELA 21 OCTOMBRIE—31 OCTOMBRIE 1927

LA CLUJ	Turneu GLAUCO	Turn. GR. VODĂ
1. Trubadurul		Arad
22. Glauco		Lugoj
23. Ciufulici (matineu)	Târgu-Mureș	Caransebeș
Fidello (seara)		
24. Festivalul XVII	Brașov	Oravița
25. Un excroc sentimental	Făgăraș	Reșița
26. Ciufulici (matineu)	Sibiu	Deva
Balul mascat (seara)		
27. Un excroc sentimental	Petroșani	Orăștie
28. Turn. Maria Filloti	Hațeg	Alba-Iulia
29. Trubadurul	Deva	Blaj
30. Fidelio (seara)	Arad	Sighișoara
La ORADEA: Ciufulici (matineu), Un excroc sentimental (seara)		
31. Rigoletto	Oradea-mare	Sibiu

Un grațios tablou...

UN GRAȚIOS TABLOU... e acela format de Clara Bow, fermecătoarea vedetă a lui „Paramount”, înconjurată de patru din cele mai frumoase tovarășe ale ei de studio, cu care dansează un turburător charleston.

Emma Gramatica, marea tragediană italiană carp a fost la București și despre care revista noastră s'a ocupat la timp. Ilustrația noastră o arată pe Emma Gramatica așa cum se prezintă ea în mod natural.

Artista într'un rol în tragi-comedia englezească: „Medalia femeii bătrâne” transformată în chip magistral.

DIMPOTRIVA

Domnule, mă fixizi cu un aer, ca și când m'ai socoti vr'un prost oarecare!

Dimpotrivă domnule, vă socot un minunat cititor al gândurilor.

Lilian Gish și John Gilbert

Jocurile Realității

Deslegările celei de-a 2-a serie a jocurilor, se primesc la redacție, până la 10 Noembrie cor. Fiecare joc acordă deslegătorului un număr oarecare de puncte. Cel care obține numărul cel mai mare de puncte, prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri, din numerile 35, 36, 37, 38 și 39 ale Revistei noastre, va primi un premiu de 1.000 (una mie) lei. Premiul al doilea e de 500 (cinci sute) lei; premiul al treilea de 300 (trei sute) lei. Următorii șapte deslegători primesc câte un volum din operele autorilor români. Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor. Premiile se vor distribui până la 15 Noembrie.

Bonul E. 2.

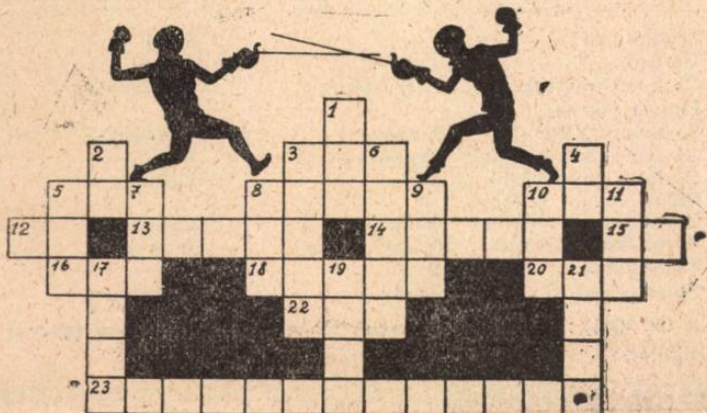
Subsemnatul

trimit alăturat deslegarea jocurilor No.

Deslegătorii jocurilor noastre, sunt rugați să detașeze acest bon și să ni-l trimită în plic împreună cu deslegările. În acest fel vom putea ține socoteală de notele fiecărui deslegător, la împărțirea premiilor.

JOC NO. 1. Cuvinte încrucișate
(10 puncte).

de Constantin Economu—
Constanța.

ORIZONTAL:

3. Iluzie optică
5. Animale domestice
8. Legislator Atenian
10. Oraș în Germania
12. Notă muzicală
13. Impărat Roman
14. Romancier francez
15. Plantă
16. Câmp semănat
18. Soartă
20. Sat în jud. Turda
22. Cealaltă parte
23. Scriitor francez din epoca romantismului (1768-1848).

VERTICAL:

1. Râvnă
2. Nota muzicală
3. Impărat roman
5. Petrecere
6. Insulă în Marea Egeică
7. Un gen de poezie
8. Fiu
9. Pom
10. Răsărit
11. Titlu englez
17. La vița de vie
19. La albine
21. Ud.

Concursul literar al „Realității”

CU intenția de a deștepta înșușiri latente, revista noastră, a cărei preocupare continuă e de a stabili o legătură cât mai strânsă, cu fiecare dintre numeroșii săi cititori, instituie un concurs literar.

Marele sculptor și desenator Rodin adesea, ca să se inspire, cu penelul plin de vopsea, făcea o pată, pe o bucată de pânză. În contururile capricioase ale petei formate, dănsul găsea chipuri, linii și nuanțe, din a căror

îmbinare se trezeau, în mintea și sufletul artistului, imagini.

Aplicăm, în oarecare măsură, sistemul său. Oferim cititorilor o serie de ilustrațiuni, care pun în joc personajii și pot alcătui momentele principale ale unei schițe sau nuvele.

Sunt mulți cei cari ar putea scrie frumos, pe o temă dată. Ceea ce lipsește este subiectul. Realitatea ilustrată oferă, în concursul instituit, acest subiect. Concurenții vor avea prin ur-

Concursul fotogenic

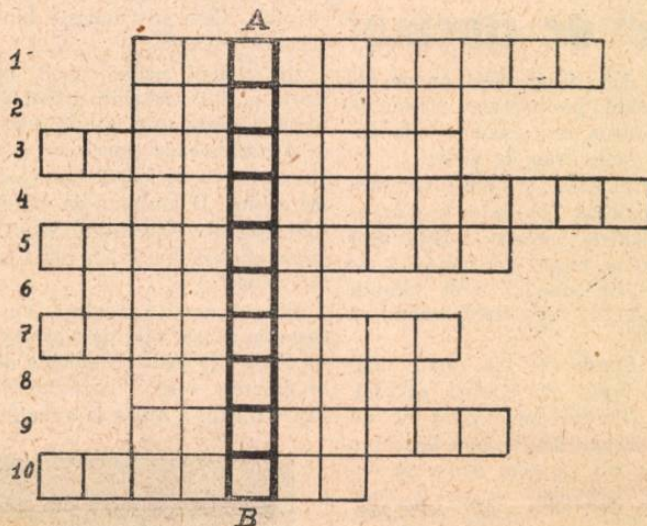
Conform planului nostru concursul fotogenic urmează să se închidă la 30 Octomvrie. În două sau trei numere consecutive din luna Noemvrie vom publica fotografiile concurenților, în ordinea în care le-am primit, deoarece într'un singur număr ne-ar fi imposibil să publicăm toate fotografiile.

Totodată vom pune la dispoziția cititorilor buletinele de vot prin care să aleagă pe cea mai fotogenică.

După cum am anunțat cea aleasă va fi trimisă pe cheltuiala revistei noastre la Paris, (călătoria dus și întors, clasa II și întreținerea timp de 2 săptămâni în Metropola Franței) și eventual îi vom procura angajament la o casă de filme. După dorința celei călătoria se va putea face dela 15 Decemvrie până la 15 Ianuarie 1928.

La despuieră scrutinului de vot va prezida o comisiune.

În urma cererilor mai multor cititoare cari nu și-au putut face încă fotografii, vor putea participa la concurs și acele Doamne sau domnișoare care vor trimite fotografia până cel mai târziu la 10 Noemvrie.

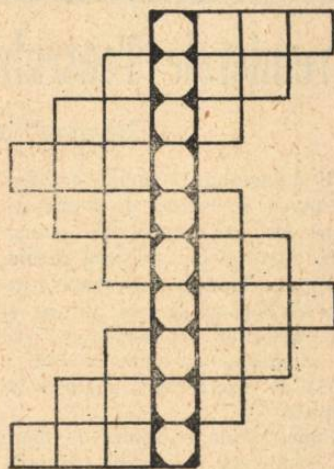
JOC NO. 3. Joc literar (6 puncte).
de I. Munteanu—Craiova.

Dela stânga la dreapta: romancier rus (1718-1783) 2. poet englez (1792-1822) 3. Scriitor francez (1533-1592) 4. Nuvelista și dramaturg român (1858-1918). 5. Poet polonez (1798-

1855). 6. Romancier englez (1761-1832). 7. Scriitor italian (1313-1375). 8. Poet ungur (1823-1894). 9. Romancier francez (1783-1842). 10. Poet german (1733-1813).

De sus în jos: o publicațiune românească.

mare să scrie, slujindu-se de pagini, din revista noastră. Nu-illustrațiile pe care le dăm, în vela va trebui să țină seama de ordinea în care sunt așezate aci, toate momentele pe care le-a în-o schiță sau o nuvelă, a cărei semnat desenatorul. Întindere nu poate trece de două Nuvelele se vor primi la r

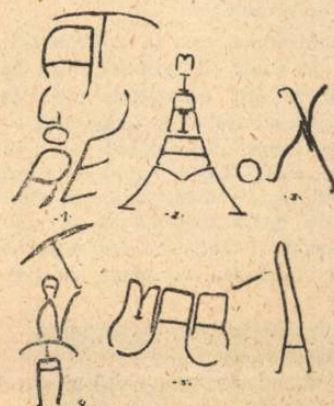

NO. 2 JOC IN ZIG-ZAG

(6 puncte) de Constantin Economu
Constanța

Oraș în Italia, fluviu în Franța, fiul lui Abraam, grămatic grec, ținut din Europa, agresiune, pictor român, lichid volatil, personaj în Biblie, oraș din Biblie în Palestina.

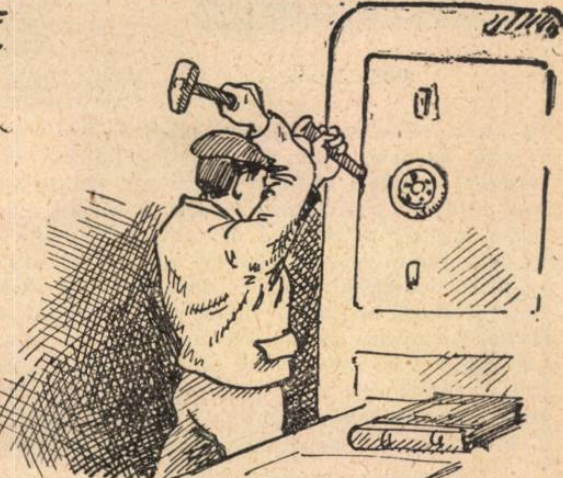
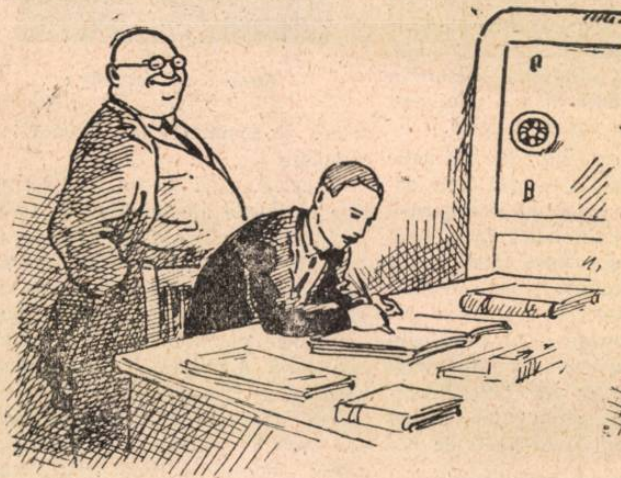
De sus în jos o revistă românească. aaaaaaaa b ccc eeee m m mm nnn oo p rrr ss tt z.

DESENE ONOMASTICE

1. Tagore; 2. Miriam; 3. Ion un fotbalist; 4. Tanța, o duduie cu umbrelă; 5. Maria doica împingând căruțul

Trimis de Loc. Flax-Besicarin—București.

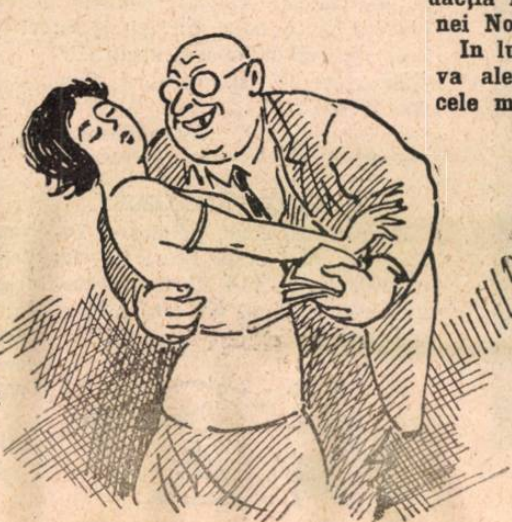
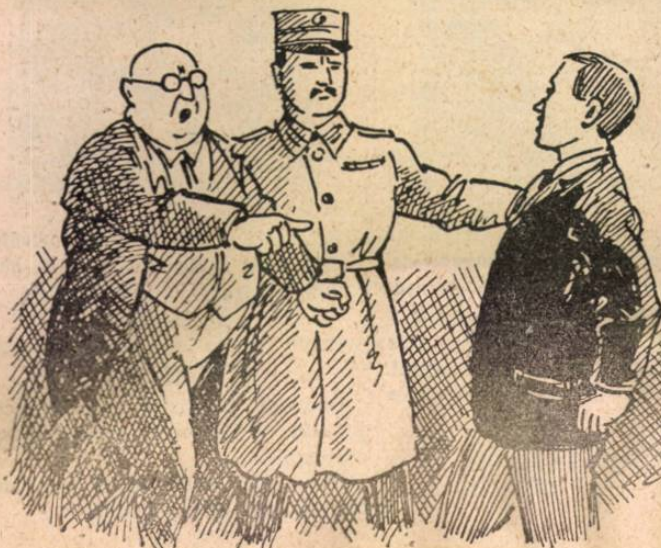

dacția noastră, în tot cursul lunii Noemvrie.

În luna Decemvrie un comitet va alege trei sau patru dintre cele mai bune și le va publica

tă, cea mai bine scrisă, cea mai literară. ACESTEIA ÎI ACORDĂM UN PREMIU DE 3000 LEI.

Nuvelele trimise trebuiesc în-tovărășite de ilustrațiile date ca temă, tăiate din revistă și așezate în ordine în cuprinsul bu-cății.

Atletică-Gimnastică-Turism

Buletin sportiv

de Dr. William Erös.

UN Club sportiv din Ardeal, a făcut o cerere, să i-se permită facerea unei colecte. În cererea sa, clubul arată că impozitele diferitele taxe către comună, și multe alte cheltuieli, nu pot fi acoperite din veniturile, tot mai reduse, aduse de mat-churi. În consecință, clubul a rugat și organizația centrală a FSSR ca, până la sanarea finanțelor sale, să fie scutit de taxele federației.

Nu unul singur, dar foarte multe, sunt cluburile care se află în situația ca într-o zi sau alta, să li-se facă execuție silită. Cluburile sportive luptând pentru existența zilnică, nu sunt în stare să cumpere echipament pentru membrii jucători; susținătorii — prieteni ai sportului — au obosit să tot contribuie la susținerea cluburilor; criza să re-simite în toate domeniile și nu sunt nici bani și nici credit. E natural deci că sportul se află pe marginea prăpastiei.

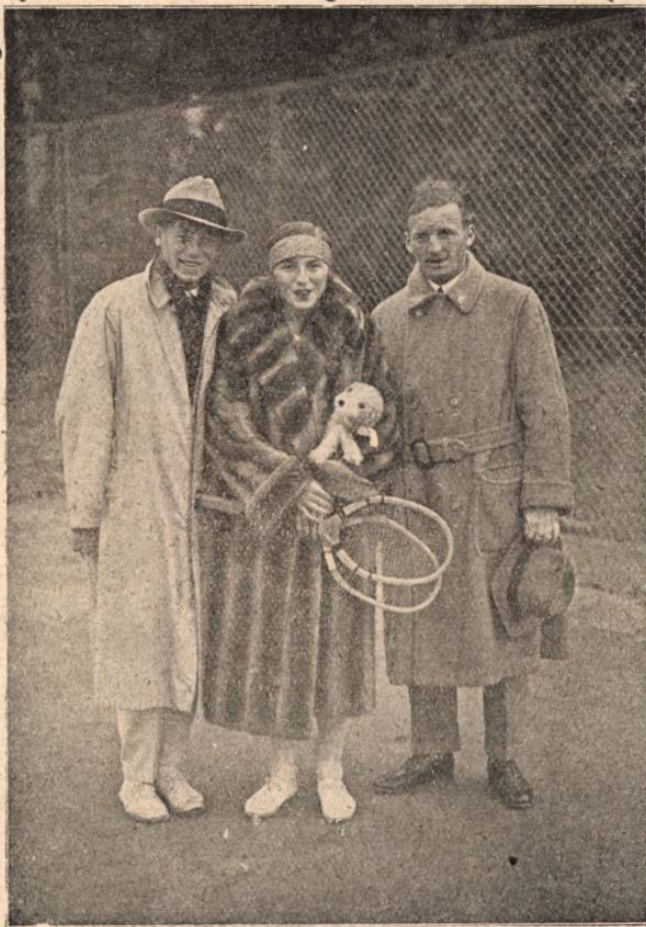
Cei în drept, dacă se mai interesează de viața sportivă, în România, și au grijă de viitorul sportului trebuie să înțeleagă că situația aceasta nu poate dăinui. E nevoie să se alcătuiască o comisiune și să se țină în Ardeal o adunare, în care să se găsiască mijloacele de a îndrepta lucrurile: nu numai în teorie dar și practic. Măsurile preconizate să fie imediat aplicate. FSSR zi de zi se dovedește mai slabă și atacurile îndreptate împotriva ei sunt tot mai numeroase. Ea nu

poate să ia poziții împotriva acestor atacuri, deoarece în fruntea ei nu se găsește un conducător, care să poată ține laolaltă forțele care se descompun. De asemenea federația nu are o concepție după care să se conducă.

Situația e gravă, totuși nu ne este îngăduit să pierdem nădejdea. Puterea internă a sportului românesc va trebui în cele din urmă să iasă învingătoare din această stare de lăncetare și în curând va trebui să vină vremea, când în fruntea federației vor fi oameni capabili, plini de influență și autoritate și adevărați iubitori ai sportului — pentru sport: nu ca acum teoreticieni slabi și lipsiți de orice influență.

Olimpoda e aproape. Ea va sluji ca o nouă piatră de încercare, pentru forurile conducătoare și dacă examenul, va fi la fel cu cel din trecut, atunci fără îndoială lucrurile vor trebui să se schimbe. Nu se va putea tolera din nou, să se trimită la Olimpiadă 24 de rugbiști, cari să se înapoieze în urmă, cu un număr enorm de goaluri încasate, în vreme ce înotătorii, atleții luptătorii noștri, nu se pot deplasa nici spre a învăța dela alții.

FSSR trebuie să se treziască la realitate, cât mai e vreme și cât mai e posibil de îndreptat ceva. Să ia măsuri pentru salvarea sportului românesc, care din punct de vedere material, a ajuns la dezastru. O adunare pentru luarea de măsuri nu mai poate fi amânată.

La București s'au întâlnit, la un match de tennis, echipa Cehoslovacă cu echipa română. Jucătorii Cehoslovaci au învins pe cei români. Fotografia noastră reprezintă echipa Cehoslovacă alcătuită din d. Kozeluh, d-na și d. Dörner

Echipa mixtă (română și Cehoslovacă): d-na Caracostea și d. Kozeluh

D. Zoraleh din echipa de tennis Cehoslovacă.

O AMAZOANA CĂLĂTOREȘTE DELA PARIS LA BERLIN

O TÂNĂRĂ femeie, d-șoara Dorange, supranumită cea mai frumoasă amazoană a Franței, a hotărât să călătorească dela Paris la Berlin, călare, străbătând în fiecare zi câte 60 până la 80 de km. Călătoria e interesantă și cel mult calul dacă va avea ceva de spus împotriva.

RECTIFICARE

În jocul No. 1 (cuvinte încrucișate) din revista No. 37 a rămas în alb al treilea patrat din rândul orizontal 22 sau al cincilea patrat din rândul vertical 16. În acest fel nota muzicală din rândul 22 nu are decât două litere, iar „arab din veacurile de mijloc” din rândul vertical 16 nu are decât 4 litere.

Noul rând vertical format prin întreruperea rândului 16 este o notă muzicală.

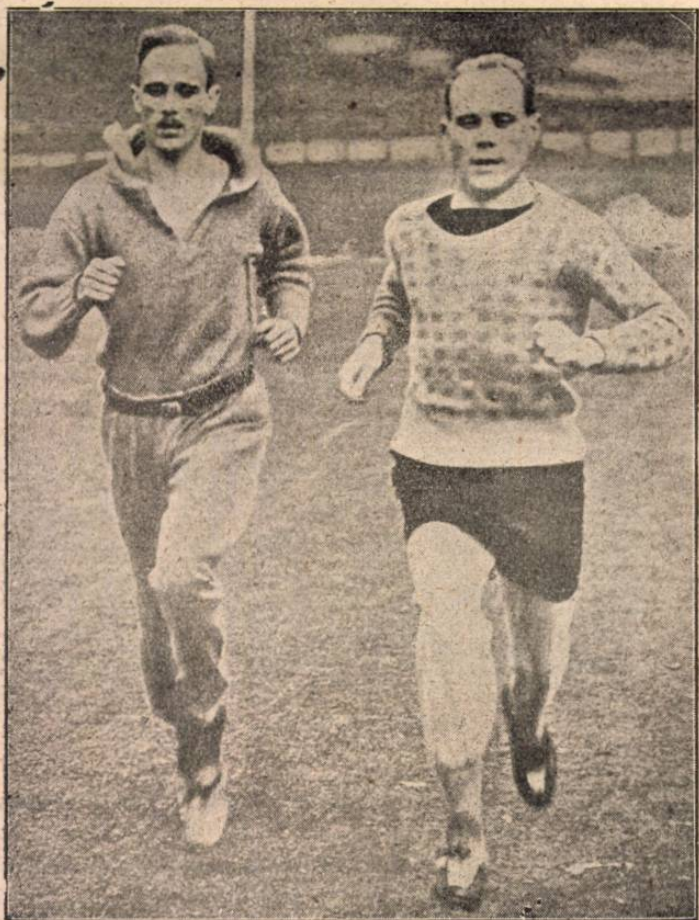
Primind plângeri dela cititori că ultimele jocuri sunt prea grele de deslegat, spre a ușura sarcina, dăm aci literile care se găsesc în jocurile de cuvinte încrucișate:

Cuvinte încrucișate din No. 35 al revistei: aaaaaa bcddeg iiiiii lllmm nnn oo p r ss tt t u v y.

Cuvinte încrucișate din No. 36 al revistei: aaaaaaaa bb cccc d eeeee gg iiiiii mmm nnnn oo p rrrr ss s tttttt uuuu v.

Cuvinte încrucișate din No. 37 al revistei: aaaaaaaa aa b ccccc d eeee g h iiiiii llllll mmm nnnnnnnn oooo ppp rrr ssssss tttt tt uuuuuuuu vv z.

Cuvinte încrucișate din No. 38 al revistei: aaaaaaaa aa ccc d eee gg iiiiii i j lll nnn oooooo pp rrrrr ssssss tttttttt uuu.

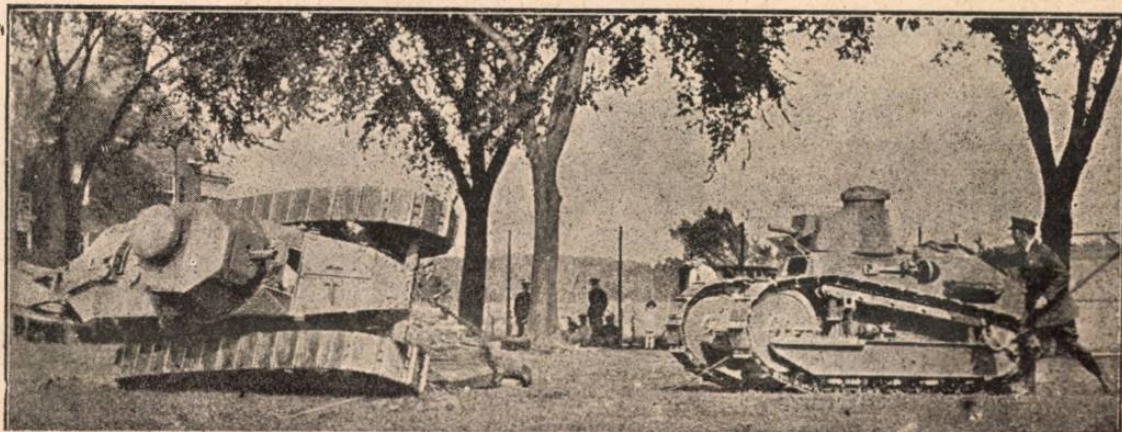
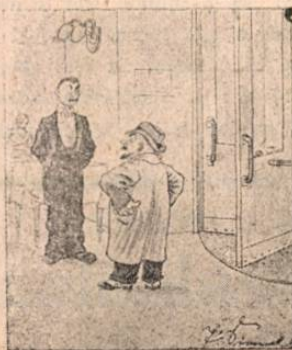
Cei mai iuți: Dr. Otto Deltzer și Paavo Nurmi, într-o fugă de antrenament, în Abo (Finlanda). Germanul Deltzer deține toate recordurile mondiale dela 500 până la 1500 de metri. Pinlandezul Nurmi dela 1609 metri (1 milă) până la 10 mii metri.

DESILUZIONAT

„N'am uitat eu aici ieri umbrela mea?”

Chelnerul: „Imi pare rău, dar...”

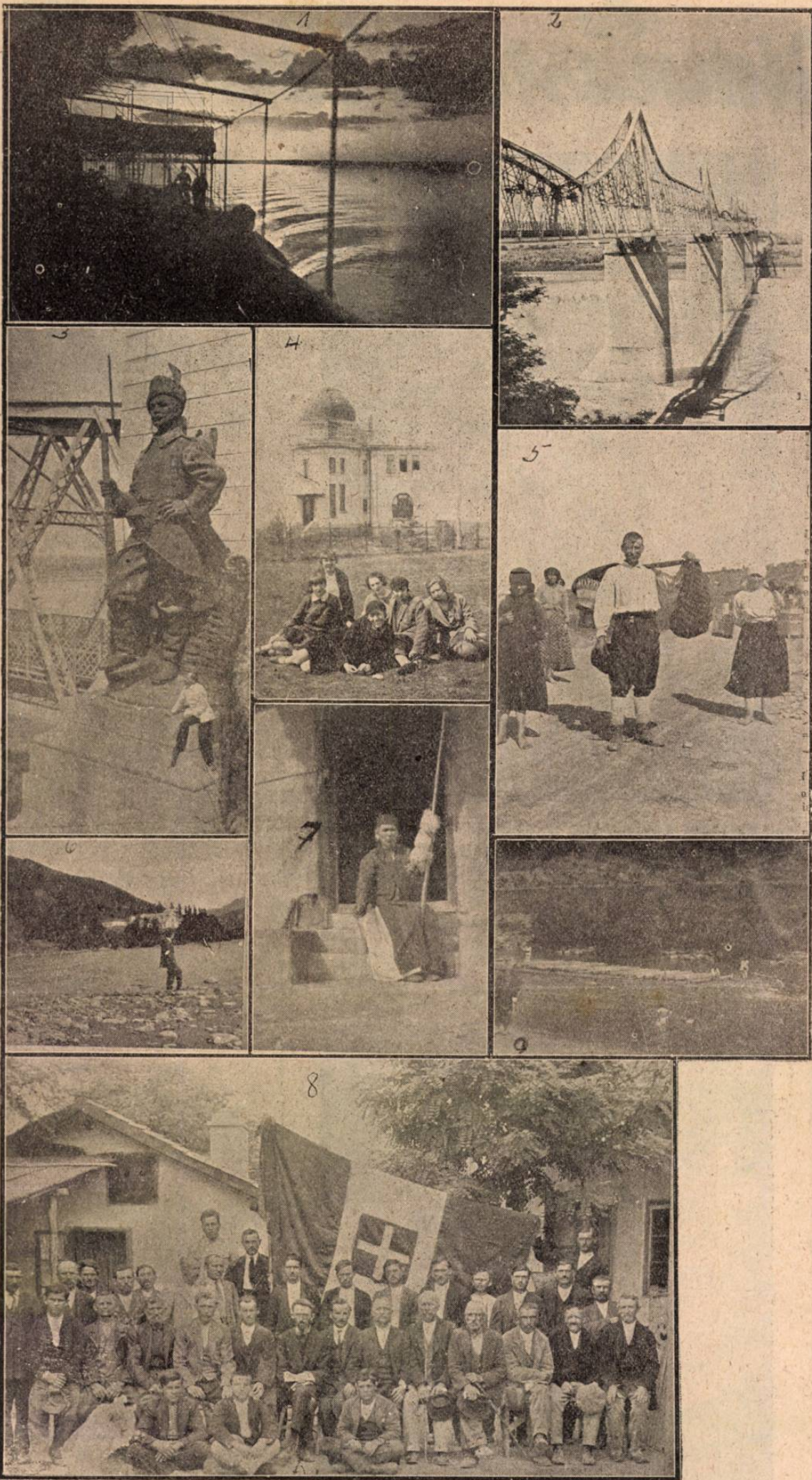
Clientul: „Da ce Dumnezeu, nu va rămâne niciodată o umbrelă?”

Manevre grele ale corpului de tancuri americane: La un exercițiu, n apropiere de portul Denning, un tanc uriaș, condus de Capt. Brett, a izbutit să treacă o piedică o piedică colosală. Brett a fost numit „Om de fier al corpului de tancuri” deoarece, de curând, a izbutit să rceacă, fără accident, cu tancul său, peste 27 Ips, din temutul exploziv T. N. T., care bun înjeles, a făcut explozie.

Concursul fotografic al „Realității”

DIN TOATĂ LUMEA

1. „Apus de soare”, luat de pe vaporul Avram-Iancu, pe Dunăre, spre Cernavoda. Trimis de D. Constantinescu—Turnu-Severin. Fotografie clasificată I. și premiată cu premiul de 500 lei.

2. Podul Regele Carol I. la Cernavoda și

3. „Dorobanțul”, sentinelă la intrarea podului spre Cernavoda, trimise de D. Constantinescu.

4. O plimbare la Observatorul astronomic din Iași, pe platoul Copou și

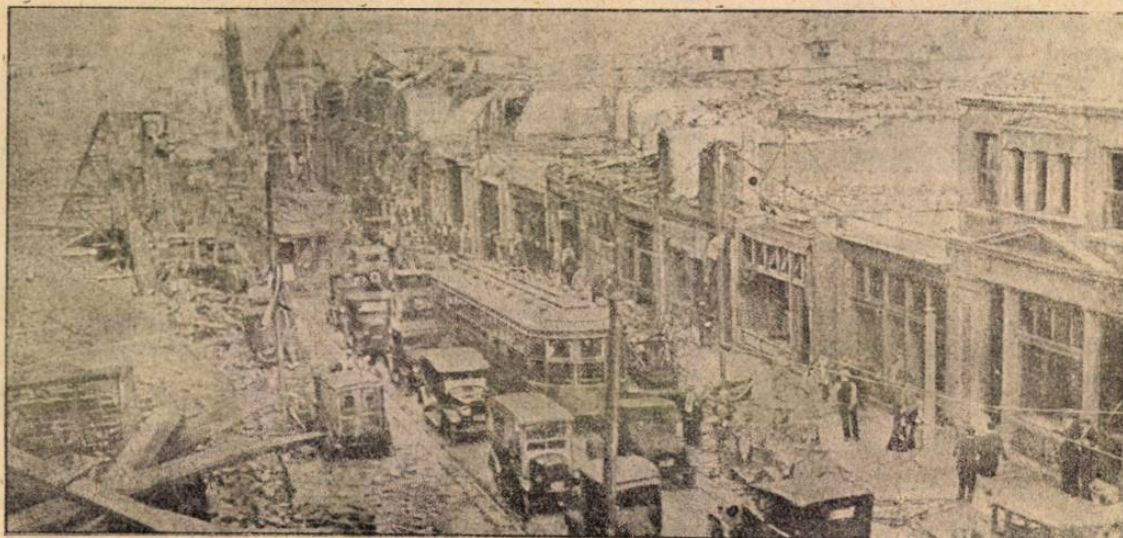
5. Locuitori din satul Aroneanu (jud. Iași) mergând spre oraș, în zi de târg, trimise de domnișoara Lucia Serion—Iași.

6. Pe Valea Oltului. Trimis de Dumitru Grozăvescu—Craiova.

7. „Babă torcând”, tip din județul Hunedoara, trimis de D. Voinea, student, Brașov.

8. Un grup de lucrători din colo-

nia italiană a comunei Greci, jud. Stella Giovanni. Tulcea, în frunte cu preotul Don S. Plute pe Olt trimis de G. Georgescu—București.

Vedere generală a dezastrului în Olive Street

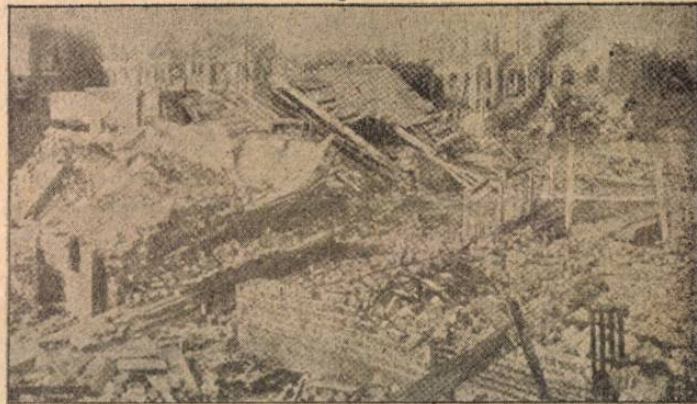
Institutul de arte grafice „VIAȚA” — Cluj, str. Regina Maria No. 38.

Atentatele comitagilor Bulgari, în Jugoslavia. Cadavrele ucigașilor generalului Kovacicovici, omorâți în timpul urmăririi, au fost așezate, — după dorința populației — în piața principală din Stip. Numele lor este: Ilija Linicovici și Hipocrit Panneti; cel de al treilea atentator, Kraleff, a fost prins viu.

Ciclonul a distrus fațada unei case, lăsând neatinși pe locatari cu mobilele lor.

Ciclonul a dărâmat un garaj. O fetiță a fost găsită sub dărâmături. Apărută de un zid, dânsa n'a pățit nimic.

O stradă distrusă de ciclon

INGROZITORUL CICLON DIN ST. LOUIS (America).

Un ciclon groaznic s'a abătut asupra orașului St. Louis din America, în ziua de 30 Septemvrie, orele 13. Înălțimea vântului era de 90 de mile pe oră. În 5 minute, cât a durat ciclonul, strade întregi au fost distruse. 114 oameni au fost omorâți și 1500 răniți. Ilustrațiile noastre arată efectul tragic al ciclonului.

Citiți și răspândiți
„Realitatea”

REALITATEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

Abonamente: Pe un an 300 lei; pe jumătate an 160 lei;
pe trei luni 85 lei.

Director: J. B. Sima.
Apare totdeauna Duminică

Redacția și Administrația:
Cluj, Str. Regina Maria 30.

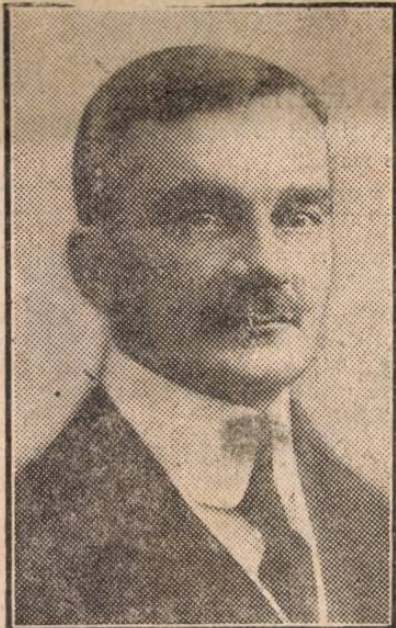
Cazul Manoilescu în fața Parlamentului

La Parlament primul Ministru citind declarația guvernului în chestia arestării fostului sub-secretar de stat d. Manoilescu

„Dacă situația este grea, răspunderea e a dv., căci dv. dețineți de 8 ani puterea. Țara nu se poate îndrepta decât prin intrarea în legalitate.” — Iuliu Maniu.

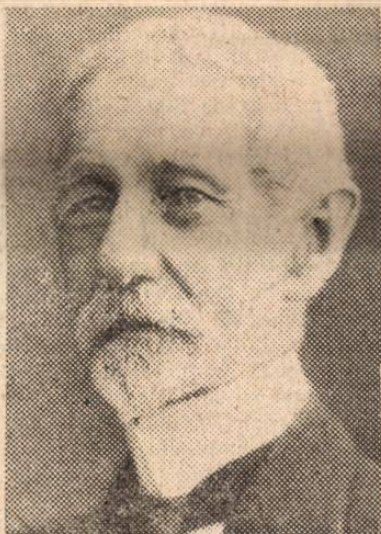
„Cine încearcă prin plebiscit, prin combinațiuni de partide sau prin orice mijloace să desființeze ceace, legal și definitiv stabilit, rămâne în afară de orice discuțiune... care se va sfârși înaintea autorității legale.” — Ionel Brătianu.

D. Iuliu Maniu, președintele partidului național-țărănesc

Primul Ministru Ionel Brătianu, președintele partidului național-liberal

D. General Averescu președintele partidului poporului

D. Mihail Manoilescu fost sub-secretar de stat la Ministerul finanțelor, arestat pentru că a fost găsit aducând din străinătate scrisori prin care se urmărea răsturnarea situației constituționale stabilite și o scrisoare adresată de d-na Lupescu mamei sale

Dna Elena Lupescu

Publicul a aflat că printre acuzațiile aduse d-lui Manoilescu, care a fost arestat, este și aceea de a fi adus, din Franța, o scrisoare a d-nei Lupescu, adresată mamei sale. Fără îndoială că cititorii vor fi curioși să știe cine este această importantă doamnă.

D-na Elena Lupescu este fiica farmacistului Nicu Lupescu (născut Leon Gruenberg) originar din Iași și a d-nei Elise Lupescu (născută Falk) originară din Viena. S'a născut în anul 1900 la Târgu-Frumos, unde d-l Lupescu avea o farmacie. Copilăria și-a petrecut-o la Iași și mai apoi în comuna Periș, unde tatăl d-nei Lupescu ocupase locul de farmacist al Spitalului. În 1917, d-soara Lupescu în refugiu la Iași, face cunoștință cu d-l Căpitan Tâmpceanu, din artilerie și se căsătorește cu dânsul.

D-na Tâmpceanu și-a urmat bărbatul, în toată campania pe care acesta a făcut-o la Budapesta și, după încheierea păcii, soții s'au stabilit împreună în București.

În anul 1925, d. Tâmpceanu, avansat la gradul de maior, a fost mutat, în mod grabnic, în Basarabia. Pentru prima dată, în decursul căsniciei lor, soția a refuzat să-l urmeze, pentru ca mai târziu cu câteva luni, cei doi întâlnindu-se, d-na Elena Tâmpceanu să ceară desfiacerea, nemotivată, a căsătoriei. D-na Elena Lupescu a plecat apoi la Paris.

Importantul personaj, de care ne ocupăm și a cărei fotografie o reproducem aci, e o femeie tânără are o față mică, părul roșu închis, e sveltă și posedă o inteligență vie. De curând și-a scris memoriile, în ziarul american „Los Angeles Examiner”, care s'a ocupat de dânsa, în patru numere consecutive. Articolele din ziarul american cuprind, pe lângă numeroase fotografii și autograful d-nei Lupescu

COLONELUL CARAPANCEA
Prim comisar Regal însărcinat cu instruirea cazului Manoilescu

Colonelul Paul Teodorescu, deținut

REALITATEA

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Cluj—str. Regina Maria Nr. 36—Cluj

La București: Calea Victoriei 39.
Telefon 63—92

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an întreg Lei 300
Pe o jumătate de an „ 160
Pe trei luni „ 85

PENTRU STRĂINĂTATE

Pentru America \$3
Jugoslavia și Cehoslovacia Lei 400

Editor și Director: J. B. Sima

Secretar de redacție: N. Constantin

DUMINECĂ, 6 Noiembrie 1927.

Succesorul lui Mussolini

Mussolini e un om ambițios. Dănsul vrea cu tot dinadinsul să se impună nu numai în fața italienilor, dar a întregii lumi. Ducele vrea să rămână în istorie. Urmăritor acestui plan, dictatorul nu pierde nici un prilej de a sfida așezămintele din celelalte state, fie că acestea ar fi republice, monarchii, etc.

La 26 Mai 1927, Mussolini a pronunțat un discurs, care de fapt însemna o proclamație adresată lumii întregi, o critică a tuturor sistemelor de guvernare, în afară de cel fascist.

Vom cita câteva fraze caracteristice ale acestei cuvântări:

„Sunt incredințat că deși clasa conducătoare, în țara noastră, este în formațiune, și deși poporul devine tot mai disciplinat, voi trebui să-mi asum sarcina de a cărmui națiunea încă zece sau 15 ani. Aceasta e neapărat necesar, deoarece succesorul meu NU S'A NĂSCUT ÎNCĂ...”

„Astăzi, în ziua de 26 Maiu, 1927, ÎNGROPĂM cu solemnitate minciuna votului universal și a democrației...”

„Italia fascistă este Italia anti-democratică, anti-liberală, anti-socialistă, anti-masonică...”

„Sfidez pe oricine să îndrăznească, după pronunțarea acestui discurs, de a edita gazete anti-fasciste sau de a alcătui grupe politice împotriva actualei forme de guvernământ...”

Nouă ne e teamă că Ducele va sfârși deportat în vre-o insulă, pentru că dictatorii niciodată nu sfârșesc cu bine. Oamenii sunt făcuți să se cărmuiască singuri, și oricine încearcă să le impună voința proprie, în mod samavolnic, prin teroare și violență, se lovește de cerbicia mulțimii și-și termină cariera rău.

Comentând proclamația lui Mussolini, profesorul Dr. Nicolas Murray Butler, rectorul „Universității Columbia”, și unul dintre candidații cu mai multe șanse la preșidenția Statelor Unite, a declarat unor ziare americane:

„Fascismul este un atac împotriva teoriilor democratice, mult mai energic decât atacul bolșevic. Fascismul este mai subtil, mai puternic, mai hotărât și deci mai primejdios decât bolșevismul.”

De asemenea președintele Camerei de Comerț din Statele Unite, printr-un interviu arată că dacă sistemul lui Mussolini este preferabil celui democratic al Americii, atunci trebuie lăsat fascismul să trăiască împreună cu Mussolini, atâta vreme cât se vor putea împăca la olaltă.

Se știe că la început Mussolini a fost ajutat la stabilirea fascismului și la oprirea opoziției de către finanța americană, care l-a ajutat — cu sute de milioane de dolari. Declarația președintelui Camerei de Comerț americane, înseamnă de fapt o invitație către finanța americană de a-l lăsa pe Musso-

BULETIN SĂPTĂMÂNAL

ÎN țara noastră era „o chestiune despre care nu era îngăduit nimănui să vorbească.” Era „actul dela 4 Ianuarie.” Prințul Carol a abdicat atunci dela tronul României și defunctul Rege a desemnat, ca succesor al său, pe fiul prințului Carol, Regele Mihai I. Trebile fării, până când Suveranul nostru va deveni matur, urmează să fie conduse de Înalta Regentă.

În România poporul nu e revoluționar și nu se agită pe chestiuni dinastice. Să găsim însă, ca pretutindeni, politicieni, cari să caute să-și creeze situații din agitatea opiniei publice, din răsturnarea ordinii hotărâte.

D. Ionel Brătianu, președintele consiliului, este un om dibaciu în politică și destul de priceput ca să nu se teamă de agitațiuni mărunte de soiul acestora. De aceea toată lumea a fost de acord — când d-l Manolescu, ministru în guvernul Averescu a fost arestat, pentru că aducea niște scrisori dela Paris către diferiți șefi de partide și o scrisoare dela d-na Lupescu către mama ei — că d. Brătianu are alte motive să răscoliască chestia „definitiv închisă.”

Intr'adevăr prea multă zarvă și zvonuri alarmante s'au produs, în urma arestării d-lui Manolescu, pentru că șeful guvernului să nu le fi prevăzut și să nu fi pregetat multă vreme, mai înainte de a le stârni.

ÎN urma arestării d-lui Manolescu, a fost nevoie să se producă în parlament declarațiunile șefilor de partide, spre a se lămurii atitudinea fiecăruia, odată pentru totdeauna, față de problema dinastică.

D. Ionel Brătianu a declarat în rezumat următoarele:

„În urma descoperirilor cu privire la acțiunea împotriva purtătorului coroanei, a ordinii de stat, și a liniștii publice, atribuțiile în drept au pus sub urmărire pe cei cari s'au făcut vinovați de această procedare.

„Multe și felurite sunt chestiunile asupra cărora se deosebesc părerile și cari fac obiectul disensiunilor și luptelor politice într-un stat constituțional, dar nu este admisibil ca asemenea lupte să atace însăși ființa Statului și a temeiurilor sale. Unitatea națională, integritatea teritorială, coroana, constituiesc un patrimoniu de cari generațiile se bucură, dar de existența cărora ele nu pot dispune.”

„Cine încearcă desființarea sau schimbarea lor este un inamic al Statului și se va zdrobi de neclintita noastră hotărâre.”

D. IULIU MANIU a făcut următoarea declarație în numele partidului național țărănesc:

„Partidul național-țărănesc, protestând și contra confiscării scrisorilor, pe cari fostul subsecretar de Stat le aducea primului ministru și șefilor de partide, constată din nou cu acest prilej că guvernul nu respectă nu numai independența justiției, dar nici una din garanțiile constituționale, dovadă că de fapt trăim sub un regim dictatorial, care primejduiește existența țării.

lini în voia soartei, să se susțină prin el însuși.

Rezultatul proclamației lui Mussolini, în America, a fost că 7000 de italieni din Statele Unite, care au jurat credință lui Mussolini, au fost deportați; iar tribunalul din Boston, a refuzat acordarea cetățeniei americane la 35 de italieni fasciști, pe motiv că fascismul nu are loc în America.

Lumea progresează domol, pe căile ei naturale, și oricine încearcă s'o imbrâncească pe căi greșite, cade zdrobit de roțile ei uriașe.

Procedarea guvernului, în cazul de față mai are și marele neajuns de a face să se creadă în străinătate că în țara noastră ar fi o stare nesigură, prezentându-ne ca acele mici state, expuse la neconținute comploturi și revoluții.”

„Din toate punctele de vedere arătate mai sus, întreaga procedare a guvernului, oricare ar fi faptele incriminate, este dăunătoare patriei și partidului național-țărănesc o deploră și o respinge și cere încodată intrarea în legalitate.”

DUPĂ citirea declarației, d. Iuliu Maniu a făcut următoarele declarațiuni verbale:

„Domnule prim ministru, sunt de acord cu dv. că sunt anumite chestiuni de care nu trebuie să se atingă nimeni și suntem cei mai departe de a ne atinge de aceste chestiuni, cari privesc însăși existența statului nostru.”

„Cred domnule prim ministru, că atunci când ați pus această chestiune, n'ați vrut să dați impresia că se poate găsi cineva în această incintă, în această țară, care să se atingă de marile chestiuni de stat. Îmi iau voia să resping acest lucru și să vă asigur pe dv. că nu aveți a vă teme, în această privință, nici dv. și nici nimeni, și nici dușmanii noștri din afară n'au să spere, că se va găsi cineva în neamul românesc care să se atingă de această chestiune.”

„Dar mai este o altă chestiune. În momentul de față țin să vă spun că prințul Carol a declarat în diferite rânduri că nu se prezintă ca pretendent la tron. Refuză să fie considerat ca atare și refuze să se amestece în chestiunile noastre de Stat. A declarat că dacă țara îl va chema, are datoria să se prezinte, și să întrebe dacă trebuie să revină sau nu.”

„Cred că nu e în interesul țării să se discute această chestiune. Dar mai cred că lucrurile pe cari le-ați hotărât dv. pot să fie discutate, căci aceasta este rațiunea de Stat și rațiunea de Stat a suverană. Țara poate discuta orice chestiune care o interesează. Vreau să discutăm dacă e cazul sau nu, ca țara să ceară revenirea prințului Carol asupra hotărârii sale de abdicare.”

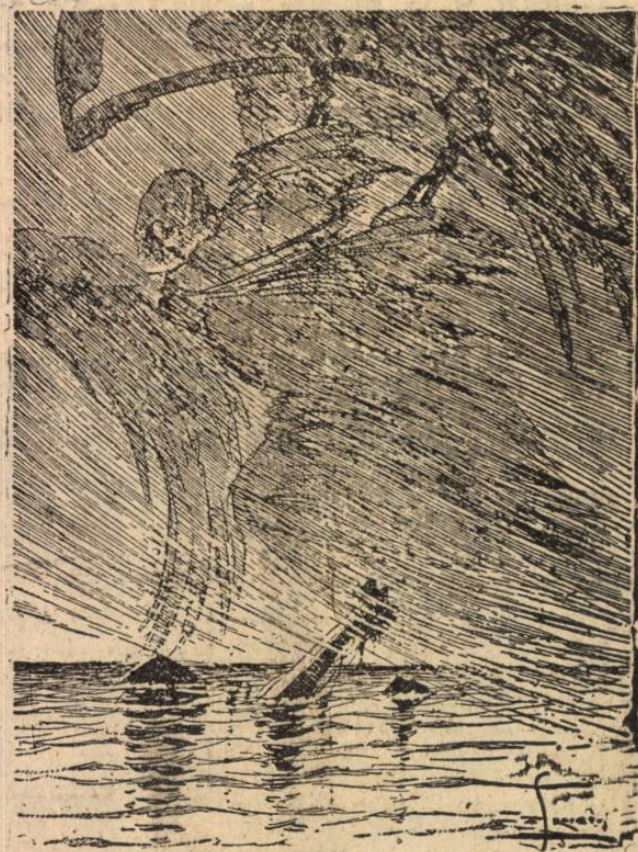
D-l Brătianu în replică a arătat că, din punct de vedere legal, chestiunea dinastiei este rezolvată prin constituție, care trebuie să fie respectată. În timpul Regentei, Constituția nu se poate modifica, deci nu se poate vorbi despre o modificare a chestiunii dinastiei.

D. Papacostea, în numele partidului poporului, a protestat împotriva arestării d-lui Manolescu, considerând-o ca ilegală.

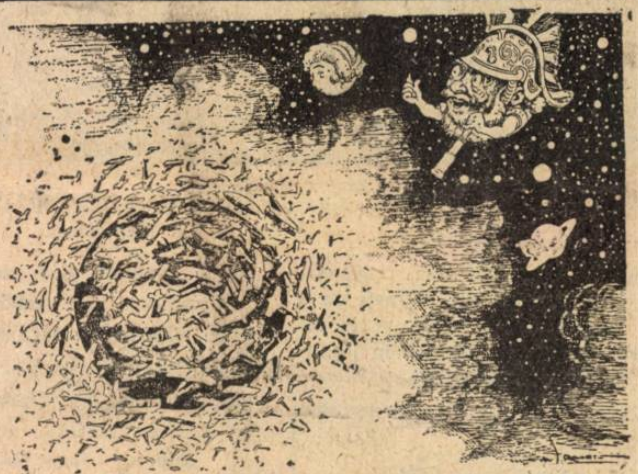
La Senat a vorbit d. General Averescu. D-sa a crezut că e unevoie să se aștepte rezultatul cercetărilor justiției. Nimeni nu trebuie să se sbuciume, până când nu există motiv.

MINISTERUL de războiu — de acord cu Ministerul de justiție — a alcătuit un proiect de lege, pentru amnistie. Urmează să se amnistieze dezertorii la inamic, din războiul 1916-1918; dezertorii în țară străină și la noi, în timp de pace, înainte de anul 1916, cât și în timp de războiu (anul 1913). Se amnistiază și nesupușii la mobilizare: toate fapte comise anterior datei de 28 Iulie 1914 — data începerii războiului mondial. Se mai amnistiază infractorii la regulile pregătitoare mobilizării (cei cari n'au venit la viza livretului, cei cari nu și-au comunicat domiciliul, etc.) și în sfârșit se amnistiază cei învinuiți de ultragiul. În total e vorba de circa 20 de mii de vinovați.

Proiectul se va depune în parlament — conform deciziei Consiliului de ministrii — în sesiunea aceasta.

Sborurile peste Ocean
Montreal Star.

EPIDEMIA AVIATICĂ
MARTE: „Venus, vino repede, și vezi... Vechiul nostru prieten Pământul, este acoperit de muște.”

La București, la capătul mormântului „soldatului necunoscut” s'a aprins o flacără, care să ardă vecinic în cinstea celor cari și-au jertfit viața pentru țară. Fotografia noastră reprezintă solemnitatea aprinderii acestei „flacări perpetuă.”

INTR'UN ultim Consiliu de miniștri, s'a hotărât activitatea corpurilor legiuitoare. Printre proiectele mai importante, care vor veni în fața Parlamentului, este desființarea legii care spora de trei ori impozitul agricol și cel al proprietăților clădite. Acest impozit lovea greu pe mulți săteni.

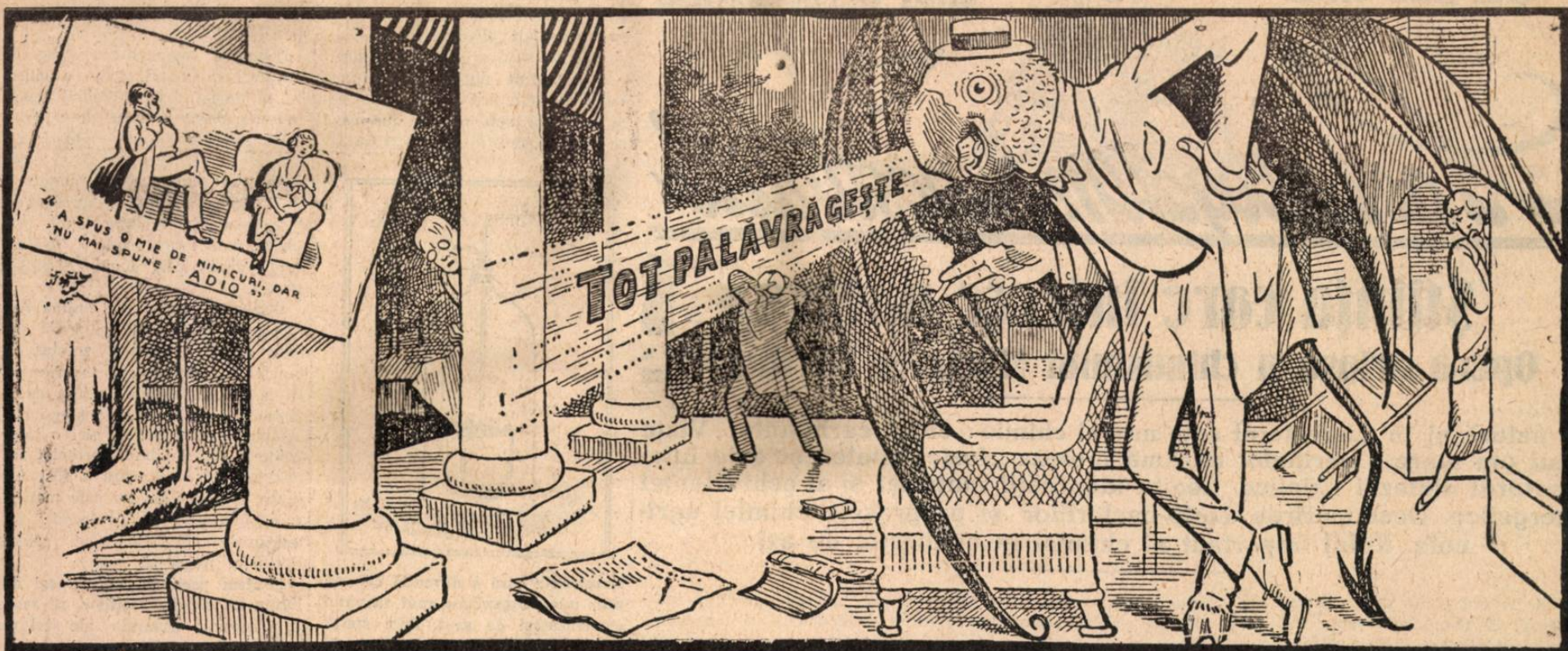
Acelaș consiliu de ministrii a hotărât scăderea taxelor de export la lemnărie, pentru că astfel să fie înviorată industria lemnului, curmân-

du-se șomajul care bântuie în regiunile muntoase, atât de sărace, ale Ardealului și Vechiului Regat.

OM DE ÎNCREDERE

„Secretara mea — spunea un diplomat — este o persoană de toată încrederea și orce îi încredințez rămâne o taină absolută. În primul rând nu înțelege nimic din tot ceea ce dictiez, iar în al doilea, după ce a scris, imediat a și uitat.” — Pathfinder

PĂLĂVRĂGEALA PLICTICOSULUI

NIMIC nu e mai groaznic decât omul care te plictisește. Îl întâlnești mai pretutindeni: în tren, în birou, în prăvălie, la restaurant, acasă sau la prietenul unde te duci. Partea cea mai rea este că palavragiul plictisitor nu se sokoate ca atare ci crede despre dânsul că e foarte interesant.

Desenatorul nostru, fără îndoială că n'a exagerat când a înfățișat pe „omul plicticos” în felul cum este redat în chipul din fruntea acestei pagini: cu **ARIPI DE LILIAȘ ȘI CU COADĂ DE DRAC**. Sângele rău pe care ni-l produce omul plictisitor, adesea nici nu se poate măsura.

Cine ar putea spune de câte ori oameni plictisitori au stricat toată buna dispoziție și toată reușita unei serbări, sau a unei adunări, care ar fi putut fi plăcută.

Ce înseamnă a fi „plictisitor”? Plictisitor este acela cărui îi place să se audă **VORBIND** singur pe sine și își închipuie — fără nici un temei — că place mult și altora.

Plictisitorul este omul care se sokoate centrul întregii lumi, este acela care crede că tot ceea ce-l privește, trebuie neapărat să intereseze în mare măsură pe toți din jurul său, și care nu încetează să-ți vorbească despre sine, ori de câte ori îl întâlnești. Plictisitorul acesta este o ființă nenorocită, căruia tatăl, mama, frații, surorile sau prietenii săi au făcut păcatul să nu-i spună adevărul despre dânsul.

Mai este o specie de „plictisitori”, poate mai rea decât aceea care discută despre sine și lucrurile care o interesează. Aceștia sunt acei cari descopă cu o insistență supărătoare, pe cei cu cari vin împreună. Întâlnind pe cineva, și apucându-te să-l tot întrebi, fără nici un scop de toate amănuntele, mânat de gândul că astfel îl vei interesa, este de sigur mai supărător decât dacă ai cere aceleia cunoscut să asculte toate detaliile neînsemnate despre tine și despre afacerile tale.

Tinerilor, păziți-vă de a fi plictisitori! Veți putea înconjura acest păcat ținând seama că mult mai mult câștig au avut oamenii în viață, când au **ASCULTAT** în loc să pălăvrăgească.

De sigur că fiecare **ȘTIE DINAINTE** ceea ce **ARE DE SPUS**. Prin urmare ascultându-te pe tine însuși, vorbind, nu-ți va putea folosi nimic. La ce să insiști să exprimi și să comunici tuturor, ceea ce știi de acum?

Cuvântarea sau pălăvrăgeala **PLICTISITORULUI** se poate asemăna jocului cu mingea de cauciuc pe care trântindu-o la verte, o princi din nou. Acest joc e foarte bun pentru copii, căci le dezvoltă însușirile

Există tot felul de **PLICTISITORI**, printre oameni. Fiecare are chipul său de a inoportuna pe oameni, unul fiind mai rău decât celalt. Nu există decât o singură cale de a evita să fii plictisitor. Singura cale pentru aceasta este de a vorbi **PUȚINE** și de a asculta mai **MULT**, căci tăcerea de **AUR** pe când vorba e de **ARGINT**.

lor fizice. Este cu totul nepotrivit însă, pentru adulți, când e vorba de **EXERCITII MINTALE**.

Motivul pentru care foarte adesea un comerciant își pierde clienții, un avocat rămâne fără procese, un medic n'are pacienți, este că aceștia plictisesc cu vorba, pe cei cu cari vin împreună.

Omul înțelept spune numai atâtea vorbe câte sunt de trebuință, le spune totdeauna la momentul potrivit și mai ales **TACE**.

Scriitorul acestor rânduri a văzut odată într'un birou, o inscripție de felul acesta: „**ORICE CONVERSAȚIE NU TREBUIE SĂ DUREZE MAI MULT DE TREI MINUTE**.”

Întrebând pe titularul biroului asupra motivului care a determinat afișarea inscripției, răspunsul său a fost: „**Mi-e groază de OMUL PLICTISITOR**, care se așează pe scaun și începându-și cuvântarea cu vorbele: „**N'am să te rețin nici un minut**”, își impuiază capul și își vorbește atât până când e nevoie să vină secretarul, pe care l-am educat în mod special, ca să-mi anunțe: „**Așteaptă niște domni afară**”, sau: „**Să nu uitați întâlnirea pe care o aveți**”, ca astfel să pot scăpa de plictisitor.”

Suntem siguri că oboseala de care sunt cuprinși, curând, oamenii care au de condus instituții importante, se datorește în mare parte faptului că aceștia sunt obligați să asculte, nu numai rapoartele activității celor pe care-i conduc, și care îi interesează în totdeauna, dar mai ales **LUNGILE PĂLĂVRĂGELI** ale diferiților inoportuni, cari sau vorbesc despre dânsii, sau nu mai termină cu laudele despre însușirile, capacitatea și talentul conducătorului.

Dacă muncitorul sau funcționarul, care vrea să se înalțe în treapta erachică, s'ar deprinde să vorbească superiorului său numai ceea ce îl poate interesa pe **ACELA**, și și-ar ținea gura **INCHISĂ** despre toate celelalte lucruri neînsemnate, fără nici un interes pentru dânsul, ar vedea că să urcă mult mai ușor — fără să solicite — la posturi mai importante și salarii mai mari.

NU-ȚI PLICTISI PRIETENII, nu-ți plictisi soția. Acest sfat este cu deosebire important.

Sunt multe femeile obosite, când ar trebui să fie robuste și bine dispuse, pentru că în fiecare seară sunt nevoite să asculte poveștile fără de interes ale bărbaților lor plictisitori.

Când vii acasă, vorbește femeii tale despre **DÂNȘA** — despre cele ce a făcut, despre neajunsurile pe care le-a avut în cursul zilei, despre planurile pe care le are, și mai ales las-o pe dânsa să vorbească.

Se poate că la început nu te va socoti prea de duh, din această pricină, dar încetul cu încetul vei observa că ești mult mai înțelept decât se pare, că-i vrei binele și va fi totdeauna tănără și bine dispusă.

Câte feluri de plictisitori există pe lume?

Atâția câte frunze pe copacii din pădure, sau câte fire de nisip pe fundul mării. Acesta este răspunsul.

Iată o categorie de plictisitori care vecinic e de o părere cu tine, sperând astfel că vei înceta să vorbești, și-l vei lăsa pe dânsul.

Iată apoi pe **PLICTISITORUL** care niciodată nu e de acord cu nimic, pentru simplul motiv că fiind de părere contrară, va avea prilejul să discute și să vorbească.

Iată plictisitorul care te laudă, iată plictisitorul care te enervează cu umilința sau cu modestia lui — de cele mai adesea ori false — și care nu mai încetează cu admirația pe care o are față de însușirile tale.

Ori de câte ori, în tovărășie cu alții, privești minunile naturii; munți înalți, apele limpezi, marea nesfârșită, și te simți cuprins de admirație în fața lor, nu e nevoie ca imediat să începi să pălăvrăgești. Privește, contemplază și admira-lă, în **TĂCERE**.

În general, oamenii cu însușiri alese, oameni bine dotați, **URĂSC LAUDA**. Dânsii iubesc **TĂCEREA** și **ACȚIUNEA**.

Desenatorul nostru și-a însoțit ilustrația pe care o publicăm, cu câteva rânduri de comentari:

„Categorica cea mai obișnuită de oameni plictisitori sunt aceia cari vorbesc fără sfârșit despre lucruri de nimica, atâta încât ajung să nu-i mai poți suferi. Dânsii continuă însă să vorbească fără a se preocupa de faptul că te enervează până la nebunie, și chiar dacă observă aceasta, puțin le pasă de pătimirile tale.

„Problemele vieții de toate zilele, fiind

vii în mintea fiecăruia, este dela sine înțeles că majoritatea oamenilor sunt interesați de subiecte care nu cer o profunzime de gândire. Pretutindeni, pe străde, în oricare oraș, vei găsi grupuri de oameni a căror convorbire se referă la afacerile lor, la câștig sau la munca lor.

„O altă categorie de plictisitori sunt acei oameni cari stând alături de tine în tren, se cred datori cu tot dinadinsul, să-ți spună dincotro vine, unde pleacă, care le e scopul călătoriei, că va trebui să schimbe trenul și alte o mie de fleacuri care în definitiv nu-i interesează decât pe dânsii. De multe ori, oamenii aceștia te plictisesc atât de mult, încât — dacă e loc în tren — ești nevoit să schimbi compartimentul, unde se prea poate — dacă n'ai noroc — să găsești un alt palavragin.

La fel bărbierii se cred obligați să te întrețină, în timpul cât lucrează, despre toate întâmplările, câte în lume și în soare, fără să fie preocupați de gândul, dacă victimele lor sunt sau nu interesați de cele ce au a le spune.

Se crede de mulți, că femeia de societate este aceea care știe să vorbească fără sfârșit, asupra tuturor cancanurilor, asupra tuturor chestiunilor „la ordinea zilei.” De fapt, aceste femei nu fac alta decât să **PĂLĂVRĂGEASCĂ** despre lucruri pe care nu le înțeleg, sau despre lucruri care nu **INTERESEAZĂ** pe nimeni, și care nu au altă importanță decât de a le determina să-și exercite organele vocale.

Bărbații și femeile înțelepți vorbesc puțin, rar și cu temei. În casa altora, aceștia nu discută decât lucruri interesante.

Prietenul cel mai bun al omului este **CARTEA**. Bărbații și femeile înțelepte în loc să pălăvrăgească despre lucruri fără nici o importanță, mai bine să-și aleagă cărți bune și în timpul liber să citească, petrecând astfel în societatea gânditorilor distinși pe care-i are omnia. Timpul întrebuințat astfel, e de o mie de ori mai bine folosit, decât cel petrecut stând și povestind lucruri de nimic sau ascultând la nimicurile pe care le spun alții.

Dece să-ți faci **REPUTAȚIA DE PLICTISITOR** și să ajungi să fugă lumea de tine? Dacă n'ai lucruri serioase de spus, ține gura închisă. Cel care te plictisește cu poveștile lui nesfârșite, când vine la tine în casă, poartă-l să seadă și pune-i în mână o carte bună de citit. Vei vedea că îndată va spune că are treabă în altă parte și ușor te scapi de dânsul!

Din pricina concursului fotogenic și a abundenței de material, suntem nevoiți să amânăm pentru numărul viitor atât rubrica sportivă cât și numeroasele dări de seamă și informațiuni culturale și artistice trimise de colaboratorii noștri.

**Cunoștința este
pârghia vieții**

**Nimeni nu știe mai
mult decât învață**

Să ne îmbogățim cunoștințele

Știința care întrece natura

Opera uriașă a chimistului Marcelin Berthelot

În natură și în ființe totul este numai chimie: ciclul carbonului. Viața unui om mare. Berthelot dăruiește ipoteza „forței vitale” și este întemeietorul sintezei chimice. Legile identității materiei și al echivalenței energetice. Descoperirea azoto-bacteriilor și progresele chimiei agricole. Rolul important al chimiei în civilizația de azi

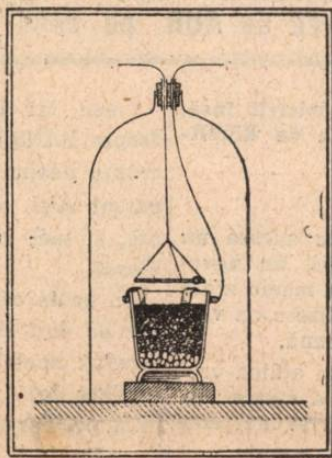
LA 25 Octombrie a. c., la Paris, în Pantheon, Franța înțelegă a sărbătorii centenarul nașterii unuia dintre geniiile științei, a marelui chimist Marcelin Berthelot. Mort la 18 Martie 1907, este omul despre care unul dintre cei mai mari chimiști germani, Emil Fischer, a spus: „Pentru că știința să nu se fărâmițeze în specialități, e nevoie de un creier capabil s'o îmbrățișeze în toată vastitatea ei, în tot ansamblul său. Acest creier a fost Berthelot; e de temut că el a fost și cel din urmă.” Într-adevăr Berthelot nu este numai cel care a introdus metoda sintezei în Chimia organică, este cel care a sintetizat, într-o singură minte, toată știința din vremea lui.

Și cu toate acestea, sunt foarte mulți cei cari nici n-au auzit de acest nume, pentru că știința chimiei are reputația de a fi o știință abstractă, deși în realitate dăna se găsește la baza tuturor manifestărilor vieții.

Organismul viu, din clipa în care e conceput, nu încetează de a fi laborator în care se petrec cele mai numeroase și felurite reacțiuni chimice. Existența în sine a plantelor și a animalelor nu e decât un sir nesfârșit de fenomene chimice, petrecute sub îndolul și pe socoteala enormei acumulări de energie, pe care o reprezintă soa-

rele. Să considerăm bunăoară, ceea ce se cheamă „ciclul carbonului”. Acest carbon se găsește în aer, sub formă de combinațiune unific cu oxigenul într-un gaz numit bioxid de carbon. Sub influența razelor solare, plantele verzi (clorofiniene) absorb acest bioxid de carbon, păstrează, în laboratorul lor intern, carbonul, și elimină oxigenul. Carbonul, absorbit, se combină cu elementele apei, apoi cu azotul, element pe care plantele îl iau din pământ, și cu alte câteva substanțe, spre a forma toată alcătuirea complexă și delicată a organismului vegetal. Animalele, hrănindu-se cu plante sau cu alte animale vegetariene, îngerează la rândul lor, carbonul, spre a-l transforma și a sintetiza cu el combinațiunile numeroase și complexe, care alcătuiesc organismul animal. Organismul animal, din alimentele pe care le transformă, asimilează o parte mică și păstrează alta sub formă de rezerve iar restul, partea cea mai mare, o transformă din nou în bioxid de carbon și apă, bioxidul de carbon fiind dat din nou în circulație. Puteți spune astfel că energia luată de la soare și înmagazinată în substanțele chimice, preparate în laboratorul plantelor, este utilizată de corpul animal, carbonul slujind drept vehicul de transport.

Dar oare nu recurgem, prin intermediul medicului și al farmacistului, la arsenalul chimic, atunci când trupul e bolnav? Anesteticile și analgezicele generale sau locale, hipnoticele, antitermicele, antispasmodicele, diureticele, bactericidele precum și toate modificatoarele siste-

În mod automat, pământul își reînnoiește proviziunea lui de azot, grație unui câmp electric terestru.

mului nervos circulator, sunt produse ale chimiei.

Nici moartea nu întrerupe acțiunea chimică, căci procesul de descompunere a moleculelor organice, animale sau vegetale, este un proces chimic.

Marcelin Berthelot a fost acela care a avut viziunea genială a acestor transformări și a reușit să producă — lucru care era socotit imposibil — sinteza chimică a substanțelor organice.

VIATA UNUI OM DE ȘTIINȚĂ

MARCELIN Berthelot s'a născut la Paris, în ziua de 25 Octombrie 1827. A fost, încă din liceu, unul dintre elevii cei mai distinși, și la vârsta de 19 ani a reușit să ia premiul de onoare în filozofie, la concursul la care au participat toate liceele Franței. Tatăl său era medic și de aceea și tânărul Marcelin a îmbrățișat științele și după ce a lucrat în laboratorul de învățământ practic de chimie, a intrat preparator la Colegiul Franței și și-a susținut, la 1854, teza de doctorat în știință. La 1860 profesorii acestei fundațiuni au cerut crearea, pentru Marcelin Berthelot, a unei catedre de chimie organică, catedră pe care a ocupat-o până la moarte.

În laboratorul acestei instituții, o sală vastă și rece, umedă și prost luminată, cu un utilaj rudimentar, marele savant a izbutit să adauge chimiei o serie de capitole fundamentale. La 1873 a fost numit membru al Academiei de științe iar la 1901 membru al Academiei franceze. Între timp a fost ales în corpul tuturor asociațiilor de științe din străinătate. La 1870 a fost președinte al comitetului științific al apărării naționale și la 1881

încredințea, la 1886, ministerul de instrucții publice și mai apoi acel al afacerilor străine. Până la sfârșitul vieții, Berthelot a știut să-și ducă existența cinstită de om politic și de savant genial. A murit puține minute după ce a expirat aceea care i-a fost tovarășe, întreaga lui viață, sub lovitura dureroasă pe care a simțit-o, la despărțire...

Experiența care a dovedit că anumite micro-organisme sunt adevărați condensatori de azot. Prin sterilizarea pământului, cu ajutorul căldurii, se constată că plantele nu mai pot crește.

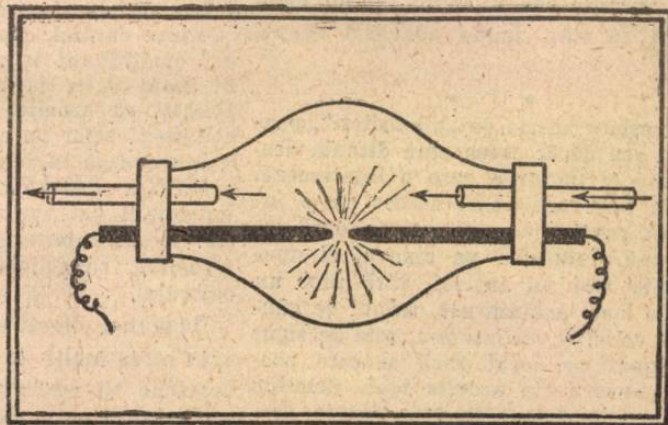
Cercetările pe care le-a făcut Marcelin Berthelot, înseamnă o activitate imensă de 60 de ani și cuprind 1200 de memorii, publicate, fără întrerupere, dela 1860 până la 1907, în „Comptes Rendus de l'Academie des Sciences” și în „Annales de Physique et de Chimie.” În afară de acestea a mai scris o istorie a Chimiei, care cuprinde 6 volume mari și care ar fi fost destul ca să illustreze viața unui erudit.

Ar fi nevoie de multe pagini spre a putea arăta care este opera lui Berthelot, în domeniul chimiei. Noi aici, vom fi nevoiți să cităm doar descoperirile lui cele mai importante și experiențele cele mai fecunde.

CHIMIA MINERALA ȘI CHIMIA ORGANICĂ

CEA dintâi cuprinde substanțe simple, cum ar fi oxigenul, hidrogenul, sulful, azotul, metalele, etc și combinațiuni între aceste substanțe, combinațiuni de asemenea simple, cum ar fi apa.

Cea de a doua — după cum arată și numele ei — este știința materiilor derivate din organisme vii, animale sau vegetale: zahăr, corpuri grase, albumine, etc. Aceste substanțe au putut fi — înaintea lui Berthelot — descompuse și analizate, dar niciodată n-au putut fi refăcute. Chimistul Paul Sabatier exprimă această deosebire, în următorii termeni:

Firma sinteză a lui Berthelot. Un curent de hidrogen, introdus într-o ampulă de sticlă unde se produce un arc voltaic. Hidrogenul se amestecă cu cărbunele electrodului și formează cu acesta acetilenă, care este o combinație de aceste două elemente, după formula C₂H₂.

„Un zid, care părea imposibil de trecut, despărția atunci cele două chimii, chimia vieții și chimia materiilor minerale, și în fața acestui zid se sfărâmaseră toate eforturile cercetătorilor, câți au încercat să-l răzbată.

Totuși, la 1828, Woehler izbutise să prepare din elemente, pe cale exclusiv minerală, ureea, identică cu aceea pe care o produc animalele; și câțiva timp mai târziu, în

venție vitală, printr-o serie de reacțiuni complexe, acid acetic, absolut asemănător cu acela care se produce prin oxidarea alcoolului ordinar.

Domeniul compuşilor organici nu era deci intangibil. Dar s'a obiectat că ureea, și chiar acidul acetic, nu sunt decât produse de destrucțiune ale adevăratelor materii organice, la fel cum ar fi și amoniacul, sau anhidrida carbonică și că aceste excepțiuni, chiar dacă ar fi admise ca valabile, sunt prea puțin numeroase, spre a dărâma zidul, dintre cele două discipline științifice.

Berthelot reușește să obțină hidrocarburi, care toate sunt de origine organică și dela acestea izbuteste să prepare, sau în orice caz să lase drum deschis altora ca să sintetizeze, toată seria nesfârșită de compuşii organici, fără nici o intervenție a forței vitale. Berthelot sintetizează alcoolul, care a fost una dintre experiențele lui cele mai răsunătoare, apoi acidul formic, acidul oxalic, etc. Cu drept cuvânt Berthelot putea să spună:

„Putem pretinde, fără a eși din limita nădejdiilor legitime, să realizăm tipurile generale ale tuturor substanțelor posibile.

„Putem pretinde să formăm din nou toate substanțele, care s'au dezvoltat dela originea lucrurilor și să le producem, în aceleași condițiuni, în virtutea aceluiași legi, de care se conduce și natura, în formarea lor.”

Acetilena sintetică, obținută pentru prima dată de Marcelin Berthelot se încălzește într-o eprubetă recurbată, având un capăt implantat în mercur. La o anumită temperatură, o picătură de benzină sintetică se condensează, deasupra coloanei mercurice.

TERMO-CHIMIA

CELE dintâi experiențe asupra sintezei chimice trebuiau, în mod firesc, să conducă pe Berthelot, către cercetarea mecanismului intim al reacțiunilor.

Berthelot prepara acid formic, prin oxidarea directă a alcoolului metilic. Acest acid formic, până la dânsul, se obținea exclusiv din secrețiunile furnicilor roșii (formica-

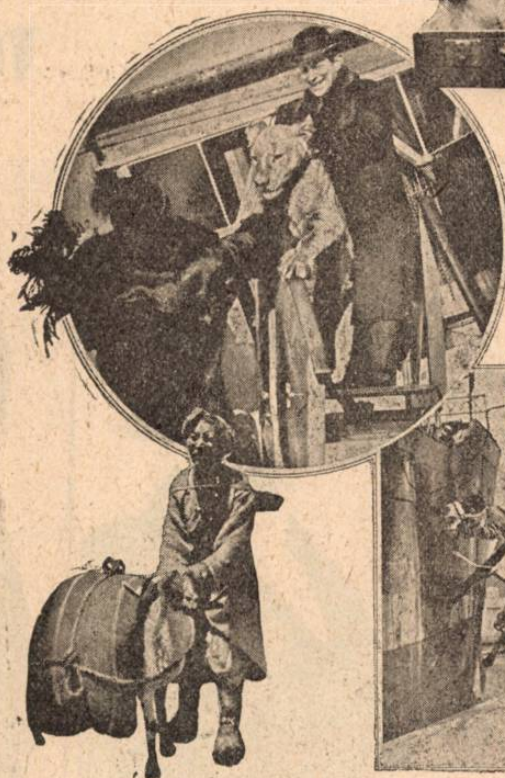
Marcelin Berthelot, experimentând bomba lui calorimetrică la „Colegio du France.” După ce a rezolvat problema grandioasă a sintezei chimice, savantul a atacat problema termochimiei. Prin măsurarea ridicării de temperatură, provocată de reacțiuni chimice și de combustii, într-o încăpărie închisă (bomba calorimetrică), dânsul putea să măsoare intensitatea reacțiunii chimice și deci forța care lega laolaltă moleculele

(Citiți continuarea în pag. 5.)

Animalele în călătorie

NU o să ne putem închipui niciodată ce simte un animal salbatic, când, pentru prima dată, vede orașe, oameni și vapoare. Urechea lui obișnuită de o vecinicie, cu vuetul pădurilor uriașe, cu cântecul erburiilor de stepă, cu glasurile, jun-glei, aude deodată vuetul, cântecul, glasurile unei lumi, care trebuie să-i pară uricioasă și îngrozitoare. Leul din Africa de nord, obișnuit să lupțe și să învingă, temut pretutindeni, unde răsună răcnetul său, atâr-nă acum ca o bucată de carne, lip-sită de voință, de odgoanele ma-caralelor și se bălăbănește în sus, prin aer... și toți petrec pe socoteala lui, el regele ani-malelor. Girafa, cu gâtul ei de gumă, a cărei curiozitate pro-verbială, în codrul nepătruns, d'abia putea fi domolită, chiar dacă la început este încă puțin înfricoșată, se simte repede foarte mulțumită; are ce vedea, ce auzi și se bucură în sine de pălăvră-geală, cu care va minuna mai târziu, pe tovarășele africane. Maimuțele, dela gorilă și uran-gutan până la micile momițe și mungos, de ale căror certuri era vecinic turburată liniștea idilică din Africa și tăcerea sfântă din India, a căror obrăznicie și ble-stemăție a întrecut orice mar-gini, toate sunt acum liniștite, pe vaporul mare, în cuștele lor, tot atât de tăcute ca și vitele, care sunt duse pentru tăiere sau pentru reproducere, pe calea pe-riculoasă a mării. E periculoasă calea aceasta, pentru faptul că animalele, la fel ca oamenii, se îmbolnăvesc de rău de mare, și în special, mai grav, vacile, boii și oile, ceea ce duce la conclu-zia unei sensibilități deosebite, a emenei celei pe care o au oa-menii. E o priveliște impresio-nantă suferința animalelor bol-nave de rău de mare, pentru că lor le lipsește orice posibilitate de ajutorare. Cu privirea turbu-ră, îndărătul grațiilor lor, se ghemuiesc unii într'alții, stoma-hul îi chinuie, în fața ochilor lor totul se clatină și se învâr-tește, uneori sbiară, se învâr-tesc ca turbați încoace și încolo, înnebuniți de spaimă... apoi cad jos, îndărăt pe locurile lor, mu-gesc și behăie într-o desnădejde mișcătoare. Multe vite mor. De aci pericolul unor asemenea transporturi de animale.

Leul călător în avion, dela Pa-ris la Londra. Inblânzitorul mo-dern își ia cu sine, în călătorie, pe cel mai iubit animal, ca să sosiască la vreme, la reprezentafie

Jos: O cămilă este încărcată în vapor, spre a fi transportată în Europa, pentru o grădina zoologică

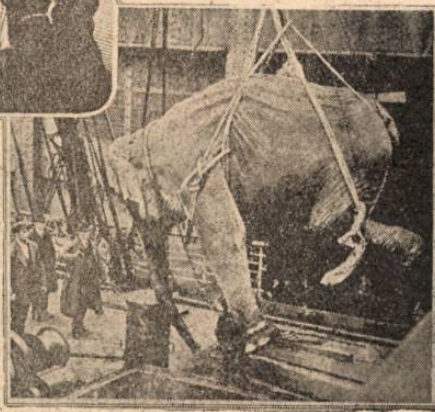
La stânga: transport de vite în Tibet. Un tibetan aduce, în ținuturile înalte ale Him-alayei, un berbec de re-producție, învelit cu îngrijire

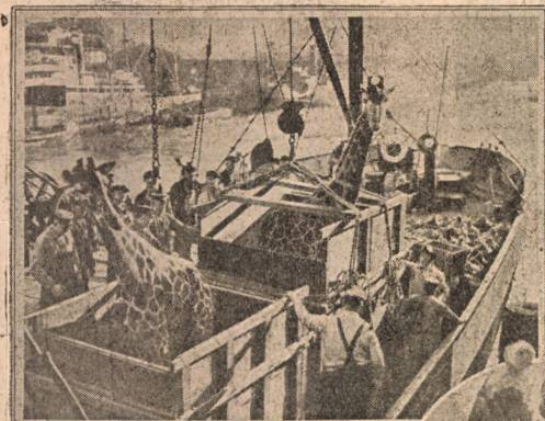
Neplăcerile unei călătorii: Vite bolnave de rău de mare, pe bordul unui vapor, în Ma-reia Mediterană

Un transpor de urși, prin aer, spre a putea ajunge la vreme, la o reprezenta-ție în Viena

O povară grea: Încărcarea unui ele-fant pentru trecerea Oceanului

Respiră din nou aerul de țară! Gi-rafe, înainte de a fi descărcate, de pe un vapor de transport

Ursul suferă de rău de mare. Drumul pe mare a indispus rău pe un urs, de pe un vapor de expedi-ție american

În oval: superstiția unui aviator. Pilot american, după o că-ătorie fericită, cu ani-malul său de noroc, o maimuță mică

Hipopotamii și crocodilii stau mai bine din acest punct de ve-dere, în bazinul lor mic, totuș destul de comod, ei se gândesc: fluviul astăzi e iarăș foarte ani-mat...

Pe vapoarele, multe anume aranjate, pentru transportul ani-malelor, animalele călătoresc cu tot confortul; puțin cam strâmt, dar comod. Paznici, instruiți, îngrijesc de toate nevoile lor și caută să facă despărțirea de li-bertate, adesea melancolică, a leilor, tigrilor, urșilor, girafelor și elefanților, cari mai visează pădurile minunate și stepele fără sfârșit, cât mai ușoară cu pu-țință.

Dar și alte animale se găsesc adesea în călătorie: menageriile circurilor porumbiei călători, în baloane, câinii familiilor, pisica vaporului, puricii dresați ai pa-noramei — ba chiar, un aviator obișnuiește să ducă, cu sine, tot-

Știința care întrece natura

(Urmarea din pag. 4.)

o diferență între afinitatea mole-culelor, adică de a se evalua ener-gia chimică, cu ajutorul unităților fizice sau mecanice.

Prin aceasta chimia intra în do-meniul științelor raționale.

Lavoisier a putut stabili inde-structibilitatea materiei, oricare ar fi fost transformările pe care le su-feria.

Berthelot a putut completa acea-șta lege importantă, stabilită de predecesorul său, și să enunțe că și energia trece dela o formă la alta, în raporturi echivalente cu cifre precise.

Căldura, care se desvoltă dintr-o reacție chimică, slujește să cu-noaștem cu precizie suma tra-vailor îndeplinite. Berthelot a ob-servat că această căldură rămâne

cazul probelor depuse în afară de câmpul electric. Se dovedea astfel că electricitatea activa fixarea azo-tului, atât asupra pământului, cât și asupra florei.

Dar pământul profită și de o fixa-re de azot de origine diferită; e vorba de un alt fenomen, nebanuit până atunci: acțiunea anumitor micro-organisme, ființe microscopi-ce, care abundă în pământ. Berthe-lot arată că influența acestor infi-niți mici este primordială. „Pămân-tul — spune dânsul — este ceva viu.” Berthelot a reușit să dove-diască existența acestor minuscule vietăți, încălzind timp de mai multe ore, la 100 de grade, un amestec de nisip și argilă, lăsând neîncălzite probe, care trebuiau să slujiască la comparație. Pe când pământul în-

Berthelot în laboratorul său, dela „College de France”.

constantă, oricare ar fi felul și or-dinea stadiilor intermediare. Acesta a fost principiul stărilor inițiale și finale. Pe baza acestui principiu, toate reacțiunile produse în corpul omenesc, bunăoară, degajă o cantitate egală de căldură cu aceea care s'ar desvolta dacă am arde alimen-tele ingerate și le-am transforma deodată, în bioxid de carbon.

Termochimia a condus pe Berthelot și la studierea problemei explozi-bilelor și a demonstrat că forma-ția explozibilelor corespunde la o acumulare de energie, care se poate măsura prin cantitatea de căldură absorbită.

CHIMIA VEGETALĂ ȘI ROLUL MICRO-ORGANISMELOR

UN rol important, în economia plantelor, îl joacă fixarea azo-tului. Substanțele din plante sunt alcătuite unele din carbon și hidro-gen, și altele din carbon, hidrogen și azot. Berthelot a dovedit că fi-xarea azotului gazos, în vegetale, este un fenomen constant, de origi-nă electrică. Berthelot a pus o cantitate oarecare de pământ, sin-gură sau plantată cu vegetale, într-un câmp electric, sub un clopot mare de sticlă; unul dintre polii unei baterii de pile se lega cu trei lame de platină, bătate în pământ, în vreme ce polul opus era în re-lațiune cu un disc de cupru, așe-zat cât mai aproape posibil de pă-mânt, sau de plantații, dar fără să atingă pe unul sau pe celalt. Căști-gurile de azot constatate în pămân-tul, sau în plantele astfel electri-zate, era mult mai mare, decât în

călit rămănea steril, celelalte pu-teau fixa azotul. În primul caz, viața microbiană fusese anihilată, pe când ea se putea desvolta, în cazul pământului nesterilizat.

Din acest moment s'au înmulțit încercările de fixare a azotului, prin descoperirea microbilor generatori de azot, cei mai activi. Se cunosc astăzi diferite specii de azoto-bac-teri, care au contribuit mult la pro-gresul chimiei agricole.

Și ca să încheiem acest articol, care nu poate arăta decât o palidă imagine a savantului pe care-l săr-bătorește Franța și lumea întreagă, vom cita cuvintele d-lui Raymond Poincaré:

„... se credea că natura vie sin-gură era în stare să opereze în mod sintetic și să reconstruiască edi-ficiul distrus, de forțele chimice. Spre a se explica aceste formațiuni com-plexe, se întinereau puțin fabulele lui Prometeu și ale lui Pigmalion; se traduceau, în mod inconștient, în limbaj modern, minunata legendă a lui Psyche; se închipuia o entitate mitologică, căreia i-se da denumi-rea de forță vitală și care prezida în mod absolut la această fabrica-ție misterioasă, a materiilor orga-nice. Berthelot, cu un gest de uriaș, a alungat toate aceste himere. Cu colaborarea exclusivă a forțelor fi-zice — căldură și electricitate, sub diferitele ei forme: arc voltaic, scânteie, efluvii, descărcări obscu-re, — a realizat sinteze, în fața că-roră știința înspăimântată, se dă-dea înapoi.”

CANIBALISM

REGINA CHANIBALILOR: Ce ne-norocire!
BUNUL PRIETEN: Dar ce s'a în-tâmplat?

REGINA: „Inchipuieșteți, soțul meu s'a făcut vegetarian!”

CONCURSUL FOTOGE

In acest număr publicăm prima serie de 30 fo
vor urma alte

6. Lilianne Dimitriu — București; 21. Constanța Gavrilescu — Tulcea; 9. Rozina Quercioli — Ploesti; 13. Tolly Ștefănescu — Tighina; 22. Beatrice Berlinblum — București; 20. Ludmina Didec — Chișinău; 18. Jeni Janak — Iași; 15. Doina — Cluj (fotografia a doua); 1. Margareta Ștefănescu (Jasmine Gretty) — Tighina; 4. Jeanette Burileanu — Cetate, Jud. Dolj; 2. Dorothy Anifée — Tighina; 24. Lilly Kollonics — Cluj (fotografia a doua); 23. Lilly Stătescu — București; 7. Alexandrina Carp — Tulcea.

NIC AL „REALITĂȚII“

lografii ale concurentelor. In numerele viitoare
asemenea serii

19. Gish Chiriceanu-Bugoni — Cluj; 3. Tanți Brătășanu — Chișinău; 15. Doina — Cluj; 17. Margaretta Apostol — Brăila; 24. Lilly Kollonics; 14. Moldoveanu Ninetta — Chișinău; 11. Florica Popescu — Târgu-Jiu; 5. Valeria Schüppael — Constanța; 29. Cecilia Vane — Orăștie; 16. E. Irimie — Fălcu; 3. Tanți Brătășanu — Chișinău; 8. Maria Buruleanu — Bocșa-Montană; 12. Mari Enghel — Pitești.

Bogăția piedecă dragostei

Nefericitul căpitan Nungesser a renunțat la fericire, pentru că soția lui era prea bogată

APITANUL Nungesser aviatorul îndrăzneț, care cel dintâi a făcut planul de a se avânta deasupra Oceanului și a căzut jertfă progresului și gloriei țării sale, a avut o viață deosebită de a celorlalți muritori, nu numai prin faptele sale temerare, dar și prin concepția lui asupra principiilor, care trebuie să rezidă la temelie a căminului fericite.

Cu Nungesser s'a întâmplat minunea ca un om sărac, dar acoperit de glorie, să se căsătorească cu o multi-milionară americană, cu adevărat, din dragoste. Nungesser a hotărât să nu se atingă de averea soției sale și când domnișoara

sa de caracterul și sufletul acestui om, care a fost în stare să refuze milioanele soției sale. Dânsa cunoștea toată cariera aviatorului care a intrat în războiu, ca simplu Căpitan de cavalerie și socotindu-se — la fel cu alți ostași viteji — dator să moară pentru țară și sorocit să-și termine viața într'un războiu, care părea că nu se va mai termina niciodată, nu avea alta ambiție decât să-l înfruntă — înainte de moarte — un record.

Nungesser, căpitan de cavalerie, a cerut ministrului de războiu francez permisiunea de a zbura. Superiorii săi n'au fost mulțumiți de această idee a lui, dar spre a nu-l contrazice, au admis să fie examinat, pe câmpul de aviație, în fața

rul său a devenit asemenea granițului.

Când a zburat pentru prima dată, Nungesser avea dorința ferbinte să doboare un singur avion inamic, iar dânsul să se poată înapoi teafăr, în tabăra franceză. Soarta nu i-a fost favorabilă și tot ce a izbutit să facă, a fost să-și distrugă propriul său avion, un aparat de valoare al aviației franceze. Nungesser ar fi putut motiva întâmplarea, raportând — așa cum se obișnuiește, de către acei care-și distrug avioanele și au norocul să rămână în viață — că a avut un defect de motor. Dânsul însă a raportat adevărul, arătând că aeroplantul s'a distrus din pricina unei gre-

șii și astfel el a fost lăsat mai departe în arma aviației. Prima oară când i s'a oferit din nou prilejul Nungesser a adus trofeu, un avion inamic. Isprava aceasta l'a reabilitat în ochii superiorilor. Dânsul nu-și considera însă misiunea terminată. Socotind avionul inamic doborât drept preț al celui francez, distrus din vina lui, a doua zi a adus o nouă „pasăre cu cioc de fier” germană. După câteva zile un altul și apoi iar încă unul și nimic nu-l mai putea opri dela vânătoria de avioane inamice, care devenise pentru el patimă.

Patru ani de zile a continuat să doboare avion după avion și la sfârșitul războiului avea 55 de mașini, la activul său. În acest răstimp aviatorul francez devenea tot mai nepăsător de moarte. Știind că-l pândeste din fiecare colț aștepta să vină să-l răpiască. Urmărit mereu de moarte, s'a ales cu oase zdrobite, cu carnea sfâșiată depe trup, cu gloanțe de mitralieră, dar niciodată n'a fost rănit atât de grav încât medicii să nu-l poată

era vindecat să dea fuga iar, către câmpul de luptă, și să dădea seama că cel pe care-l iubește este cineva, un om cu o putere de voință neobișnuită. Ceea ce Miss Hatmaker n'a înțeles, a fost că acel care avea asemenea voință de fier, era în stare să disprețuiască întreaga ei avere.

Când războiul s'a terminat, Nungesser cu drept cuvânt se minuna că mai trăiește, după toate primejdiile și operațiile prin care a trecut. A primit multe oferte să-și capitalizeze eroismul, dovedit în războiu. A fost invitat să intre în politică, unde dea bună seamă ar fi putut avea succes, dar a refuzat, pe motiv că nu e pregătit la aceasta și că Franța n'ar avea nimic de câștigat pe urma acestui lucru. Pe același motiv a refuzat mai multe oferte ale câtorva fabrici mari, care îi cereau să intre în consiliul lor de administrație, sau să le împrumute numele ca președinte, spre a atrage astfel acționarii. A refuzat mereu aceste oferte, care-l puteau face milionar, preferind să rămână în

Șapte centimetri de os înlocuit cu platină

Cotul înlocuit cu platină

Șapte răni diferite cu un total de 28 cm. os sfărâmat

Os dela picior și glezne înlocuit cu platină

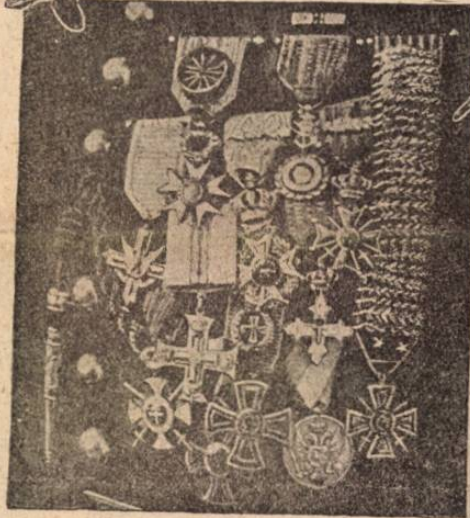
Bucată de os occipital, retezată de o șrapnelă

Cinci cm. de os înlocuit cu platină

Incheietura cotului stâng, întărită cu platină

Rotula genunchiului și o bucată de os înlocuite cu platină

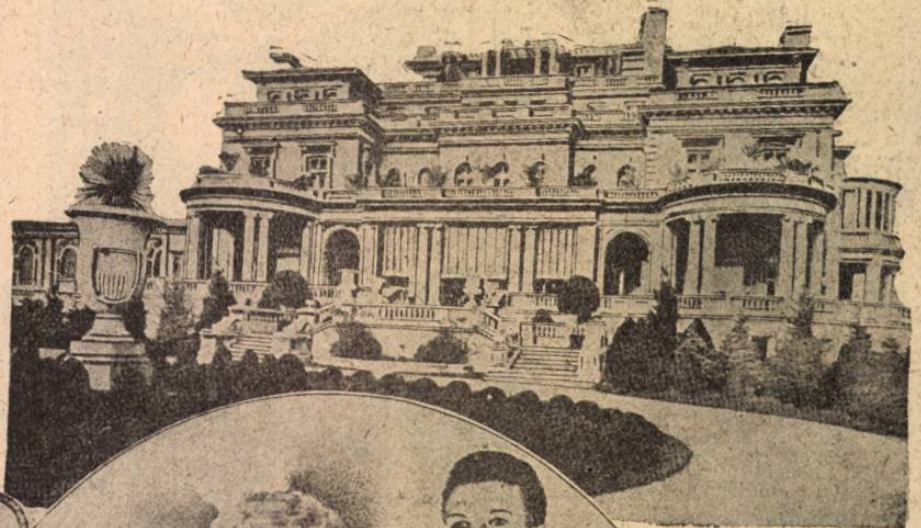
Rotula genunchiului și o bucată de os înlocuite cu platină

Decorațiunile Căpitanului Nungesser

Căpitanul Nungesser în uniformă, cu soția sa Miss Hatmaker

Unul dintre palatele multi-milionarei Miss Hatmaker, unde Căpitanul Nungesser nu-și găsea locul

Căpitanul Nungesser și soția sa, la balul tribunalului internațional, din Hotelul Plaza la New-York

Consuelo Hatmaker a voit să continue, cu mijloacele de care dispunea, luxul obișnuit, căsătoria s'a terminat prin divorț.

Se naște întrebarea: „Există iubire adevărată, în care orice preocupare materială să fie exclusă? Și poate o astfel de iubire da naștere la o căsătorie fericită?” După principiile căpitanului Nungesser, răspunsul a fost afirmativ; după domnișoara Hatmaker lucrul era însă cu neputință. În această deosebire de concepții se rezumă întreaga poveste de iubire dintre Nungesser și d-șoara Hatmaker: căsătoriile dezinteresate pare că reușesc mai puțin decât cele în care bărbatul e căsătorit de avere.

1923 Căpitanul Nungesser făcuse cunosțută cu tânăra fiică a multi-milionarului, James R. Hatmaker, care murind, după puțin, lăsa fiicei sale milioanele pe care le avea.

După o modă destul de veche, multi-milionarele americane, rămase „orfane”, își petrec vremea parte la Newyork, parte la Paris, la Londra sau în Riviera. Tot astfel și d-șoara Hatmaker a petrecut multă vreme la Paris și aci a fost impresionată de gloria de care se bucura modestul căpitan de aviație. Nungesser deținea titlul de „as al așilor”, un titlu mai nobil și mai de preț decât orice alt blazon, de contele de marchiz sau de baron.

Dintre francezii distinși cu acest titlu, Charles Nungesser era al treilea, ceilalți doi au fost George Guynemer, care a căzut în războiu și René Fonck, aviatorul dela care așteptăm încă fapte mari.

Charles Nungesser avea, în calitate de căpitan de aviație, un salariu, care dacă nu era prea mare, îi permitea să întrețină, în condițiuni modeste, o femeie. Pentru Miss Hatmaker însă, acest salariu era o sumă ridicolă. Dânsa socotia că milioanele ei vor putea da mai multă strălucire titlului pe care-l avea aviatorul și astfel amândoi împreună vor duce o viață. S'a înșelat însă.

Nungesser, pentru Miss Hatmaker, era pur și simplu un erou al aviației franceze, care se putea mândri că a doborât 55 de avioane inamice și că deține toate decorațiunile pe care Franța i-le conferise. Prea puțin s'a interesat dânsul

unei comisii. S'au dat însă indicațiuni confidențiale examinatorilor, ca tânărul să fie respins. În consecință comisiunea a luat pe Nungesser „camrepede”. Spre surprinderea ei însă, Nungesser era omul cel mai potrivit pentru aviație: isteț, sensibil, prompt, având ochi, mâini, picioare și minte care luau într-o perfectă coordinație.

Ca și Guynemer sau Fonck, Nungesser, fiind gata la orice moment să moară, nu avea nici o teamă, care să-i întunece mintea, sau să-i facă mâna tremurătoare. De aceea a putut dânsul să rămână, patru ani dearându-l, în aviația franceză și să lupte. În acest timp caracte-

seli a sa. Menționăm în treacăt că această sinceritate era cât p'aci să-l arunce din mouri, îndărăt pe șeaua calului.

Episodul a arătat, d-șoarei Hatmaker, că Nungesser era un om sincer și avea curaj moral. S'ar fi convenit să tragă concluzia din aceasta, că aviatorul, nu din fanfaronadă e hotărât să nu împartă cu dânsa pollarii pe care-i are. Prietenii d-șoarei Hatmaker, îi spuneau însă: „La fel vorbesc toți, dar când veți pleca în călătoria de nuntă, ia-ți și carnetul de cecăni, de care o să vă folosiți!”

S'au găsit însă superiori cari să aprecieze sinceritatea lui Nunges-

vindeca.

Coatele amândouă și unul dintre genunchi i-au fost reparate cu platină, pusă în locul oaselor sfărâmate de gloanțele inamice. La fel s'au reparat cu acest metal patru rupturi în oasele picioarelor și brațelor și s'a înlocuit o porțiune din craniu, unde un glonte german a spart osul, fără să atingă creierul. În felul acesta trupul „As-ului” conținea mai multă platină, decât toate giuvaericelele logodnicei sale. Nungesser se și mândria cu valoarea lui reală.

Miss Hatmaker cunoscând faptul că aviatorul francez a fost peticit de 17 ori, pentru ea de îndată ce

specialitatea sa: aviația.

Orice femeie ar fi fost sedusă de asemenea însușiri. Și ele au determinat dragostea d-șoarei Hatmaker pentru aviatorul francez. Zădarnic însă aducea argumente peste argumente, față de prietenii, cari o muștrau că vrea să-și închine viața unui căpitan. „Bunii amici” nu se dădeau bătăuți și zâmbind ironic îi spuneau: „Cu adevărat iubirea este minunată! Ea e în stare să schimbe pe oameni. Te-a orbit și pe dumneata pe deplin, Miss Hatmaker! Oare nu cunoști pe toți acei vânători de averi dibaci, începând cu Boni de Castellane? Te asigurăm

(Citiți urmăre în pag. 10.)

Teatru · Muzică · Artă

ARTISTUL ÎN FAȚA ECRANULUI

CĂLĂTORI de senzații ne prevăzute, amatori de si- tuatii inedite, vă propun să vă substituiți într'un caz nelipsit de originalitate și care v'ar procura impresiuni curioase, neexploatate încă de fanleziea cuiva.

Vă puteți închipui ce mină ar face Rudolph Valentino dacă ar învia și ar vedea fotografia de mai sus

Imaginați-vă situația în care se găsește actorul de cinematograf care se vede pe ecran. Posibilitate ce-i aparține exclusiv. Pe câtă vreme, comedianul de teatru exercită un control perpetuu asupra mimicii, declamației și jocului de scenă, actorul

Pericirea lui Leon, Mathot e atunci când asistă la o nouă proiectare a filmului său „Contele de Monte Christo” în care deține rolul prim

O viață de splendoare sau de aventuri, de acțiune, eroism sau sacrificiu, înviată de tine artist și totuși lipsit de dansa în realitate, iată tot ceace vezi.

Dar această nenorocită, confruntare cu tine însuși, nu-ți va procura altceva decât ca în o mie și una de nopți, decepțiuni crude ca și deziluzii răufăcătoare. Unele creații pe care le crezi irezistibile, nu sunt de-

cu proprietăți analitice supra-omenesti. Este un ochiu imoral, influențat abstract și care vede în aliura și mișcările omenesti caracteristice pe care noi, variind după simpatie și antipatie, nu le putem vedea.

Artistul în fața ecranului se așteaptă totdeauna la surprize, plăcute sau nu. Numai pe ecran actorul poate să judece valoarea muncii sale de câteva luni. În studio scenele se perindă după felul decorului noutat, nu după scenariu. Se turnează astăzi scena 5-a și mâine scena 300, pentru că acțiunea lor trebuie să se desfășoare în același decor.

Sensibilitatea artistului crescând și îmbogățindu-se treptat cu noi aptitudini, datorite fie imaginației creatoare, fie atenției studiului asupra vieții, actorul de astăzi desvăluie calități surprinzătoare actorului de ieri, chiar când acesta este tot el. Așa de exemplu, Mousjokine revăzând **Părintele Sergiu** a „bine-voit” să-și constate oarecari... calități, punându-se în contradicție cu părerile create la ocazia primei vizuini.

Occidentalii și în ultimul timp și noi, am aplaudat gălăcioși eroii din film care fără să putem prevedea se aflau în colțul unei „avantscene” din sală. Și ce interesant e să vezi în ultimul fotoliu domiciliat un „Doctor Mabusse”, un „Artagan”, etc.

Dar în America, Chaplin, Fairbanks, Griffith și alții, nu se duc la cinema. Posed câte o sală de proiecție, unde prietenii personali și criticii de frunte își exprimă părerile asupra filmului prezentat.

Și astfel surpriza subită și variabilă e înlăturată.

Alexe F

Seamănă cu Rudolf Valentino?

Magnillagine în Studio

IMPORTANTUL rol ce deține magnillagine într'un film, îl putem constata din clișeu alăturat, care ne arată pe frumoasa

Ruth Weyher nevoită să apeleze la serviciile magnierului în

Vreți să faceți film?

Un capitol despre însușirile pe care trebuie să le aibe cel care vrea să filmeze

MESFĂRȘITĂ e mulțimea de femei care în fiecare zi solici- tă societățile de film, cu milioane de scrisori, de a li-se da un angajament la film. Mii de fete tinere aleargă — unele chiar pe jos cum s'a întâmplat — în

se cer încă multe alte calități — puțin talent, un manager, bun, etc. Regularitatea figurii se poate stabili în felul următor: dacă se trag tangentele la urechi, bărbie și creștetul capului, atunci trebuie să se formeze un drept-

paradisul filmelor Hollywood, pentru ca acolo să aibă dezamăgirea de a constata că din trei mii de creaturi dragălașe se angajează d'abea trei. La fel se petrec lucrurile în Germania sau în Franța.

„Dacă ar ști cel puțin că sunt sau nu potrivită pentru film!” — „Nu puteți să-mi dați un sfat?” — „Aș vrea bucuroasă să filmez, nu știu însă dacă am o față fotogenică”, acestea și alte între-

unghiu, ale căror laturi trebuie să fie în raport una față de alta de 2/3. Distanța între colțurile dinăuntru ale ochilor trebuie să fie totațat de mare ca și lățimea nasului jos dela o nară la cealaltă. Depărtarea colțului dinăuntru al unui ochiu dela colțul dinafară trebuie să fie două treimi din lățimea gurii.

Văzut din profil chipul trebuie să aibă depărtările notate pe figura noastră 1-2, 2-4, 4-8, deo-

bări asemănătoare ne vin în fiecare zi la redacție. Pe de altă parte pentru alegerea celei mai potrivite, în concursul fotogenic pe care l-am instituit, se cuvine să dăm oarecari indicațiuni alegătorilor. În felul acesta răspundem și numeroaselor cititoare care ne asaltează cu întrebări.

Există anumite limite în proporția figurii cuiva, care se cer pentru film. O față proporțional, regulată este o oarecare garanție de a reuși mai ușor, de sigur

potrivă de mari, de asemenea depărtările 2-3, 4-5 adică dela baza sprâncenelor până la mijlocul globului ocular și dela vârful nasului până la buza superioară. O grosime identică a buzelor superioară și inferioară (5-6 să fie de o potrivă de mare ca 6-7). Este de asemenea o condițiune pentru o față potrivită filmului.

Alegători și cuconite, priviți modelele noastre înainte de a scrieți buletinul de vot sau de a vă hotărî să faceți cinematograf.

POSTA REDACȚIEI

Foto Zisu—Târgoviște. Regretând că, dintr'o eroare, nu s'a trecut numele dv. la fotografia pe care ni-ați trimis-o, Vă comunicăm că, în ceea ce privește compania de mașini de cusut, n'am putut lăsa numele ei, întrucât ar fi însemnat să facem reclamă gratuită. Rugându-Vă să iertați omisiunea pe care am făcut-o în ceea ce Vă privește, Vă promitem că aceasta nu se va mai repeta în viitor.

interpretarea unui rol. De obicei, artiștii se magnillează singuri. Totuș când se întâmplă să turneze mai multe ore în șir, fardul se strică, și atunci intervine magnierul care drege pe loc stricăciunea, scutind astfel pe artiști de se mai duce până în calină.

Deslegările celei de-a 3-a serie a jocurilor, se primesc la redacție, până la 10 Decembrie cor. Fiecare joc acordă deslegătorului un număr oarecare de puncte. Cel care obține numărul cel mai mare de puncte, prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri, din numerile 40, 41 și 42 ale Revistei noastre, va primi un premiu de 1.000 (una mie) lei. Premiul al doilea e de 500 (cinci sute) lei; premiul al treilea de 300 (trei sute) lei. Următorii șapte deslegători primesc câte un volum din operele autorilor români. Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor. Premiile se vor distribui până la 15 Decembrie.

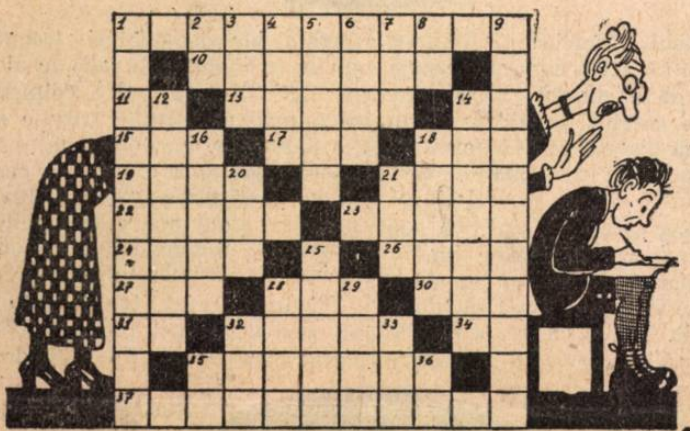
Bonul A. 3.

Subsemnatul

trimit alăturat deslegarea jocurilor No.

Deslegătorii jocurilor noastre, sunt rugați să detașeze acest bon și să ni-l trimită în plic împreună cu deslegările. În acest fel vom putea ține socoteală de notele fiecărui deslegător, la împărțirea premiilor.

Joc No. 1. Cuvinte încrucișate trimise de Gelu I. Ștefănescu Tighina (10 puncte).

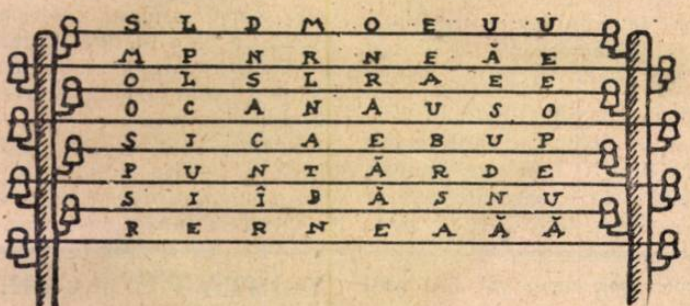
ORIZONTAL:

1. A blestema
2. Batjocuritor
11. Oală în moldovenește
13. Meseriaș
14. Zeu indian
15. Apă stătătoare
17. Băntură alcoolică
18. Vehicul
19. Piatră prețioasă
21. Traiste mari
22. Om politic francez (1781-1824)
23. Animal sălbatic
24. Tinutin Arabia
26. Neam barbar
27. Personaj important în cafenele și localuri de consumație
28. Baston cu stilet
30. Fiul lui Adam
31. Doctorie moldovenește
32. Divinitate mitologică
34. Notă muzicală
35. Rassă de oi

VERTICAL:

1. Partea din teologie
2. Monedă
3. Clește de lemn
4. Fluid imaterial
5. Atlet grec
6. Un popor vechi în Siria
7. O unealtă
8. Până de despicat
9. O însușire destul de rară în zilele noastre
12. Insușirea inscripțiilor săpate în piatră
14. Broască mică
16. Domnitor român
20. Fluviu
21. Stăpânitor în Asia
25. Fășie de bumbac
28. Oraș în Persia
29. Obiect de fier
32. Fin al lui Noe
33. Sclav
35. Pronume
36. Notă muzicală

Joc No. 3. Litere amestecate de Gelu I. Ștefănescu—Tighina (4 puncte).

Să se găsiască sistemul cu ajutorul cărui, literile, puse una lângă alta, vor produce o strofă, dintr-o cunoscută poezie românească.

CUPON PENTRU COLOANA GRAFOLOGICĂ

Alătură un manuscris scurt, spre a se face cercetarea lui grafologică. V'am trimis totodată taxa respectivă. Răspunsul rog să se publice în numărul următor al revistei

Semnătura și adresa:

RUBRICA GRAFOLOGICĂ

CA să nu plictisesc lectorii, voi fi scurt, făcând introducerea pe care mi-o cere secretarul de redacție, la înființarea acestei rubrici.

Grafologia este știința, cu ajutorul căreia putem stabili caracterul cuiva, din scrisul său.

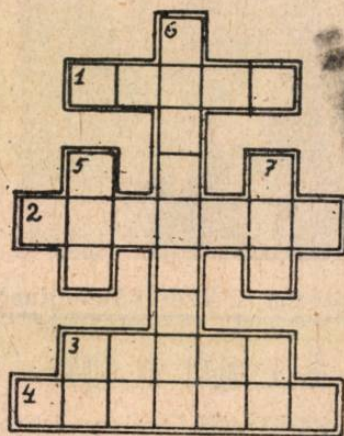
E o știință folositoare, mai ales în justiție și criminalologie. Noi aci, nu vom trata știința grafologică, din acest punct de vedere. Vom arăta, celor cari vor voi să-și cunoască defectele și calitățile, care le este caracterul. Căci nimeni nu se cunoaște în deajuns și nimic nu e mai folositor decât de a te cunoaște pe tine însuși. Pe lângă aceasta, nu este oare bine ca doi îndrăgostiți, înainte de a-și lega viața, să cerceteze, din scrisul lor, care le este caracterul? Dacă sunt dominați de interes material, dacă iubirea copleșește alte sentimente, dacă sunt fideli, etc.? Spre a putea răspunde, în acest din urmă caz, e nevoie de două scrisori: una a bărbatului cealaltă a doamnei sau domnișoarei.

Spre a da răspunsuri cititorilor revistei noastre, în rubrica grafologică, solicitatorul va detașa cuponul, din josul paginii, și va trimite totodată un manuscris, scris cu cerneală, și pe cât posibil de dată mai veche, nu unul anume, făcut, pentru cercetarea grafologică.

Pentru răspuns, care va apărea în revistă, se va adăoga o taxă de 30 de lei, la cercetările grafologice simple și 60 de lei, la cel ale logodnicilor.

Joc No. 2. Cuvinte încrucișate (6 puncte)

Trimis de Margareta Vasilache—Piscu—Covurlui.

ORIZONTAL:

1. Comună în județul Prahova
2. Mijloc de legătură
3. Arbore din țările tropicale
4. Alergare de fond

VERTICAL:

5. Oraș în Africa
6. Oraș în Europa
7. La ce au renunțat toate femeile moderne.

Concursul fotogenic

Cu numărul de față am început publicarea fotografiilor, pe care le-am primit la redacție, pentru concursul fotogenic. Vom continua publicarea lor în tot cursul lunii Noemvrie. Cititorii sunt rugați să aleagă dintre aceste fotografii și să voteze, pe Buletinul de vot de pe pagina 11, pe cea mai fotogenică. Votul e universal și secret, prin urmare votanții nu vor trebui să iscăliască Buletinul de vot, vor înscrie în el numai numărul și eventual numele chipului ales și vor trimite Buletinul la redacția noastră.

La despuierăa scrutinului de vot va prezida o comisiune.

Alegerea se încheie la 8 Decembrie a. c.

Rezultatul votului se va publica la 11 Decembrie a. c., împreună cu fotografia fericitei alese. Aceasta va fi trimisă, pe cheltuiala revistei noastre la Paris (călătoria dus și întors, cl. II și întreținere timp de 2 săptămâni în metropola Franței) și eventual se va putea angaja, prin intermediul nostru, la o casă de filme.

Călătoria se va face dela 15 Decembrie până la 15 Ianuarie 1928.

În urma cererilor mai multor cititoare, care nu și-au putut face încă fotografii, vor putea participa la concurs și acele doamne sau domnișoare care vor trimite fotografia până cel mai târziu la 10 Noemvrie.

Concursul literar al Realității

În numărul 39 al revistei noastre am publicat tema unui concurs literar.

Am oferit cinci desene, pe baza cărora concurenții urmează să scrie o schiță sau o năvelă, a cărei întindere să nu treacă de 2 pagini de revistă.

Schițele sau năvelele se vor primi la redacție în tot cursul lunii Noemvrie.

În luna Decemvrii un comitet va alege 3 sau 4, dintre cele mai bune și le va publica pe rând, cu numele și fotografia autorului.

Bogăția piedecă dragostei

(Urmarea dela pag. 8.)

că în timp de 6 luni, vei avea de plătit datorii de o viață întreagă! „Dar n'are nici o datorie“, protestă Miss Hatmaker.

„Așteaptă până după căsătorie!“ răspundeau prietenii săi, americanii englezi sau francezi.

Miss Hatmaker era convinsă însă, că toate acestea nu sunt decât calomnii, că dânsa nu e oarbă și că iubește un adevărat erou. Știa bine că Nungesser și-ar fi putut alege orice fată din Paris și că alegând-o pe dânsa, însemna că o prețuiește și că o iubește mai mult decât pe oricare alta. Cu toate acestea, era urmărită de ideea sugerată de amici: „Pentru ce a ales-o totuși pe dânsa? Este oare mai frumoasă decât altele, sau milioanele sale o fac mai frumoasă?“

E adevărat că Nungesser îi spusese de multe ori că e cea mai frumoasă fată din lume, pentru dânsul și că le întrece pe toate celelalte, dar ghimpele îndoele n'o lăsa să creadă, în sinceritatea spuselor lui.

În timpul logodnei, aviatorul francez, în petrecerile lor, nu-i putea oferi de cât agrementele, care corespundeau salariului său. Dânsa, obișnuită cu viața extravagantă, gâsca oarecare plăcere în această schimbare. Lui Nungesser îi făcea impresia că se va putea acomoda cu viața simplă și această credință a fost a doua greșală în viața lui.

În ziua când Nungesser s'a căsătorit cu Miss Hatmaker, mama milionarei americane se căsătorise și dânsa, a doua oră, cu Căpitanul William Waters, din armata americană. Astfel doi căpitani își duceau miresele unul mama și celalt fiica, în fața altarului aceleași biserici, la aceeași oră.

Consuelo Hatmaker a putut să se convingă că Nungesser era omul pe care-l visa. Carnetul ei de cekuri a rămas neatins; aviatorul nu avea nici datorii, nici creditori și nici obligații, fată de nimeni. Luna de miere au petrecut-o cât se poate de simplu, după mijloacele pe care Nungesser le avea și cum o petrece oricare burghez. Căpitanul francez făcuse multă vreme economie, ca să aibă resurse suficiente pentru acest răstimp de fericire și dânsul a plătit toate cheltuielile. Îndoiiala asupra iubirii pe care

i-o purta aviatorul, a dispărut astfel din mintea americanei. Dar imediat un alt necaz a venit să-i turbure fericirea. Luna lor de miere a fost întreruptă, de trei zile de zbor, unde Nungesser a ținut să se prezinte. Zădărnice au fost toate protestele soției. Argumentul suprem al aviatorului a fost: „Primesc pentru aceasta o sumă importantă, pe care nu o putem pierde, căci avem absolut nevoie de ea.“

Desigur că Lady Nungesser, ar fi fost bucuroasă să plătiască de zece ori această sumă, spre a-l reține lângă dânsa, dar totul a fost înzadur. Soțul nu voia să se atingă de banii soției.

După ce luna de miere s'a terminat, tânărul aviator s'a înapoiat la afacerile lui, lucrând de dimineață, până seara, alcătuiind desene și planuri și executând probe pe câmp, cu diferite aparate. Astfel încetul cu încetul femeia s'a convins că soțul ei nu glumește, că el înțelege să-și continue felul lui de viață. Uzinele și câmpul de aviație ocupau cea mai mare parte din timpul său, dânsa trebuind să se mulțumească cu scurte răgazuri și cu zilele de Duminică. Pentru un salariu — care în ochii ei era neînsemnat — i-se răpăia soțul, în vreme ce dânsa cu toate milioanele nu era în stare să-și răscumpe ceasurile. Aceasta i-a produs multă durere și n'a pregetat să i-o spună. I-a cerut să-și ia un concediu de un an, ca să călătorească împreună, să vadă lumea și să se bucure de viață și de fericire, câtă vreme sunt tineri.

Soțul n'a primit propunerea: „dânsul nu avea nevoie de banii soției și nu înțelegea să se folosească de o singură sentimentă, pe care n'ar fi câștigat-o el singur.“

Milionara americană și-a dat seama atunci că acest om este într-adevăr de granit și că luând-o în căsătorie n'a ținut nici o seamă de milioanele ei. Deși acest lucru ar fi trebuit s'o persiste a duce o viață săracă, în vreme ce avea milioane. A urmat astfel despărțirea.

S'a dovedit prin aceasta că teoriile asupra vieții ideale dau adesea greș, în practică. Pare logic ca dragostea dezinteresată să dureze mai mult decât oricare alta. Cazul Nungesser — Miss Hatmaker arată că lucrurile stau altfel.

J. H. Rosny

Roman din timpurile preistorice tradus de N. C.

PARTEA I — CAPITOLUL 2

Mamuții și Zimbrii

IN ZORII zilei următoare. Vântul din înălțimi spulbera ceața, în vreme ce, pe pământ și deasupra mlaștinei, aerul plutea greu, plin de miasme și cald. Cerul întreg, tremurător ca un lac, agita alge, stuf și trestie roșietică. Aurora se rostogolia spumoasă. Ea se revărsa în lagune de pucioasă, în golfuri de beril, în fluvii de sidetandafiri.

Ulhamrii, cu privirile întoarse către acest foc nemărginit, simțiau, în suflurile lor, crescând ceva care era aproape un cult și care umfla de asemenea micile cimpoaie ale păsărilor, în iarba savanei și în păpurișul mlaștinei. Dar răniții gemură de sete; un războinic mort își întindea membrele învințite: o fiară de noapte îi mâncase fața. Gun îngână plânsete vagi, aproape ritmice, și Fauhm asvârli cadavrul în apă.

După aceasta, luarea aminte a tribului se îndreptă către cuceritorii Focului, Aghoo și Naoh, cari erau gata de plecare. Păroșii duceau cu dânsii ghioaca, securea, țepa, și lancea cu vârful de cremene sau de nefrită. Naoh însă, punând mai mult preț pe vicleșug decât pe forță, își alesese doi tineri sprinteni și în stare să alege vreme îndelungată, în loc de a lua la război cu dânsul războinicul tari. Fiecare avea o secure, o țepă, și lănci. Naoh mai avea ghioaca de stejar, o cracă de copac cioplită ici colea, și întărită în foc. Prefera această armă oricărei alteia și cu dânsa se împotriva chiar fiarelor mari.

Fauhm se întoarse întâi către Zimbri:

— Aghoo a văzut lumina înaintea fiilor Leopardului. Dânsul va alege deci calea. Dacă o apucă către râurile îngemănate, Naoh va merge dealungul mlaștinilor, către Soare apune... Iar dacă dânsul face ochul mlaștinilor, Naoh va merge către râurile îngemănate.

— Aghoo nu-și cunoaște încă drumul! Se împotrivi Părosul. Dânsul caută Focul; poate că dimineața se va duce către râu, seara către mlaștină. Vânătorul care urmărește mistrețul știe oare unde-l va uide?

— Aghoo își va schimba drumul mai târziu, se amestecă Gun, ceea ce hoarda aprobă prin murmur. Dânsul nu poate să plece totdeauna către Soare apune și în spre râurile îngemănate. Să aleagă!

În suflul său întunecat, fiul Zimbriului înțelegea că greși, nu înfruntându-și Voivodul, dar trezind bănuiala lui Naoh. Îndreptându-și privirea lui de lup, către multime, dânsul spuse:

Aghoo va pleca către Soare apune!

Și apoi, făcând un semn fraților săi, porni la drum dealungul mlaștinei.

Naoh nu se hotărî tot atât de repede. Doria să păstreze încă în ochi chipul Gamlei. Dânsa stătea sub un frasin, dinapoia grupului în care se afla Voivodul. Gun și bătrânii. Naoh înaintă; o văzu în nemiscare, cu fața întoarsă către savană. Își respirase în păr flori de sagitarie și un nenufar de culoarea lunii; o lumină părea că isese din pielea ei, mai strălucitoare decât aceea a fluviilor reci și decât a îmbrăcăminții verzi a arborilor.

Naoh își umflă pieptul de plăcerea vieții, îl cuprinse dorința neliniștită și nesecată, arderea înfricoșată care reface animalele și plantele. Inima i-se dilată atât de

nințitoare și rodnică, monotonă în întregul ei, felurită în amănunt, și producea tot atâtea fiare pe câte flori, tot atâtea ouă pe câte semințe. Printre pădurile de gramen, printre ostroavele de grozică, printre desigurile de buruieni, se strecurau pătlagina, pojarnița, sălviile, piciorul cocoșului, coada șoricelului, silelele și cardaminele.

Uneori, pământul gol trăia viața domoală a mineralului, suprafața primitivă unde planta nu-și putuse fixa lujerele îndărătnice. Apoi, reapăreau nalbele, măceșii, țintarii, trifoiul roșu, sau tufișurile înstelate.

Ici se ridica o colină, dincolo se adăncia o vâlcea; o mlaștină își întindea apele nemiscate, mișunând de insecte și de reptile. Câte o stâncă eratică își înălța profilul de mastodont; se vedeau furișându-se sau câini, înălțându-se dropi sau antilope, iepuri, saige, svăcnind lupi potârnichei, plutind gugustiucii, corbi și corbi; cai, ciute și cerbi, galopau în cete. Un urs cenușiu, cu gestul de maimuță și de rinocer, mai puternic decât tigru și aproape tot atât de temut ca și leul uriaș dădea târcoale pe pământul verde; zimbrii apărură la marginea zării.

Naoh, Nam și Gaw poposiră seara la poalele unui colnic: nu străbătuseră nici a zecea parte din savană, nu zăriau decât valurile fășietoare de iarbă. Pământul era nedat, uniform și melancolic. Toate aspectele lumii se făceau și se desfăceau în nouri nesfârșiți ai amurgului. În fața strălucirilor fără număr, Naoh cugeta la mica flăcăre pentru cucerirea căreia umbla. Se părea că nu trebuie decât să urce o colină, să întindă o ramură de pin, ca să prindă o scântie din jăratecul care mistuia asfințitul.

Nourii se întunecară. O prăpastie purpurie rămase multă vreme în fundul zării, una după alta apăreau micile pietrii strălucitoare ale steluțelor, boarea nopții adie.

Naoh, obișnuit cu rugul veghilor, stavilă luminoasă așezată în fața Oceanului de întuneric, simți toată slăbiciunea sa. Ursul cenușiu putea să se ivească, sau leopardul, tigru, leul, deși aceștia arare ori pătrundeau în întinsul junglei; o turmă de bouri ar fi strivit cu năvala lor, plâpânda carne omenească; numărul dădea lupilor tăria fiarelor mari, foamea îi înarma cu îndrăzneală.

Războinicii se hrăniră cu carne crudă. Masa fu tristă; le plăcea mireasma cărnurilor fripte. După aceea, Naoh începu straja dintâi. Toată ființa lui sorbea noaptea. Dânsul era o făptură minunată, în care pătrundeau lucrurile tainice

ale Firei: cu vederea prindea cele mai mici licăriri, formele palide, mișcările umbrei și se putea ridica printre astre; cu auzul deosebia glasurile boarei, troznetul plantelor, sborul insectelor și al răpitoarelor, pașii și șerpuirea animalelor; deosebia în depărtare lătratul șacanelui, râsul hienei, urletul lupilor, țipătul vulturului, sărăitul lăcustelor; în narea sa pătrundea mireasma floarei de dragoste, parfumul vesel al ierburilor, duhoarea fiarelor, mirosul searbăd sau iute al reptilelor. Pielea sa tresălta la mii de schimbări ușoare de frig și de cald, de umezeală și de uscăciune, la toate nuanțele adierii. În acest fel, dânsul trăia din tot ceea ce umplea Spațiul și Timpul.

Viața aceasta nu era ușoară, ci dinpotrivă, aspră și plină de amenințări. Toată alcătuirea ei putea să-l nimicească; viața aceasta nu dănuia decât prin vigilență, prin forță, prin viclenie, printr-o luptă neobosită împotriva lucrurilor.

Naoh pândia, în întuneric, cleștele care taie, ghiarele care sfășie, ochiul aprins al mâncătoarelor de carne. Multe dintre ele vedeau în oameni animale puternice și nu se opriau. Trecură hiene cu fălci mai groaznice decât acele ale leilor: dar lor nu le plăcea lupta și căutau carnea moartă. Trecu o haită de lupi, și stătură în loc: ei cunoșteau puterea numărului, și ghiceau că sunt tot atât de tari ca și Ulhamrii. Însă, nu erau prea flămânzi și luară urmele antilopelor. Trecură câini asemănători cu lupii; timp îndelungat urlară în jurul colnicului. Aci amenințau, aci unul sau altul se apropia cu pași vicleni. Nu prea îndrăzniau să atace „animalul care se ținea drept”. Odiñoară, au poposit în număr mare în apropierea hoardei; mâncau cele lepădate și se amestecau la vânători. Gun făcu invoială cu doi câini cărora le lăsa măruntaiele și oasele. Au pierit într-o luptă cu mistreții; o invoială cu ceilalți fu cu neputință, căci Fauhm, luând conducerea, porunci să fie măcelăriți.

Invoiala aceasta atrăgea și pe Naoh; simția într-însa o putere nouă, mai multă siguranță și mai multă tărie dar în savană, singur cu doi războinici, își dădea seama mai ales de primejdie. Ar fi încercat unirea cu câțiva, nu cu o haită. Totuși, câinii strâneau cercul, lătrăturile lor se făceau tot mai rare și răsunarea tot mai vie. Naoh se turbură. Luă o mână de pământ și o svârli în cel mai îndrăzneț, strigând:

— Avem țepi și ghioace care pot să răpună Ursul, Bourul și Leul!

Câinele, lovit pe bot, și surprins de articulațiile vocii o luă la fugă. Ceilalți se chemară unii pe alții și păreau că se sfătuiesc. Naoh aruncă iar un bulgăr de pământ:

— Sunteți prea slabi ca să luptați cu niște Ulhamrii! Duceți-vă să căutați saige și nimiciți lupii. Câinele care se va mai apropia își va răspândi mănuntaiele.

Treziți de glasul căpitanului, Nam și Gaw se ridicară; aceste apariții noi hotărîră fiarele să se retragă.

Naoh umblă 7 zile ferindu-se de cursele lumii. Acestea se măriau pe măsură ce se apropia pădurea. Cu toate că ea era încă depărtată cale de mai multe zile, o vesteau însă ostroavele de copaci, ivirea fiarelor mari; Ulhamrii văzură Tigru și

marea Panteră. Noptile se făcură grele: cu mult înaintea înserării, dânsii lucrau ca să se împrejmuiască cu obstacole; căutau adănciturile colinelor, stâncile, hățisurile; se fereau de copaci. Într-o optă și a noua zi, îndurată setea. Pământul nu avea nici izvoare, nici bălți; pustiu ierburilor pălea; reptile uscate străluciau printre pietre; insectele răspândiau în tot cuprinsul o tremurare neliniștitoare: săgetau în spirale de cupru, de jad sau de sidet; se năpustiau pe pielea războinicilor și-și înfigeau trompele lor otrăvite.

Când umbra celei de a noua zi se lungea pe pământ, ținutul se făcu rece și plăcut, un miros de apă se coborî de pe coline și se zări o cireadă de zimbri mergând spre miazăzi. Atunci, Naoh spuse tovarășilor săi:

— Vom bea înainte de apusul Soarelui! Bourii se duc la adăpat.

Nam, fiul Plopului și Gav, fiul Saigei, își ridicară trupurile uscate. Erau oameni sprintei și nehotărâți. Trebuia să li se dea îndrăzneala, resemnarea, împotrivirea la dureri, încredere. În schimb ei ofereau supunerea, fiind plastici ca argila, ușor de entuziasmat, gata să uite suferința și să guste bucuria. Și fiindcă singuri ușor își pierdeau cumpătul în fața pământului și a fiarelor, căutau să se unească: astfel Naoh simția în aceștia, prelungiri ale propriei sale energii. Măinile lor erau îndemănate, picioarele mlădioase, ochii bine văzători, urechile bune. Un conducător putea avea dela ei foloase; era destul ca ei să se încreadă în voința și îndrăzneala aceluia. Și dela plecare, inimile lor se legau de Naoh; dânsul era emanația rasei, puterea omenească în fața misterului crud al Universului, adăpostul care să-i apere când ei ar svârli cangea sau ar repezi securea. Și uneori când mergea înaintea lor, în beția dimineții, veseli de statura sa și de pieptul său mare, dânsii fremătau de o exaltare sălbatică și aproape duioasă, cu tot instinctul lor îndreptăți către conducător după cum se îndreaptă fașul spre lumină.

Simția mai mult decât înțelegea, acest lucru, se simția sporit de acești oameni legați de soarta sa, individualitate multiplicată, complicată, sigură de izbândă și de a înlătura cursele

Umbre lungi se desfășurau dela tulpina copacilor, ierburile se îmbibau de sevă îmbelșugată, și soarele, mai galben și mai mare, pe măsură ce aluneca către prăpastia apusului, făcea să lucească cireada de bouri ca un fluviu de ape roșcate.

Cele din urmă îndoeli ale lui Naoh se împrăștiară: dincolo de scobitura colinelor, adăpătarea era aproape; instinctul său îi dădea siguranța și numărul animalelor care urmau pe furis calea Zimbriilor. Nam și Gav știau și dânsii aceasta, năvile lor se dilatau de adierile răcoase.

— Trebuie s'o luăm înaintea zimbrii, spuse Naoh.

Căci se temea ca nu cumva adăpătarea să nu fie strâmtă și colosi să nu-i năpădească malurile. Războinicii își iutură pasul, pentru ca să ajungă înaintea cirezii la adăncătura colinelor.

(Va urma)

CONCURSUL FOTOGENIC
al revistei „Realitatea Ilustrată”

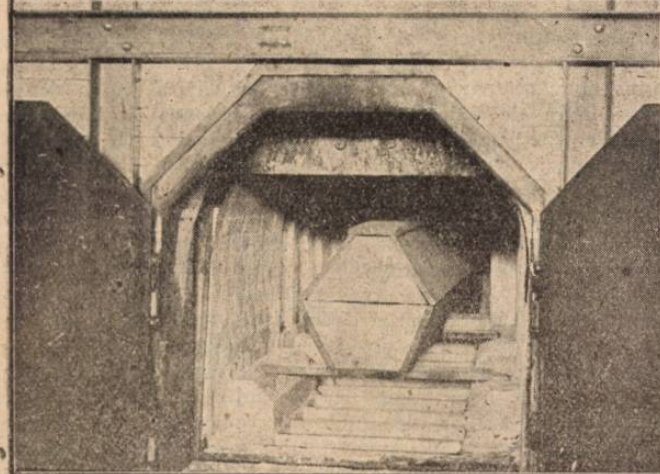
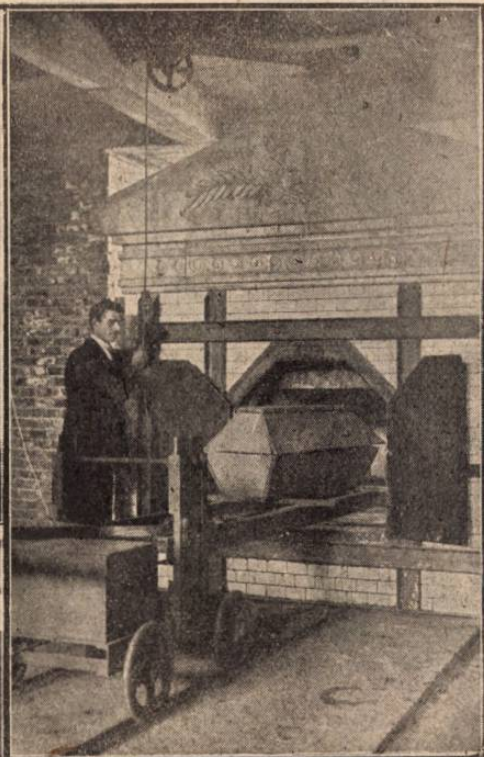
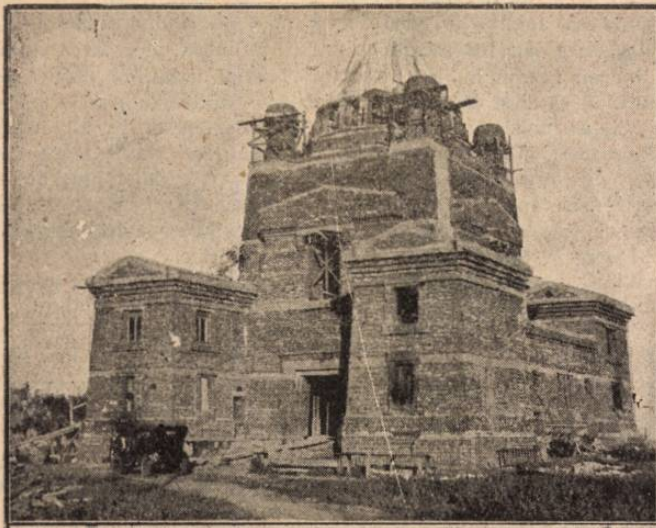
BULETIN DE VOT

Cercetând fotografiile concurenților, la concursul fotogenic, aleg Chipul No.

După părerea mea, e cea mai frumoasă și cea mai fotogenică, și se cuvine să fie premiată și trimisă în călătorie de studiu și de agrement, la Paris.

UN CITITOR

INTÂMPĂLĂRILE SĂPTĂMÂNII

unui cărucior sunt introduse în cuptorul făcut din cărămidă refractară. În urmă cele două uși ale cuptorului se închid. Sus crematoriul societății „Cenușa” din București

La București s'a inaugurat de curând primul crematoriu din România. După moarte sunt mulți acei cari doresc să fie arși și prefăcuți într'un pumn de cenușă decât să rămână pradă viermilor, în mormântul negru și umed. Fotografiile noastre reprezintă tehnica arderii în crematoriu. Sicriele cu ajutorul

Comitetul ligei chiriașilor. Liga chiriașilor a ținut săptămâna trecută o adunare, în care printre altele, s'a hotărât ridicarea de clădiri eftine, pentru chiriași. Fotografia noastră

stră reprezintă sus comitetul; jos punerea pietrei fundamentiale a construcțiilor pentru chiriași, în parcul Radorin din București

ZIUA REGELUI MIHAI

Cu prilejul celei de a șasea aniversare a nașterii M. S. Regelui Mihai I Ministru de războiu, ține o cuvântare trupei

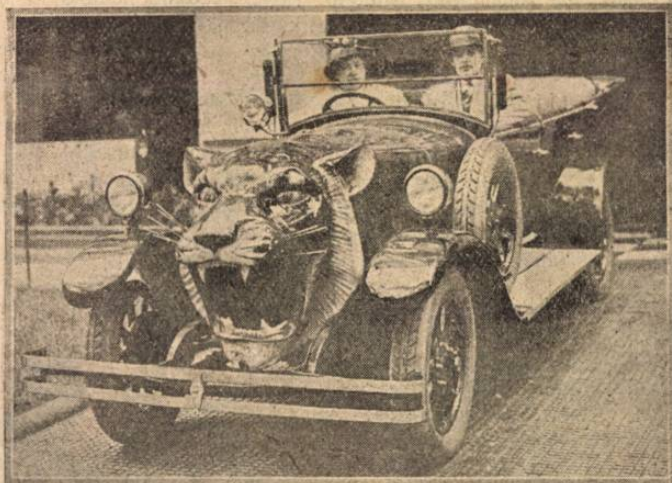
Impușcarea Generalului Quijano, unul dintre conducătorii ultimei răscoale Mexicane. Împreună cu dânsul au fost executați alți 13 rebeli

Cosciugul Mexicanului Francisco Serrano, care luptând împotriva guvernului, a fost împușcat, este dus la mormânt de partizanii săi

Mustafa Kemal Paşa, creatorul noiei Turcii, a fost din nou ales președinte al reublicei, la 29 Octombrie corent. Fotografia noastră este una dintre ultimile ale conducătorului turc și poartă iscălitura președintelui

Un automobil original. Acest automobil vopsit cu galben, a fost fabricat pentru India și are răcitorul în forma unui cap de tigru. Ochii sunt din sticlă, cu scânteei verzi, colții din oțel. Nădărdim că asemenea automobile sălbatice nu se vor încetățeni și la noi, pentru că atunci ar înspăimânta pe bieții pietoni și așa destul de necăjiți pe vehiculele, care nu țin seama de dânsii

Universitatea din Cluj a fost denumită în ziua de 30 Octombrie „Universitatea Regele Ferdinand I”. La solemnitate au participat d-nii miniștrii Anghelescu și Lepădatu și s'au ținut cuvântări în memoria marelui Rege

Citiți și răspândiți
REALITATEA

REALITATEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

Abonamente: Pe un an 300 lei; pe jumătate an 160 lei;
pe trei luni 85 lei.

Director: J. B. Sima.
Apare totdeauna Duminică

Redacția și Administrația:
Cluj, Str. Regina Maria 36.

INTÂMPLĂRILE SĂPTĂMÂNII

Marelui profesor american Albee a făcut o vizită în România și a venit și în Cluj. Profesorul Albee a fost numit MESSIA COCOȘAȚILOR, pentru extraordinara dexteritate și aprofundatele sale cercetări în chirurgia oaselor. Profesorul Albee operează tot soiul de diformități cu o precizie și o dibăcie neobișnuită. La Cluj a fost primit de întreg corpul profesoral al facultății de Medicină. Fotografia noastră reprezintă pe Profesorul american (în mijloc) înconjurat de profesorii asistenți și studenții Facultății de Medicină, în fața Clinicii Chirurgicale a Universității din Cluj.

Jos Prof. Albee operând

La București a avut loc săptămâna trecută inaugurarea unui cămin al studenților din oficiul național de educație fizică. La inaugurare a participat și A. S. R. Principele Nicolae. Fotografiiile noastre reprezintă noul cămin, oficialitatea în sala de adunare ascultând cuvântările; și participanții în fața căminului

În Italia s'a sărbătorit a cincea aniversare a marșului asupra Romei. Mii de delegați din toate clasele sociale au defilat în fața lui Benito Mussolini, Ducele și restauratorul noii Italii

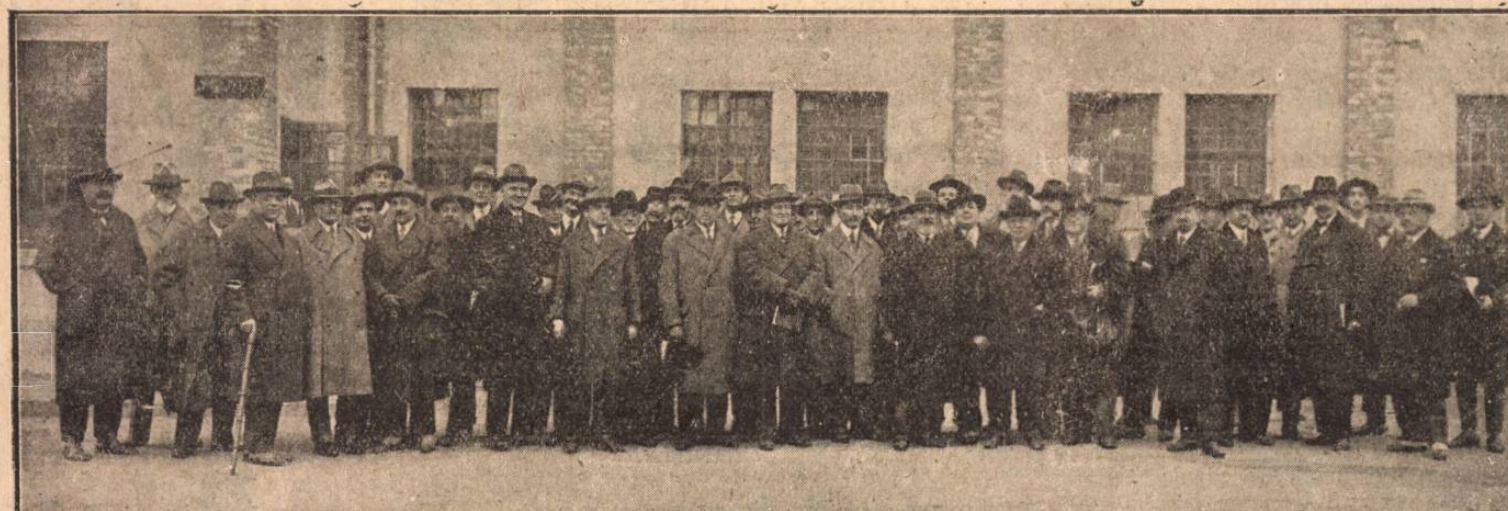

Tânărul dansator rus de care s'a îndrăgostit Prințesa Victoria de Schaumburg-Lipe, sora ex-kaizerului german, o femeie de 63 de ani și care s'a căsătorit cu aceasta

A TRĂIT UN VEAC

Ilustrația noastră reprezintă o femeie care la vârsta de 104 ani continuă să se întrețină și nici pipa nu o lasă din gură

Săptămâna trecută s'au adunat la Cluj marii industriași din Uniunea Generală a Industriașilor din România spre a se sfătui asupra nevoilor lor. Adunarea a avut loc la Camera de Comerț. Industriașii au vizitat diferitele fabrici din Cluj, Turda, Ghiriș și Oradea. Fotografiiile noastre au fost luate cu prilejul acestor vizite. Sus industriașii la fabrica Renner. Menționăm dintre cei prezenți pe d-nii Ing. Bușilă, dr. Parkas Mozes, ing. Desila, ing. Mircea, ing. Negruțiu, director Coponi, dr. Bözörmény, directorul Staicovici, director Buruiană din Ministerul de Industrie și Comerț, ing. Dulfu, director Beșu, ing. Bădescu, ing. Ficșinescu, ing. Cristodorescu, Arthur Polonyi, ing. Costinescu, J. B. Sima, ing. Popovici. Messin., etc. — Fotografiiile de jos reprezintă pe industriași la Fabrica de sticlă.

REALITATEA

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Cluj—str. Regina Maria Nr. 36—Cluj

La București: Calea Victoriei 39.
Telefon 63—92

PREȚUL ABONAMENTULUI:
Pe un an întreg Lei 300
Pe o jumătate de an „ 160
Pe trei luni „ 85

PENTRU STRĂINĂTATE
Pentru America \$3
Jugoslavia și Cehoslovacia Lei 400

Editor și Director: J. B. Sima
Secretar de redacție: N. Constantin

DUMINECĂ 13 NOEMVRIE 1927.

Romantism

Un tânăr avocat s'a sinucis la Iași după ce, mai întâi, avu-
sesse grija să-și împodobească
patul cu flori. Acum câțiva ani
un tânăr din Brăila avu-
sesse capriciul să-și tragă un glonte de
revolver în cap, în timp ce se
plimba cu o trăsură pe străzile
orașului.

Romantism, nu-i așa?

După cum tot romantic a fost
sfârșitul tenorului Vidal care s'a
sinucis acum câteva zile, după
ce aranjase în apartamentul său
o mise en scène, identică ace-
leia în care a sucombat și Wert-
her.

Trăim încă în romantism, în
pofida îngrijorării celor cari de-
plâng epoca noastră de așa zis
prozaim. Centenarul romanticis-
mului, recent comemorat, nu în-
semnează și sfârșitul școlii ca-
re a dat o anume formă aluatu-
lui sufletesc al generațiilor de
eri și chiar de astăzi.

Jazzul, fox-trotul, aeroplanul,
cinematograful, moda părului
scurt și a rochiilor scurte, ritmul
trepidant al epocii, rămân mani-
festări, atitudini și concepții
stinghere cari nu modifică suf-
letul romantic contemporan, așa
cum l-a format literatura unui
secol întreg.

Dama cu camelii smulge și as-
tăzi lacrimi din ochii doamne-
lor, altminteri, fac eforturi să se
prezinte în lumina eroinelor lui
Maurice Dekobra și Victor
Marguerite.

Portretul lui Rudolf Valentino
e și astăzi la fel evocator, iar
Graziella, Manon Lescaut și
povestea tristă, frumoasă, arti-
ficială a atâtor alte creaturi, in-
duioșează foarte.

Un „vals“ de Straus nu-i as-
cultat c'un zâmbet de tânărul,
de fata și de cucoana cari au
„charlestonat“ cu convingere,
iar dacă mandolina cu panglică
colorată a fost exclusă din chiar
salonul frizerului simpatic, pa-
tefonul pe care și eu și d-ta îl
avem, e înzestrat cu plăci ro-
manțioase, într'un număr supe-
rior bucăților de jazz american.

Trăim în romantism și ne e
rușine că recunoaștem dintr'un
sentiment de inutil și deplasat
orgoliu, dintr'o primire de bra-
vadă care amintește elanurile
dureros mutilate ale personaju-
lui lui Cervantes, bieți oameni
cari am vrea să ne prezintăm în
lumini cari ni se par mai inte-
resante dar cari cu siguranță că
nu sunt mai frumoase.

BULETIN SĂPTĂMÂNAL

CHESTIA lui Manolescu
continuă să preocupe opi-
nia publică. În momentul când
încheiem revista noastră, d. Ma-
nolescu este judecat la Bucu-
rești. Vina d-sale a fost califi-
cată drept crimă contra Siguran-
ței Statului. Comisarul regal care
a instruit pe d. Manolescu, d.
Locot. Colonel Carapancea, a
emis o ordonanță definitivă de
urmărire în care se arată că în
conformitate cu textul Constitu-
ției nu se poate face nici o mo-
dificare a pactului fundamental
în timpul minorității suveranu-
lui, adică în timpul cât funcțio-
nează Regenta. D. Manolescu a
făcut planul de a răsturna ac-
tuală orânduire constituțională
și a căutat mijloacele pentru în-
făptuirea acestui plan.

În timpul judecării procesului,
sau poate și pe mai departe, Co-
mandamentul Corpului II Arma-
tă, din București, a reînființat
cenzura presei, care fusese ridi-
cată de către Ministrul de In-
terne. Directorii ziarelor din ca-
pitală, au protestat împotriva
introducerii cenzurii. Pe de altă
parte, Consiliul de Miniștri ținut
Miercuri dimineața a alcă-
tuit un proiect de lege „pentru
apărarea ordinii dinastice și asig-
urarea ordinii de stat în ge-
nere.“ Prin acest proiect, care nu
conține decât două articole, se
pedepesc în mod special deli-
cte împotriva Siguranței Statu-
lui; uneltirile pentru schimbarea
ordinii de guvernământ, și pen-
tru schimbarea formei monarhi-
ce. Pedepsa prevăzută e dela 6
luni până la 5 ani, închisoare și
amandă dela 100,000 lei. De ase-
menea se pedepsește cu închi-
soare dela 6 luni la 2 ani și
amandă dela 5000 la 50,000 lei,
acei care răspândesc prin viu
grai, prin scris sau prin orice
fel de mijloace știri tendențioase
privitoare la schimbarea așeză-
măntelor prevăzute în Constitu-
ție, a formei de guvernământ
sau a așezării monarhiei. Legea
cuprinde numai două articole, și
a fost semnată de Regentă.

ÎN felul acesta de sigur că pu-
ține se vor putea spune la
Alba-Iulia, unde intenționează
să se adune partidul național-
țărănesc. Chiar dacă vor fi mulți
cei cari vor veni la acest con-
gres, ei se vor înapoia în liniște
acasă. Nici n'ar fi putut să fie
altcum. Suntem încredințați —
și lucrul a fost confirmat prin
declarațiuni făcute de oameni
frunzași din partidul național-
țărănesc — că și de ar fi fost
în locul liberalilor, la cârma
țării național-țărăniști, în cazul
Manolescu n'ar fi produs schim-
barea de așezământ monarhic.
Cel mult un asemenea guvern ar
fi dat lucrurilor o întorsătură
mai puțin tragică și în loc să
alarmeze lumea cu o acțiune
fără răsunet, ar fi colorat — cu
ironie și ar fi făcut din întreaga
chestie o farsă fără urmă.

Guvernul liberal a dat prea
multă importanță — după păre-
rea noastră — „complotul“ lui
Manolescu și a luat prea în
tragic o acțiune care altminteri
n'ar fi avut nici un răsunet. Pen-
tru că nu puteam crede că d.
Brătianu să vrea să facă din d.
Manolescu un erou și din „che-
stiunea definitiv închisă“ un li-
tigiu deschis, am spus dela în-
ceput că fără îndoială președin-

tele de consiliu urmărește o anu-
mită tactică și are vre-un scop
necunoscut, și suntem încredin-
țați și astăzi, că procesul se va
termina altminteri decât se
așteaptă lumea.

GUVERNUL a făcut prin d.
Duca o nouă ofertă de co-
laborare partidului național-țără-
nesc. După spusele frunzașilor
național-țărăniști, și această
ofertă n'a avut o bază serioasă
și astfel ca toate celelalte câteva
zeci sau sute de oferte, și aceasta
a fost declinată.

PRINTE primele legi care
vor veni în curând în fața
Parlamentului va fi și legea am-
nistiei care a fost redactată în
mod definitiv. Din textul proec-
tului legea reiese că sunt am-
nistiate toate faptele comise de
cei chemați sub arme sau care
au îndeplinit un serviciu în ar-
mată în timpul războiului mon-
dial și anume: dezertarea la in-
amic, prin rămânerea de bună
voie în teritoriile evacuate; ne-
supunerea la mobilizarea din 14
August 1916, precum și toate
faptele săvârșite înainte de 28
Iulie 1914, anume dezertarea în
străinătate, dezertare în țară, ne-
supunere la incorporare, la mo-
bilizare, etc. Se mai amnistiază
totodată delictul de ultragiu.

O altă lege care va fi votată
curând va fi legea Cultelor, prin
care se vor reglementa raportu-
rile dintre diferitele religii în
țara noastră.

DOUĂ serbări caracteristice
au avut loc în străinătate,
cam în același timp: sovietele au
sărbătorit zece ani dela introdu-
cerea comunismului în Rusia;
iar în Italia s'a aniversat cu
mult fast cinci ani de când Mus-
solini a mers asupra Romei și
Ducele luând conducerea Statu-
lui, a introdus fascismul. Sovie-
tele și fascismul sunt cele două
extremități ale formei de guve-
rnământ într'un stat. După noi
ambele potrivite nu mai în anu-
mite perioade, la anumite po-
pore și în împrejurări speciale.
Nicodată nu s'ar putea încetă-
teni fascismul în altă țară decât
în Italia, nu s'ar putea introduce
într'un stat în care nu există un
Mussolini. Nicodată sovietele
n'ar putea alcătui o formă de gu-
vernământ potrivită pentru o
țară care n'a avut trecutul Ru-
siei, când această formă de gu-
vernământ și în țara lui Lenin
s'a așezat cu așa de multe
și comode dificultăți.

CÂND VINE TOAMNA...
POLITICĂ

„D-l Manolescu a fost închis la Jilava pentru atentat la
ordinea de stat. D-l Colonel Carapancea a fost însărcinat
cu cercetările.“ — Ziarele.

LUPTA PENTRU OCEAN

Anglia: „Oare vom trebui să ne
batem? Ce va spune lumea?”

America: „Va aplauda pe acela
dintre noi care va eși învingător.”

— Mucha-Varșovia.

Omul dela țară: „Ce dobitoc tre-
buie să fie cineva ca să creadă că
poate să crească bucate pe o stradă
pietruită.”

— Sondagsnisse, Strick, Stockholm

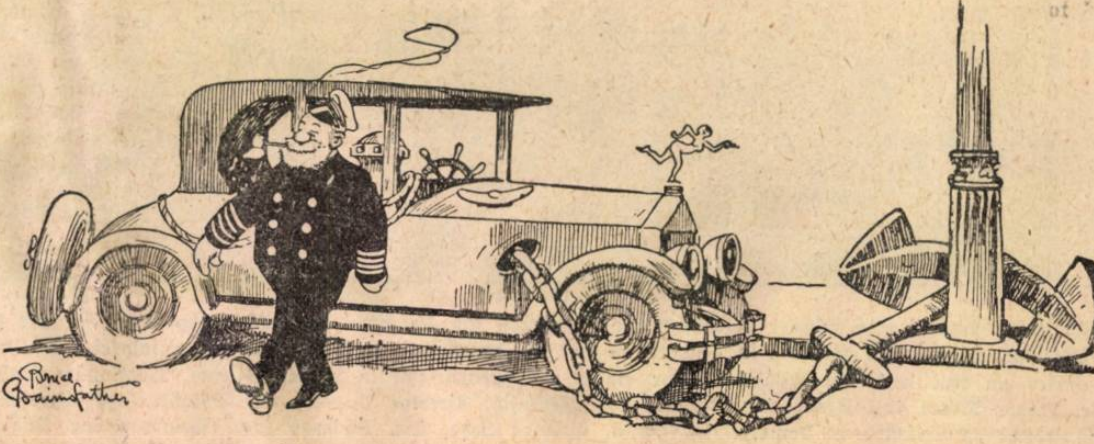
BANII VORBESC DE SUS

Pacea după cum o concepe un-
chiul Sam.

— Evenings News, Glasgow.

Cum se făcea saltul în apă
înainte de potop
— (Judge—New-York).

UN CĂPITAN DE MARINĂ CARE A ANCORAT LA TROTUAR

Gândirea, concepția, inspirația și munca stăruitoare

TOATĂ lumea cunoaște pe marele inventator Edison. Thomas A. Edison face cinste, nu numai națiunii sale, dar lumii întregi, fiind unul dintre acei care a contribuit atât prin GENIUL, PUTEREA lui de invenție, prin INSPIRAȚIA sa cât și prin MUNCA LUI ASIDUĂ la binele general al omenirii.

Edison nu prea crede în noțiunea de GENIU. El spune elevilor săi: „Tineți minte, că ceea ce în general oamenii numesc GENIU de fapt nu este decât în mică măsură INSPIRAȚIE și în cea mai mare parte o MUNCA ASIDUĂ.”

Ilustrația din fruntea acestei pagine este făcută spre a arăta celor tineri, prin imagini vii, tot ADEVĂRUL și INTELEPCIUNEA celor spuse de Edison.

Realizarea aceasta este de folos. Ceea ce e spre binele tău personal și a semenilor tăi, este un lucru tot atât de greu de făcut ca și tăierea după tine a unei greutăți enorme pe un drum obositor și lung. Sunt rare prilejurile când pe neașteptate găsești, pe drumul vieții, o sondă de petrol, o mină de aur sau lotul cel mare la o loterie. Lucrurile de valoare nu se realizează și nu se obțin decât prin MUNCA ÎNDĂRJITĂ, prin hotărârea fermă de a fi și de a face operă folositoare.

Pentru izbândă în viață munca asiduă este același lucru cu ceea ce este locomotiva pentru tren. Mecanicul dela cârmă, care socotește și conduce e reprezentat prin ceea ce se numește INSPIRAȚIUNEA geniului.

Forța și puterea locomotivei uriașe, cu răsuflările ei sgomotoase și opintelile pe linie, reprezintă MUNCA ASIDUĂ, efortul.

Ideea acestui articol s'ar fi putut ilustra în diferite chipuri. S'ar fi putut imagina cu ajutorul unui copil mic, care mână și conduce 4 sau 6 boi înjugăți la căruță sau la plug, la tăvăluc sau la mașina de treier. Boii ar reprezenta MUNCA asiduă, OPINTIREA obositoare, iar copilul cel mic cu îndemnul său: „hăis!”, „ceal!” ar reprezenta INSPIRAȚIA.

E foarte folositor ca băieților tineri, de vârstă de 10-12 ani, să li se dea de citit biografiile oamenilor mari. Aceasta pentru că fiecare dintre acești oameni mari e caracterizat de MUNCA ASIDUĂ, de STRĂDUINȚE NEOBOSITE, prin eforturi uriașe spre a cuceri gloria.

Pictori, scriitori, artiști, oameni de știință, inventatori, cu toții, ar putea mărturisi, la fel cu Edison, că inspirația, fără munca asiduă NU INSEAMNĂ NICIC, căci numai MUNCA e aceea care TRANSFORMĂ inspirația în lucruri de valoare.

Buffon, cel mai mare naturalist al omenirii, reprezintă tipul de muncă asiduă, tipul străduinței și al eforturilor eroice.

Piticul, care ține biciul în mână, reprezintă INSPIRAȚIA. Uriașul, gonit de biciul piticului, reprezintă MUNCA ASIDUĂ.

Pentru o carieră reușită, pentru succes și pentru izbândă, e nevoie să avem întrupate în noi ambele aceste personificări: e nevoie de INSPIRAȚIE și trebuie MUNCA STĂRUITOARE.

„În sudoarea feții, vei câștiga pâinea cea de toate zilele.” Deși inspirația, concepția și gândirea au schimbat metodele și au ușurat mult omului câștigarea pâinii de toate zilele, vechea zicătoare rămâne totdeauna adevărată.

Tycho de Brache care a reprezentat Universul în schife este socotit, din pricina observărilor sale astronomice, făcute înainte de a se fi inventat telescopul, ca un adevărat geniu. Opera lui admirabilă se datorește străduinței lui îndărătnice. Inventarea instrumentelor de care se folosesc urmașii săi, în mare parte se datoresc străduințelor aceluia.

Tinerii de azi au posibilitatea să vadă înfăptuită opera eforturilor multor oameni de geniu. Cel care vizitează Roma poate admira aci catedrala Sf. Petru. Această Catedrală care încorporează genul erei noastre, combinând arhitectura cu istețimea inginerescă, care are picturile și sculpturile cele mai minunate, este pe de-a-ntregul opera unui singur om, a lui Michael Anghelo.

Despre acest om trebuie să spunem că într-adevăr a posedat genul. Alături de dânsul, în ceea ce privește inspirația, trebuie să punem pe Shakespeare și Beethoven.

Michael Anghelo a trăit 89 de ani și se poate spune că viața lui reprezintă o muncă asiduă. În toată accepțiunea cuvântului. Cantitatea de lucru săvârșită de dânsul, este uimitoare și de neînțeles pentru oricare arhitect modern, sculptor sau artist. Michael Anghelo este o dovadă vie că acela care posedă inspirație, spre a însemna ceva, trebuie să poseadă și o doză mare de putere de muncă.

Nu există drum LESNICIOS spre succes și nimeni să nu se aștepte de a putea cuceri gloria fără străduință. Orice om care vrea să ajungă la glorie, trebuie să poseadă cele două însușiri reprezentate în ilustrația din fruntea acestei pagine, PUTEREA DE MUNCA STĂRUITOARE ȘI ÎNDĂRJITĂ, singura care este în stare să răstoarne toate greutățile, și INIȚIATIVĂ, imaginația planului, care rezolvă problemele ce se ivesc.

O combinațiune a celor două însușiri: A. INSPIRAȚIUNII și a MUNCII STĂRUITOARE produc împreună ceea ce se numește GENIU, dau celui care le are la o altă, GLORIA și SUCCESUL deplin.

Michael Anghelo, care a dat dovadă de o putere de muncă uriașă, a avut norocul să aibă și cărmuitori conștienți ai talentului și activității sale. Unul dintre papii, care s'a folosit de dânsul, Iuliu al

II-lea, i-a cerut să edifice celebra catedrală a Sf. Petru. Acelaș Papă, l-a obligat — contrar voinței lui Anghelo — să înceteze ridicarea unui monument, spre a vopsi zidurile și plafonul capelei Sixtine din Vatican. Pictura aceasta este suprema operă a geniului lui Anghelo, împreună cu statua lui Moise. Ca s'o desăvârșească, artistul a fost nevoit să depună o muncă care nu-și găsește seamăn în istorie. Intreaga lucrare, din care ar fi fost suficientă una dintre cele o sută de amănunte, spre a-l face nemuritor, pictorul a săvârșit-o în timp de 20 de luni. Plafonul l-a pictat, stând culcat pe o schelă și depunând un efort al ochilor atât de mare încât multă vreme după ce a terminat această operă, Michael Anghelo nu putea citi decât ținând cartea deasupra frunții și întorcându-și ochii în sus.

Oamenii de geniu în totdeauna au făcut eforturi extraordinare spre a realiza probleme și opere pe care restul lumii și mai ales cei cari stau în nemișcare, sau a căror minte nu se obosește cu gândul, le socotea ca minuni.

MUNCA ASIDUĂ este aceea care explică orice succes. Nu înseamnă aceasta o muncă de 14 ore pe zi bunăoară ci înseamnă 14 ore de concentrare a minții asupra lucrării care te preocupă.

Omul succesului muncește neîntrerupt, fără să slăbiască calitatea producției sale. Dânsul chiar când doarme, visează sau mănâncă, are vecinic LUCRU ca preocupare principală.

Auzi adesea pe unii spunând: „Treburile și ocupațiunea mea o las totdeauna la birou, sau la cancelarie.” Omul care-și lasă munca la birou sau la cancelarie, este omul despre care nu se va vorbi niciodată nimic. Deși poate fi destul de sărguitor și să aibă un succes, care să-l mulțumească pe dânsul și pe ai săi, el este totmai la celalt capăt al ceea ce se numește „SUCCESUL adevărat.”

Este cu puțință ca cineva să munciască PEA DIN GREU? Cu corpul da. Cu mintea NU. Grija singură vatămă mintea. De asemenea aplicațiunea intensă a minții imediat după mâncare poate să vatăme creierul, ținând seamă de faptul că în aceste momente sângele abundă mai mult în stomac, decât în creier. Cu toate acestea, mintea nu suferă niciodată de prea multă muncă. Mintea lucrează cu o înjeală, pe care puțini o pot înțelege.

„A te lupta cu tine însuși, este lupta cea mai grea; a te învinge pe tine însuși, e victoria cea mai frumoasă”, spune Logau. Iar Smiles spune: „Trebuie să-ți croiești SINGUR calea și atârână de propria-ți ACTIVITATE, dacă vei muri de foame sau nu.” Acelaș autor spune: „Cine se bizuie pe alții, e destul de PĂRĂSIT.” Și: „Fiecare trebuie să știe să se ajute SINGUR, și cine nu o știe, e de compătimit.” Iar în alt loc spune: „Chestiunile importante trebuiesc executate PERSONAL”; căci „ce ai făcut cu mâna ta, e cel mai sigur; așa cum o FACI, așa o vei AVEA.”

Nu există nici o filozofie ce să poată ajuta pe un om să IZBUTEASCĂ, atunci când el se INDOIEȘTE mereu de destoinicia sa.

Acela care vrea să izbutească, trebuie să CREADĂ în izbândă, cu un optimism încăpăținat.

Gândirile sunt niște magneti, ce atrag lucrurile, în care sunt interesate. Dacă vă temeți mereu, că nu veți izbuti în afacerile voastre dacă vă plângeți de vremurile și condițiunile în cari lucrați, prezicând că afacerile vor fi proaste, ELE VOR FI AȘA PENTRU VOI. Străduințele voastre, spre a ajunge la izbândă, nu prețuiesc nimic, dacă gândirile voastre sunt pline de teama neizbânzii.

Omul sărac nu e totdeauna acela care nu are nimic, ci acela care este sărac în IDEILE sale, în simpatie, în aprecierile, în sentimentele sale, sărac în părerea pe care o are despre el însuși, despre propria lui urșită, despre capacitățile sale și care săvârșește crima DE A SE DEPREȚIA pe el însuși.

Ceea ce ne face săraci, e sărăcia MINTALĂ. Un Morgan sau un Rockefeller, crează în MINTE condițiunile ce le aduc valuri de prosperitate. Marii executori fac comparativ puțin lucru, cu mâinile lor, sunt încă niște VISĂTORI PRACTICI; inteligența lor se avântă în oceanul infinit al ENERGIEI, și CREEAZĂ și PRODUC ceea ce idealul și ambiția a visat.

Părul nu se poate urca mai sus decât izvorul său; astfel nimeni nu poate nădăjdui să ajungă bogat dacă se așteaptă să rămână sărac.

Gândirea adevărată produce o viață adevărată. Gândirile curate crează o viață curată; și o gândire largă și generoasă, întovărită de SFORTĂRI INTELIGENTE, va produce rezultate corespunzătoare.

Nimic nu lipsește mai mult grației omenestii decât încrederea implicită, neclintită în izvorul oricărui bine.

Sărăcia este adesea o boală MINTALĂ. Cine crede într-însa e veșnic bolnav și, necesarmente, veșnic sărac.

Cine crede în binele său, trebuie să creadă implicit în puterea sa de muncă, care să-i slujiască ca drum spre fericirea sa și a celor care depind de dânsul.

Cel ce nu asudează la TINERETE, asudează la BĂTRĂNETE.

**Cunoștința este
pârghia vieții**

**Nimeni nu știe mai
mult decât învață**

Să ne îmbogățim cunoștințele

Inceputurile Industriei

Anchetele revistei noastre

PE măsură ce progresăm, pe măsură ce civilizația se întinde tot mai mult, nevoile omului se fac tot mai mari. Omul primitiv din timpurile preistorice nu avea trebuințe mai mari decât fiarele pe care le vâna: o piele uscată la soare, care să învelească goliciunea, poamele gră-

cari să încerce a reprezenta pe piatră sau pe lemn chipurile animalelor cunoscute.

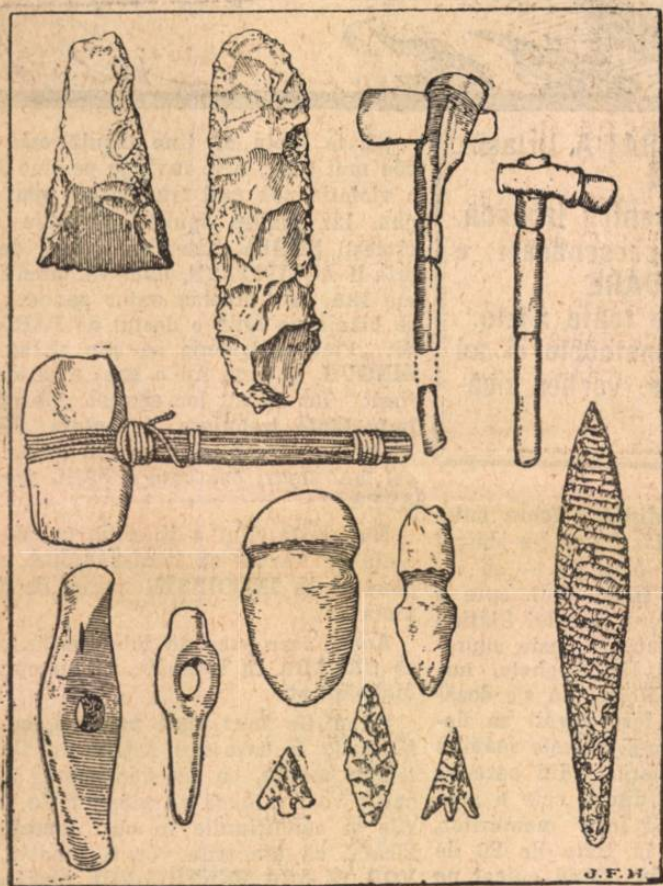
Din momentul în care omul a cunoscut focul, se poate spune că a început INDUSTRIA. Strămoșii noștri, din vremurile preistorice, s'au deprins să schimbe între ei obiectele de care aveau

o citiți acum, toate sunt produse ale industriei omenești. Omul de azi are nevoie de casă, de mobilă, de baie, de cărți, se slujește de telefon, de mașini și motoare, întrebuințează curentul electric, utilizează tot felul de unelte și poate mănui armele cele mai grozave, care înmulțesc puterea de mii și milioane de ori.

O TARĂ e cu atât mai bogată cu cât poate SATISFACE SINGURĂ cât mai multe din trebuințele locuitorilor. De sigur că felurimea pământului, a animalelor, a mineralelor și a celorlalte produse naturale, care se

parte din produsele pe care le cumpăra de la noi, ca să ni le vândă apoi îndărăt. Lucrul se petrecea astfel: noi vindeam cu 1000 de lei un vagon de pe-

industriașii străini puteau să cumpere de la noi pe soteala lor, o jumătate vagon de petrol brut. Era același lucru ca și când am fi dat un vagon și jumătate

Instrumente din epoca neolitică: cuțite de piatră, topoare făcute din cremene cu mânere de lemn, ciocane din piatră poleită, cuțite de silex

dinelor și carnea animalelor sălbatice, împlinia toate cerințele sale. Cu vremea a învățat că se poate apăra mai bine cu o piatră ascuțită, a învățat că două lemne frecate la olaltă se încălzesc și se pot aprinde, a învățat că două pietre de cremene izbite dau o scânteie, care

nevoie și astfel s'a născut COMERTUL.

Industria s'a dezvoltat pe măsură ce nevoile omului au crescut: ca să-și câștige hrana mai ușor, omul s'a deprins să întrebuințeze unelte agricole, iar ca să se ferească de frig, s'a obișnuit să poarte vestimente calde, ca să se adăpostească de fiare, de atacurile vrăjmașilor și de asprimea vremii, omul s'a deprins să-și facă locuințe. Dacă la început, când nevoile erau mai mici, omul prididea să-și facă singur toată munca cerută pentru traiul său, mai apoi a început SPECIALIZAREA. Se găseau adică unii mai dibaci în făurirea armelor, alții se dovedeau maiștrii în arderea lutului și facerea oalelor sau a cărămizilor, alții izbutiau mai ușor să țesă pânza sau să coase hainele, iar alții, se ocupau numai de măcinatul grâunțelor și alții în sfârșit puteau să ridice case pentru adăpostire. Oamenii schimbau între dânsii produsul muncii lor.

Cu civilizația de astăzi, în afară de hrană, omul are nevoie, în fiecare zi, de mii și mii de produse ale muncii semenilor săi. Dela săpunul pe care-l folosim dimineața, când ne spălăm, delă gheata cu care ne încălțăm, și până la gazeta pe care

Vase ale locuitorilor lacustrii

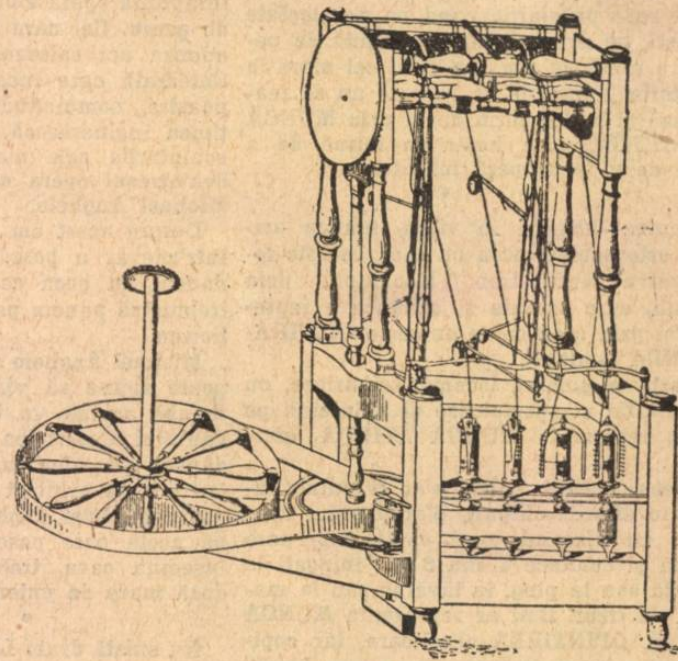

Locuințele oamenilor primitivi cari trăiau în lacuri, spre a se feri de atacurile fiarelor sălbatice

găsesc într-o țară, face ca aceasta să poată mai ușor sau mai greu să-și satisfacă singură trebuințele. Oricât de bogată ar fi o țară, totdeauna se va găsi câte ceva, care să-i lipsiască. În țara noastră, bunăoară, nu cresc lămâi nici portocaliile, nu se găsește zinc, nu este cauciuc și alte multe. În Austria, pământul roditor e puțin, nu se găsesc mine de fier și nici animale cu blană. În Ungaria lipsește petrolul; în Bulgaria nu este sare; etc. etc.

Țările care au fost mai oprite de natură, au fost nevoite să desvolte o activitate industrială mai mare, să PREFACĂ adică produsele cumpărate din alte țări, spre a le revinde cu câștig, acestora. Dela noi bunăoară, Austro-Ungaria pe vremuri cumpăra vite și piei, spre a ne trimite înapoi conserve și încălțăminte și, bineînțeles, că noi le plătiăm munca pe care o depuseseră ca să transforme produsele noastre naturale. Multă vreme, înaintea de războiul din 1914, România trimitea făina sau chiar grâul ca să aducă apoi din străinătate paste făinoase și pesmeți, făcuți din această făină. În totdeauna străinătatea păstra, ca un fel de dijmă, o

trol brut. Străinătatea distila din acest petrol, benzină, ulei, parafină, vasilină, etc., pe care ni-le revindea cu un preț total de

Războaiele de țesut din secolul al XVII-lea și XVIII-lea

2000 lei. Dacă socotim că transformarea costa 500 lei, rămânea un câștig de 500 lei cu care

țiile naturale ale pământului, va lăsa populația fără ocupație, și va suferi totdeauna de sărăcie.

Cum se prezenta o țesătorie în acum câteva sute de ani

PÂNĂ la război, România mică era un stat așa numit agricol. Cea mai mare parte a populației se îndeletnicea cu munca câmpului. Se producea grâu și cereale mai mult de cât era nevoie și în schimbul bucatelor pe care le trimitea în străinătate, aduceam de acolo stoffe, mătăsuri, încălțăminte, mașini, arme, mobile, hârtie, etc. etc. Încă din timpul războiului a început să se vadă cât de folositor ar fi dacă ne-am în-

Cuțite de cremene ale celor dinți oameni

poate să aprindă iasca; și cu mîntea lui mai vioaie decât a celorlalte animale, în răgazurile scurte pe care i-le lăsa lupta pentru existență, se găseau unii

Teatru-Muzică-Artă

Demisia d-lui Victor Eftimiu respinsă

SAMBĂTĂ trecută, Directorul Teatrului și Operei române din Cluj, d. Victor Eftimiu, sosind la București, și-a înaintat demisia din înaltul post ce-l ocupă, motivând că nu poate cu vechiul buget ce-l primea Opera și Teatrul din Cluj, să facă Teatrul și Opera și la Cluj și în toată Transilvania.

Măști, Ministrul artelor a res-

Este lucru evident, ca patru trupe în turneu pe lângă ansamblurile constituie la cele două instituții din Cluj, reclamă un buget mult mai mare decât cel avut până acum de opera și Teatrul din Cluj, când acestea își mărgineau activitatea numai într'un singur oraș.

Lucrul acesta trebuie să-l înțeleagă forurile competente din

Vina cea mai mare a d-lui Eftimiu, este că are prea mult talent, prea des dă la iveală câte o nouă piesă de Teatrul, câte un nou român sau volum de versuri și proză. Prea mult și în șir se joacă piesele lui când la București, când la Craiova, Chișinău, Cernăuți, Cluj. Prea vrea d. Eftimiu să fie director și la teatrele din Cluj, și la Oradea și la Timișoara. Pretutindeni Eftimiu, și iară Eftimiu. Nu se mai cuminește acest domn? Nu va renunța acest domn să mai scrie, să se mai agite, să mai alerge în dreapta și în stânga? Înțeleg, odată la zece ani, să scrie o piesă, și asta să fie proastă, ca să se joace odată, de două, cel mult de trei ori. Dar în fiecare an o nouă piesă, cu succes de librărie și de casă, reprezentându-se de 50, de 60 ori chiar pe prima scenă românească, — asta e prea mult. Provoacă nopți de insomnie la atâtea „colegi” și „confrăți” cu mai puțin talent, dar cu mai mult venin.

Căci e caracteristic lucru că mai toți dușmanii d-lui Victor Eftimiu n-au la activul lor biruințele lui, nici n-au scris, atâtea volume de versuri, nuvele, romane, cu mare succes de librărie, nici n-au scris atâtea piese, jucate de zeci de ori în toate părțile țării. Așa dar ei nu pot opune o operă superioară aceleia a d-lui Eftimiu. Deci ce ne oferă în schimb? Numai invidie, mânie neputincioasă, răutate. Cu acest material, nu se poate construi nimic, nu se poate schimba nimic, în spre mai bine.

Leonard Paukerow.

Victor Eftimiu la lucru

pins demisia d-lui Victor Eftimiu.

Asta înseamnă că d. Eftimiu va reveni la Cluj.

Asta înseamnă că ministrul artelor va pune la dispoziție d-lui Eftimiu mijloacele materiale pentru a pune în practică programul vast a da Teatrul românesc întregului Ardeal, și nu numai unui singur oraș, Clujul.

Asta înseamnă că d. Eftimiu nu va fi pus în situație penibilă a concedia jumătate din personalul artistic angajat la începerea stagiunii, tocmai în vederea turneelor în Ardeal.

București.

Nu poți cere unui om să alerge, și în același timp să-l legi de mâini și de picioare.

DEMISIA d-lui Victor Eftimiu a fost și un balon de incercare. S'a putut vedea cu acest prilej câți dușmani personali are directorul Teatrului din Cluj, și la București și aci. S'a putut vedea câtă răutate și venin sălășluiesc și în inimele așa ziselor intelectuali, cari tot cearcă să submineze situația d-lui Eftimiu.

Programul Teatrului Național

Vineri 11 Noembrie

Sâmbătă 12 Noembrie și

Duminică matineu

UN DUȘMAN AL POPORULUI
Piesă în 4 acte de H. Ibsen
cu concursul d-lui Petre Sturdza
Societar de onoare al Teatrului Național din București.

Duminică 13 Noembrie seara: Glauco, Marți 15 Noembrie „Nyu” și „Concert Simfonic” comedie.

Miercuri 16 Noembrie
Un dușman al poporului
cu concursul d-lui Petre Sturdza.

(Urmare dela pag. 4).

văta să prelucrăm la noi în țară toate bogățiile naturale și să producem astfel tot ceea ce e de trebuință omului. Cu întregirea țării, prin alipirea provinciilor surori, „industrializarea țării” a devenit absolut de trebuință. În Ardeal pământul nu e pretutindeni roditor, dar aci se găsește în schimb minereuri: fier, aramă, plumb, aluminiu, etc. Să găsească cărbuni, gaz metan, etc. Aceste toate trebuiau prelucrate așa încât oamenii să aibă cu toții de lucru, și țara să nu fie nevoită a tot alerge la străini după cele trebuincioase. Incelul cu incelul s'a dezvoltat astfel în România o industrie și se fabrică astăzi în țară la noi aproape toate lucrurile pe care omul le folosește: avem fabrici de postav, (Citiți urmăre pe pagina 10)

Teatrul la Brăila

DL Aurel Șerbănescu este unul dintre cei mai capabili administratori delegați, ai

Teatrului comunal din Brăila, donațiunea Dumitru Ionescu.

De când d-sa a luat conducerea teatrului, a dat dovadă de multă energie și pricepere. Scriitor de valoare, moștenind darurile părintelui său, poetul Colonel Th. Șerbănescu, conducătorul teatrului a știut să ridice prestigiul instituției, pe care o conduce, spre cinstea orașului, dela marginea Dunării.

Suntem convinși că noua administrație a orașului, deși d. Șerbănescu face parte dintr-o altă nuanță politică, apreciind meritele administratorului delegat, îl va menține în fruntea teatrului, spre satisfacția brăilenilor, partidul național liberal găsind în d. Șerbănescu un colaborator la opera de cultură, pe care a întreprins-o.

B. Sol.

Burgteatrul din Viena

ACEST marele teatru a fost fondat în anul 1776, sub împăratul Iosif II, care a luat modelul după teatrul francez „Comedie Française”. Inceputul acestui teatru a fost foarte modest, — în primii cincizeci de ani, singurile mobile erau o masă și patru scaune — scena era foarte proastă, cu decouri efeme. E interesant că piesele lui Schiller: „Fiesco” și „Maria Stuart” n-au avut succes, în teatrul vienez. Aceste piese au fost „fluorate” de înalta societate vieneză, care pe atunci numai ea a

frequentat teatrul. Însă Mozart a fost mai fericit, căci aci s'au reprezentat prima dată compozițiile lui „Nunta lui Figaro”, „Don Juan”, etc. și toate au avut un succes strălucit. Mozart singur a dirijat orchestra operelor sale. „Don Juan” n'a avut succesul dorit, cu toate acestea împăratul Iosif II, care a asistat și el la reprezentarea operelor, a spus compozitorului: „Don Juan” e o compoziție divină, dar nu e pentru cei înșurați, atunci Mozart a răspuns: „Majestate, lăsați timpul să lucreze!” **P. Colefescu.**

Teatrul la București

Emma Gramatica

BUCUREȘTI au fericirea de a putea admira pe cea mai mare tragediană contemporană, pe Emma Gramatica, care a dat câteva reprezentații, la teatrul Carol cel Mare. Emma Gramatica trăiește rolul, cu un realism neîntrecut, încât spectatorii uită că se găsesc la teatru. Este tendința teatrului modern această. Cea mai reușită creație a artei a fost în „medaliile bătrânei”. În „dama cu camelii” se pare că n'a putut interpreta, cu același realism pe Marguerite Gauthier, pentru că artistei îi convine mai ales rolurile de femeie în vârstă. Totuși în actul

când în când d-na Cristoforea nu își amintește de patria sa și vine în țară, să încante publicul cu glasul ei minunat. La București a cântat în „Carmen”, „Cavaleria rustică”, „Boema”, etc.

UN fapt interesant s'a petrecut săptămâna trecută la Opera din București. Baritonul Jan Atanasiu, într-o seară, când la spectacol se găsea și d. A. Lapadatu, Ministrul artelor, după lăsarea cortinei, a eșit la rampă și s'a plâns publicului că direcția Operei îl obligă să cânte,

ultim, unde eroine moare fizică, a jucat cu o natură atât de pregnantă, încât publicul a fost ținut, câteva minute, ca suspendat, cu sufletul la gură, trăind cu toții moartea artei.

Cu prilejul spectacolelor date de Emma Gramatica, publicul a aflat că artista are și o soră, tragediană și dansa, Irma Gramatica, dar care nu reușește să se înalte până la puterea de creație a sorei sale.

LA Opera din București a cântat în câteva seri d-na Florica Cristoforeanu. Pe vremuri d-soara Cristoforeanu a debutat operetă la București, dar nu numai vocea ci și toată firea artei o indicau pentru operă. D-soara Cristoforeanu a plecat în Italia și și-a cultivat însușirile alese, astfel încât a devenit una dintre cântărețele renumite, pe scenele străine. Din

chiar atunci când d-sa nu se simte în voce. Consiliul de administrație al Operei a considerat aceasta ca o inadvertență și a suspendat pe artist timp de 8 zile.

VICTOR Eftimiu directorul Teatrului Național din Cluj și directorul Teatrului de Vest, și-a dat demisia din aceste demnități, în urma interpretării, pe care Ministerul Artelor a dat-o dispozițiunii că piesele directorilor de teatre naționale, nu pot fi jucate pe scenele acestor teatre și a dispus scoaterea din repertoriu a piesei „Prometeu”. Ministerul a respins demisia d-lui Eftimiu, recunoscând că, în cazul special al piesei „Prometeu”, interpretarea legii a fost greșită, lucrarea d-lui Eftimiu fiind înscrisă mai demult, în repertoriul Teatrului Național.

Teatrul din Cluj

LA Cluj, în timpul cât două trupe de dramă erau în turneu, prin Ardeal, cu piesele „Grigorie Ghica Vodă” și „Glauco” s'a reprezentat, cu o distribuție dintre cele mai potrivite, „Un exorcism sentimental” de Ion Dinu, o comedie care a plăcut foarte mult și care dovedește că și țara noastră are autori de comedie cari pot fi jucați pe scenele universale.

LA Opera din Cluj s'a montat o nouă premieră „Evghenie Onegin”, dramă muzicală de Ceaikowsky având ca libret poemul celebru al poetului rus Pușkin.

„Evghenie Onegin” este o dramă romantică, în care e idealizată în versuri, dragostea unei

fete visătoare pentru tragicul și enigmaticul Onegin. Iubirea, care nu găsește ecou, în sufletul celui iubit, și datoria care impune tăcere inimei, atunci când dragostea ar putea fi împărtășită, sunt teme vechi, care pot produce conflicte atât de variate și interesante! Ceaikowsky a scris, pe această temă, o partitură caldă, plină de colorit dramatic, care știe să exploateze toate momentele pitorești.

Evghenie Onegin se deosebește de operele clasice, de operele italienilor. Ea e o dramă muzicală și cere artiștilor și joc de scenă. La Cluj interpretii, lipsiți de însușiri scenice și aceasta s'a observat în interpretarea lui Evghenie Onegin. În general însă reprezentarea a fost mai mult decât onorabilă.

CONCURSUL FOTOGENIC al revistei „Realitatea Ilustrată”

BULETIN DE VOT

Cercetând fotografiile concurenților, la concursul fotogenic, aleg Chipul No.

După părerea mea, e cea mai frumoasă și cea mai fotogenică, și se cuvine să fie premiată și trimisă în călătorie de studiu și de agrement, la Paris.

UN CITITOR

Concursul fotogenic al „Realității”

A doua serie de fotografii ale concurentelor. In numerele viitoare vor urma alte asemenea serii

49. Pramer Marta, Cluj. 34. Efrim Virginia, București. 43. Neliy Bradu, Galați. 32. Elena Antonescu, București. 41. Tanți Rădulescu, Ploști. 37. Miriam Gruman, Bălți. 26. Emilia Rădulescu, Galați. 30. Olga Kindl, Cernăuți. 40. Irina Vancu, Timișoara. 27. Sofia Zaharescu, Bacău

Opere de artă care valorează milioane

SE VORBEȘTE adesea despre ne-cazurile și sărăcia artiștilor pictori. Aceștia nu găsesc cumpărători, amatorii de obiecte de artă se tot împuținează, nimeni nu-și mai

prin lucrurile vechi din pod, cu gândul că poate vor găsi vre-un tablou prăfuit și să devină astfel bogați. Dar îmbogățirea pe această cale e o simplă legendă. Tablourile vechi, ce-

mărimă, pentru că o operă de artă nu este tot una cu zahăr sau fasole. Prețul de cost de asemenea nu poate fi un criteriu: ce se poate socoti oare? coloarea, pânza, rama, sau orele de lucru? Să plătim artistului fiecare trăsătură de pensulă după munca și oboseala vieții întregi, sau după geniul și talentul excepțional pe care-l are?

În timpurile vechi se socotea valoarea unei pânze, după mulțimea de figuri, puse în tablou, după numărul turnurilor la o pictură arhitectonică, etc. Astăzi aceste critere de apreciere au fost, cu drept cuvânt, părăsite. E adevărat însă că și astăzi încă, se preferă de către regii dollarilor, cari își pot plăti luxul tablourilor scumpe, unui cap de bătrân de Rembrandt, chipul unei femei frumoase, sau al unui copil minunat. E nevoie ca și subiectul să fie atrăgător. De asemenea are oarecare influență și formatul. Astăzi nu mai există acele scări monumentale, care se împodobeau cu tablouri și se cere ca dimensiunea unei pânze să fie potrivită. Așa s'a întâmplat

tretele din arta engleză, a secolului al XVIII-lea. Aceste tablouri, chiar dacă sunt bine reușite, nu sunt operele unor maiștri de prima categorie sunt tablouri de Gainsborough, Reynolds, Romney, Raeburn, Hoppner, Lawrence, cari deși artiști de seamă, nu sunt însă genii. Operile

cântărite cu aur, a fost posibil chiar în antichitate, când s'au plătit prețuri de 80 de talenți (400 de mii lei aur, adică 16 milioane lei de azi) și chiar 100 de talenți (500 mii lei aur). Dar prețuri de un milion lei aur (circa 40 milioane lei monedă de azi) nu s'au plătit decât în ultimii

Hugo van der Goes: Inchinarea Magilor. Muzeul Kaizer Friedrich Berlin 40 de milioane lei

împodobește casa cu tablouri și alte jeremiade de acelaș fel. le mai adesea ori, au mai puțină valoare decât cele noi. Sunt foarte rare picturile care să-și fi păstrat

Dar pe când sute și mii de artiști contemporani se plâng astfel, se întâmplă să auzim că o operă de artă, o pictură veche, s'a vândut cu

Reynolds: Miss Sidonns ca muză tragică, Galeria Huntington, 25,000.000

unul două, trei sau mai multe milioane, sau zeci de milioane de lei. Prețuirea unei pânze este un lucru atât de obișnuit, încât se găsesse oameni cari să răscoliască valoarea inițială. Prețuirea unei pânze este un lucru dificil. O pânză nu se poate aprecia nici după greutate, nici după

Thomas Lawrence: Pinkie. Galeria Huntington 70,000.000 lei

că două, dintre cele mai bune lucrări ale lui Rubens, n'au găsit cumpărători, la o licitație, făcută în Londra, din pricina mărimii lor uriașe.

Pentru ca o pictură să aibă valoare, de peste un milion, trebuie mai întâi să fie semnată de un nume celebru. Aceste nume și ele sunt mai celebre sau mai puțin celebre, după epocă. Astfel în secolul al 18-lea se plătia mai mult pentru un Guido Reni, decât pentru un Dürer, iar pentru un Rubens cu mult mai mult decât pentru un Rembrandt.

Raffaell, Tizian, Rembrandt, Frantz Hals, Holbein cel tânăr și Velasquez, aceștia sunt astăzi favoriții recunoscuți. Alte nume celebre se numesc mai puțin, pentru că toate operele lor de valoare nu sunt de cumpărat. Dacă astăzi ar veni pe piață un tablou important de Michelangelo sau de Dürer, prețul acestora ar trece orice imaginație.

În afară de numele mare, mai joacă un rol important și renumele tabloului în istorie sau în istoria artei, raritatea pânzelor, dintr'un anumit gen, în opera artistului, etc. etc.

De bună seamă că și moda are un cuvânt, chiar în ce privește pe marii maeștri. Astfel Rubens, de câțiva timp, e mai puțin prețuit decât odinioară.

Cele mai mari prețuri le-au obținut, în afară de operele de valoare neîntrecută ale picturii clasice, por-

Velasquez: Venus și Cupidon, Național Gallery, Londra 50 milioane lei

tor au fost plătite cu sume fabuloase, de către amatorii americani, pentru că englezii au înțeles să-și

ani ai veacului al XIX-lea, când americanii au dat asalt Angliei, care n'a mai putut rezista. În anul 1884 contele de Marlborough voi să vândă două capodopere de seamă, „Madonna Ansdei” o operă renumită

Gainsborough: Blue Boy, Galeria Huntington, Pasadena 150,000.000 lei

Rembrandt: Vizita Mariei la Elisabeta. Muzeul de artă din Detroit. 25,000.000

Tizian: Venus și Adonis (Spencer) Galeria Widener, Philadelphia, 80,000.000 lei

na după un an, din pricina că în muzeu era o căldură uscată prea mare, s'a ruinat atât de rău, încât a trebuit să fie restaurată și valoarea ei s'a micșorat mult. Gestul Contelui englez a fost adesea imitat de poporul insulelor Britanice și astfel muzeele Angliei adună operele de valoare.

mult mai puțin; chiar în secolul al XIX-lea s'a putut capăta unii „Rembrandt” pentru câteva mii de lei. Astăzi e efort când se poate izbăvi a adjuca o operă frumoasă, pentru 20 sau 25 de milioane lei. La fel s'a întâmplat cu Franz Hals.

Otto H. Kahn, în 1910, a plătit pentru opera acestui pictor „Artistul și familia sa” peste 2 milioane lei aur deși tablourile lui Hals multă vreme au fost relativ ieftine. Velasquez repede a ajuns și el la preț de 80 de milioane lei, în ba-

100 de milioane lei. „Venus și Adonis” a lui Tizian a fost luat din posesia Lordului Spencer, de bună seamă că tot de un american și dus în continentul nou, pentru un preț aproape identic.

Și pictorii clasici englezi n'au întârziat, imediat după război, să atingă preț de peste 50 de milioane lei: Morgan a plătit pentru „Contesa din Devonshire” de Gainsborough 25 milioane lei; Negustorul de obiecte de artă Duveen a plătit pentru „Copiii Beckford” a lui Romney, 50 de milioane lei, iar băiatul grațios, îmbrăcat în catifea albastră, luminoasă, „Blue Boy” de Gainsborough, de care englezii s'au despărțit cu multă durere ca de o rudă apropiată a trebuit să fie plătit. Contelui de Westminster cu suma de peste 120 de milioane lei, ca să poată fi luat în America, de d. Huntington.

După cum se vede nu există nici o graniță pentru prețurile bucăților de pânză pictată, când ele sunt frumoase, celebre și de... senzație.

Raffael: Madonna dei Ansidei, Național Gallery, Londra. 50.000.000 lei

Jan Vermeer: stradă în Delft, Muzeul de Amsterdam. 625 mii guldeni olandezi

La noi puținii „Grigorești” pe care-i avem sunt lăsați, prin administrațiile publice, ca să fie furăți și vânduți, de primul rău făcător.

O luptă foarte înverșunată pentru o operă de artă a fost lăcită pentru „Strada” lui Jean Vermeer, atât de viu colorat. Această operă, în 1696, a fost valorizată la 72 de guldeni olandezi. În anul 1922, odată cu colecția six, a venit spre vânzare. Luvrul din Paris voia să pună mâna pe această capodoperă dar s'a ferit 680 de mii de guldeni, de către un olandez, care a oferit apoi tabloul muzeului național din Amsterdam, cu 625 mii de guldeni.

Pentru americani, banii nu joacă nici un rol și așa, cu începutul secolului al XX-lea, s'a inițiat sistemul ca ei să ofere prețuri enorme, pre a avea cu orice chip operele de artă, la dâșii acestor. Pierpont Morgan a oferit, cel dintâi, 80 milioane ei pentru icoana din altarul lui St. Antonio din Perugia, o operă de tierețe a lui Raffael, pe care a cumpărat-o dela negustorul Zedel Meier, din Paris. În 1911, milionarul Widener a plătit tot atâta pentru „Moara” de Rembrandt. Maistrul din Amsterdam a obținut cele mari prețuri, pentru operele sale. În timpul cât trăia însă, s'a plătit, pentru „Paznicul de noapte”, 1600 de guldeni, iar pentru alte tablouri, cu

Zeia greacă. În Muzeul de antichități din Berlin. 40.000.000 lei

nii de azi. Raffael i-a întrecut însă pe toți. Pentru una din operele lui cele mai iubite „Mica Madonna Cowper” — după posesorul ei Lord Cowper — Widener a plătit peste

PROGRESUL

Chinezul: „Da unde mă duci?
Rusul: „Unde vrei? La Geneva de sigur.”

Posta redacției

Căpitan D. l'Albina. — Chișinău. Vă rugăm să trimiteți și deslegările, pentru că nu publicăm jocuri decât după ce apreciem noi înșine valoarea lor.

Heinrich. — Bacău. Un comitet din redacția noastră va alege după cum am anunțat în mod destul de clar, 3, 4 din cele mai bune lucrări. Acestea se vor publica în revistă, pe rând cu portretul autorului — se înțelege dela sine că autorii cari vor fi aleși trebuie să ne trimită o fotografie — și în urmă publicul va alege, dintre cele trei sau patru schițe, pe cea mai bună.

Petre I. Colișanu. — Bazargic. Mulțumim, vom publica, continuați să trimiteți.

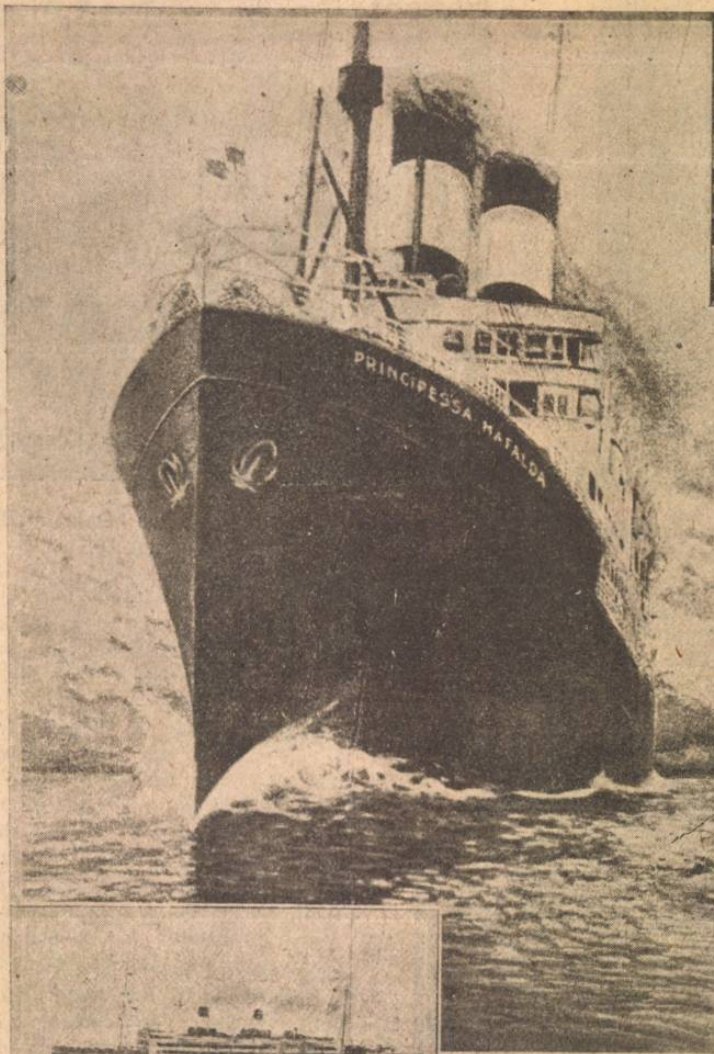
Micu Șteierberg. — Vaslui. Ne miră foarte mult numeroasele cereri care le primim dela Dv. dar nu știm despre ce ilustrată e vorba.

Ion Ionescu. — Mizil. În revista cu No. 35 am publicat lista tuturor deslegătorilor.

M. Damian. — Chiurt. Rugăm să ne trimiteți o corespondență de probă și eventual o fotografie interesantă, din comuna Dvs.

I. Baci. — Câmpulung. Există numeroase asemenea manuale, mai ales în limba franceză și într'unul din numerele viitoare vom publica și noi instrucțiuni asupra dansului celui mai nou.

Scufundarea vaporului „Prințesa Mafalda”

Vaporul de pasageri italian „Prințesa Mafalda” s'a înecat în Oceanul Atlantic de sud, mergând spre Rio de Janeiro. Ilustrația noastră reprezintă vasul naufragiat și chipul cum s'a produs catastrofa. Au pierit în valuri aproape 200 de pasageri în majoritate femei și copii. Cauza dezastrului pare a fi ruperea arborului elicei și inundarea motoarelor. În acea regiune există mulți rechini, bărcile de salvare erau în stare proastă și astfel pasagerii în mare parte emigranți, au avut moartea cea mai groaznică.

Catastrofa aceasta a produs cu drept cuvânt, nu numai durere adâncă dar și constenare, pentru că lumea era obișnuită să socoată ca absolut sigur, drumul pe ape.

Raffael: Mica Madonna Cowper. Galeria Widener, Philadelphia 110.000.000 lei

Roman din timpurile preistorice tradus de N. C.

PARTEA I — CAPITOLUL 2

Mamuții și Zimbrii

J. H. Rosny

DIN pricina numărului lor, a prudenței taurilor bătrâni și a oboselii celor tineri, vitele înaintau domol. Ulhamrii îi întrecură. Alte animale urmau aceeași tactică; se vedeau saige ușoare alergând, ciute, berbeci sălbatici, căprioare și deacurmezii hergelie de cai. Cățiva treceau deacum vadul.

Naoh o luă cu mult înaintea Zimbriilor; astfel vor putea bea în tihă. Când oamenii ajunseră în vârful colinei, Zimbrii rămăseseră îndărăt cu o mie de coți.

Nam și Gaw și iuțiră și mai mult fugă; setea lor creștea; ocoliră colina și intrară în vad. Apa se ivi, mamă creatoare, mai bine-făcătoare decât chiar focul și mai puțin neînduplecată: era aproape un lac, întins la poalele unui lanț de stânci, tăiat de limbi de pământ, alimentat la dreapta de undele unui râu, și prăbușindu-se la stânga, într-o prăpastie. Se putea ajunge la dansul pe trei căi: de dreptul prin râu, trecerea pe care o străbătura Ulhamrii și încă o trecătoare, între stânci și una dintre coline; peste tot încolo, zidurile de granit se înălțau semețe.

Războinicii la vederea apei, izbucniră în strigăte de triumf. Cu reflexe portocalii, din pricina soarelui care apunea, dansa potolia setea saigelor plâpânde, a cailor mărunti, a cătărilor sălbatici cu copite mici, a berbecilor cu chipul bărbos, a câtorva căprioare mai sfioase ca frunzele căzute, a unui capricorn, din fruntea căruia părea că crește un arbore. Un mistreț vijelios, certăreț și infuriat, era singurul care bea fără teamă. Ceilalți, cu urechea întinsă, cu ochii în toate părțile, gata de fugă, în orice clipă, vădneau legea vieții, alarma vecinică a celor slabi.

Deodată, toate urechile se ciuliră, capetele scrutară necunoscutul. În grabă, fără ezitare, cu un soiu de dizordine: cai, cătări, saige, berbeci, căprioare, capricorni, fugiau prin trecătoarea din spre apus, sub potopul de raze stacojii. Singur, mistrețul rămase, rotindu-și ochii săi mici și însângerați, între mătasea pleoapelor. Și se arătară lupii, de un soiu mare, lupi de pădure ca și cei de câmpie, înțepeniți pe picioare înalte, cu grumazul puternic, cu ochii apropiați, și ale căror priviri galbene, în loc de a alerga în toate părțile ca acele ale erbivorilor, se aținteau către pradă. Naoh, Nam și Gaw țineau gata țepa și sulița, în vreme ce mistrețul își ridica colții încovoiați și sfioraia năprasnic. Cu ochii lor vijeleni, cu mârile lor simțitoare, lupii își măsurară dușmanul, și socotindu-l de temut plecară.

Plecarea lor lăsă o liniște deplină și Ulhamrii, isprăvind de băut, se

sfătuiră. Inserarea era aproape; soarele se rostogolia dinapoia stâncilor; era prea târziu spre a urma calea: unde să găsiască adăpostul?

— Zimbrii se apropie! spuse Naoh.

Dar, în aceeași clipă, întoarse capul către trecătoarea din spre apus; cei trei războinici ascultară, apoi se culcară la pământ:

— Cei cari vin, pe acolo, nu sunt zimbrii! șopti Gaw.

Iar Naoh întări:

— Sunt Mamuți

Cercetară în grabă locul: râul șerpuia între o colină de bazalt și un zid de porfir roșu, spre care ducea un urcuș destul de larg spre a îngădui trecerea unei fiare mari. Ulhamrii suiră pe aici.

În prăpastia de piatră, apa curgea în umbra și în penumbra vecinică; copaci, doborâți de sfărâmaturi, sau smulși de propria lor greutate, se întindeau deacurmezii, în prăpastie alții se înălțau din adâncime, subțiri, dar de o lungime neobișnuită, cheltuind toate puterile spre a ridica un mănunchiu de frunze, în regiunea licăririlor palide; și cu toții, roși de un mușchiu des, ca blana urșilor, sugrumați de liane, putreziți de ciuperci, desfășurau răbdarea neînfrântă a învinșilor.

Nam văzu cel dintâi o peșteră. Joasă și puțin adâncă, era săpată neregulat. Ulhamrii nu intrară pe dată; o cercetară multă vreme cu privirea. În cele din urmă Naoh o luă înaintea tovarășilor, aplecându-și capul și lărgindu-și nările: în cale se găseau oase, cu bucați de piele, coarne, ramuri de cerb, fâlcii. Gazda se dovedea un vânător puternic și de temut; Naoh un înceta de-a a dulmea urmele:

— E vâgăuna ursului cenușiu, spuse dansul... E goală de mai bine de trei pătraruri.

Nam și Gaw nu cunoșteau de fel această fiară puternică, căci Ulhamrii colindau prin ținuturile în care stăpâneau Tigrii, Leul, Zimbrul și chiar Mamutul, dar unde Ursul cenușiu era rar. Naoh îl întâlnise, în expedițiile lui îndepărtate; îi cunoștea cruzimea, oarbă ca aceea a Rinocerului, puterea, aproape egală cu aceea a Leului uriaș, îndrăzneala furioasă și nedomolită. Peștera era părăsită, fie că ursul renunțase la ea, fie că se mutase pentru câteva săptămâni sau pentru o vară, fie de asemenea că i-se întâmplase vre-o nenorocire, străbătând fluviul. Încredințat că fiara nu se va înapoia în această noapte, Naoh hotărî să-i acupe locuința. Pe când împărțeau această hotărâre tovarășilor săi, o larmă imensă răsună dealungul stâncilor și a râului: Zimbrii sosiseră! Glasurile, lor puternice, ca mugetul leilor, se izbia de toate ecourile ținutului straniu.

Naoh nu asculta, fără tulburare, șgomotul acestor animale uriașe. Căci omul nu prea vâna bourul și Zimbrul. Taurii erau de o mărime,

aveau o putere și o agilitate pe care urmașii lor nu aveau s'o mai cunoască; plămâni lor se umpleau cu un aer mai bogat în oxigen; însușirile lor erau, dacă nu mai subtile, cel puțin mai vioaie și mai lucide; își cunoșteau rangul, nu se temeau de fiarele mari, decât pentru cei slabi sau întârziatori, sau pentru acei cari se încumetau să umble singuri, prin savane.

Cei trei Ulhamrii esiră din peșteră. Piepturile lor tresăltau în fața spectacolului măreț; sufletele lor recunoșteau splendoarea sălbatică; mintea lor întunecată prindea, fără exprimare, fără gândire, frumusețea energică, care tresăria în adâncul ființei lor; dansii presimțeau frământarea tragică, din care avea să isvorască, după secole și secole, poezia barbarilor.

D'abia esiră din penumbră și o altă larmă se auzi, care străpunea pe cea dintâi, după cum despică securea, carnea unei căprioare. Era un strigăt membranos, mai puțin grav, mai puțin ritmic, mai slab decât strigătul Zimbriilor; totuși, anunța cea mai puternică dintre creaturile care rătăceau, pe fața pământului. În aceea vreme, Mamutul străbătea ținuturile, neînvinș. Mărima lui ținea la depărtare Leul și Tigrii; desnădăduia Ursul cenușiu; omul avea să se măsoare cu dansul de abea după câteva milenii, și singur

Rinocerul, orb și stupid, îndrăznia să se măsoare cu dansul. Era mlădios, iute, neobosit, în stare să suie munții, cumpănit și cu tinere de minte, îndărătnic; apuca, lucra și măsură materia, cu trompa lui, răscolea pământul, cu colții săi enormi, conducea expedițiile, cu înțelepciune și își cunoștea supremația: viața lui era frumoasă; sângele său curgea fierbinte și roșu; nu e nici o îndoială că avea o conștiință mai lucidă, o înțelegere mai subtilă a lucrurilor, decât o au astăzi elefanții. Însoșiți prin învingerea îndelungată, a omului.

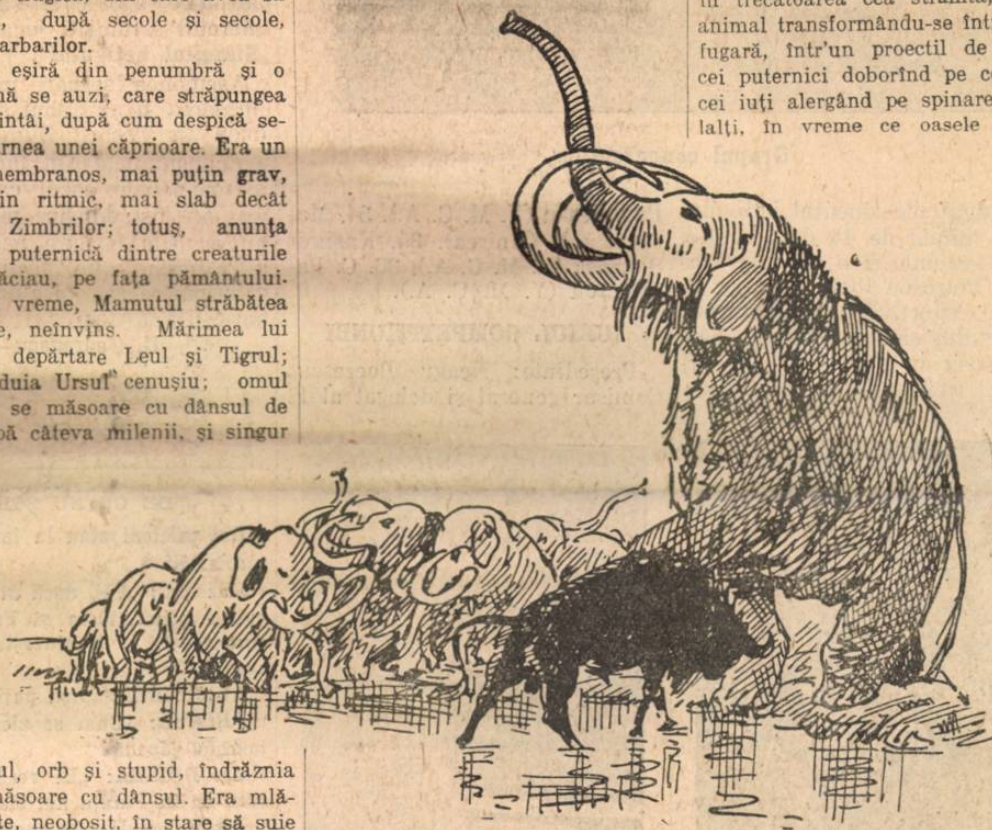
Se întâmplă că mai marii Zimbriilor și acei ai Mamuților se apropiară, în același timp, de țărmul apelor. Mamuții, după obiceiul lor, pretinseră să treacă dansii cei dintâi; obiceiul acesta nu întâlnea împotrivire, nici la Bouri și nici la Zimbrii. Cu toate acestea, unii Zimbrii se infuriară, obișnuiți să vadă pe celelalte erbivore cedând, fiind conduși de tauri, cari nu prea cunoșteau Mamutul.

Cei opt tauri, din frunte, erau giganți — cel mai mare atingea volumul unui Rinocer; — răbdarea lor era de scurtă durată, setea lor arzătoare. Văzând că Mamuții vor să treacă cei dintâi, scoaseră răgetul lor lung de război, cu botul sus, cu gâtul umflat, ca un cimpoi.

Mamuții răcniră. Erau cinci masculi bătrâni: trupul lor era asemenea movilelor, iar picioarele cât trunchiul copacilor; aveau colți lungi, de zece coți, în stare să străpungă stejarul; trompele lor păreau niște balauri negrii; capetele lor stânci; se mișcau într-o piele groasă, ca scoarța de ulmi bătrâni. Înapoia lor venia turma, de culoarea argilei...

În acest timp, cu ochii lor mici și vioi, ațintiți asupra taurilor, mamuții bătrâni închideau calea, pacinici, neturburați și gânditori. Cei opt Zimbrii, cu priviri greoaie, cu spinări încovoiate, cu capul creț și bărbos, cu coarnele arcuite și date în lături, scuturară coamele lor unsuroase și pline de nămol: în adâncul instinctului lor, își dădeau seama de puterea vrăjmașilor, dar mugetele cirezii îi umplea de palpitare războinică. Cel mai puternic, căpitania conducătorilor, plecă fruntea lui vânoasă, coarnele strălucitoare; se năpusti ca un proiectil uriaș, împotriva mamutului cel mai apropiat. Lovit la umăr, și deși oprise avântul cu o lovitură de trompă, colțul căzu în genunchi. Zimbrul continuă atacul cu încăpăținarea rassei sale. Avea superioritatea; coarnele sale oțelite izbiau mereu iar mamutul nu putea să se slujiască decât cu puțin folos de trompa sa. În această încăierare groznică de mușchi Zimbrul însemna furia nesocotită, uraganul de instincte pe care le vădneau ochii mari și neguroși, ceafa svâcnitoare, botul plin de spume și mișcările sigure, drepte, repezi dar monotone. Dacă ar putea doborî pe vrăjmaș și să-i spinete burta, acolo unde pielea era

în feasta mamutului; ridică trompa cu un strigăt metallic și porni atacul. Colții încovoiați aruncară pe Zimbru și făcură să-i trosnească oasele; apoi, printr-o mișcare piezișă, mamutul lovi cu trompa. Cu o furie tot mai mare, sparse pântecul vrăjmașului, frământă cu picioarele măruntaiele lungi și coastele rupte, își scaldă în sânge, până la piept, labele monstruoase. Agonia înspăimântătoare se pierdu într'un tunet de mugete: lupta între conducătorii mari începuse. Cei șapte Zimbrii, cei patru Mamuți încinșeră o bălălie oarbă, asemănătoare acelor panice, în care fiara pierde orice stăpânire de sine. Turbarea cuprinsese turmele; mugetul profund al Zimbriilor se izbia de strigătul strident al Mamuților; ura răscolia aceste valuri lungi de trupuri, aceste torente de capete, de coarne, de colți și de trompe. Căpitaniile nu mai știau decât de luptă: formele lor se amestecau într-o mișurare fără seamăn, într-o imensă strivire de cărnuri, frământate de durere și de turbare. La prima ciocnire, inferioritatea numărului fu neprielnică Mamuților. Unul dintre dansii fu doborât de trei tauri, un al doilea ținut în apărare; dar ceilalți doi câștigară o biruință grabnică. Aruncându-se grămadă, împotriva adversarilor, îi sfășiară, îi înăbușiră, îi stălciră; pierdeau mai multă vreme călcând în picioare victimele, decât le trebuise spre a-i înfrânge. Însfârșit, văzând pericolul tovarășilor, năvăliră: cei trei zimbrii, înverșunați să nimiciască namila doborâtă, fură prinși fără de veste. Se rostogoliră deodată; doi fură fărâmițați sub picioarele grele, cel de al treilea izbuti să scape. Fuga lui aduse după sine aceea a taurilor, cari luptau încă, și zimbrii cunoscură imensa molipsire a groazei. Mai întâi o neliniște de furtună, o nemișcare stranie, care părea că se răspândește prin mulțime, apoi clipirea ochilor rătăcitori, un tropăit asemănător căderii ploaiei, pornirea în suvoi, o fugă care devenia luptă. În trecătoarea cea strâmtă, fiecare animal transformându-se într-o forță fugară, într'un proiectil de panică, cei puternici doborând pe cei slabi, cei iuți alergând pe spinarea celorlalți, în vreme ce oasele părăiau

mai puțin groasă și carnea mai simțitoare, ar ieși învingător.

Mamutul înțelegea acest lucru; se silea să înlăture căderea și pericolul îi dădea sângele rece necesar. Cu un singur avânt ar putea să se scoale, dar ar trebui ca zimbrul să înțetineze loviturile.

La început, lupta surprinse pe ceilalți. Cei patru mamuți și cei șapte tauri stăteau față în față, într-o așteptare încordată. Nici unul nu se urni ca să intervină: se simțiau ei înșiși amenințați. Mamuții, cei dintâi, dădură semne de nerăbdare. Cel mai înalt își clătina, suflând, urechile, lui membranoase, asemănătoare cu lilieci uriași, și înaintă. Aproape în aceeași clipă, cel care se lupta cu taurul dădea o lovitură de trompă puternică, în picioarele adversarului. Zimbrul șovăi, la rândul său, și mamutul izbuti să se ridice. Cele două fiare uriașe se găsiu iar, față în față. Furia se involbura,

asemenea copacilor, doborâți de uragan.

Mamuți nici nu se gândiau la urmărire: odată mai mult arătaseră cât de mare li e puterea, odată mai mult aveau conștiința de a fi stăpâni pământului; și coloana de uriaș, de culoarea argilei, cu peri lungi și aspru, cu coame aspre, se înșirui pe țărmul adăpătoare și începură să bea, în chip atât de năprasnic, încât apa scădea, în lacuri.

Pe coasta colinelor, un pâlă de animale ușoare, speriate încă de luptă, priviau la Mamuții cari beau. Ulhamrii și dansii îi priveau, încremeniți în fața uneia dintre marile episoade ale naturii. Iar Naoh, comparând fiarele atotputernice cu Nam și cu Gaw, brațele lor suie, picioarele lor subțiri, trunchiurile lor înguste cu trupurile înalte ca stâncile, cu picioarele tari ca stejarii, înțelegea micimea și slăbiciu- (Citiți urmarea în pag. 10).

Atletică-Gimnastică-Turism

La București a avut loc al patrulea Cross-Country al Societății Sportive Naționale

DUMINECA 6 Noembrie a. c. în incinta hipodromului „Floreasca” a avut loc cel de al patrulea „Cross-Country”, organizat de Societate Sportivă Națională, din București, pentru cupa Challenge oferită de SSR. Totodată, spre a stărni interesul publicului, s'au introdus în program și 3 matchuri de box, între amatori, precum și un match exhibiție de box profesionist.

Vremea a fost cât se poate de frumoasă și a asistat toată lumea sportivă, din București.

Parcursul de 2000 de metri a fost presărat cu 10 obstacole, dintre care 2 „bullfinch”-uri, un brock și un taluz de pământ. Parcursul total trebuia să fie de 12 km., incinta de 2 km., fiind parcursă de 6 ori.

S'au înscris 105 concurenți și au luat plecare la 67. Dintre aceștia 31 au abandonat cursa și 36 au terminat în mod regulamentar.

de puncte. Cupa a revenit astfel societății Stadiul Român.

DIPLOME

Au câștigat diplome pentru a fi terminat parcursul în timp regulamentar, următorii concurenți:

11. I. Bujor (Boxing Club). 12. S. Pascu (Vif. D.). 13. Gh. Enescu (St. R.). 14. D. Părvulescu (St. R.). 15. I. Vasilescu (T. C. R.). 16. O. Luchianoff (Viteaz Chișinău). 17. B. Cristofor (V. D.). 18. A. Găină (V. D.). 19. C. Brătulescu (V. D.). 20. C. Vasilescu (T. C. R.). 21. N. Demetriade (T. C. R.). 22. I. Lungu (Y. M. C. A.). 23. O. Cumpăneanu (A. G. I. R.). 24. D. Stănescu (Hercules). 25. M. Hariton (Y. M. C. A.). 26. Feldman (St. R.). 27. Ursescu (Cernavoda). 28. Ianculescu (St. R.). 29. Mateescu (V. D.). 30. I. Anghel (Y. M. C. A.). 31. V. Cristescu (A. G. E. R.). 32. D. Vlădescu (Fulger Titu). 33.

Club Român, au reputat succesul lor popular obținut în fața publicului, cu strigăte, aplauze și încurajări frenetice.

Rezultatele tehnice au fost: Dumitru Traian învinge la puncte pe Nestorescu Ion; Axioti G. învinge pe Augustin Ale-

xandru și A. Palmă și Mihăilescu fac match nul.

În urmă cunoscuții pugiliști profesioniști Martin Franchi și Marcel Schönfeld au dat concursul lor demonstrând într-o frumoasă exhibiție secretele nobilei arte.

SERBARE CULTURALA ÎN RAMNICUL-SĂRAT

IN comuna Obrejița a avut loc, la 9 Octombrie, o serbare populară, urmată de joc. După amiază la ora 5, în fața mulțimei adunate, s'au recitat poezii, s'au intonat cântece naționale și patriotice, s'au spus snoave, iar tineretul satului a jucat o piesă „Sfârșitul bețivului”.

Asemenea serbări merită încurajarea și ar trebui să se producă în fiecare Duminecă, în toate comunele din țară.

Din păcate, jocul care a urmat au fost dansuri moderne și nu jocurile noastre naționale.

Trăinicia unui neam se face prin păstrarea obiceiurilor strămoșești!

C. Georgescu—Obrejița.

DE CE NU ȘTIE

Doi prieteni stau la taifas, într-o cârciumă.

PRIMUL: „Păi, dacă ai stat atâta vreme prin Anglia și Franța, trebuie să știi și franțuzește și englezește.”

AL DOILEA: „Așa puțin!”

PRIMUL: „Cum se zice pe franțuzește zăpadă?”

AL DOILEA: „Ei vezi, asta n'o știu, eu în Franța am stat vara.”

PRIMUL: „Dar pe englezește, cum se spune cald?”

AL DOILEA: „Nici lucrul ăsta nu-l știu: când eram la Londra era frig, că venise iarnă.”

De Petre Ipavitz — Râmnicul-Vâlcea.

ȘTII SĂ PĂSTREZI UN SECRET?

— Tu care ești în anturajul celor mari, n'ai putea să-mi spui câte ceva despre ultimele tratative dintre liberali și partidul național țărănesc?

— ... Poți să păstrezi un secret?

— De sigur.

— Și eu.

Începuturile industriei

fabrici de sticlă, fabrici de hârtie, de mașini de tot felul, dela unealta simplă până la locomotiva de cale ferată, avem fabrici de cerneală, de zahăr, de săpun, tăbăcării de piele și fabrici de ghete, fabrici de mobilă, de arme, țesătorii de bumbac și de mătase, distilerii de petrol, fabrici de bere și de parfum, de scrobeală și de paste făinoase, fabrici de conserve alimentare, de nasturi, de ciment, de sodă, de porțelan, etc. etc. Astăzi dacă socotim în bani producția totală a țării noastre, patruzeci de lei dintr-o sută sunt produși de industrie.

TĂRILE străine nu prea văd cu ochi buni dezvoltarea industrială a României. Prin aceasta ele pierd o „piață de desfacere”, adică un loc unde obișnuiau să-și vândă fabricatele cu preț bun. Dacă industria se dezvoltă la noi în țară, de bună seamă că noi tot mai puțin vom cumpăra din străinătate și astfel ne mai având ce să ne dea în schimb, străinii vor trebui să plătiască cu aur produsele pe care obișnuiesc să le cumpere dela noi.

Din păcate străinii au un aliat, un soț foarte credincios, în chiar consumatorul ROMÂN. Nu știm din ce pricină ne-am obișnuit a ne disprețui munca noastră și a socoti că numai ceea ce vine din străinătate este bun. Dacă

intrăm într'un magazin, cerem stofa dela Londra, ghetete dela Viena, pesmeți dela Budapesta, săpunul și pudra din Paris. Vai de negustorul nedibaciu care s'ar apuca să spună că stofa pe care o prezintă ca venită dela Londra, a adus-o din Buhuși sau dela Brașov, că ghetetele Vieneze niciodată n'au văzut străinătatea, și că sunt din Cluj sau din Oradea că pesmeții de Budapesta îi sosesc în fiecare săptămână din București, că săpunul și pudra se prepară în zeci de fabrici la noi și că până și etichetele de pe dănele, care poartă semnul fabricii din Paris, TOT ÎN TARĂ AU FOST FĂCUTE.

IN Ungaria anulul 1880 situația era aceeași, ca la noi, astăzi. Poporul adică nu socotea drept bun nimic din cele produse în țară și voia ca totul să fie adus din străinătate. S'au găsit atunci oameni cu dragoste de patrie, oameni care au înțeles că e mult mai bine să se cumpere mărfurile fabricate în țară, chiar dacă sunt ceva mai scumpe sau de o calitate cu ceva mai slabă, decât de a trimite banii peste hotare. Acești oameni au pornit o adevărată luptă ca să convingă poporul să nu mai caute produsele străine și mișcarea începută de dânsii — mișcarea numită a zambilei, după floarea pe care o purtau drept semn distinctiv conducătorii — a dat roade: în scurt timp Ungaria a devenit o țară industrială.

Războiul pentru foc

nea omului, ființa umilă și rățitoare care era, pe fața câmpurilor. Se gândia de asemenea la lei galbeni, la lei uriași și la tigrii pe care-i va întâlni, în pădurea apropiată, și sub ghiara cărora omul sau cerbul sunt tot atât de slabi, ca și o vrăbie în unghiile unui vultur.

CAP. III — În Peșteră.

Era aproape de miezul nopții. Luna albă ca floarea de volbură spinteca un nou dealungul. Unda ei curgea pe ape, peste stâncile tăcute și topia umbrele adăpătoare, una câte una. Mamuții pleaseră; din când în când, se zăria câte un animal tărator sau vre-o bufină sburând pe aripile sale de tăcere. Si Gaw, căruia, îi venise rândul la veghe, străjuia la intrarea peșterii. Era obosit; gândul său mulcom și adormit, nu se trezea decât la sgomotele bruște, la mirosurile aspre sau necunoscute, la domolirea sau la tresăltarea vântului. Trăia într-o toropeală în care totul era amorțit, în afară de simțul pericolului și nevoile trupesti. Fuga bruscă a unei saige îl făcu să ridice capul, atunci văzu de cealaltă parte a râului, pe coama prăpăstioasă a colinei, o înfățișare greoaie care umbla legănându-se. Labele puternice și în același timp mlădioase, capul solid, îngustat la fâlcă, cu o oarecare aparență bizară omenească, trăda un urs.

(Va urma).

S'ar cuveni ca și la noi barem astăzi — căci e mai bine târziu decât niciodată — oamenii să se hotărască a cumpăra numai produsele industriei românești și ale căuta atunci când negustorii ar voi să le vândă altuia. Numai în chipul acesta țara noastră ar putea prospera. S'ar înființa tot mai multe fabrici, pe măsură ce nevoile și cererile ar crește iar aceste fabrici ar avea nevoie de lucrători, munca ar fi tot mai apreciată, noi n'am fi nevoiți să trimitem cea mai mare parte din averea noastră în străinătate, spre a cumpăra mii și mii de articole pe care le putem produce singuri, și bună starea s'ar întinde în tot cuprinsul țării.

Fie are să-și bage bine în minte gândul că orice ban îl cheltuiești pentru un lucru fabricat în țară, chiar dacă e mai scump sau mai puțin bun decât același lucru adus din străinătate, e întru totul mai bine să folosești pentru că si-l plătești sîsei și i-se va înapoia sub formă de salariu, de dobândă la capital, de beneficii la acțiuni, etc. etc.

CE ȚĂTENI ROMÂNI NU CUMPARĂȚI DECĂȚ PRODUSELE INDUSTRIEI ROMÂNEȘTI!

REVISTA noastră, dorind a face cunoscută în straturile cele mai largi ale poporului, INDUSTRIA ROMÂNEASCĂ, va începe cu numărul viitor, să publice o serie de articole în care să descrie diferitele fabrici care lucrează la noi în țară.

Grupul concurenților.

A câștigat plasamentul individual, în timpul de 44 de minute, 55 de secunde și o cincime, stadiul Petrescu Ioan cunoscut în lumea sportivă din București. Camaradul său de club T. Sărbu a sosit cu o secundă mai târziu. Al treilea s'a clasat Căpita-

Panaiteșcu (Y. M. C. A.). 34. Marinescu I. (Unirea). 35. Kasimir Stoclosa (Y. M. C. A.). 36. C. Panaiteșcu (Y. M. C. A.).

JURIUL COMPETIȚIUNII

Președinte: Neagu Boerescu; Comisar general și delegat al F.

Petrescu (25) și Sărbu (27) învingători în Cros Country.

Căpitanul Cristescu din Brașov

nul Vintilă Cristescu, care acum două săptămâni a câștigat maratonul național (42 de km.) A urmat apoi în ordine Nacea Marin, Gall din clubul muncitoresc Brașov, Cucu, din viforul Dacia, T. Tomescu, Al. Stănescu, Florea Marin și N. Marinescu (Cernavoda).

Pe echipe clasamentul a fost următorul: 1. stadiul român 20 de puncte; 2. tennis club român 50 de puncte; 3. Viforul Dacia 53 de puncte; 4. Sportul studențesc 120 de puncte; g. A. G. E. R. 128 de puncte; 6. Hercules 135 de puncte; 7. Fulger (Titu) 140

MATCHURILE DE BOX

Matchurile de box, între amatori, toți dela Boxing Club Român, orânduite cu concursul d-lui Vogel, Pres. Reg. Munteniei și d. Petre Alexandrescu, profesorul societății sportive Boxing

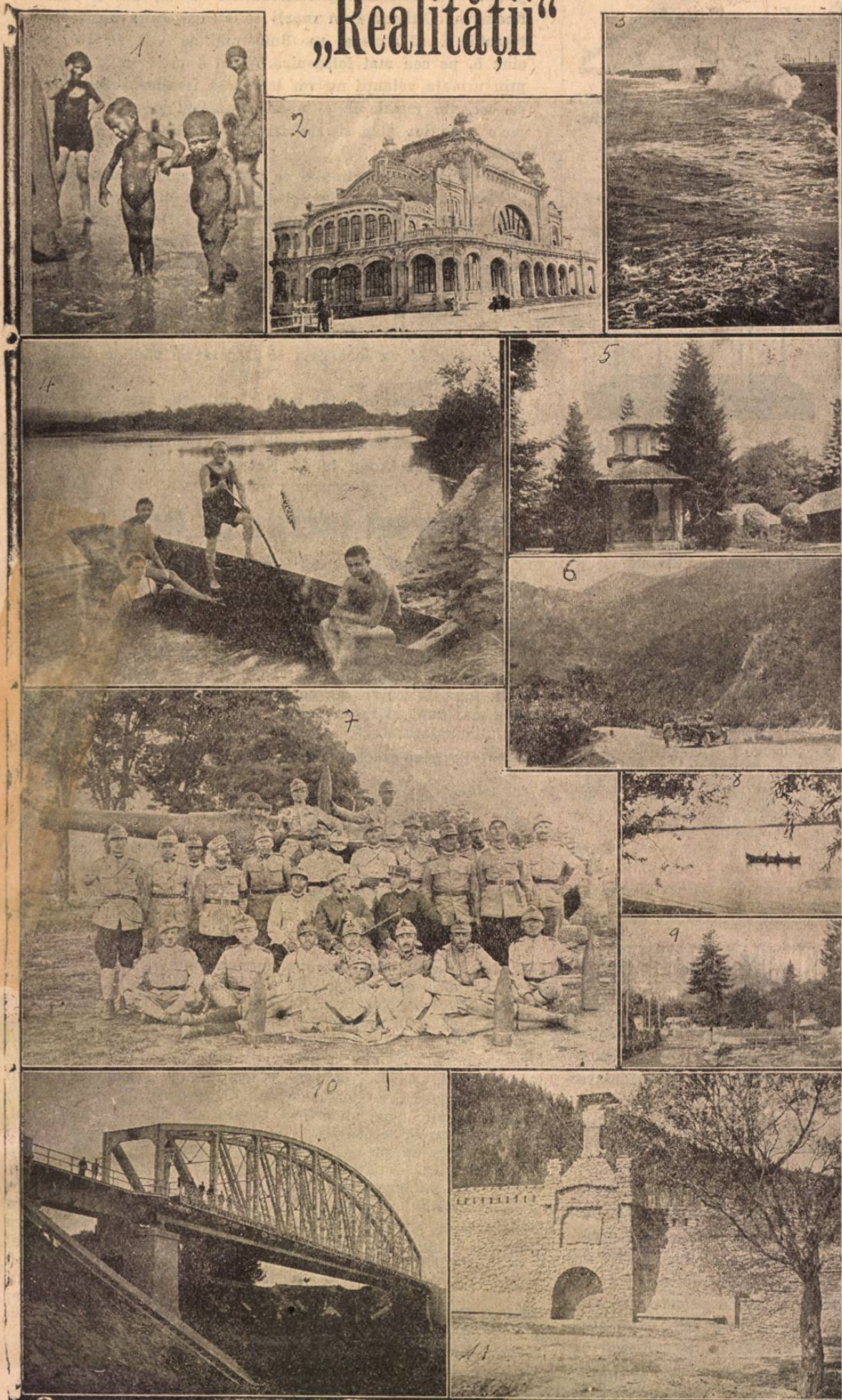

Marele bas Saliapin la București.

(Fotografie luată în fața hotelului Athené Palace de Foto-Realitatea)

Concursul fotografic al „Realității”

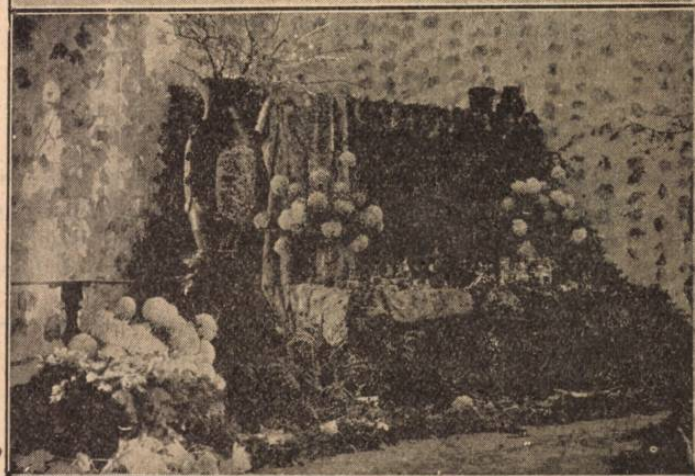
Expoziția de horticultură la București

1. Pe plaja „Diana” dela Constanța, doi copii nemulțumiți că au fost mânjiți de nămol. (Fotografie premiată cu premiul de 500 lei). 2. Cazinoul comunal din Constanța. 3. Vedere marină valurile împotriva digului. (Trimise de Kraut Der Ohanian, București). 4. Baie cu barca pe Mureș (trimis de d-l Grecu Samson — Orăștie). 5. Biserică veche din Călimănești și 6. Șoseaua pe Valea Oltului spre Brezoi (Trimise de C. Georgescu — București). 7. Soldații la manevră (trimis de Emil Bozdog — Alba-Iulia). 8. Pe Dunăre; la Tulcea în sălcii. 9. Poiana Țapului toamna. (Trimis de Mircea Atanasiu. 10. Pod de fier între Reni și Galați. (Trimis de Szanto Gergely — Păsăreni). 11. Cimitirul Eroilor între Toplița Română și Borssec. (Trimis de I. Ciuca — Cluj).

Primarul din Tokio începe jocul, într'un concurs de fotbal al tineretului japonez

Sâmbăta trecută s'a deschis în Parcul Carol I această expoziție de horticultură. Produsele horticulturale (a culturii de grădină) a fost repartizate în trei categorii: flori, fructe și legume. Acestea li-s'a alăturat o secțiune de semințe și aparate întrebunțate în horticultură, precum și o expoziție de vânătoare cu animale împăiate. Expoziția a fost deschisă în prezența ex Reginei Elisabeta a Greciei. Au asistat d-nii miniștrii: C. Argetoianu, Dr. Lupu, Stelian Popescu, G. Cipăianu, d-nii Borcea și V. Antonescu, foști miniștrii, d-na Elisa Brătianu, Dr. Costinescu, primarul orașului București, Dr. Minovici, General Nicolescu prefectul de poliție, Farando președintele societății de horticultură, Ionescu Brăila, Ionescu Sisești și Dr. P. P. Daia director la Ministerul de Agricultură, Prof. Universitar Popovici Bănoșan, Colonel Livezeanu, etc. Fotografiile noastre reprezintă pe participanți. Cele mai frumoase flori de seră (crizanteme) și expoziția de legume I. C. Brătianu, dela Florica.

Catolicii au sărbătorit săptămâna trecută ziua morților. În țințimurile triste cei vii au venit să acopere mormintele cu flori și să petrească o zi împreună cu amintirea morților scumpi. Fotografiile noastre au fost luate una la București, în timpul predicii, alta la Cluj, printre morminte

REALITATEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

Abonamente: Pe un an 300 lei; pe jumătate an 160 lei;
pe trei luni 85 lei.

Director: J. B. Sima.
Apare totdeauna Duminică

Redacția și Administrația:
Cluj, Str. Regina Maria 36.

EVENIMENTELE SĂPTĂMÂNII

Posteritatea recunoscătoare

Marele prieten al României
Generalul Sosnkowsky

Săptămâna trecută la București a avut loc desvelirea monumentelor a doi mari bărbați: a lui Barbu Petriceicu Hașdeu (1838-1907), căruia admiratorii i-au ridicat un monument în fața arhivelor statului și a lui Dumitru Onciu (1856-1923). Fotografiile noastre reprezintă cele două busturi și pe d. Prof. Nicolae Iorga, citind un discurs, cu prilejul acestei festivități.

Generalul Casimir Sosnkowski, fostul ministru de războiu al Poloniei, amic intim al Mareșalului Pilsudsky, vizitează, în momentul de față, țara noastră. Instantaneul pe care-l reproducem, înfățișează pe general depunând o coroană, la mormântul soldatului necunoscut.

Prințul Corean Yi, fiul celui din urmă împărat al insulei Coreea, se află în călătorie prin Europa, împreună cu soția sa, principesa japoneză Masaco. Instantaneele reproduse de noi înfățișează perechea princiară în haine europenești și în port de ceremonie japonez.

Ministrul de externe al Belgiei care este în al 62-lea an al vieții sale s'a căsătorit de curând cu d-șoara Beeckmann, o doctoriță, în vârstă de 38 de ani.

Tineretul școlar, care participă la desvelirea busturilor lui Hașdeu și Onciu.

Membrii organizației „Cercul sub-ofițerilor”, înghințiază la mormântul soldatului necunoscut.

Instantanee prinse cu prilejul unei parade militare la Oradea-Mare. Fotografia de jos înfățișează pe d-nii: I. Căpitan Iașpescu, II. Prefectul Zăbăuț. III. Maior Beliu. IV. General Economu, V. Dr. Egri, primarul orașului.

REALITATEA

POAIE SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Cluj—str. Regina Maria Nr. 36—Cluj
La București: Calea Victoriei 39.
Telefon 63—92

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an întreg Lei 300
Pe o jumătate de an „ 160
Pe trei luni „ 85

PENTRU STRĂINATATE

Pentru America \$3
Jugoslavia și Cehoslovacia Lei 400

Editor și Director: J. B. Sima

Secretar de redacție: N. Constantin

Cenzurat

DUMINECĂ, 20 NOEMVRIE, 1927.

Campaniile antialcoolice

Săptămâna trecută a avut loc un congres antialcoolic și a fost discutată, de către oameni cu gânduri bune, problema viciului cu urmări proaste, problema care împreună cu aceea a tuberculozei, a sifilisului și a neștiinței de carte, rămâne încă pe planul actualității imediate (De când mămăliga a ajuns articol de lux în restaurantele din centru, am scăpat de pelagru).

Concomitent cu desbaterile de la noi în jurul combaterii alcoolului au avut loc, în străinătate discuțiuni de aceeași natură.

Evident, și la noi și aiurea au fost formulate constatări și soluții numeroase și variate. Literatura scrisă în jurul alcoolismului este voluminoasă. Au contribuit la ea oameni cu bune intențiuni și cu pricepere ce alterna de la un caz la altul.

Au fost înregistrate și propuneri bizare. La noi, de exemplu, un demnitar își închipuia că viciul poate fi înfrânt, introducând aparate de radio în crăsmile de la țară. Muzica înblânzeste deopotrivă oamei și fiare. Va domoli și zeliul băutorilor cari, încântați de-o bucată de operă savantă, vor uita să mai ducă la gură paharul cu lichore afurisită.

Problema e de netăgăduit, sumbră și complicată. Neputând rezolva cei cari sunt dator să rezolve, poporul a fixat o în mulțe anecdote. O cunoașteți de sigur pe aceea cu areștinul care, trecând pe lângă mai multe cărciumi și izbutind să reziste ispitei, a intrat în cea din urmă pentru a-și răsplăti bravura.

Dar, — în legătură cu țaria de caracter, și edificator poate pentru caracterizarea spiritului american, e faptul pe care îl vom istorisi mai jos. E de necrezut, și e totuși exact.

(În imposibilitate de a găsi problema o soluție care să fie adoptată de cei ce se trudește să combată alcoolismul, încheem divagațiile în jurul întristătoarei teme cu ceea ce ar părea mai mult o anecdotă.)

E vorba de judecătorul american Courtraigt din Winnipeg, care a făcut-o de curând lată. Treacătorii l-au ridicat din stradă, transportându-l acasă.

A doua zi, când sala de judecată era plină de lume, cei de față îl auziră întrebându-se astfel:

— „Courtraigt, ești de față?“

— „Da“.

— „Ești judecător în Winnipeg?“

— „Da“.

— „Fiindcă te-ai îmbătat pentru întâia oară, te condamn la 500 dollari amendă. Să știi însă măgarule, că a doua oară te bag

BULETIN SĂPTĂMÂNAL

SĂPTĂMÂNA trecută pentru țara noastră, a fost o săptămână agitată. Două concepții s-au izbit: Partidul național-tărănesc, care soace că mai presus de toate, într-o țară democratică, trebuie respectate libertățile: libertatea de gândire, de exprimare și libertatea scrisului; și partidul la guvern, care crede că liniștea țării trebuie asigurată cu orice mijloc și că, în momentele de furtună, e nevoie de îngrădirea libertăților cetățenești.

Dacă partidul liberal a reușit să treacă prin parlament — în care are majoritatea — legea „pentru apărarea ordinii dinastice și asigurarea ordinii de stat în genere“, succesul moral, în lupta care s'a dat a fost de partea partidului național-tărănesc, care a izbutit să atragă — prin discursul pe care l'a pronunțat împotriva acestei legi, d. Iuliu Maniu și cuvântările altor fruntași — simpatia marii părți din populația țării. Oamenii sunt astfel făcuți, încât să înduiască totdeauna, la ceea ce este oprit. Poate că nimeni nu s'ar fi gândit „la răsturnarea ordinii monarchice“ și cu atât mai puțin partidul național-tărănesc, dacă guvernul nu aducea o lege, care să oprească, în mod expres, acest lucru și n'ar fi oprit adunarea dela Alba-Iulia.

CACI printre primele măsuri, luate în urma votării legii, a fost oprirea congresului, pe care îl proiectase, partidul național-tărănesc, pentru ziua de 20 Noembrie, la Alba-Iulia. Este sigur că la acest congres nu s'ar fi discutat — deși s'ar fi făcut o critică aspră guvernului actual — nimic care să fi venit în contradicție cu ordinea stabilită. Se pare însă că guvernului îi era teamă, că la această adunare, se vor exprima în mod atât de răsunător nemulțumirile generale, datorite grelei situații economice, în care ne aflăm, încât să se periclitaze mai departe guvernarea sa.

Partidul național-tărănesc, în imposibilitate de a-și mai ține congresul, l-a amânat, pentru o dată care se va fixa ulterior, și în același timp a hotărât să țină o adunare la București.

CU atât mai mare desăpărea pe care o întâlnește guvernul, la legea pe care a trecut-o prin Parlament și la măsurile luate, prin faptul că d. Manoișescu a fost achitat. După desbateri, care au durat aproape o săptămână, după pledo-

rii, dintre care cea mai emoționantă a fost chiar a d-lui Manoișescu, Consiliul de Război a găsit, cu trei voturi contra două, că d. Manoișescu nu este vinovat de uelire și complot. D. Manoișescu a fost eliberat și este astăzi unul dintre cei mai populari oameni din țară.

Ne putem întreba, cu drept cuvânt, dacă a fost folositor pentru țară, întreg acest proces. Străinătatea și toți căți nu ne vor binele, au văzut cu bucurie că în România nu e liniște. Ziarele străine așteptau rezultatul procesului cu ediții speciale și nu numai prestigiul guvernului dar al țării întregi a suferit, când din sentință s'a înțeles că toată chestiunea n'a fost decât o agitație, cu substrat politic de partid.

PROCESUL Manoișescu a prilejuit deslășnuri importante, printre altele și aceea că defunctul Rege Ferdinand ar fi trimis o scrisoare d-lui Brătianu în care îi cere să intervină pentru revenirea asupra actului dela 4 Ianuarie. D. Ionel Brătianu a desmintit existența acestei scrisori.

Pe de altă parte, d. Mihai Popovici a făcut declarație, sub prestarea de jurământ, că Regele Ferdinand l-a autorizat să vorbească cu Prințul Carol, spre a-l determina să revină în țară.

Ziarul „Viitorul“ susține că această declarație e falsă și astfel d. Mihai Popovici a fost nevoit să dea în judecată oficiosul guvernului.

Se vede astfel că guvernul, prin procesul Manoișescu, a reușit cel mult să sgândăriască „chestiunea definitiv închisă“ și s'o aducă iar, în discuție publică.

De sigur că „schimbarea domniilor bucuria nebulilor“ și că nimeni nu se gândește la schimbarea ordinii de Stat. Toată exasperarea țării se îndreaptă către acei cari au adus mulțimea în sărăcie și nevoia, în care se sbate astăzi. Pentru calmarea țării nu trebuie legi aspre și excepționale ci e nevoie de măsuri de îndreptare a stării economice, de răspândire a culturii și de inaugurarea dreptății.

PROCESUL Manoișescu a prilejuit întâlnirea conducătorilor politici români și e vorba ca un acord să se stabilească, între d-nii Torga, Maniu și Averescu, împotriva guvernului.

Posta redacției

M. Breiman, Bălți. — Răspunsurile tot mai numeroase pe care le primim la jocurile noastre ne îndreptătesc a crede că acestea prezintă un interes crescând, chiar dacă nu sunt atât de „bune plăcute și folositoare“. (1) Primim cu plăcere — fără nici o obligație — colaborarea Dvs., nu conducerea paginii, rămânând ca noi să apreciem, cu mijloacele noastre modeste, valoarea jocurilor pe care le-ați trimis spre deslegare. Ca și ceilalți colaboratori ai noștri, la rubrica jocurilor, Vă punem în vedere că preferim acele jocuri care n'au nevoie de dicționar sau de Lexicon, spre a fi rezolvate: nu primim decât jocuri românești și care să apeleze la cunoștințele generale.

Tuturor deslegătorilor de jocuri. — Spre a economisi spațiul n'am publicat până acum soluțiile jocurilor noastre. Solicitați fiind de mulți cititori, cari din soluții vor să învețe cum se poate deslega jocurile, anunțăm că începând cu această serie, odată pe lună vom aduce soluțiunea jocurilor.

la închisoare!“

Grefierul scrisese procesul verbal și apoi judecătorul Courtraigt trecu la judecarea celorlalte procese, ca și cum nu s'ar fi întâmplat nimic deosebit. Ion Pas

Germanii despre Francezi:

„Iată distrugătorul de-o mie de ani al Păcii!“

(Kladderadatsch—Berlin)

Scamatorul Poincaré demonstrează lui Michel neamul, pe mașina de calculat trupele de ocupație că numărul lor descrește în Renania; dar Michel nu pricepe deloc felul asta de socoteală.

(Kladderadatsch—Berlin)

Spațiul dedesubtul banchetelor în tramvaie este locul cel mai căutat pentru publicitate (Judge New-York)

Ci nimerește odată, cu una, până nu le spargi pe toate!

Francezi despre Germania: „Republica germană ipocrită a d-lui Stressemann.“

(Aux Ecoules—Paris)

Nautragiul conferinței dela Geneva. Cu tot respectul care este datorit

(World New-York)

— Când ești oșobit de luptă atunci te însori.

— A! Da de unde d-le plutonier când ești oșobit de luptă divorțezi.

(Le Rire—Paris)

S'A RELUAT ACTIVITATEA UNIVERSITARĂ

GORILĂ CARE CITEȘTE

OTECĂ
CRISTIANII
-IASI-

DACĂ întâmplător ai întâlni în pădurile Africii o gorilă cugetătoare, înaltă de peste 2 metri, uriașă, și greoaie și ai vedea-o citind, bunăoară „Critica Rațiunii Pure” de Kant, sau „Nowum Organum” de Bacon, fără îndoială că te-ai găsi în nimore. Te-ar mira acest lucru cu totul neobișnuit. Ți-ai spune: „Eu însumi n'am citit aceste cărți, și iată aci o gorilă, care le citește.”

Privind ilustrația din fruntea acestei pagini, cititorul trebuie să-și pună întrebarea, care este deosebirea, din punct de vedere intelectual, între ființele omenești cari POT să citească, dar NU CITESC, fiindcă NU VOR, și între gorile, urangutani sau alte maimuțe, care nu citesc, fiindcă NU POT CITI?

Nu s'ar potrivi mai bine ca acela care trăiește în ignoranță să fie o gorilă, care să aibe scuza că nu poate citi nici un fel de carte, decât să fie o ființă cu chip de om, atunci când se mulțumește să rămână în neștiință și nu are nici un îndemn de citit.

Așa numiți oameni civilizați, cari trăiesc în orașele noastre, în care tot la al patrulea sau al cincelea magazin este o librărie, abea dacă-și iau oboseala de a se ținea în curent cu experiența, știința și gândirea omenească.

În țările civilizate, toți oamenii sunt obligați, în timpul copilăriei, să meargă la școală, iar mulți dintre ei după școala primară își termină educația urmând școli mai înalte. Cu toate acestea, viața de toate zilele dovedește, că sunt foarte puțini acei cari părăsind aceste școli, se străduiesc să-și desvolte mai departe mintea. Mai toți rămân în mentalitatea copilărească cu care au început: rămân copii vieții serioase.

Părăsind băncile școlii, omul își începe cariera pentru care s'a pregătit. De aici încolo dănsul cu toată grija se străduiește să-și hrănească și să-și îmbrace trupul. EI INCETEAZĂ brusc însă de a-și mai hrăni MINTEA.

Ce s'ar întâmpla cu un om, care la ieșirea din școală ar înceta să-și hrănească și să-și îmbrace trupul? Desigur n'ar mai avea multă valoare fizică.

Oamenii încetează să citească atunci când părăsesc băncile școlii, așa în cât aproape nu mai au nici o cunoștință câțiva ani mai târziu. Dar dezvoltarea cea mai importantă pentru om trebuie să fie DESVOLTAREA MINTII. Omul a cărui dezvoltare mintală se oprește de îndată ce a ieșit din epoca copilăriei, este un om dela care nu se poate aștepta nici creație în lumea gândurilor.

De sigur că marea problemă a citirii serioase are două laturi. Mulți vor spune, pe bună dreptate: „E foarte lesne să ne îndemnăm ca să citim cărți bune. De unde să obținem însă aceste cărți bune și cum să le ALEG? O simplă privire aruncată în librăria încărcată cu mii de cărți,

Imaginea din fruntea acestei pagini este anume făcută ca să atragă atenția cititorilor. De o parte se găsesc oameni, de cealaltă maimuțe, lupi, elefanți, urși, și cu toți se miră.

Ei nu pot înțelege ce face această gorilă, din planul întâi al ilustrației, cu ca'tea. Dacă ar vedea-o ținând în mână un toiag sau un par, nu s'ar mira de fel.

Morala pe care trebuie s'o scoatem, din această ilustrație, nu se îndreaptă împotriva Gorilei, care nu știe să citească. Ea ne duce cu gândul la așa numiți oameni civilizați, din orașele noastre, care știind să citească, poartă parul în loc de a ținea în frunte cartea.

e deajuns să descurajeze pe orice om lipsit de discernământ intelectual. Când îndemnăm pe unii să meargă la bibliotecă publică și să-și hrănească mintea, aceștia au impresia că-i trimiți la țărnuț mării și-i îndemn s'o soarbă toată. Marea întinsă, care este bibliotecă, conține neîndoios mult mai multă hrană pentru minte decât s'o poată înghiți cineva toată, decât ar putea-o înghiți mii de oameni în mii și mii de vieți. Fiecare întreabă, cu drept cuvânt de unde să INCEAPĂ. Fiecare întreabă, cum să facă alegerea? Cum să se încredințeze că nu-și pierde vremea citind cărți învechite și fără valoare?”

Care este scopul citirii? Întâi de toate citim spre a da minții materii de GÂNDIT. Cărțile bune sunt pentru minte același lucru cu ceea ce este hrana bună pentru trup. Nimeni nu este altceva decât ceea ce cugetă. Iar ceea ce cugetă depinde de ceea ce CITEȘTE.

„Cuget, și deci exist”, spunea un mare filozof francez. Ca să cugetăm trebuie să CITIM. Citim ca să INVĂȚĂM.

Citim spre a afla CUGETAREA. Citim spre a obține INFORMAȚIUNILE, de care avem trebuință. Citim de asemenea ca să ne INSPIRĂM. Scrierile oamenilor mari: istorici, filozofi, oameni de știință sau poeți, INSPIRĂ MINTEA, lărgesc orizonturile, stimulează ambiția. Citim adesea și spre a stăpâni mai bine limba pe care o vorbim. Un tâmplar nu poate lucra fără ferestrău, ciocan, triunghiu și celelalte unelte care îi sunt necesare. Tot asemenea un om nu poate să-și exprime gândurile, să trăiască în mijlocul semenilor fără să stăpânească limba pe care o vorbește.

Citim spre a ne înmulți CUNOSTINȚELE, spre a DESVOLTA mintea, spre a ști cum să vorbim, cum să scriem, cum să ne exprimăm gândurile în mod limpede, întrebându-ne unelte minții — care sunt CUVINTELE.

Cititul nu e de nici un folos, dacă nu este făcut în mod sistematic, după reguli stabilite și IMPUSE. E foarte lesne a alcătui „liste de cărți”, bune de citit, dar aceasta nu are nici un înțeles pentru omul al cărui timp este mărginit, ale cărui ore de citit sunt puține. Acesta tre-

buie să se instruiască cât mai lesne, și să caute acele cunoștințe de care are absolut nevoie.

Fiecare ar trebui să citească bunăoară, și să înțeleagă pe deplin, o carte bine scrisă, în graiul popular, despre ASTRONOMIE. Trăim într'un cerc mic pe pământul care ne poartă în jurul soarelui, făcând un ocol de aproape 800 de milioane de km. pe an, și la acestea se adaugă alte mii de milioane de km. pe care le face soarele însuși, rotindu-se în jurul vreunui punct și mai îndepărtat încă.

Dacă cineva s'ar trezi într'o casă streină, când ar deschide ochii, nedumerit s'ar întreba: „Unde sunt?” Tot asemenea când se trezește pe această planetă și ajunge la vârsta când să poată cugeta, el e dator să se întrebe: „Unde sunt?” Ca să afle răspunsul la această întrebare trebuie să citească cartea de astronomie. Foarte puțini își dar seama cât este de important să știe câte ceva despre univers.

Dacă în sfârșit ne-am duminut asupra SPAȚIULUI infinit și al TIMPULUI nesfârșit, în care trăim, dacă am aflat câte ceva despre nemărginitele sisteme solare, despre nebuloase, despre comete și despre celelalte minuni care ne înconjoară, suntem datori să cercetăm mai amănunțit câte ceva, despre pământul nostru, punctul neînsemnat din spațiul uriaș.

Pentru aceasta citește o carte simplă despre GEOLOGIE, care-ți va arăta ce este Pământul, ce conține, schimbările încete, pentru viața noastră, prin care el a trecut și transformările pe care le suferă și astăzi, cu apariția și dispariția continentelor, cu formarea mărilor și Oceanelor, cu vârsta pietrelor. Vei găsi aci lucruri interesante despre curioasa apariție și dispariție a animalelor de pe pământ și chipul în care s'au produs munții, văile, vulcanii și izvoarele de apă fierbinte.

Fiecare trebuie să mai citească apoi o carte populară despre viața PLANTELOR și a ANIMALELOR, și o carte elementară de FIZICĂ și CHIMIE, care arată cum se prefac lucrurile și cum se produc fenomenele naturale.

Cea mai importantă dintre toate este însă cunoștința DESPRE NOI ÎNSINE, adică cunoștința istoriei omenești și a GÂNDIRII.

Istoria lumii se poate defini ca înși-

ruirea și dezvoltarea, dealungul veacurilor a gândirii, străduinței și planurilor omenești, în calea spre mai bine.

Citirea cărților de istorie are două scopuri: unul de INFORMAȚII și altul de INSPIRAȚIE.

Dacă vei mai citi și pe poeți, mai ușor de înțeles, atunci îți vei forma și sufletul.

Citește viața oamenilor mari ai lumii. Cunoșcând faptele și cariera a cincizeci dintre cei mai de seamă oameni din istorie și trăgând foloase din învățăturile care se desprind din viața lor, vei avea vecinic pilde înaintea ochilor.

Cei mai mari luptători din istorie sunt ALEXANDRU MACEDON, CAESAR, care a trecut ALPII, și NAPOLEON care a stăpânit lumea. Citește viața lor și trage foloasele din învățătura care se desprinde dintr'însa. Alexandru și-a omorât pe cel mai bun PRIETEN. Caesar a fost omorât de cel mai de aproape pe AMIC al său iar pe Napoleon l-a doborât AMBICIJA sa.

Cu excepția lui Isus șase dintre cei mai mari oameni din lume au fost: Homer, Aristotel, Arhimedes, Michel Angelo, Beethoven și Shakespeare. Homer și Shakespeare sunt reprezentanți LITERATURII omenești; Aristotel reprezintă FILOZOFIA; Arhimedes ȘTIINȚA; Michael Angelo PICTURA, SCULPTURA și ARHITECTURA; Beethoven MUZICA.

Șase dintre cei mai de seamă cercetători ai Universului și gânditori matematici sunt Copernic, Tycho, Brahe, Galileu, Descartes și Newton.

Faptul că acești șase oameni mari sunt de 6 naționalități diferite, ne învață că geniul nu se găsește într'o singură țară, sau la un singur popor. Ei au fost produși de Polonia, Danemarca, Germania, Italia, Franța și Anglia.

Este adevărat, că mai ales la noi în țară, cu greu se pot găsi cărțile cari să aibe sistematizate cunoștințele și să fie totodată ieftine. Ar trebui să se găsească oameni de bine, prieteni ai culturii, cari să înființeze edituri fără profituri mari. Aceste edituri să se ocupe cu tipărirea și popularizarea cărților bune ale oamenilor mari și aceste cărți să se vândă cu PREȚUL DE COST. Dacă nu se poate spune că prețul cărților este astăzi exagerat, totuși pentru oamenii săraci poate însemna uneori un sacrificiu prea greu de făcut, căci s'au găsit avari cari să caute îmbogățirea la adăpostul apostolatului, care trebuie să fie răspândirea cărții și a culturii.

Mai presus de toate, când citești, CUGETĂ.

Citește deci toate cărțile bune, citește o carte pe săptămână și la sfârșitul anului vei vedea că ai adunat o comoară de cunoștințe, care te va face mai bun, mai clar văzător, te va înălța, te va face mai stăpân pe sine, mai energic și mai ambițios decât înainte.

(4)

CAPITOLUL 3. În peșteră

J. H. Rosny

GAW cunoștea ursul cavernelor, uriaș cu fruntea boltită, care trăia pașnic în vizuinele sale și pe locurile lui de păscut, plantivor, pe care singură foamea îl silia să se hrănească cu carne. Cel care se apropia nu părea să fie de soiul acesta. Gaw se convinge, când namila trecu în bătaia lunii: cu craniul turtit, cu o blană cenușie, avea o înfățișare în care Ulhamrul recunoștea îndrăzneala, siguranța de sine și cruzimea fiarelor carnivore: era Ursul cenușiu, dușmanul felinei mari.

Gaw își aminti despre legende povestite de acei cari umblaseră prin văi și dealuri. Ursul cenușiu răpune Bourul și Ursul și îi poartă mai ușor decât ar duce Leopardul, o Antilopă. Ghiarele sale pot sfășia, cu o lovitură, pieptul și pântecul unui om; cu labele sale poate sugruma un cal; înfruntă pe tigru și pe leul roșcat; țărănușul Gun socotea că n-are înfruntat decât leul uriaș, Mamutul și Rinocerul.

Fiul Saigei nu s-mi teama subită, pe care ar fi simțit-o în fața Tigrlui. Căci, întâlnindu-se cu Ursul cavernelor, îl văzuse nepăsător și binevoitor. Aceasta amintire la început îl liniști; dar înfățișarea fiarei îi păru mai îndoielnică, pe măsură ce silueta lui se lămuria, așa încât Gaw, în cele din urmă, recurse la conducător.

Fu destul să-i atingă mâna; înalta lui statură se și ridică în umbră. — Ce vrea Gaw? Spuse Naoh, eșind dinaintea peșterii.

Tânărul nomad întinse mâna, spre vârful colinei; chipul căpitanului înmărmuri: — Ursul cenușiu!

Privirea sa cercetă peștera. Avu-se grije să strângă pietre și crengi; câțiva bolovani erau chiar în apropiere, cari puteau să facă intrarea foarte anevoioasă. Naoh se gândia să fugă, dar retragerea nu era cu putință decât din partea adăptoarei. Dacă fiara iute, neobosită și încăpăținată s-ar fi hotărât să-i urmărească, de bună seamă că ar fi prins pe fugari. Singura scăpare ar fi să se cațere într-un copac: ursul cenușiu nu se putea sui. În schimb, dansul era în stare să aștepte vreme îndelungată și în împrejurimi nu se vedeau decât arbori cu crăci mărunte.

Oare fiara văzuse pe Gaw, stând pe vine, printre bolovani și căutând să nu facă nici o mișcare de prisos? Sau era locuitorul peșterii, înapoiat după o lungă călătorie? Pe când Naoh se gândia la acestea, animalul începu să coboare povârnișul repede. Ajungând pe un loc mai lesnicios, ridică capul, adulmecă aerul umed și începu să alerge. O clipă, cei doi războinici socotiră că se depărtează. Dar se opri în locul unde se putea trece pe

brăul coastei: retragerea devenise imposibilă. În susul apei, brăul se întrerupea, stânca devenea prăpăstioasă; în josul ei, fuga s-ar fi petrecut sub ochii ursului: acesta ar fi avut timp să treacă râul strimț și să ație calea fugărilor. Nu rămânea decât să aștepte fie plecarea fiarei, fie atacul peșterii.

Naoh deșteptă pe Nam și toți trei se puseră să prăvăle bolovani.

După o oarecare șovăire, Ursul se hotărî să treacă râul. Eși la mal, cu dibăcie, și se urcă pe brău. Pe măsură ce se apropie, se putea vedea mai bine alcătuirea lui vâjoasă; uneori dinții săi străluciau, în lumina lunii. Nam și Gaw se înfiorară. Dragostea de viață le umplea inimile; instinctul slăbiciunii omenești le apăsa suflarea, tinerețea lor svăcnea, cum svăcnește în pieptul temător al păsărilor. Naoh el însuși nu era liniștit. Cunoștea bine dușmanul; știa că nu-i trebuie mult timp ca să omoare trei oameni, și că pielea lui groasă, oasle lui de granit, erau aproape invulnerabile pentru suliță, pentru secure sau pentru țepă.

Intră acestea, nomazii izbutiră să îngrămădească, până sus, pietrele; curând, nu mai rămase decât o singură deschidere, în dreapta, la înălțimea omului. Când ursul fu aproape, își clătină capul mormăind și privi, buimac. Căci, dacă simțise pe oameni, dacă auzise șgomotul lucrului lor, nu se aștepta însă să vadă închis culcușul, în care petrecuse atâtea ierni și veri; în capul său se făcu un fel de legătură obscură, între închiderea văgăunii și cei cari o stăpâneau. De altminteri, recunoscând mirosul de animale slabe, din care nădăjduia să se înfrupte, nu arătă nici un fel de prudență. Dar era nedumerit.

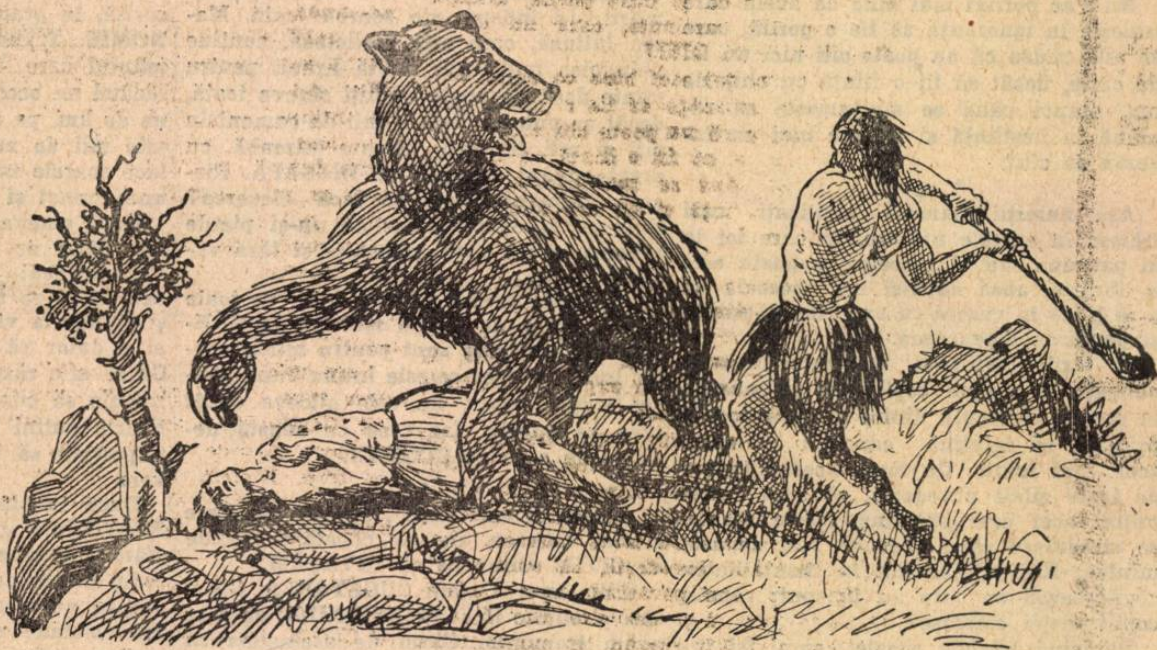
Simțindu-se bine, în blana lui, se întindea în bătaia lunii, umflându-și pieptul argintiu și clătinând botul său, ca un cep. Apoi se întări, fără pricină, pentru că totdeauna avea toane rele, brutal, neștiutor de veselie, și scoase răcnete răgușite. Nerăbdător, în urmă, se ridică pe labele dinapoi. Părea un om uriaș și păros, cu picioare prea scurte, cu trunchiul prea mare și se plecă spre deschiderea rămasă liberă. Nam și Gaw, în umbră, țineau securile gata; fiul Leopardului avea măciuca ridicată: așteptau ca fiara să-și vâre labele în deschidere și atunci le-ar fi tăiat. Dar el își arătă capul uriaș, cu fruntea păroasă, cu buzele pline de bale și dinții ca vârfuri de cange. Securile izbiră, măciuca se roti, neputincioasă din pricina eșiturilor deschiderii; Ursul mugii supărat și se dete înapoi. Nu era rănit: nici o urmă de sânge nu îi roșia botul, mișcarea falcilor, fulgerarea ochilor trăda indignarea forței jignite.

Totuș luă în seamă lecția; își schimbă tactica. Animal scotocitor,

inzeștrăat cu un simț deprins cu piedecile, știa că une ori e mai bine să le dărâmi decât să înfrunți o trecere periculoasă. Pipăi zidul, îl împinse: la apăsare, acesta se sguđuia.

Fiara, mărindu-și opintirea, dând din labe, lovind cu umărul, cu capul, aici se repezia în zid, aici trăgea de el, cu ghiarele lucitoare. Il apucă și, găsind un punct slab îl făcu să oscileze. De aci înainte dansa se înversună în acelaș loc, cu atât mai prielnic, cu cât brațele oamenilor erau prea scurte ca să-l poată ajunge. De altminteri ei nici nu zăboviră în sforțări zadarnice: Naoh și Gaw, încordați în fața Ursului, izbutiră să opriască oscilarea, în vreme ce Nam se pleca prin deschidere și pândia ochiul fiarei, în care plănua să arunce o săgeată.

În curând asediul băgă de seamă că punctul slab se făcuse

cu neputință de sgduit. Schimbarea aceasta neînțeleasă, care contrazicea îndelungata lui experiență îl uimia și îl îndârjia. Se opri, așezându-se pe labele de dinapoi, cercetă zidul, îl adulmecă; și clătina din cap cu neîncredere. În cele din urmă socoti că s-a înșelat, se întoarse la obstacol, lovi cu laba, lovi cu umărul și constatând că împotrivirea continuă, își pierdu orice prudență și se lăsă dus de brutalitatea firii sale.

Deschiderea liberă îl hipnotiza; îi păru singura cale pe unde putea să treacă. Se aruncă asupra ei orbește. O săgeată suieră și-l lovi aproape de pleoapă, fără să încetineze însă atacul, cu neputință de oprit. Namila năvalnică, toată masa aceea de carne, în care sângele curgea suvoiu, își adună toate energiile: zidul se prăbuși.

Naoh și Gaw săriră în fundul peșterii; Nam se trezi între labele monstruoase. Nici nu gândia să se

apere; fu asemenea antilopei, ajuns de pantera, asemenea calului doborât de leu: cu brațele întinse, cu gura căscată aștepta moartea, într-o stare de amorțială. Dar Naoh, surprins la început, își recăpătă înflăcărarea de luptă, care crează căpităniile și menține specia. După cum Nam se pierdea în resemnare, dansul uita de toate, în luptă. Svârli securea, pe care o socotea fără folos și apucă cu amândouă mâinile ghioaca de stejar noduroasă. Fiara îl văzu venind împotriva-i. Părăsi pentru mai târziu prada slabă, care palpită sub dansa și-și îndreptă atenția împotriva dușmanului, repezindu-se cu ghiarele și cu colții. Ulhamrul izbi cu măciuca. Arma fu mai iute. Dansa izbi falca Ursului. Un colț atinse nările. Lovitura, dată pieziș și nu în plin, a fost totuș atât de dureroasă încât fiara se prăbuși. A doua lovitură a nomadului izbi în capătana, ca peatra. Fiara uriașă tocmai își revenea în fire și se năpustia nebună, dar Ulhamrul se adăpostise, în umbră, în fața unui colț de stâncă: în clipa din urmă se dete în lături; ursul se izbi cu putere de piatră. Pe când se poticnea, Naoh se înalță pe o latură și, cu un strigăt de război, își trânti ghioaca, pe vertebrele lungi. Acestea părăiră, fiara slăbită de lovitură în stâncă se clătină, pe picioare, în timp ce Naoh, beat de energie, rând pe rând, îi strivea nările, labele, falcile, iar Nam și Gaw îi spintecau pântecile cu lovituri de secure.

Când în cele din urmă namila încetă să se mai sbată, nomazii se priviră în tăcere. Fu o clipă de uimire, Naoh apără ca cel mai îndrăzneț dintre Ulhamrii și dintre toți oamenii, căci nici Faubm, nici Hoo, fiul Tigrlui, nici vre-unul dintre războinicii misterioși, pe cari îi pomenea Gun — cel cu oasele uscate — nu doborâseră un Urs cenușiu, cu lovituri de măciucă. Și legenda se întipări în mintea acestor doi flăcăi, spre a fi povestită urmașilor și a spori nădejile, dacă Nam, Gaw și Naoh nu se vor prăpădi în războiul pentru foc.

CAPITOLUL 4.

Leul uriaș și Tigroaica

TRECUSE un pătrar. De multă vreme Naoh, tot înaintând către sud, trecuse din Savană, străbătând pădurea. Părea nesfârșită, întretăiată de insule de iarbă și de pietre, de lacuri, de mlaștini și de vâlcele. Se povârnea încet, cu urcușuri neașteptate, așa încât se găsea într-insa tot soiul de plante, toate neamurile de animale. Puteai întâlni Tigrlul, Leul galben, Leopardul, Omul arborilor, care trăia singuratec cu câteva femei și a cărui putere întrecea pe aceea a oamenilor obișnuiți, Hiena, Mistrețul, Lupul, Căprioara, Cerbul, Ciuta, și Berbecul. Rinocerul își ducea pe aici platoșa lui grea; probabil că se găsea și Leul uriaș, care ajunsese

cu totul rar, pentru că de sute de veacuri începuse să piară.

Se întâlnea și Mamutul, pustitorul pădurii, sfărâmătorul de ramuri și desrădăcinătorul de copaci, a cărui trecere era mai groaznică decât inundația sau uraganul.

Prin meleagurile acestea fioroase, nomazii găsiră hrană în abundență; ei înșiși se știau pradă pentru mâncătorii de carne. Umblau cu băgare de seamă, în triumhiu, așa fel încât să fie stăpâni pe un spațiu cât mai mare, cu puțință. Simțul lor precis putea, în timpul zilei, să-i ferească de orice cursă. De altminteri dușmanii lor cei mai primejdioși nu vâneau decât pe întuneric. Ziua, ei n-aveau priviri atât de vioaie ca oamenii; iar mirosul lor nici nu se potrivea cu al lupilor. Aceștia ar fi fost cei mai cu anevoie de înșelat: dar în pădurea atât de îmbelsugată, nici nu se gândiau să atace animale periculoase, cum erau Ulhamrii. Printre Urși, cel mai puternic, uriașul cavernelor, nu vâna decât dacă era siht de foame. Erbivor, dansul găsea prin împrejurimi cu ce să-și astâmpere, în mod pacinic, lăcomia sa nesățioasă. Iar Ursul cenușiu, care nu colinda decât întâmplător, în afara ținuturilor răcoroase, se trăda dela depărtare mare.

Totuș, zilele erau pline de spaimă, iar nopțile pline de groază. Ulhamrii alegeau cu îngrijire locurile de adăpost; se opriau cu mult înainte de înserare. Adesea se refugiau într-o adâncătură; alteori înșiriau bolovani de piatră sau chiar adăpostindu-se în hățiș adânc, presărau drumul cu obstacole; în unele seri alegeau câțiva copaci foarte apropiați, unde se întăreau.

Mai mult decât orice, lipsa focului îi făcea să sufere. În nopțile fără lună, li se părea că se afundă pentru totdeauna, în întuneric; negurile apăsau trupurile lor și îi înghiția. În fiecare seară pândiau tufigurile, ca și când așteptau să vadă flacăra strălucind în cușca ei și mărindu-se prin mistuirea crengilor uscate: nu vedeau decât scântele pierdute ale stelelor sau ochii vreunei fiare; slăbiciunea și nemărginirea crudă îi copleșea. Poate că

în oardă ar fi suferit mai puțin, cu mulțimea fremătând în jurul lor, în singurătatea fără margini, piepturile lor păreau mai strânse.

Pădurea se deschise în vreme ce spre apus țara arborilor se întindea departe, spre răsărit o câmpie, în parte savană și în parte mlaștină, cu câteva ostroave de copaci. Iarba își apăra întinderea împotriva marilor vegetale, ajutată de urși, de zimbri, de cerbi, de saige, de mării sălbateci și de cai, cari pășteau vlăstari tineri. Acoperit de plop negri, de sălcii cenușii, de așinari, de plop tremurător, de papură și trestie un râu curgea, spre răsărit.

(Urmare în numărul viitor)

Memoriile doamnei Lupescu

Lămurirea unei chestiuni obscure

de Elena Lupescu

Din desbaterile procesului Manolescu, sau mai bine zis din discuțiile provocate în jurul acestui proces, publicul a aflat că d-na Lupescu a publicat, în ziarile americane, memorii, relative la aventura ei cu Prințul Carol. Revista noastră, cea dintâi, publică în traducere aceste memorii, așa cum au fost scrise. Vom continua publicarea lor în mai multe numere.

CAPITOLUL I.

Începuturile unei prietenii și înmugurirea dragostei

În cele mai multe cazuri, când dragostea este adevărată, dar împrejurările sunt vitrege, suferința cea mai mare o îndură femeia.

Eu, Elena Lupescu, sunt socotită, în lume, drept o curtezană, ca multe altele, fără scrupule, o sirenă egoistă, pentru ale cărei mângăieri, un Prinț de neam regesc a renunțat la tronul său.

În interesul acestui om, cât și pentru justificarea mea, m'am hotărât să scriu adevărul, în această chestiune. Faptele cunoscute sunt că: acest Carol, născut Prinț de Coroană al României — țară, care după războiu s'a întregit, a fost înțărât și civilizat de unchiul său, Carol I, și apoi de tatăl său Ferdinand I, care a murit de curând — trăiește în exil, împreună cu mine, într-o vilă dela Neuilly, într-unul din faubourgurile Parisului.

Lambrino — o incursiune romantică de tinerețe, care s'a sfârșit cu o căsătorie, deoarece Carol era prea cinsit și prea cavalier ca să facă altfel. El a fost hărțuit, amenințat, silit, terorizat și pus într-o situație insuportabilă pentru un om de o voință tare, impulsivă ca a sa și de un caracter rigid.

BRUSC ȘI FĂRĂ TACT

ACESTE sunt însușirile lui Carol. Este brusc și adesea lipsit de tact. Ii lipsește răspunsurile prompte și e sfios, în manifestările sale. Decât să argumenteze sau să se pună într-o situație penibilă, preferă să recurgă la acțiuni.

Îl cunosc, de aceea vorbesc, căci prietenia dintre Prințul Carol și mine durează de multă vreme, și-l cunosc mai bine, decât însuș masa sa, Regina Maria. Nimeni nu mă poate înșela, în ceea ce privește pe Carol.

Ne-am întâlnit încă de copii în România. Asta a fost cu multă vreme înainte, căci acum eu sunt de

să mi-o prezinte el. Dânsul era de 15 ani iar eu de 9.

„De multă vreme am vrut să te cunosc”, a spus dânsul. „Ai un păr atât de frumos!”

Această intervenție bruscă și acest compliment copilăresc era caracteristic Prințului meu. Inima sa este atât de bună, dar nu știe totdeauna să se exprime. Cu toate acestea complimentul mi-a plăcut mult, căci părul era una dintre vanitățile mele. M'a costat multă durere de cap. Mi-a părut bine când s'a născocit moda părului scurt. Acum port părul bubuc, nu scurt băieteste; la ceafă puțin mai lung.

Am surâs tânărului Prinț și dânsul m'a lăsat să deschid cutia. „Mănăncă!” a spus dânsul, cu felul său rece și brusc, întinzându-mi cutia de ciocolată, cu un gest energic. Am luat o bomboană, dar nu apucaserăm s'o mănânc, când Carol mi-a oferit alta. Am ezitat. Atunci dânsul a apucat o bomboană, cu două degete, și mi-a pus-o în gură.

„Nu mai vreau alta”, am spus eu.

„Ba da, mai mănăncă”, a insistat lănsul.

Era încăpățânat; și a stăruit, spunând:

„Vreau s'o mănânc și pe asta.”

Nu înțelegeam pe atunci ce înseamnă această insistență, și m'am supărat. Mândră, m'am uitat încrunțat la dânsul, și am împins cutia de bomboane, și nimic nu m'ar fi putut hotărî să mai iau una.

De câte ori n'am răs împreună de acest episod al bomboanelor, de atunci. Îl cunosc acum atât de bine! Dar atunci nu puteam să înțeleg de desubtul acestei maniere brusce a sa, care nu era altceva decât dorința de a prelungi șederea, oferindu-mi bomboanele una câte una. Prefera această metodă, deoarece nu era obligat la conversație.

GREȘIT JUDECAT

BIETUL băiat! Cum l-am judecat de greșit! Și câți nu-l judecă și astăzi greșit! Eu însă, mai mult, nu-l pot judeca astfel. Din întâlnirile ulterioare cu Carol, am învățat foarte multe, deși uneori treceau luni și ani, când abia ne mai vedeam unul pe altul. Cu toate acestea între noi exista prietenia și simțeam că eu îl înțeleg, pe acest om. Vedeam sub maniera brutală o inimă adevărată și un caracter ferm.

La vârsta de 16 ani, m'am căsătorit cu un ofițer român. Un timp scurt, am trăit fericiți împreună, dar mai apoi ne-am dat seama că caracterele noastre se deosebesc prea mult și gusturile diferă atât, încât o viață armonioasă era cu neputtință. A venit însă războiul și preocupările personale au trebuit să fie lăsate la o parte. Imediat tatăl meu s'a pus, dânsul și activitatea sa, la dispoziția guvernului. A mers pe front, unde l-a însoțit și mama. Am fost și eu împreună cu soțul meu. Toți patru ne-am pus în slujba Patriei. Eu și mama mea dădeam ajutor soldaților și copiilor mici și părăsiți, în urma groaznicilor evenimente, care au urmat. Și erau atât de mulți cei fără ajutor! copii și soldați muriau ca muștele.

(Continuare în numărul viitor)

Teatru-Muzică-Artă

Emma Gramatica va veni la Cluj

EMMA Gramatica, marea artistă dramatică, împreună cu sora ei Irma vor părăsi țara în luna aceasta, după ce vor da câte o reprezentație la Ploiești, Pitești, Craiova, Turnu-Severin și Timișoara. Cele două artiste au un angajament în Portugalia și se vor înapoia în România între 15 și 20 Decembrie. Atunci — ste hotărât — ca cele două artiste să vină și la Cluj.

cat d-nele V. Theodoru, Puica Periejeanu și d. Moruzan. Interpretarea justă.

Teatrul la Cluj

CAMPANIA dramatică dela Cluj își continuă activitatea intensă. Cu prilejul centenarului nașterii marelui Henric Ibsen s'a reprezentat „Un dușman al poporului”. Interpretarea piesei lui Ibsen, cu concursul d-lui Petre Sturza a fost lăntre cele mai reușite.

La începutul săptămânii trecute s'a reprezentat pentru prima oară „Nyu” și „Concert simfonic”, piese asupra cărora vom reveni.

Teatrul la București

SĂPTĂMÂNA trecută n'au prea fost premiere la teatrele din București, dar pretutindeni se montează și se fac repetiții pentru o serie de piese originale dintre care sunt menite să vadă lumina Rampei, printre cele dintâi: „Coppelia” de d. Nic. Ottescu, apoi „Omul de zăpadă” de d. A. de Hertz; „Prometeu” de d. Victor Eftimiu și „Lumină” de d-ra Zicu Arhip.

Copiii marilor artiști

ESTE acesta un „star” în față sau un viitor as al ecranului? Viitorul singur ne va putea răspunde. În așteptare, recomandăm pe acest grățios copilăș, fiul adorat al lui Charlie Chaplin, al marelui Charlot.

Charles Spencer Chaplin este în vârstă de trei ani și își petrece timpul în proprietatea părinților săi, la Beverly-Hills aproape de Hollivood. Are, printre altele, un mic frate în etate de seșespezece luni cu care pune la cale voioase jocuri sub privirea îmbujorată a mamei sale, fermecătoarea Lita Grey.

Charlie Chaplin nu vrea să se vadă fotografiat și i-sa părut o surpriză văzând clișeul alăturat datorit indiscreției unui operator american.

Marele „as” al ecranului se teme fără îndoielă, ca marea publicitate să nu aducă primejdii neprevăzute familiei.

Grafologia

„Cunoaște-te pe tine însuși” este un adagiu care trebuie aplicat cât mai mult în viață. Grafologia, adică știința cu ajutorul căreia se poate stabili caracterul cuiva din scrisul său permite cercetarea obiectivă a firei cuiva. Revista „Realitatea Ilustrată”, a angajat un grafolog special care să analizeze caracterul cititorilor cre vor solicita acest lucru.

Pentru răspuns, care apare în această rubrică, în fiecare săptămână, solicitatorul va detașa cuponul din josul paginii, va trimite un manuscris, pe cât posibil de dată mai veche, nu unul anume făcut, pentru cercetarea grafologică și scris cu cerneală adăogând tot odată o taxă de lei 60, pentru cercetările grafologice simple și 100 lei pentru acele în care e vorba de a analiza caracterul a doi îndrăgostiți, a doi logodnici, care intenționează să-și lege viața laolaltă. În acest din urmă caz e nevoie bineînțeles de două scrisori: una a d-nei sau d-șoarei, și cealaltă a bărbatului.

(Citiți continuarea în pagina 8)

CUPON PENTRU COLOANA GRAFOLOGICĂ

Alăturtez un manuscris scurt, spre a se face cercetarea lui grafologică. V'am trimis totodată taxa respectivă. Răspunsul rog să se publice în numărul următor al revistei

Semnătura și adresa:

D-na ELENA LUPESCU

INVINUIRI DE COMLOT

SUNT arătată drept „acea evreică cu părul roșu, Magda Lupescu”, iar căminul nostru e numit „Vila misterioasă a unei iubiri neîngăduite”, în care „se complotază împotriva României”.

Voi încerca să restabilesc adevărul.

Carol a semnat abdicarea la tron în Ianuarie 1926.

Aceasta n'a fost, după cum presupune lumea, o dezertare lașă, făcută cu sânge rece, dela îndatoririle sale ca Prinț de coroană și moștenitor al tronului, unei țări, care-și pusese întru totul toate nădejile de viitor. Pasul său l-a făcut, în împrejurări insuportabile, create de falsificările și intrigile dușmanilor săi.

Intrigile acestea s'au urzit ani de-a rândul. Încă din timpul căsătoriei morganatice a lui Carol, cu Zizi

28 de ani, iar Carol de 34. Sunt născută la București, tatăl meu fiind român și mama mea rusoiacă. Tatăl meu era chimist. Nu suntem evrei, deși s'a spus că suntem. Am prieteni foarte iubiti printre evrei și dacă aș fi evreică, aș fi mândră de aceasta.

M'am întâlnit pentru prima oară, cu Prințul Carol, în casa administratorului dela una din moșiile Regelui. Într-o zi tatăl meu m'a luat și pe mine la un ceai, cu Regina Elisabeta, soția Regelui Carol I, care era cunoscută sub numele de „Carmen Sylva”, „Regina poetă”.

Regina Elisabeta adora copiii. Unica ei fetiță a murit în vârstă de 4 ani și inima Reginei era plină de duioșie, pentru copii. Era foarte iubitoare față de mine și a trimis să îmi aducă ciocolată. Și când s'au adus bomboanele, Prințul Carol, care stătea în apropiere, a luat cutia, ca

CONCURSUL FOTOGENIC AL

Penultima serie de fotografii ale concurentelor. Vom mai apoi vom aștepta

44. Erna Stenzel — București. 45. Mimi Țibana — Vaslui. 36. Elena Baciu — Timișoara 48. Marianna — Cluj. 46. Aurelia Moroianu — Brăila. 38. Marioara Rădulescu — Pitești. 25. Iosefina Diaconescu — Constanța. 28. Țili Grigorewna Beilyn — Galați. 31. Miette Constanto — Vaslui. 52. Sabina Horovitz — Iași. 35. Ella Melic — București. 47. Victory Dingu — Tulcea. 58. — Elena Socec — București.

Am primit până acum peste o mie de voturi, majoritatea din București, urmează apoi în ordin Galați, Cernăuți, Cluj, Chișinău, Brăila și Pitești. Buletinele de vot pe măsură ce sosesc sunt introduse de un funcționar al administrației într-o urnă specială, care a fost sigilată în prealabil de Prefectura Poliției Cluj, care a dresat Procesul Verbal No. 30879

„REALITATEI ILUSTRATE“

publica o asemenea serie în numărul 43 al revistei și
voturile cititorilor.

33. Fani Cogan — București. 64. Boronkay — Cluj. 50. Elena Petre Părgariu — Cluj. 49. Pramer Marta — Cluj. 51. Lydia Zemonova — București. 54. Eleonora Lucia — Ploști. 62. Lilly Georgescu — Govora. 60. Any Totoreanu — Arad. 42. T. A. Mikelstein — Pitești. 53. Florica Fota, — Iași. 57. Rodica — Tecuci. 55. Darling — Tecuci. 59. Didina Alexandrinovici — Cluj. 63. Eugenia — Cluj. 56. Juki — Tecuci.

1927. Urna aceasta care conține Buletinele de vot va fi deschisă, în prezența autorităților, atunci când votarea se va termina. Concurența care va fi întrunit numărul cel mai mare de voturi va fi fericita aleasă, pe care s'o trimitem în călătorie de studiu la Paris, și care, după voie va fi angajată într-una din marile case de filme, cu care stăm în legături.

Un bilanț al domniei sovietice în Rusia

La 7 Noembrie s'au împlinit 10 ani de la revoluția rusă și întemeierea Uniunii Sovietelor.

Nici astăzi nu este liniște, în republica de peste Nistru, dar fără îndoială că nimeni n'ar fi bănuț, acum zece ani, că Lenin și prietenii săi, acei nouă tirani ai bolșevismului, vor putea menține atâta vreme, opera lor.

Domnia sovietelor este un sistem politic revoluționar, care dacă poate fi criticat, din punct de vedere al roadelor sale, al avantajilor pe care îl prezintă, față de celelalte

sărit. Insuși numele de Rusia s'a pierdut, rămânând din colosul de odinioară o uniune de țărișoare. Republica rusă, între aceste state, a rămas o parte, care chiar dacă e cea mai mare, nici nu se poate compara însă, cu țara de odinioară. Republica Ucraineană, Caucaziană, Turkestană, Rusia albă, etc., sunt tot atâtea părți, cu drepturi egale, și cu autonomie aproape completă. De formă numai! În practică însă, toate aceste state sunt conduse tot de Moskova și libertatea aparentă nu le folosește la nimic, căci în Rusia sovietică nu există libertate

mui conducătorii cu un ordin religios, căruia îi este îngăduit orice atentat la libertatea individuală, pentru salvarea principiilor de partid. Domnește astfel în Rusia, de zece ani, o adevărată teroare. O poliție politică, foarte ramificată, cunoscută în Europa cu numele de „Ceka” și care folosește mijloacele vechii poliții secrete rusești, arestează și trimite în fața tribunalelor, care judecă sumar, pe oricine e bănuț că ar avea alte păreri, decât cele ale conducătorilor.

În locul unui parlament, există un congres al sovietelor, în care se

nici măcar acea dezarmare, de care se vorbea atâtea în programele comuniste. Nu există țară, în lumea de azi, în care spiritul militarist să fie mai dezvoltat, ca în Rusia.

La fel ca în toate celelalte direcțiuni, și în chestiunile economice, Rusia sovietică n'a adus nici o politică nouă, și de la teoriile inițiale a trebuit, rând pe rând, să se întoarcă la sistemele vechi, prin tot felul de compromisuri. Țăranul, care este astăzi în Rusia singurul sprijinitor al comunismului, nu este de fel comunist, el continuând să fie proprietar, pe bucata lui de pământ. S'au acordat tot felul de „concesiuni” cetățenilor din statele străine, și s'au încheiat contracte de arendare, ale bunurilor statului.

Care e motivul că totuși Rusia so-

Grafologia

Zi. P. — Iași. A suferit în viața o durere mare: pe care din mândrie n'o lasă să fie observată de alții. Fire înțeleaptă. Va avea adesea de luptat împotriva pesimismului și sensibilității. Are energie și grija echilibrului. Simpatice în societate, și-a organizat viața frumos, pentru că iubește armonia. Nu prea pune preț pe oameni, totuși când e nevoie le sare în ajutor. Punctuală și disciplinată, literară, păzește mult corectitudinea în societate. Curajioasă. Tare în nenorocire. Un simț estetic dezvoltat. Săguincioasă. Are în fire ceva atrăgător.

D. F. — Tulcea. Multă fantezie. Fire speculativă. Nervos. Voință mobilă, plictisindu-se repede de un lucru. Carieră greșită în viață și o viață nepotrivită. A încercat schimbarea dar fără rezultat. Talent muzical. Egoist, sensibil. Adesea stă sub influența altora, fără voie. Dispoziția sufletească schimbătoare și agitată. Are sentimentul datoriei dar e sceptic. Uneori nesocotit. Fire polemistică, îi place frumosul, e pătimaș în iubire și iubește cu inima și nu cu creierul.

Carieră greșită. Orice om e mănănat de soartă și de nerăbdare. Își aranjează viața în totdeauna după dispoziția sufletească a momentului și după influențele din afară. Gândește logic înainte de a se apuca de un lucru, dar își alege rău punctul de sprijin așa încât niciodată nu va fi armonios. Așează singur obstacole între fericire și între dănsul. Urmărește fericirea cu energie dar este asemenea celui care în loc să culegă frumusețea florilor, le adună cu grabă ca apoi să le piardă într-o clipă pe toate. Inteligență naturală și dacă n'ar fi atât de nervos și nedisciplinat ar putea să se dezvolte. Are multe aptitudini dar nu știe mult și ceea ce știe nu e destul de lămurit. Infocat, face planuri multe și izbuteste să facă câteva dar nu perfect. Este blând, amabil față de oameni, dar nerăbdător. Uneori poate deveni brutal și violent. Deși îi place disciplina însuși nu e disciplinat. Probabil a suferit multă durere. Un erotism dezvoltat dar niciodată n'a fost mulțumit pentru că trăiește prea mult în fantezie.

București-Marienburg I. Foarte infocat, are inimă bună, nervos, logic deși are idei adesea bizare. Nu alcătuiește un tot armonios, antagonismul între el și mediul e mare. Ambițios, dorește să fie altfel decât toți ceilalți. Deși are spirit critic și putere de analiză, n'are însă darul de a deosebi lucrurile de preț de ceace și bagatel. Fire serioasă, nu se dă îndărăt însă de la joc. Poate iubi sincer. Cercetează oameni cu interes și fără nici un motiv are totuși mulți dușmani. Se pare că nu observă acest lucru și continuă să se poarte cu oamenii bine și să nu atingă pe nimeni. Om hotărât, credincios. Îl interesează arta și literatura, are multă fantezie deși fire erotică nu este însă sensual.

București-Marienburg II. Ager la minte. Ia lute hotărâri. Observă imediat situația, e bun cunoașcător de oameni. Foarte activ, nu poate să stea nici o clipă fără ocupație. Talentat, delicat, ar mult suflet, idealist, cultură artistică, deși ocupația îl silăște să fie materialist. Are pricepere și la activități productive, însă înclinațiunile sale sunt fine. Spiritual, înnoie și uneori malițios. Foarte sensibil, în fața lumii însă știe să se ascundă. Se reține de la sentimentalism și se fereste de șablon. Manierat și cu gusturi alese. Pune preț mare pe prestigiu. Deși în societate este glumet, în adâncul sufletului este de fapt melancolic care nu ia viața prea ușor. Femeile îl pot influența repede. Are dorința de a face efort. Este omul care în căsătorie nu el va alege ci el va fi ales. E prevenitor.

Omega.

Sus la stânga: Teatrul Ploștina, pe românește Piața Teatrului din Moscova; în medalion cercetași ruși. În mijlocul lor S. M. Budenny, faimosul general cazac, un amic al lui Trozky. Prima figură la dreapta Iosif Stalin, „omul de fier al Rusiei”. În oval țăranul Michael Ivanovici Kalenin, președinte al comitetului executiv central. Dedeșub o delegată în com. ex. al Sovietelor, din republica tătarăscă din Crimeea, și Alexis Ivanovici Rykoff, președinte al comisarilor poporului. În mijloc la stânga o școală de funcționari sovietici. Jos la stânga clubul oamenilor sărmani. Jos la dreapta un câmin pentru copii și mame.

forme de guvernamânt, al jertfelor inutile, pe care le-a impus Rusiei, astăzi trebuie să fie luat în considerare.

Introducerea noii forme de guvernământ a silit Rusia la jertfe. Impărăția de odinioară s'a micșorat cu Finlanda cu Polonia, cu Estonia, Letonia și Lituania, care mai înainte făceau parte din Impărăția rusă și a căror pierdere — Rusia ne mai având eșire la Marea Baltică, va fi simțită multă vreme, ca o rană arzătoare, de vecinul dela ră-

politica.

Oricât ar părea aceasta un paradox, populația din țara bolșevică nu se împarte în partide politice ci se deosebește în două părți: o masă colosală, care nu face parte dintr'un partid politic și care e stăpânită, cu silnicie, de câțiva potentăți. Aceștia alcătuiesc organizațiunile de partide comuniste. Proporția între comuniști și cei cari nu fac parte din nici un partid politic, se poate exprima, socotită în milioane, ca 1 la 145 și se pot ase-

trimite delegați ai orașelor și satelor. Acest congres se întrunește câteva zile, tot la doi ani, spre a îndeplini un program mai dinainte stabilit. Cuvântul conducătorilor este ascultat, fără drept de critică și dacă despotismul nu mai este în mână unuia singur, el nu e mai puțin apăsător, când se găsește împărțit între câțiva. Aproape nu-i nici o deosebire între felul de guvernare al lui Mussolini și cel al conducătorilor sovietelor rusești.

Sovietele n'au izbutit să realizeze

viatică poate dăinui, deși nici poporul nu trăiește mai bine și nici libertățile nu sunt mai mari, decât în timpul țarismului? Cauza trebuie căutată în indolența poporului rusesc și în oarecare progrese culturale, pe care sovietele le-au realizat, în statul vecin.

Nimic nu e mai dăunător decât experiența, pe care câțiva teoreticieni încearcă s'o facă, în paguba unui popor întreg!